

Jaarstukken 2024

gemeente

Winterswijk

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	4
Jaar 2024 in beeld	5
Leeswijzer	6
Financiële ontwikkelingen en resultaten in 2024	6
Programma 1 Sociaal krachtig Winterswijk	14
1.1 Volksgezondheid	15
1.2 Maatschappelijke ondersteuning	18
1.3 Jeugd	23
Financiële onderbouwing programma 1	27
Programma 2 Meedoen in Winterswijk	30
2.1 Cultuur	31
2.2 Sport	33
2.3 Inkomen en participatie	36
2.4 Educatie	41
Financiële onderbouwing programma 2	44
Programma 3 Wonen en werken in Winterswijk	49
3.1 Openbare ruimte	49
3.2 Klimaat, water en milieu	55
3.3 Duurzaamheid en milieu	57
3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen	60
3.5 Economie en Lobby	75
Financiële onderbouwing programma 3	83
Programma 4 Bestuurlijk Winterswijk	89
4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening	90
4.2 Openbare orde en veiligheid	94
Financiële onderbouwing programma 4	100
Programma 5 Inkomsten van Winterswijk	102
5.1 Algemene middelen	102
5.2 Lokale belastingen	104
Financiële onderbouwing programma 5	105
Paragrafen	107
Paragraaf lokale heffingen	107
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	114
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	120
Paragraaf financiering	127

Paragraaf bedrijfsvoering	132
Paragraaf verbonden partijen	139
Paragraaf grondbeleid	156
Paragraaf Wet open overheid (Woo)	171
Bijlage jaarverslag	171
Bijlage beleidsindicatoren	171
Financiële jaarrekening 2024	173
Balans	173
Overzicht baten en lasten	175
Waarderingsgrondslagen	177
Toelichting balans	178
Toelichting overzicht baten en lasten	181
Vaste activa	181
Vlottende activa	184
Vaste passiva	186
Vlottende passiva	190
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	192
Begrotingsrechtmatigheid	193
Incidentele baten en lasten	194
Gebeurtenissen na balansdatum	194
Wet normering topinkomens	194
Rechtmatigheidsverantwoording	197
Bijlagen Financiële Jaarrekening	198
Bijlage Baten en Lasten per taakveld	198
Bijlage Financiële vaste activa	200
Bijlage Investeringskredieten	200
Bijlage SiSa	206
Bijlage Overhevelingen	229

Voorwoord

Voorwoord

Voor u ligt de jaarrekening 2024 van de gemeente Winterswijk. Deze jaarrekening biedt een financieel en inhoudelijk overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten van het afgelopen jaar.

2024 was een jaar van zowel grote uitdagingen als mooie vooruitgang. De begroting werd opgesteld in een periode van grote onzekerheid, met stijgende prijzen, mondiale spanningen en onduidelijkheid over toekomstige bijdragen vanuit het Rijk. Die omstandigheden vroegen om prudent financieel beleid. Dat betekende dat grote investeringen tijdelijk zijn uitgesteld, nieuwe activiteiten beperkt zijn en op enkele terreinen is bezuinigd. Tegelijkertijd is bij de begroting 2024 bewust gekozen voor het

vormen van een reserve van € 2 miljoen om voorzieningen in stand te kunnen houden. Hiermee willen we kunnen blijven investeren in de huisvesting van voorzieningen die van grote waarde zijn voor onze gemeenschap. Ondanks de zorgvuldige financiële koers hebben we in 2024 veel kunnen realiseren, samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en partners. De vernieuwde Wooldstraat is opgeleverd en er is hard gewerkt aan de vernieuwing van de Groenloseweg. In Hakkelerkamp-Oost zijn plannen voor herinrichting gemaakt met actieve betrokkenheid van bewoners. Binnen de wijkgerichte aanpak zetten we samen met inwoners stappen voor de leefbaarheid in Winterswijk-Oost. Ook in de buurtschappen zijn mooie resultaten geboekt, zoals de aankoop van Den Tappen in Miste, een nieuwe pumtrackbaan in Meddo en de keuze voor een definitieve locatie voor de buurtschapsschool in het Woold. De woningbouwopgave heeft in 2024 een impuls gekregen met een recordaantal verleende bouwvergunningen. Daarnaast is Arrisveld aangewezen als nieuwe locatie voor een bedrijventerrein. Op beleidsgebied zijn belangrijke visies en plannen vastgesteld, zoals de cultuurnota, het grondstoffenbeleidsplan, de visie op toerisme en recreatie en de nieuwe visie op Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS), waarmee de basis is gelegd om speel- en ontmoetingsplekken op orde te krijgen. Daarnaast hebben we als gemeente onze verantwoordelijkheid genomen in de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Ook dat illustreert hoe we, ondanks turbulente tijden, blijven bouwen aan een Winterswijk waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Tegen deze achtergrond van verschillende uitdagingen is het opvallend dat we het jaar 2024 toch hebben kunnen afsluiten met een positief resultaat van circa € 11,7 miljoen. Dit overschot is grotendeels het gevolg van eenmalige meevallers, waaronder hogere bijdragen vanuit het Rijk. Het betreft dus incidentele opbrengsten, die geen structurele ruimte bieden voor de toekomst. Wel hebben we in 2024 geanticipeerd op dit positieve resultaat door in de begroting 2025 een bedrag van € 8 miljoen te reserveren voor de instandhouding van belangrijke maatschappelijke voorzieningen als Boogie Woogie, zwembad Jaspers, Theater De Storm en huisvesting van onze basisscholen en € 1 miljoen te reserveren voor lokale initiatieven. Deze onttrekkingen uit de algemene reserve worden met een groot deel van het jaarrekeningresultaat weer aangevuld. Onze ambtelijke organisatie heeft een turbulent jaar achter de rug, met een herziene organisatiestructuur en wisselingen in het management. Deze aanpassingen hebben geleid tot vertraging in enkele bedrijfsvoeringstaken en resulteren in een overschot van circa € 1,5 miljoen in de jaarrekening. Voor 2025 stellen we voor dit volledige overschot te reserveren voor organisatieontwikkeling, zodat onze gemeente ook op lange termijn slagvaardig kan blijven opereren. Wij danken iedereen – inwoners, organisaties, ondernemers en collega's – die in 2024 heeft bijgedragen aan deze resultaten. Dankzij gezamenlijke inspanningen blijven we werken aan een toekomstbestendig Winterswijk.

Jaar 2024 in beeld

Jaar 2024 in beeld

Het jaar 2024 in beeld vindt u in het beleidsportaal van de jaarstukken 2024 onder het kopje bijlagen (rechtsboven).

Leeswijzer

Leeswijzer

De jaarrekening bevat de volgende onderdelen:

- Programma's
- Paragrafen
- Bijlagen jaarverslag
- Financiële jaarrekening 2024
- Bijlagen financiële jaarrekening

PROGRAMMA'S

Onze begroting kent vijf programma's. Ieder programma is onderverdeeld in een aantal beleidsvelden. Per beleidsveld lichten we het volgende toe:

Ambitie

De stip op de horizon.

Doelstellingen

De doelstellingen die we nastreven om de ambitie waar te maken.

Activiteiten

De activiteiten die we aankomend jaar ondernemen of voortzetten om de strategische doelen te bereiken.

Indicatoren

Met indicatoren kunnen we meten of we de doelstelling bereiken. Het benoemen van de juiste indicatoren en ze vervolgens gebruiken is een traject dat we verder ontwikkelen.

Wat is het resultaat?

Wat hebben we het afgelopen jaar gerealiseerd op beleidsveldniveau?

Financiële onderbouwing

Elk programma sluit af met een financiële onderbouwing.

De tabel toont per beleidsveld de Begroting 2024 en Rekening 2024 van zowel de baten als de lasten.

Inhoudelijke toelichting op de cijfers:

Per beleidsveld geven we een inhoudelijke toelichting op de afwijkingen (boven € 50.000) van de kolom waarin het verschil staat tussen Begroting 2024 en Rekening 2024.

PARAGRAFEN

In de paragrafen beschrijven we onderwerpen die op meerdere programma's betrekking hebben.

Het doel van de paragrafen is de raad op een andere wijze inzicht te geven in de begroting.

BIJLAGEN

Tot slot hebben we een aantal (verplichte) bijlagen toegevoegd. Deze bevatten verdere (financiële) detaillering en achtergrondinformatie.

Financiële ontwikkelingen en resultaten in 2024

Inleiding

In dit hoofdstuk komt het volgende aan de orde:

- Het gerealiseerde resultaat op de baten en lasten over 2024
- Budgetoverhevelingen
- De ontwikkeling van onze bezittingen en schulden in het afgelopen jaar
- De financiële kengetallen

- Het resultaat

Het gerealiseerde resultaat op de baten en lasten over 2024

We sluiten het jaar 2024 af met een positief saldo vóór toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserves van € 6.983.000.

Het totaal van de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves bedraagt € 4.736.000.

Daarmee komt het gerealiseerde resultaat van 2024 uit op € 11.719.000.

In 2024 hebben we verschillende activiteiten niet kunnen afronden. Deze vertegenwoordigen per saldo een waarde van € 2.993.000, bestaande uit een bedrag van € 7.336.000 aan uitgavenbudgetten en € 4.343.000 aan inkomstenbudgetten. Wij stellen voor dit bedrag toe te voegen aan de reserve doorgeschoven activiteiten. In onderstaande tabel met budgetoverhevelingen lichten we deze toe.

Bij de tweede prognose 2024 hadden wij een voordelig resultaat van € 7.023.000. Dit betekent dat we ten opzichte van de begroting een voordeel hebben van € 4.696.000.

Specificatie:

	Resultaat tot en met tweede prognose 2024	€ 7.023.000 V
1	Visie sociaal domein	€ 121.000 V
1	Onderwijsroute	€ 110.000 N
1	Integrale ondersteuning	€ 464.000 N
1	Opvang en bescherming	€ 611.000 V
1	Jeugdhulp	€ 347.000 N
2	SPUK btw sport	€ 297.000 N
2	Diverse sport- en gymzalen	€ 101.000 V
2	Hulp aan Oekraïners	€ 377.000 V
2	SPUK inburgeringsvoorzieningen	€ 97.000 V
2	Uitvoeringskosten Fijnder	€ 74.000 N
2	Algemene bijstand	€ 611.000 N
2	Re-integratie	€ 379.000 V
3	Subsidieaanvraag opgavecentrum	€ 112.000 N
3	Rioolheffing	€ 850.000 N
3	Grondexploitatie	€ 619.000 V
3	Leges omgevingsvergunningen	€ 320.000 V
3	Afdekking kleiput	€ 405.000 V
3	Opstal 't Kreil/Dingstraat 25/spoorbosje	€ 685.000 V
3	WooW	€ 142.000 V
4	Afrekening btw-compensatiefonds	€ 110.000 N
4	Middelen Regio Deal	€ 214.000 V
4	Gerechtelijke procedures	€ 233.000 V

4	Voorziening APPA	€ 170.000 V
4	Informatiebeveiliging	€ 269.000 V
4	ICT-kosten	€ 1.240.000 V
4	Personeelskosten	€ 132.000 N
5	Beheer gronden en gebouwen	€ 236.000 N
5	Kortlopende rentebaten	€ 352.000 V
5	Algemene uitkering	€ 399.000 V
5	Doorrekening rente naar grondexploitatie	€ 191.000 V
	Overig niet toegelicht	€ 1.114.000 V
	Resultaat jaarrekening	€ 11.719.000 V

Op hoofdlijnen is dit voordeel als volgt te verklaren:

Visie sociaal domein: De uitwerking van de Visie sociaal domein is nog niet afgerond en krijgt een vervolg in 2025 met het opstellen van een uitvoeringsprogramma. Wij stellen voor het resterende budget over te hevelen naar 2025.

Onderwijsroute: De lasten voor de specifieke uitkering (SPUK) onderwijsroute zijn hoger uitgevallen. Voor een groot deel worden we hiervoor in 2025 gecompenseerd door het Rijk.

Integrale ondersteuning: De lasten voor de Integrale ondersteuning zijn hoger uitgevallen. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door een stijging van het aantal cliënten en anderzijds door een stijging van de gemiddelde kosten per cliënt.

Opvang en bescherming: Vanuit de gemeente Doetinchem hebben we een bedrag ontvangen dat bij de centrumgemeente is overgebleven vanuit het rijksbudget opvang en bescherming. In de tweede prognose 2024 hebben we aangegeven dat we deze middelen in een bestemmingsreserve Opvang en Bescherming onderbrengen.

Jeugdhulp: De kosten voor de jeugdhulp zijn hoger uitgevallen doordat we onder andere meer te maken hebben gekregen met steeds complexere en langdurigere trajecten. Hiermee is het nadeel van € 347.000 grotendeels verklaard.

SPUK btw sport: De oorzaak voor de lagere baten bij de SPUK btw sport is tweeledig. We hebben een fors bedrag moeten terugbetalen over 2023, waar bij de jaarrekening 2023 geen rekening mee was gehouden. Daarnaast is door het achterblijven van investeringen op het gebied van sport in 2024 minder btw te verrekenen.

Diverse sport- en gymzalen: De werkelijke lasten (met name gas en elektra) bij onze gym- en sportzalen zijn lager uitgevallen.

SPUK hulp aan Oekraïners: De ontvangen middelen zijn hoger dan de hiervoor gemaakte kosten. Als de definitieve vaststelling van de SPUK hulp aan Oekraïners 2024 heeft plaatsgevonden, komen we met een voorstel over de besteding van deze middelen. We verwachten dat dit in het najaar van 2025 is.

SPUK inburgeringsvoorzieningen: De beschikbaar gestelde middelen in 2024 zijn niet volledig besteed. Het niet bestede budget voor de SPUK inburgeringsvoorzieningen is overgeheveld naar 2025.

Uitvoeringskosten Fijnder: De uitvoeringskosten voor Fijnder zijn in 2025 hoger uitgevallen. De belangrijkste oorzaak is een foutieve boeking van € 125.000, die verantwoord had moeten worden onder het budget re-integratie.

Algemene bijstand: Door een lichte toename van het aantal uitkeringsgerechtigden en het feit dat het rijksbudget wordt vastgesteld op basis van de gegevens van twee jaar eerder, is sprake van een overschrijding van het rijksbudget. Ons uitgangspunt bij de begroting is dat het rijksbudget leidend is voor het opgenomen uitgavenbudget.

Tijdelijke huisvesting HAR: De middelen voor de tijdelijke huisvesting Hotel- en Accommodatieregeling (HAR) zijn middelen die over meerdere jaren ingezet mogen worden. De niet bestede middelen worden overgeboekt naar de post

Vooruitontvangen, zodat deze middelen ook voor 2025 beschikbaar blijven.

Re-integratie: De lasten voor re-integratie zijn in 2024 lager uitgevallen. In 2024 is de taakstelling voor de realisatie van nieuw beschut binnen niet gerealiseerd. Daarnaast is één boeking van € 125.000 niet correct verantwoord (zie ook toelichting bij uitvoeringskosten Fijnder).

Subsidieaanvraag opgavecentrum: Een eerdere ontvangen subsidie voor een 'opgavecentrum' is terugbetaald aan de regio Achterhoek en is ten laste gebracht van het beleidsveld openbare ruimte. Door uitstel en bezuinigingen kon niet worden voldaan aan de subsidievoorwaarden. Andere vergelijkbare projecten om de subsidie in te zetten waren er niet. Hierdoor is besloten de subsidieaanvraag in te trekken en het ontvangen voorschot aan subsidie terug te betalen aan de regio Achterhoek.

Rioolheffing: De afwijking van de begroting is te verklaren door een in het verleden ten onrechte opgenomen vordering van € 622.500. Deze post is nu, éénmalig, ten laste van het resultaat gebracht. Zonder deze éénmalige correctie, zou de opbrengst niet noemenswaardig afwijken van de begrote opbrengst. Het overige deel van het verschil wordt verklaard door het waterverbruik dat lager is dan begroot.

Omgevingsvergunningen: De baten uit omgevingsvergunningen zijn hoger dan begroot. Dit komt doordat in de laatste maanden van 2024 een hoger aantal nog liggende grote bouwaanvragen zijn vergund dan begroot.

Afdekking kleiput: De voorbereiding op de definitieve herinrichting van de kleiput loopt nog, waaronder gesprekken met de Actiegroep Behoud Kleiput (ABK).

Daarnaast moet er nog een overeenstemming met het waterschap komen over de wijziging van het inrichtingsplan. Voorgesteld wordt het restantbudget naar 2025 over te hevelen.

Opstal 't Kreil/Dingstraat/Spoorbosje: Dit betreft de afkoopsom van het recht van opstal van Stichting 't Kreil (€ 497.500), de sloop en sanering van de locatie Dingstraat 25 (€ 100.000) en de afkoopsom van de sanering van het spoorbosje (€ 87.500), waarvan de werkzaamheden in 2025 gaan plaatsvinden. Zie ook het raadsbesluit van 28/9/2023. Voorgesteld wordt het restantbudget naar 2025 over te hevelen.

WoooW: Het project WoooW is een samenhangende ontwikkeling van vier locaties. Hoewel de realisatie van een nieuw cultuurgebouw en een nieuwe functie op de plek van het bestaande gebouw voorlopig financieel onhaalbaar zijn, zijn er twee andere locaties waarop nog wel voortgang wordt geboekt. Voor die twee processen is voorbereidingsgeld nodig voor onderzoek, advies en ontwerp. Voorgesteld wordt het restantbudget naar 2025 over te hevelen.

Afrekening btw-compensatiefonds: Er is sprake van een nadeel van € 110.000 als gevolg van een afrekening van het btw-compensatiefonds in 2024 over eerdere jaren.

Middelen Regio Deal: Dit betreft een voordeel door uitvoering van het raadsbesluit 2024, nummer V-09 van 30-5-24. Voorgesteld wordt het van de vorige Regio Deal-periode resterende cofinancieringsbedrag te reserveren voor de cofinanciering van de nieuwe Regio Deal 2024 - 2028 voor een bedrag van € 214.000. Dit budget is overgeheveld naar 2025.

Gerechtelijke procedures: Er is sprake van lagere lasten aan gerechtelijke procedures van € 233.000, doordat de procedure nog loopt. Dit budget is overgeheveld naar 2025.

Voorziening Appa: Er geldt een lagere dotatie aan de voorziening Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) van € 170.000 in verband met een te hoge dotatie in voorgaande jaren.

Informatiebeveiliging en ICT-kosten: Er is sprake van lagere uitgaven aan informatiebeveiliging van € 269.000 en ICT-kosten van € 1.240.000, omdat projecten vanwege beperkte capaciteit niet gerealiseerd zijn. In 2025 wordt dit beleid geactualiseerd en in kaart gebracht wat de noodzakelijke acties zijn. Wij stellen u voor dit voordeel te reserveren.

Personeelskosten: De personeelskosten kennen een nadeel van per saldo € 132.000 door enerzijds hoger inhuurlasten vanwege het niet kunnen vervullen van vacatures en anderzijds hogere inkomsten door uitgeleend personeel of doorberekende personeelslasten aan SPUK's.

Beheer gronden en gebouwen: Er geldt een nadeel op het beheer van gronden en gebouwen van per saldo € 236.000 (€631.000 lagere baten en € 395.000 lagere lasten). Dit betreft met name een hogere interne doorbelasting van afschrijvingslasten(€ 199.000) en is een administratieve correctie.

Kortlopende rentebaten: Er geldt een voordeel van € 352.000 uit hogere kortlopende rentebaten door investeringen die in 2024 niet zijn gerealiseerd. Hierdoor zijn liquide middelen uitgezet bij het schatkistbankieren.

Algemene uitkering: Er geldt een voordeel van € 399.000 uit de algemene uitkering. Dit betreft een hogere bijdrage vanuit het Rijk in de decembercirculaire ten opzichte van de septembercirculaire. Deze verhoging wordt met name verklaard vanwege een extra ontvangen uitkering voor diverse taakmutaties.

Doorrekening rente naar grondexploitatie: Er is sprake van een hogere doorberekende rente van € 191.000 aan de grondexploitatie. Dit betreft een niet begrote grex-rente, gebaseerd op 2% van de bouwgronden in exploitatie. Dit is een budgetneutrale post, de boekwaarde muteert met hetzelfde bedrag.

(* € 1000)

Gerealiseerd saldo van baten en lasten 2024		6.983	V
Onttrekkingen			
1. Bestemmingsreserve Sociaal domein	55		
2. Reserve Aanpak inburgering nieuwkomers	45		
3. Bestemmingsreserve Notaristuin	16		
3. Bestemmingsreserve Omgevingswet	24		
4. Algemene reserve	3.000		
4. Bestemmingsreserve Doorgeschoven activiteiten	5.582		
		8.722	V
Toevoegingen			
1. Bestemmingsreserve Opvang en Bescherming	-611		
3. Bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen	-2.000		
4. Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling	-1.000		
4. Bestemmingsreserve Doorgeschoven activiteiten	-375		
		-3.986	N
Gerealiseerd resultaat 2024		11.719	V

Budgetoverhevelingen

In de tweede prognose van 2024 zijn diverse voorstellen voor budgetoverhevelingen opgenomen voor een totaal bedrag van € 375.000. In deze jaarrekening is een aantal aanvullende voorstellen opgenomen voor € 2.993.000, waarvan € 7.336.000 lasten en € 4.343.000 baten. In onderstaande tabel zijn de budgetoverhevelingen per programma opgenomen. Bij de betreffende programma's leest u de toelichting. In de bijlage is een specificatie opgenomen van de afzonderlijke budgetoverhevelingen. De toelichting is te vinden in de afzonderlijke financiële onderbouwingen per programma. Mutatie reserve doorgeschoven activiteiten:

(* € 1000)

Programma	Overhevelingen
Programma 1. Sociaal krachtig Winterswijk	121
Programma 2. Meedoen in Winterswijk	71
Programma 3. Wonen en werken in Winterswijk	2106
Programma 4. Bestuurlijk Winterswijk	628
Programma 5. Inkomsten van Winterswijk	67
	2.993

De ontwikkeling van onze bezittingen en schulden in het afgelopen jaar

Bij de vorige twee onderdelen van dit hoofdstuk hebben we de realisatie van baten en lasten in het afgelopen jaar toegelicht. In dit onderdeel vatten we de ontwikkeling van onze bezittingen en schulden samen. Verdieping vindt u in de balans en de toelichting daarop.

Balanstotaal

Op 31 december 2024 kwam dit uit op € 175.668.000. Op 31 december 2023 was dit € 170.458.000.

Het eigen vermogen

In onderstaande tabel ziet u de ontwikkeling van ons eigen vermogen.

Door het positieve rekeningresultaat van 2024 stijgt het totale eigen vermogen ten opzichte van vorig jaar.

Schulden

De totale schuld is in 2024 afgenomen, omdat met name de langlopende geldleningen zijn gedaald. Zie de financiële jaarrekening voor nadere toelichting.

(* € 1000)

	31-12-2023	31-12-2024
Algemene reserve	48.738	50.589
Bestemmingsreserves	4.078	5.571
Jaarrekeningresultaat	8.080	11.719
Eigen vermogen	60.896	67.880

De financiële kengetallen

De financiële kengetallen vindt u in onderstaande tabel. De beoordelingen V (voldoende) en M (matig) komen overeen met de risicobeoordeling die de provincie Gelderland toepast bij de toets van de begrotingen van Gelderse gemeenten.

	2023		2024		2024
	Jaarrekening		Begroting tm prognose 2		Jaarrekening
1. Netto schuldquote	70,00% V		60,10% V		54,94% V
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	65,20% V		53,58% V		48,84% V
3. Solvabiliteit	35,70% M		34,80% M		38,60% M
4. Structurele exploitatieruimte	1,97% V		1,69% V		3,23% V
5. Grondexploitatie	5,70%		5,20%		5,80%
6. Belastingcapaciteit	99,00%		91,00%		91,00%

Het resultaat

De solvabiliteit is ten opzichte van de begroting met 4 % gestegen. Dit komt met name door een hoger resultaat dan begroot. De schuldquota zijn afgenomen door vermindering van de langlopende leningen. Het risico van de grondexploitatie blijft laag. De belastingcapaciteit laat zien hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Winterswijk heeft een lagere belastingdruk dan het landelijke gemiddelde.

Stand van bezuinigingen

Onderstaande tabel bevat de stand van zaken van de bezuinigingsvoorstellen uit het pakket aan maatregelen vanuit de meerjarenbegroting 2024-2027.

In de loop van dit jaar is gebleken dat enkele voorgestelde bezuinigingen niet of niet volledig gerealiseerd kunnen worden. In de begroting 2025 is een aantal bezuinigingen deels of geheel teruggedraaid. Deze voorgestelde bezuinigingen zijn ook opgenomen in onderstaande tabel, met een rode indicator en toelichting.

Toelichting indicatoren:

- Groen: is gerealiseerd. Deze worden verder niet toegelicht.
- Oranje: is ingeboekt, maar nog onderhanden.
- Rood: bestuurlijke heroverweging.

	Bezuinigingen - structureel	prog.	2024	2025	2026	2027	Indicator	Toelichting
1	Stoppen met kinderopvang sociaal medische indicatie (SMI)	1	0	45.000	45.000	45.000		Bij de begroting 2024 is besloten met de SMI te stoppen. Bij de begroting 2025 is besloten om de SMI vanaf 2025 weer voort te zetten omdat de kosten bij de alternatieven hoger uitvielen dan bij voortzetting SMI.
2	Standaard indicatie Hulp bij Huishouden verlagen naar 2 uur	1	0	100.000	225.000	400.000		De daling van het gemiddeld aantal geïndiceerde uren verloopt minder snel dan aangenomen en daarnaast blijft het aantal cliënten stabiel waar een (lichte) daling was verwacht.
3	Verlagen uitgaven compliment mantelzorg	1	40.000	40.000	40.000	40.000		Bij nader inzien is gebleken dat er onvoldoende budget resteerde om het mantelzorgcompliment uit te kunnen reiken. Bij de 1e prognose 2025 wordt een verhoging van het budget voorgesteld.
4	Huur De Post opzeggen	1	0	0	98.000	98.000		
5	SPUK GALA inzetten voor bestaande preventie-activiteiten	1	157.325	153.628	92.074	0		
6	Inclusieve BSO	2	190.072	190.072	190.072	190.072		De inclusieve BSO wordt voortgezet.
7	Stoppen met een aantal activiteiten rondom cultuurhistorie	2	70.000	70.000	70.000	70.000		
8	Geen nieuwbouw / renovatie maatschappelijke instellingen	2	0	0	1.049.000	1.049.000		De raad heeft inmiddels een bestemmingsreserve Instandhouden voorzieningen in het leven geroepen.
9	Historische paden afschaffen	2	10.000	10.000	10.000	10.000		
10	Afschaffen subsidie coördinator cultuurland	2	0	0	22.500	22.500		
11	Verlagen subsidie Stichting Ondernemen met Cultuur	2	13.375	13.375	0	0		
12	Subsidie lokale omroepen stoppen i.v.m. financiering vanuit het Rijk	2	0	0	18.250	18.250		Bezuiniging voor 2026 is anticiperend op de ontwikkelingen van het Rijk teruggedraaid. Ook voor 2027 wordt deze teruggedraaid omdat het Rijksbesluit is uitgesteld naar 2028.
13	Geen geld voor gymlocaties beschikbaar stellen	2	0	0	0	0		
14	Verlagen compensatie huur sportverenigingen	2	0	0	0	82.070		Bezuiniging is voor 2026 teruggedraaid.
15	Opgave armoede laten vervallen	2	200.000	200.000	200.000	200.000		
16	Halveren budget meedoenregeling volwassenen	2	100.000	100.000	100.000	100.000		
17	Basisbanen niet invoeren	2	70.000	70.000	70.000	70.000		
18	Niet invoeren Winterswijkpas	2	0	0	0	0		
19	Temporiseren uitvoering IHP, met uitzondering van school 'Buurtschappen' en de Esch	2	0	0	pm	pm		
20	Schrappen krediet herinrichting markt	3	0	0	45.000	45.000		
21	Krediet gebiedsontwikkeling Molenveld Driemarkweg schrappen	3	9.000	9.000	9.000	9.000		
22	Openbare verlichting verleden temporiseren	3	240.000	240.000	240.000	240.000		
23	Verlagen beeldkwaliteit openbaar groen	3	0	136.000	136.000	136.000		We werken hard aan de arealen en de eenheidsprijzen. Zodra hierover overeenstemming is kunnen de betreffende bezuinigingsmaatregelen doorgerekend worden. Voor deze bezuiniging houden we het 2e kwartaal van 2025 aan.
24	Verlagen ambitie ecologisch bermbeheer	3	130.000	130.000	130.000	130.000		

	Bezuinigingen - structureel	prog.	2024	2025	2026	2027	Indicator	Toelichting
25	Onderhoud van de begraafplaats in de markt zetten	3	0	0	30.000	30.000		Dit blijkt op basis van voortschrijdend inzicht geen realistische bezuiniging te zijn.
26	Schrappen van geraamde kredieten verkeersmaatregelen binnenring centrum	3	0	35.000	35.000	35.000		
27	Opgave duurzaamheid laten vervallen	3	123.500	123.500	123.500	123.500		
28	Verhogen kostendekkendheid markt (leges)	3	0	29.175	29.175	29.175		Onze inzet is dat we in 2025 verhogen naar een kostendekkend niveau, we zijn in overleg met de marktvereniging.
29	Wegomlegging Steengroeve niet voor rekening gemeente.	3	38.000	38.000	38.000	38.000		
30	Wegomlegging Steengroeve tbv Sibelco valt buiten perspectief van deze begroting	3	0	0	0	97.000		
31	Grenzhoppersbusiness school stoppen	3	6.500	6.500	6.500	6.500		
32	Stoppen met het aanjagen economie	3	zie nummer 38	zie nummer 38	zie nummer 38	zie nummer 38		
33	Bijdrage Leader verlagen	3	59.200	59.200	59.200	59.200		
34	Verbouwen gemeentekantoor beperken tot ARBO-aanpassingen en realiseren verhuizen de Post	4	75.500	75.500	75.500	75.500		
35	Verhogen leges omgevingsplanactiviteit	4	108.000	108.000	108.000	108.000		
36	Verminderen frequentie/aantal pagina's gemeentenieuws	4	13.000	13.000	13.000	13.000		
37	Taakstelling organisatiebreed	4	300.000	500.000	750.000	1.000.000		Met de vaststelling van de begroting 2025 is deze bezuiniging grotendeels teruggedraaid.
38	Verminderen personele inzet agv schrappen taken	4	481.000	499.000	499.000	499.000		
39	Bijdrage VNOG beperken o.b.v. verdeelsleutel	4	0	50.000	100.000	100.000		
40	Verhogen toeristenbelasting	5	245.000	245.000	245.000	245.000		
41	Technische aanpassingen begroting	div.	356.000	0	49.000	73.000		
			3.035.472	3.288.950	4.950.771	5.486.767		
	Bezuinigingen - incidenteel	prog.	2024	2025	2026	2027	Indicator	Toelichting
1	Opgave inclusie laten vervallen	1	89.000	0	0	0		
2	Historische paden afschaffen (I)	2	31.000	0	0	0		
3	Geen werkaanvaardingspremie	2	94.000	94.000	0	0		
			214.000	94.000	0	0		

Programma 1 Sociaal krachtig Winterswijk

Inleiding

Volksgezondheid, maatschappelijke ondersteuning en jeugd

In het programma 'Sociaal krachtig Winterswijk' geven we een toelichting op de beleidsvelden volksgezondheid, maatschappelijke ondersteuning en jeugd.

Iedereen doet mee!

Deze ambitie vertalen we in dit programma naar het realiseren van vitaliteit en gezondheid. Dit doen we door om te kijken naar elkaar. We zorgen dat iedereen kan

meedoen. Daarnaast worden uitdagingen samen opgepakt en versterken we de sociale binding. We werken aan gelijke kansen voor ieder kind. Alle kinderen moeten veilig, gezond en kansrijk in Winterswijk kunnen opgroeien.

Zorg voor wie het nodig heeft

We vinden het belangrijk dat onze inwoners gezond en energiek zijn en zelf regie kunnen nemen op gezondheid en geluk. Met preventie richten we ons op factoren die van invloed zijn op gezondheid en welzijn. Jongeren hebben de toekomst, voor ouderen zijn goede fysieke en sociale structuren belangrijk.

Beschikbare voorzieningen

We beheersen de kwaliteit van zorg en de uitgaven voor jeugdzorg en de Wmo. Daarnaast moet samenwerking tussen betrokken partijen leiden tot een beter afgestemd aanbod. We zien het SKB als een onmisbare schakel in dit zorgaanbod voor de regio. Ook blijft Winterswijk zijn verantwoordelijkheid nemen voor de opvang van vluchtelingen. Het asielzoekerscentrum is een voorbeeld voor de rest van Nederland.

1.1 Volksgezondheid

Ambitie

We vinden het belangrijk dat iedere inwoner volwaardig mee kan doen in onze samenleving. We willen dat zij gezond en energiek zijn en zelf de regie kunnen nemen op gezondheid en geluk. De regio is voorzien van een volwaardig aanbod, waaronder ook het ziekenhuis. Het zorgaanbod is op elkaar afgestemd.

Relevante documenten:

- Beleidsplan sociaal domein 'Meedoen in Winterswijk'.
- Regionaal preventieakkoord 'Gezondheid en Geluk voorop in de Achterhoek'.
- Regionale nota gezondheid 'Samen langer gelukkig en gezond leven in de Achterhoek'.

Doelstellingen

Om gezondheid en geluk te bevorderen bieden we signalerende en preventieve activiteiten die van invloed zijn op gezondheid en welzijn. Het regionaal preventieakkoord is onze leidraad.

Activiteiten

Deelname regionaal preventie akkoord

We zijn sinds 2020 aangesloten bij het regionale preventieakkoord 'Gezondheid en Geluk voorop in de Achterhoek' (2020-2030). Speerpunten zijn: bewegen, Achterhoek Rookvrij, minder overmatig alcoholgebruik, middelengebruik bespreekbaar maken, gezonde voedingskeuzes, 'Iedereen doet mee' en de basis op orde. Bij deze speerpunten horen activiteiten en campagnes die dit alles onder de aandacht brengen van onze inwoners.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Sinds januari 2023 is het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend door gemeenten, GGD'en, zorgverzekeraars en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Zij zetten gezamenlijk in op een gezond en actief leven met een stevige sociale basis. Het GALA beoogt preventie naar een hoger plan te tillen,

zodat onze inwoners gezonder blijven en zorgkosten beheersbaar blijven. Het GALA zet breed in; het lokale preventieakkoord maakt deel uit van het GALA en vervalt als afzonderlijk beleidsdocument. Winterswijk onderschrijft de doelen van het GALA en het overgrote deel van de huidige preventie-inzet sluit hierop aan. Onze speerpunten zijn: veerkracht en weerbaarheid 0-100, leefstijl 0-100 en opvoeding.

In 2024 hebben we aan het GALA gewerkt met behulp van de subsidie die we hebben aangevraagd bij het ministerie van VWS voor 2023-2026. Een deel van de GALA-middelen wordt ook regionaal ingezet. Dit zijn vijf ketenaanpakken: Obesitas kinderen, Obesitas volwassenen, Valpreventie, Kansrijke start en Welzijn op recept. We zijn in 2024 volop bezig geweest met het vormgeven van de lokale aanpak van de ketenaanpakken Obesitas kinderen, Obesitas volwassenen en Valpreventie, met ondersteuning van de GGD Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG). In de Valpreventieweek hebben we de bijeenkomst 'Vallen? Liever Niet!' georganiseerd, deze gaat vaker terugkomen. Hierbij stonden verschillende experts klaar en kon men het valrisico testen.

GALA hangt samen met het Integraal Zorgakkoord (IZA); vanuit die gelden hebben we in 2024 in de Achterhoek regionaal ingezet op preventie. In het Regioplan Achterhoek hebben de Achterhoekse zorgpartijen, gemeenten, zorgverzekeraar Menzis en andere maatschappelijke organisaties vastgesteld wat de belangrijkste opgaven zijn op basis van de uitgangspunten in het IZA. Regionale samenwerking en gezamenlijke aanpak zijn nodig om de zorg toegankelijk, betaalbaar en kwalitatief hoog te houden. We kijken kritisch naar het proces, dit loopt (nog) niet naar wens. Er worden veel overlegstructuren opgetuigd en concrete plannen ontbreken of worden (te) laat vastgesteld. Belangrijk criterium is dat de preventie bij de inwoner terechtkomt, dit is nog onvoldoende gebeurd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

GALA loopt van 2023 tot en met 2026.

Uitvoeren projectplan in het kader van het GALA (gezond en actief leven akkoord)

We geven uitvoering aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Dit programma focust op preventie en gezondheid via sport en beweging, gezondheid en het versterken van de sociale basis. Gemeenten, de GGD, zorgverzekeraars en het ministerie maken onderdeel uit van het akkoord.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Momenteel wordt uitvoering gegeven aan het projectplan in het kader van GALA 2023 tot en met 2026. Dit plan wordt gefinancierd door de Specifieke Uitkering GALA (SPUK GALA). Omdat de bestaande preventieve activiteiten in Winterswijk een goede aansluiting hebben bij de doelen van het GALA, werd in 2024 een groot deel van de bestaande preventieve activiteiten hiermee gefinancierd. Daarnaast is een valpreventie-aanbod aan inwoners van Winterswijk van 65+ opgezet.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het uitvoeringsplan GALA bestaat uit verschillende onderdelen. Deze lopen tot 2025 of 2026.

Doelstellingen

We sturen op behoud van zorgaanbod en voorzieningen.

Activiteiten

Lobby voor het behoud van het SKB

Het SKB is onmisbaar in het zorgaanbod van Winterswijk en de regio. Daarom zetten we ons tot het uiterste in om een volwaardig ziekenhuis te behouden.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wij zetten, middels lobby en het gebruik van politieke lijnen richting Den Haag en andere betrokken partijen, in op het behoud van het SKB als een volwaardig ziekenhuis. De regionale rol/functie en het belang van het behoud van het SKB blijven we onder de aandacht brengen. Dit om de nabijheid en de kwaliteit van zorg voor inwoners in de Oost-Achterhoek voor de toekomst te borgen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een continu proces.

Indicatoren

Onderstaande indicatoren dienen aangevuld te worden:

- Hoe ervaren inwoners hun gezondheid/kwaliteit van leven (bron: CBS)?
In Winterswijk ervaren 73% van de volwassenen de eigen fysieke gezondheid als goed of zeer goed. Er zijn er op dit vlak grote verschillen tussen regio's en groepen inwoners. Verschillen tussen regio's hangen voor een deel samen met bevolkingskenmerken als leeftijd en opleidingsniveau. Bij mensen die moeite hebben met rondkomen, is de ervaren gezondheid nog sterker gedaald.
In Winterswijk geeft 17% van de volwassenen aan psychische klachten te hebben. (bron: GGD Dashboard 2022)
- Demping van de stijging van het aantal chronisch zieken (bron: CBS). Door de bevolkingsgroei en de vergrijzing stijgt het percentage mensen dat bij de huisarts geregistreerd staat met één of meerdere chronische aandoeningen in het Trendscenario van 57% (9,9 miljoen) in 2018 naar 60% (11,4 miljoen) in 2040. Het percentage mensen dat een enkele chronische aandoening heeft, daalt licht van ruim 26 procent in 2018 naar 25 procent in 2040. Het percentage mensen met meer dan één chronische aandoening neemt dus toe. (bron: RIVM, ministerie van VWS)

Wat is het resultaat?

Dit betreft de tekst uit de Jaarstukken 2023, deze dient geactualiseerd te worden:

De gemeentelijke taak voor volksgezondheid richt zich met name op preventie. Het programma bevat vooral doorlopende activiteiten die gericht zijn op het bevorderen

van een gezonde levensstijl. Het GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) en IZA (Integraal Zorgakkoord) ondersteunen en versterken deze activiteiten.

De stijgende trend van het aantal chronisch zieken hebben we met deze maatregelen (nog) niet kunnen doorbreken. De resultaten zijn vaak pas op langere termijn zichtbaar.

We lobbyen voor behoud van het SKB. Dit doen we samen met andere gemeenten in de regio en andere streekziekenhuizen.

1.2 Maatschappelijke ondersteuning

Ambitie

We zetten in op een goede fysieke en sociale infrastructuur, waarbij zorgplicht, een dekkend zorglandschap en een minimale sociale basis uitgangspunt zijn. Daarnaast hebben we zorg ingekocht die kwalitatief goed en betaalbaar is en die stimuleert tot zorginnovatie en samenwerking.

Relevante documenten:

- Beleidsplan 'Meedoen in Winterswijk'.
- Integrale Verordening sociaal domein.
- Samen aan het Stuur (integrale samenwerking sociaal domein).
- Beoordelingskader Wonen met zorg 2020-2023.
- Agenda sociaal domein.

Doelstellingen

We zorgen voor een sterke sociale basis met laagdrempelige voorzieningen en streven naar het normaliseren van de hulp van onze inwoners.

Activiteiten

Realisatie overgang beschermd wonen

Voor Opvang en Bescherming verschuiven er taken van centrumgemeente Doetinchem naar lokale gemeenten. In eerste instantie worden we verantwoordelijk voor de cliënten beschermd wonen. Hiermee wordt de beweging van beschermd wonen naar een beschermd thuis en dus een inclusieve samenleving, verder vormgegeven.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De overgang van taken en budgetten van centrumgemeente naar lokale gemeenten is weer uitgesteld. Nu tot 2026. De decentralisatie is een volgende stap in de beweging van beschermd wonen naar een beschermd thuis. Concreet betekent dit besluit dat alle gemeenten vanaf 2026 voor nieuwe cliënten de middelen voor beschermd wonen ontvangen op basis van een objectief verdeel- en ingroeimodel. In aanloop naar de invoering van het woonplaatsbeginsel per 2026, voeren de Achterhoekse gemeenten al wel zelf de toegang uit voor beschermd wonen. Dit doen we in samenwerking met de centrumgemeente Doetinchem. Het doel is om zoveel mogelijk in te kunnen zetten op beschermd thuis.

Inwoners met ggz-problematiek blijven steeds langer thuis wonen, soms zonder passende ondersteuning (zorgmijders). De complexiteit van problematiek op het gebied van Veiligheid en Zorg in relatie tot de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg neemt hierdoor toe.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De decentralisatie was uitgesteld tot 2026. Inmiddels is onduidelijk hoe het met het wetsvoorstel staat. Vooralsnog lijkt er geen beweging te zijn en is de invoering per 2026 onwaarschijnlijk. De planning wordt aangepast aan de besluitvorming van het Rijk.

Ondertussen voert Winterswijk wel zelf de toegang tot beschermd wonen uit, vooruitlopend op de decentralisatie.

Arbeidsmatige dagbesteding is een algemene voorziening

Samen met Fijnder werken we toe naar een arbeidsmatige dagbesteding voor cliënten die niet meer leerplichtig zijn en de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het bestuur van Fijnder heeft besloten te stoppen met het aanbieden van arbeidsmatige dagbesteding als algemene voorziening op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Uit de evaluatie is namelijk gebleken dat de inwoner meer gebaat is bij een op maat gemaakt traject, omdat inwoners verschillende interesses en behoeften hebben. Wel blijft het mogelijk om voor individuele inwoners een afspraak op maat te maken op basis van de huidige dienstverlening en infrastructuur van Fijnder. De kosten komen dan (blijvend) ten laste van de Wmo.

In 2025 blijven gesprekken met Fijnder plaatsvinden over de dienstverlening.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Deze activiteit is stopgezet met ingang van oktober 2024.

Inloopvoorzieningen als algemene voorziening doorontwikkelen

Voor kwetsbare inwoners is een goede fysieke én sociale infrastructuur belangrijk om langer zelfstandig en gezond thuis te kunnen wonen. Goede inloopvoorzieningen leveren een belangrijke bijdrage aan ontmoeting en het voorkomen van eenzaamheid.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De beweging naar algemene voorzieningen is een belangrijk aspect van het sociaal domein, waarbij we streven naar toegankelijke en passende ondersteuning voor onze inwoners. In de visie Wij Winterswijk is dit ook één van de hoofdambities. Met name de inloopvoorzieningen voorzien in de behoefte van elkaar ontmoeten, waarbij zij een bijdrage leveren aan het voorkomen van eenzaamheid en het geven van informatie en advies. Zo heeft in het kader van valpreventie bijvoorbeeld de bijeenkomst 'Vallen? Liever niet!' plaatsgevonden bij ontmoetingscentrum de

Whemerhof.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De beweging en doorontwikkeling is een continu proces.

Actualiseren van de visie voor het sociaal domein

We werken aan een visie voor het sociaal domein. Naar verwachting wordt deze in het tweede kwartaal van 2024 opgeleverd. Daarna volgt de visie op de positionering en werkwijze van de lokale toegang tot het sociaal domein (onder andere De Post). Die verwachten we in het vierde kwartaal van 2024 gereed te hebben.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het sociaal domein is geëvalueerd. Daarna is een kadernota voor de nieuwe visie opgesteld die in oktober 2024 door de raad is vastgesteld. Met deze kaders is een nieuwe, geactualiseerde visie opgesteld. Deze is in de raad van januari 2025 vastgesteld. De visie heeft vijf ambities:

1. We maken de organisatie van het sociaal domein toekomstbestendig en houden de basis op orde in de organisatie van het sociaal domein.
2. Met preventieve initiatieven en maatregelen pakken we problematiek meer aan de voorkant aan.
3. We doen een sterker beroep op de eigen kracht van onze inwoners.
4. We doorbreken zware problematieken.
5. In 2040 is Winterswijk armoedevrij en drempels zijn weggenomen, zodat iedereen in Winterswijk mee kan doen.

Ambitie vijf is door de raad toegevoegd. Door de toevoeging van de bestrijding van armoede en het vergroten van de toegankelijkheid, is de visie breder geworden dan oorspronkelijk de bedoeling was (focus op jeugd en Wmo).

In 2025 wordt er een uitvoeringsplan opgesteld. De actualisatie van de visie op De Post wordt hierin meegenomen. Het voorstel is om de uitvoering en samenwerking af te stemmen op dat wat voor het behalen van onze doelen (zoals die in de nieuwe visie worden vastgesteld) het meest optimaal is.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De visie is vastgesteld.

Doelstellingen

Zorgkosten beheersbaar houden

Activiteiten

Monitoren resultaten nieuwe inkoop Wmo

We ontwikkelen een monitoringssysteem voor Wmo- en jeugdhulp. Zo werken we aan een 'real time dashboard' om een beter inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de kosten van indicaties.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Regionaal zijn er afspraken gemaakt over de wijze van monitoring van de resultaten van onze transformatiedoelen, en de manier waarop wij hiervan een lerende cyclus kunnen maken. Op deze manier doen we meer recht aan onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor Wmo- en jeugdhulp. Voor de monitoring worden twee pilots gestart: monitoring middels een driehoeksgesprek tussen zorgaanbieder, cliënt en consulent, en een leercyclus.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2024 hebben de voorbereidingen voor de pilots plaatsgevonden. De input van de twee pilots wordt gebruikt om het dashboard vorm te geven.

Instroom tweedelijns Wmo beperken

Als gemeente willen we meer sturing op de uitgaven voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), onder andere huishoudelijke hulp en zorg voor ouderen. De standaardindicatie voor hulp bij huishouden is twee uur.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 blijven we een geleidelijke daling zien van het gemiddeld aantal uren huishoudelijke ondersteuning van 2.45 uur naar 2.35 uur per cliënt per week. Ogenscheinlijk lijkt dit een geringe daling. Op de jaarrekening heeft dit echter een positief effect van circa €350.000. Dit zorgt ervoor dat we de totale uitgaven binnen het sociaal domein weten te beperken.

In oktober heeft het college besloten om vanaf begin 2025 Herstelgerichte Ondersteuning als nieuwe maatwerkvoorziening in de Wmo in te zetten. Met deze ondersteuning wordt ingezet op het versterken van de fysieke kracht van inwoners, waardoor zij langer zelfredzaam blijven. Door de groepsgerichte aanpak wordt tevens gewerkt aan het versterken van sociale contacten. De implementatie heeft plaatsgevonden in het laatste kwartaal van 2024. Onderdeel hiervan was het scholen van medewerkers van het sociaal team, consulenten en fysiotherapeuten.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het verlagen van het gemiddelde aantal ingezette uren is een continu proces.

We zetten in op zorgvernieuwing en de toepassing van innovatieve concepten

Samen met andere partijen werken we aan een transformatie van de zorg.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Transformatie van de zorg houdt onder meer in dat we in de inkoopssystematiek hebben opgenomen dat zorgaanbieders ruimte hebben om te innoveren en hiertoe worden gestimuleerd. We zijn met aanbieders in gesprek over innovatie en transformatie.

In onze nieuwe visie sociaal domein die uitgevoerd gaat worden in 2025, is innovatie van de zorg eveneens een belangrijk onderwerp.

Ook andere partijen stimuleren we om samen met ons te innoveren. Hierbij is ook aandacht voor onze eigen uitvoering van zorg.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een voortdurend proces.

Zo hebben we in 2024 gewerkt aan de implementatie van een nieuwe innovatieve manier van ondersteunen in de Wmo. Middels een beweeginterventie als maatwerkvoorziening zetten we in op het herstellen en bevorderen van de fysieke zelfredzaamheid van inwoners. Hierdoor wordt de noodzaak van overnemende ondersteuning of hulpmiddelen uitgesteld of zelfs voorkomen. Vanaf 1 januari 2025 worden de eerste inwoners die zich melden voor Wmo-ondersteuning hiervoor aangemeld.

Programma Zorg voor de Toekomst

De kosten in het sociaal domein zijn de afgelopen jaren snel toegenomen. Om ook in de toekomst zorg en ondersteuning aan onze inwoners te kunnen blijven leveren, is beheersing van deze kostenstijging noodzakelijk. We gaan daarom een aantal maatregelen treffen die inzetten op het zoveel mogelijk normaliseren van problemen, het vergroten van de zelfredzaamheid van onze inwoners en het versterken van onze opdrachtgevende rol richting onze aanbieders en samenwerkingsverbanden. Daarnaast optimaliseren we onze werkprocessen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Om de kosten van het sociaal domein beheersbaar te houden, willen we de instroom in de tweedelijns zorg inperken. Dit doen we bijvoorbeeld door meer hulpvragen zelf op te pakken. Hiervoor is een nauwere samenwerking tussen het Sociaal Team en het Ondersteuningsteam nodig, zodat er geen harde knip zit in de hulp voor de jeugdigen en de hulp voor de ouders. In 2024 zijn de voorbereidingen gestart voor de integrale samenwerking tussen deze teams.

In het kader van het vergroten van de zelfredzaamheid van onze inwoners, hebben we besloten om meer uren Welzijn op Recept in te zetten. Ook investeren we in Gewoon D'ran, zijn we gestart met Herstelgerichte Ondersteuning (Powerful Aging) en zetten we de GALA-budgetten in voor onder andere Een tegen Eenzaamheid en Valpreventie.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit proces loopt de komende jaren door.

Indicatoren

Onderstaande indicatoren dienen aangevuld te worden:

- Het aantal geïndiceerde uren hulp bij huishouden daalt.
Er is sprake van een daling, het aantal uren bedroeg in 2023 123.241 en in 2024 116.665.
- Stabilisatie en waar mogelijk daling van het aantal cliënten dat ondersteuning ontvangt in het kader van de Wmo. Er is sprake van een lichte daling: Het aantal unieke cliënten Ondersteuning per eind 2024 bedroeg: 450, begin 2024 waren dat er 477.

Wat is het resultaat?

Dit betreft de tekst uit de Jaarstukken 2023, deze dient geactualiseerd te worden:

In 2024 is besloten te stoppen met de huidige wijze van inkoop. Reden hiervoor is dat de beoogde financiële en inhoudelijke resultaten van de inkoop niet zijn behaald. Er is een nieuwe aanbestedingsprocedure gestart. De nieuwe wijze van inkoop gaat vanaf 2026 van start.

In 2024 is er gewerkt aan een nieuwe visie voor het sociaal domein. Deze is gebaseerd op de verbeterpunten uit de evaluatie van het oude beleid en maatschappelijke ontwikkelingen. De kaders voor de visie zijn in oktober 2024 door de raad vastgesteld. Deze kaders zijn in de visie uitgewerkt. De visie is januari 2025 vastgesteld door de raad.

In 2024 is het besluit genomen om te starten met Herstelgerichte ondersteuning. Inwoners die hulp bij huishouden aanvragen krijgen, als dat passend is, eerst een traject dat gericht is op het weer zoveel mogelijk zelfstandig functioneren. De kosten moeten beheersbaar blijven. Het aantal personen dat Hulp bij huishouden ontvangt, daalt nu licht na een sterke stijging door invoering van het abonnementstarief.

1.3 Jeugd

Ambitie

Gelijke kansen voor ieder kind. Alle kinderen moeten veilig, gezond en kansrijk in Winterswijk kunnen opgroeien.

Relevante documenten:

- Beleidsplan sociaal domein 'Meedoen in Winterswijk'.
- Integrale Verordening sociaal domein.
- Samen aan het Stuur (integrale samenwerking sociaal domein).
- Agenda sociaal domein.

Doelstellingen

Door de zorg zoveel als mogelijk te normaliseren, beperken we de instroom in geïndiceerde voorzieningen

Activiteiten

Instroom van jeugdige cliënten naar tweedelijnszorg neemt af

We treffen een aantal maatregelen om de instroom in de jeugdzorg te beperken.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Om de instroom van jeugdigen in de jeugdhulp te beperken, is in de landelijke Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 onder andere afgesproken dat er meer voorliggende voorzieningen moeten zijn waar jeugdigen en hun ouders met hun hulpvraag terecht kunnen, zonder dat ze een indicatie voor jeugdhulp nodig hebben. De inclusieve buitenschoolse opvang (bso) is zo'n voorliggende voorziening, waar ook kinderen met een zorgvraag terecht kunnen. De inclusieve bso is in 2024 omgezet naar een structurele voorziening.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het beperken van de instroom in de jeugdhulp vraagt meerdere jaren.

Opvangvoorziening voor kinderen met een zorgvraag

De opvang voor kinderen met een zorgvraag is gestart met het zoeken naar een oplossing voor de groep kinderen tussen de acht en twaalf jaar met een zorgvraag. Er is een pilot geweest voor buitenschoolse opvang (bso) voor alle kinderen met en zonder zorgvraag.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De inclusieve buitenschoolse opvang (bso) is een voorliggende voorziening waar ook kinderen met een zorgvraag terecht kunnen voor opvang. Dit biedt ouders de mogelijkheid om buitenshuis te werken en zorgt voor meer stabiliteit en rust in het gezin. De inclusieve bso is in de Hervormingsagenda Jeugd opgenomen als goed voorbeeld van een voorliggende voorziening waarmee kosten op tweedelijns zorg bespaard kunnen worden. Naar aanleiding van de positieve uitkomsten uit de evaluatie van de inclusieve bso in 2023, is de inclusieve bso structureel opgenomen in de begroting van 2025-2028.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De inclusieve buitenschoolse opvang is vanaf 2025 structureel.

Hervormingsagenda Jeugd

Het doel van de Hervormingsagenda Jeugd is om de kwaliteit en effectiviteit van de jeugdzorg te verbeteren en de kosten te beheersen. Hiervoor zetten we in op preventie en stevige lokale teams.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In de Hervormingsagenda Jeugd is afgesproken dat de Jeugdwet wordt ingeperkt. De minder zware problematiek moet worden opgelost in het voorliggende veld en

door middel van preventie. Die opdracht ligt bij de gemeenten. We gaan daarvoor de sociale basis (voorliggende voorzieningen en het sociale netwerk) versterken, evenals de gemeentelijke toegang tot ondersteuning. Deze werkzaamheden duren meerdere jaren, we starten in 2025.

Daarnaast onderzoeken we welke hulp we zelf kunnen bieden en welke organisatie daar bijpast. De doelen uit de Hervormingsagenda Jeugd zijn ook van invloed op de keuzes die we maken bij de op te stellen visie sociaal domein. Deze visie is in 2024 opgesteld en wordt begin 2025 vastgesteld. De acties uit de hervormingsagenda worden in de uitvoeringsagenda visie sociaal domein meegenomen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd vraagt meerdere jaren.

Doelstellingen

Om zorgkosten te beheersen en het zorgaanbod beter af te stemmen, sturen we met de inkoop op zorgvernieuwing met behoud van kwaliteit en op partnerschap met onze zorgaanbieders.

Activiteiten

Monitoren resultaten nieuwe inkoop jeugd

We evalueren en monitoren de inkoop van Wmo- en jeugdhulp.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Regionaal zijn er met de zorgaanbieders afspraken gemaakt over de wijze van monitoring van de resultaten van onze transformatiedoelen, en de manier waarop wij hiervan een lerende cyclus kunnen maken. Op deze manier doen we meer recht aan onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor Wmo- en jeugdhulp. Voor de monitoring worden twee pilots gestart: monitoring middels een driehoeksgesprek tussen zorgaanbieder, cliënt en consulent, en een leercyclus.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2024 hebben de voorbereidingen voor de pilots plaatsgevonden.

Doelstellingen

Zorgen dat ouders goed voor hun kinderen kunnen zorgen

Activiteiten

Inzet Preventie Platform Jeugd

Om ouders te ondersteunen, biedt het Preventie Platform Jeugd (PPJ) hulp op het gebied van (opvoedings)ondersteuning en preventie. Het PPJ ontwikkelt preventieprogramma's voor verschillende (opvoedings)thema's, zoals kind en armoede, kind en scheiding, omgaan met alcohol en drugs, weerbaarheid en

veerkracht.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In april 2023 is een onderzoek gestart naar het functioneren van het Preventie Platform Jeugd (PPJ). Dit omdat het PPJ enkele jaren geleden als pilot is gestart en er de wens was om vast te stellen in hoeverre het PPJ op de huidige manier moet doorgaan of dat aanpassingen gewenst zijn.

Uit het onderzoek bleek dat de doelen voor het effectief inzetten van jeugdpreventie voor een groot deel werden bereikt. Op het onderdeel 'bereik' (deelname) waren er aandachtspunten: de zichtbaarheid en laagdrempeligheid vereisten verbetering. Ook in de uitvoering en samenwerking met professionals lagen verbeterpunten, met name in de samenwerking met het onderwijs.

In 2024 is er naar aanleiding van de aandachtspunten op hoofdlijnen een nieuwe structuur vastgesteld. Vervolgens is in kaart gebracht welke preventieve activiteiten en werkoverleggen een effectieve bijdrage leveren, en welke kunnen vervallen of anders/elders kunnen worden belegd. De coördinator PPJ krijgt onder andere de taak om de kwaliteit en effectiviteit te monitoren en te optimaliseren. Ten slotte is er een samenwerkingsovereenkomst opgesteld tussen de betrokken gemeenten.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2025 moet de nieuwe structuur staan.

Indicatoren

Onderstaande indicatoren dienen aangevuld te worden:

- Beheersbaar krijgen van de instroom in geïndiceerde zorg.
Het aantal cliënten in de geïndiceerde jeugdhulp is licht gestegen van 507 in januari 2024 naar 518 in december 2024.
- De gezondheid van jongeren (psychisch en fysiek) wordt beter (GGD Jeugdmonitor). *Het aantal jongeren dat met psychische problemen kampt is heel licht gedaald ten opzichte van 2023. Jongeren ervaren hun fysieke gezondheid in het algemeen als zeer goed.*

Wat is het resultaat?

Dit betreft de tekst uit de Jaarstukken 2023, deze dient geactualiseerd te worden:

In 2024 is besloten te stoppen met de huidige wijze van inkoop. Reden hiervoor is dat de beoogde financiële en inhoudelijke resultaten van de inkoop niet zijn behaald. Er is een nieuwe aanbestedingsprocedure gestart. De nieuwe wijze van inkoop gaat vanaf 2026 van start.

In 2024 is er gewerkt aan een nieuwe visie voor het sociaal domein. Deze is gebaseerd op de verbeterpunten uit de evaluatie van het oude beleid en maatschappelijke ontwikkelingen. De kaders voor de visie zijn in oktober 2024 door de raad vastgesteld. Deze kaders zijn in de visie uitgewerkt. De visie is januari 2025 vastgesteld door de raad.

Een belangrijk doel is te voorkomen dat kinderen doorverwezen moeten worden naar gespecialiseerde zorg. We proberen problemen zo vroeg mogelijk op te lossen. Dit doen we door de inzet van onder andere de praktijkondersteuner van de huisarts en het ondersteuningsteam.

We hebben een breed preventief aanbod om zowel ouders als jongeren te ondersteunen.

Financiële onderbouwing programma 1

Baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Rekening 2024	VerschiJR2024
Baten			
1.1 Volksgezondheid			
7.1 Volksgezondheid	527	371	-156
1.2 Maatschappelijke ondersteuning			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	13.586	13.050	-536
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	80	30	-50
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	8	9	1
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	243	268	25
6.81A Beschermd wonen (WMO)	0	611	611
Totaal 1.2 Maatschappelijke ondersteuning	13.917	13.968	51
Totaal Baten	14.443	14.339	-104
Lasten			
1.1 Volksgezondheid			
7.1 Volksgezondheid	2.014	1.711	-303
1.2 Maatschappelijke ondersteuning			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	15.509	15.021	-488
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.960	1.926	-34
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.297	1.307	10
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	3.807	3.795	-12
6.71B Begeleiding (WMO)	4.041	4.505	464
6.81A Beschermd wonen (WMO)	87	86	0
Totaal 1.2 Maatschappelijke ondersteuning	26.701	26.641	-59
1.3 Jeugd			
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	22	21	-1
6.72A Jeugdhulp begeleiding	3.683	3.601	-82
6.72B Jeugdhulp behandeling	2.471	3.063	592
6.73A Pleegzorg	290	276	-14
6.73B Gezinsgericht	1.640	1.784	144
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	2.239	1.995	-243
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	194	208	15
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	397	233	-164
6.82A Jeugdbescherming	379	468	89
6.82B Jeugdreclassering	15	28	13
Totaal 1.3 Jeugd	11.329	11.676	347
Totaal Lasten	40.044	40.028	-15
Onttrekkingen			
1.2 Maatschappelijke ondersteuning			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	55	55	0
6.81A Beschermd wonen (WMO)	0	0	0
Totaal 1.2 Maatschappelijke ondersteuning	55	55	0
Storting			
1.2 Maatschappelijke ondersteuning			
6.81A Beschermd wonen (WMO)	611	611	0
Gerealiseerd resultaat	-26.156	-26.245	-89

Algemene toelichting financiële tabel

In de kolommen zijn weergegeven de begrote bedragen 2024, de gerealiseerde bedragen 2024 en het verschil in de jaarrekening tussen het begrote en het gerealiseerde bedrag.

Per programma worden ook de lasten van de bedrijfsvoering en de kapitaallasten berekend. Aan de hand van een verdeelsystematiek worden deze lasten doorbelast. Bij de doorbelasting van de bedrijfsvoeringslasten per taakveld wordt de systematiek 'werkelijk=begroting' aangehouden. Bij de kapitaallasten worden de werkelijke kapitaallasten aan de diverse taakvelden doorbelast.

Volksgezondheid

De rijksmiddelen die we voor de GALA-onderdelen (Gezond en Actief Leven Akkoord) hebben ontvangen, zijn in 2024 zo goed als volledig besteed en bestaan voor een groot deel uit de niet bestede middelen uit 2023. De gelden uit 2023 mogen we slechts voor een beperkt deel ook in 2024 inzetten. Deze gelden blijven dus gedurende de GALA-periode 2023-2026 over, en zullen na afloop van de GALA-periode terugbetaald moeten worden aan het Rijk. De middelen in 2023 zijn pas medio 2023 beschikbaar gesteld en daardoor was de mogelijkheid om de gelden volledig in te zetten beperkter. Hiermee is het nadeel aan de batenkant van € 156.000 grotendeels verklaard.

Het voordeel aan de lastenkant van € 303.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Lagere lasten inwonerbijdrage GGD	€ 28.000 V
• Lagere lasten GALA	€ 140.000 V
• Lagere lasten Park Achterhoek	€ 37.000 V
• Lagere lasten preventie gezondheid	€ 38.000 V
• Lagere lasten jeugdgezondheidszorg	€ 44.000 V

De inwonerbijdrage aan de GGD is in 2024 lager uitgevallen. Dit komt met name door de btw die we kunnen compenseren.

Zoals bij de baten al aangegeven, zijn zo goed als alle GALA-gelden volledig benut in 2024. Ook zijn er nog middelen uit 2023 over, die maar gedeeltelijk in 2024 besteed mochten worden. De niet bestede middelen worden overgeheveld naar 2025. Deze gelden mogen echter niet meer worden besteed in 2025 en/of 2026 en moeten worden terugbetaald aan het Rijk.

In 2024 zijn er geen uitgaven geweest voor Park Achterhoek.

De lasten voor preventie gezondheid zijn lager uitgevallen, omdat een deel van de kosten onder de GALA-projecten verantwoord kon worden.

Een deel van de subsidie voor de jeugdgezondheidszorg is verantwoord onder de GALA-budgetten. Hierdoor is er een voordeel ontstaan op de budgetten voor de jeugdgezondheidszorg.

Maatschappelijke ondersteuning

Het voordeel aan de batenkant van € 51.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Lagere baten versterking cliëntenondersteuning	€ 50.000 N
• Lagere baten ZOOV	€ 525.000 N
• Hogere baten Opvang en Bescherming	€ 611.000 V

Versterking cliëntondersteuning betreft een specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk. In 2024 zijn hier geen uitgaven voor geweest en daarom wordt het bedrag aan inkomsten overgeheveld naar 2025. De inkomsten worden overgeboekt naar de post Vooruitontvangen, zodat ze beschikbaar blijven in 2025.

De baten en lasten van ZOOV (regionale vervoersysteem in de Achterhoek) zijn altijd in evenwicht en het is zeer lastig om aan de voorkant de werkelijke baten en lasten te begroten. In 2024 zijn de baten € 525.000 lager uitgevallen.

Vanuit de gemeente Doetinchem hebben we een bedrag ontvangen dat bij de centrumgemeente is overgebleven vanuit het rijksbudget Opvang en Bescherming. In de tweede prognose 2024 hebben we aangegeven dat we deze middelen in een bestemmingsreserve Opvang en Bescherming onderbrengen.

Het voordeel aan de lastenkant van € 59.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Lagere lasten ZOOV	€ 525.000 V
• Lagere lasten Visie Sociaal Domein	€ 121.000 V
• Hogere lasten Onderwijsroute	€ 110.000 N
• Hogere lasten Integrale ondersteuning	€ 464.000 N
• Lagere lasten Wmo-vervoer	€ 58.000 V

Zoals bij de baten al aangegeven, zijn de baten en lasten van ZOOV altijd in evenwicht.

De uitwerking van de Visie Sociaal Domein is nog niet afgerond en krijgt in 2025 een vervolg met het opstellen van een uitvoeringsprogramma. Wij stellen voor het resterende budget over te hevelen naar 2025.

De lasten voor de specifieke uitkering (SPUK) Onderwijsroute zijn hoger uitgevallen. Voor een groot deel worden we hiervoor in 2025 gecompenseerd door het Rijk.

De lasten voor de Integrale ondersteuning zijn hoger uitgevallen. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door een stijging van het aantal cliënten en anderzijds door een stijging van de gemiddelde kosten per cliënt. Daarnaast is de arbeidsmatige dagbesteding bij Fijnder in 2024 stopgezet. Hiervoor was een bezuiniging opgenomen.

Er is in 2024 minder vraag geweest naar Wmo-vervoer.

Eigen bijdragen CAK

Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget), moet op grond van de Wmo een eigen bijdrage betalen. Het Centraal Administratie Kantoor (CAK) is het publiekrechtelijke zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage. Gemeenten zijn dus niet verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen. Ze hebben ook geen zekerheid over de omvang en hoogte van de eigen bijdrage, omdat zij de juistheid niet op persoonsniveau kunnen vaststellen. Daarom valt dit niet onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente. In 2024 is voor € 268.000 aan eigen bijdragen via het CAK verantwoord.

Jeugd

De kosten voor jeugdhulp zijn hoger uitgevallen doordat we onder andere meer te maken hebben gekregen met steeds complexere en langdurigere trajecten. Hiermee is het nadeel van € 347.000 grotendeels verklaard.

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

De onttrekking aan de bestemmingsreserve Sociaal Domein van € 55.000 heeft betrekking op de Dorpendeal Meddo.

De toevoeging van € 611.000 aan de bestemmingsreserve Opvang en Bescherming betreft het reserveren van de ontvangen gelden vanuit de gemeente Doetinchem voor opvang en bescherming.

Programma 2 Meedoen in Winterswijk

Inleiding

Dit programma is uitgewerkt in vier onderdelen: meedoen met sport, cultuur, onderwijs en werk.

Programma 2 sluit daarmee aan op programma 1, waarin het vooral gaat om meedoen op het gebied van welzijn en gezondheid.

De kracht van sport, cultuur en verenigingen

Cultuur verrijkt, brengt mensen samen en verbindt: een belangrijke factor voor welzijn. We zetten in op de verbinding tussen kunst, cultuur, onderwijs en het sociaal domein.

Sport zorgt voor preventie, ontspanning en een gezond leven. Samen met cultuur heeft sport een positieve invloed op de persoonlijke ontwikkeling. Wij waarderen dat en dragen hieraan bij.

Bestaanszekerheid

Het hebben van werk en daarmee het meedoen in de samenleving, draagt in hoge mate bij aan het welzijn en het voorkomen van armoede. We ondersteunen de weg naar een reguliere baan, rekening houdend met de kwetsbaarheid en ontwikkelkansen.

Onderwijs voor iedereen

Gelijke kansen betekent soms ongelijk investeren; passend en bereikbaar onderwijs is essentieel. Voor gelijke kansen werken we samen met onderwijs en verenigingen.

2.1 Cultuur

Ambitie

Cultuur verrijkt, brengt mensen samen en verbindt. Cultuur is een belangrijke factor voor het welzijn en de persoonlijke ontwikkeling van onze inwoners. Cultuur draagt ook bij aan een aantrekkelijke fysieke omgeving. Het is daarmee ook een belangrijke drager van onze toeristische en economische sector. We willen cultuur behouden en waar mogelijk versterken.

Relevante documenten:

- Cultuurnota
- Museumvisie
- Erfgoednota 'Wi-j doet 't samen'
- Beleidsnota 'Archeologische monumentenzorg in de gemeente Winterswijk'
- Beleidsnota 'Aardkundige waarden in Winterswijk'
- Kerkervisie Oost Achterhoek

Doelstellingen

Combineren van voorzieningen waar mogelijk

Activiteiten

Cultuurnota 2024 (in begroting onder activiteit 'toekomstvisie voorzieningen')

We willen onze voorzieningen op het gebied van kunst & cultuur behouden en versterken. Voorbeelden zijn de bibliotheek, de schouwburg, de musea, het instituut voor kunst & cultuur Boogie Woogie en het amateurverenigingsleven. Ze vormen onze huidige lokale, culturele infrastructuur en zijn van artistieke, maatschappelijke, sociale en economische waarde.

Om onze voorzieningen in stand te kunnen houden, is passende huisvesting noodzakelijk. De komende jaren is naar verwachting onvoldoende geld beschikbaar voor grote investeringen in nieuwbouw. Daarom is geld gereserveerd voor noodzakelijke reparaties en renovaties aan de panden van onder andere Boogie Woogie en theater De Storm.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Bij de begroting 2025 heeft de raad een bestemmingsreserve 'Instandhouding voorzieningen' gevormd waar onder andere Boogie Woogie en theater De Storm een beroep op kunnen doen.

In november 2024 heeft de raad de nieuwe cultuurnota vastgesteld.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Zie kwaliteit.

Doelstellingen

Inzetten op behoud en ontwikkeling van (fysiek) erfgoed

Activiteiten

Uitvoeringsagenda erfgoednota 'Wi-j doet 't samen'

We voeren ons erfgoedbeleid samen met de gemeenten Aalten en Oost Gelre uit.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Implementatie Omgevingswet en Verdrag van Faro (wettelijke taken)

We hebben het afgelopen jaar gewerkt aan het project 'De verhalenfabriek'. In de gebiedsbiografieën hebben we voor de twee pilotgebieden Meddo en Centrum gekeken naar erfgoed in de breedste zin van het woord, zoals archeologie, aardkundige waarden en landschap. De resultaten van het pilotgebied Meddo hebben we in de buurtschap gedeeld, waarbij we tevens een werksessie hebben gedaan in de toepassing van de kwaliteiten bij ruimtelijke ontwikkelingen als erftransities. Hiervoor hebben we een stappenplan opgesteld die in lijn is met de Omgevingswet en de interne werkprocessen. Dit alles is nu te lezen op de website: <https://werkenwinterswijk.nl/erfgoed/default.aspx>.

Actualisering beleidsnota Erfgoed Oost Achterhoek

We voeren ons erfgoedbeleid en onze uitvoeringsagenda samen uit met de gemeenten Aalten en Oost Gelre. De afgelopen periode hebben we een netwerk en kennisdag georganiseerd in de vorm van de Erfgoeddag op landgoed Het Vriezenhuis. Daarnaast zijn we met diverse partijen in het erfgoedveld in gesprek om trends en ontwikkelingen te verzamelen en te bekijken waar de behoeften voor de volgende periode (2025-2028) liggen.

Ondertussen hebben we het huidige beleid uitgevoerd met onder meer de keukentafelgesprekken voor het verduurzamen van monumenten en de onderhoudssubsidieregeling voor gemeentelijke monumenten. We hebben nieuwe monumenten aangewezen en faciliteerden projecten als 'De tijdreis door Winterswijk' en educatieproject 'De Ramp met de Phoenix'.

Cultuur en Erfgoedpact Achterhoek

We hebben actief deelgenomen aan het regionale Cultuur en Erfgoedpact Achterhoek. Voor de projecten uit 2024 zie:

https://www.cultuurerfgoedachterhoek.nl/projecten?gemeente_id=8&year=2024.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Cultuur en Erfgoedpact Achterhoek: in 2025 wordt een nieuw pact gesloten met de provincie Gelderland.

De Erfgoednota met Aalten en Oost Gelre wordt in 2025 in de raden voorgelegd.

Indicatoren

Onderstaande indicatoren dienen aangevuld te worden:

- Het huidige niveau van het culturele aanbod blijft in stand.
Boogie Woogie en de Bibliotheek Oost-Achterhoek voldoen aan de normen van Kwaliteit in Beeld (certificeringskader bibliotheekwerk, cultuur en taal). De Museumfabriek en Villa Mondriaan zijn in 2024 Geregistreerd Museum gebleven en voldoen aan de landelijke Museumnorm. Muziekvereniging Concordia Kotten is gepromoveerd van de 2e naar 1e divisie, de andere muziekverenigingen hebben hun divisie weten te behouden.
- Diverse samenwerkingsverbanden zijn succesvol en dragen bij aan het culturele leven in Winterswijk.

De musea hebben succesvol samengewerkt binnen het Convenant Samenwerkende Musea. Basisscholen en cultuuraanbieders werkten samen binnen het Convenant Cultuur en Onderwijs. Culturele organisaties (waaronder Boogie Woogie) hebben als Cultuurcoalitie regionaal samengewerkt binnen het Cultuur- en Erfgoedpact Achterhoek.

- De activiteiten uit de uitvoeringsagenda's zijn behaald.

De samenwerkende musea hebben uitvoering gegeven aan het uitvoeringsplan 2024. De regionale Cultuurcoalitie heeft uitvoering gegeven aan het CEPA-programma 2024.

Wat is het resultaat?

Dit betreft de tekst uit de Jaarstukken 2023, deze dient geactualiseerd te worden:

De Cultuurnota 2024 is vastgesteld door de raad. Samen met culturele partners is er gewerkt aan de uitvoeringsagenda.

De culturele partners die samenwerken in het cultuurconvenant hebben in 2024 hun samenwerking verder vormgegeven.

Cultuur en erfgoed werken steeds meer samen met vrijetijdseconomie en onderwijs.

2.2 Sport

Ambitie

Sport moet voor iedereen betaalbaar en toegankelijk zijn. Daarom verbinden we sport aan de inclusieagenda. Sport levert een belangrijke bijdrage aan de preventiedoelen. We stimuleren mensen die weinig tot niet actief zijn tot meer bewegen.

Relevante documenten:

- Sportnota
- Lokaal sportakkoord
- Regionaal sportakkoord
- Onderzoek 'Financiering sport in Winterswijk'

Doelstellingen

Het stimuleren van mensen tot (meer) beweging

Activiteiten

Uitvoeren activiteiten Achterhoek in beweging en lokaal sportakkoord

Achterhoek in Beweging is een netwerk van mensen en organisaties die sport en bewegen inzetten voor een inclusieve samenleving en een gezonde en uitdagende leefomgeving.

Het lokale sportakkoord 'Samen actief in Winterswijk' voeren we samen met onze sportverenigingen en maatschappelijke organisaties uit.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Samen met Achterhoek in Beweging stimuleren we sport, bewegen en een gezonde leefstijl onder de inwoners. In het Regionale Beweeg- en Sportakkoord zijn de ambities vastgelegd. In 2024 is prioritering aangebracht in de thema's. Het gaat hierbij om inclusie en diversiteit, vaardig in bewegen, vitaal en veilig sportklimaat,

maatschappelijke waarde van topsport en sport en preventie. Ook is in 2024 afgesproken om het sportakkoord te monitoren.

Lokaal wordt zowel intern (sociaal domein, gezondheid, sport/cultuur, onderwijs, openbare ruimte) als extern intensiever de verbinding gemaakt door de inzet van onze buurtsportcoaches. Sport wordt ingezet als middel voor de thema's van het Gezond en Actief Leven Akkoord. Het lokale sportakkoord 'Samen Actief in Winterswijk' is herijkt. Samen met partners, sportaanbieders en initiatiefnemers is er gewerkt aan de thema's en ambities.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In januari 2025 wordt gestart met de uitvoeringsagenda.

Doelstellingen

Sportvoorzieningen zijn toekomstbestendig en betaalbaar

Activiteiten

We hebben een eerlijk en simpel financieringssysteem voor sportverenigingen

We werken aan een nieuw, eenvoudiger financieringssysteem voor sportverenigingen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Bij de behandeling van de programmabegroting 2024 is het amendement 'Levensvatbare sportverenigingen' aangenomen. Hiermee is de tekst in programma 2.2. Sport in de programmabegroting gewijzigd in: 'We werken aan een nieuw, eerlijk en eenvoudiger financieringssysteem voor sportverenigingen'. Daarbij wordt rekening gehouden met het brede sportaanbod (binnen en buiten) dat Winterswijk rijk is, met al haar verschillende verenigingen, groot en klein. Belangrijk uitgangspunt is dat de toegankelijkheid voor de breedtesport goed blijft. We hebben de opdracht om in 2027 € 82.000 te bezuinigen op sport; vanaf 2028 bedraagt de bezuiniging structureel € 123.000 per jaar.

In 2024 is er samen met sportverenigingen breed gekeken naar bezuinigingsmogelijkheden. Er zijn gesprekken met verenigingen geweest en deze input is meegenomen. Ook is de raad in september bijgepraat in het politiek forum. Op basis van al deze input en informatie is het advies om te zoeken naar meer capaciteit, om een nieuw, eerlijk en eenvoudiger financieringssysteem op maat te krijgen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2025 nemen we besluiten over de invulling van de bezuinigingen op sport vanaf 2027, en over een nieuw financieringssysteem. Zodat sportverenigingen tijdig kunnen anticiperen op de veranderingen.

We hebben een duurzaam zwembad met een gezonde exploitatie

Wij zien het overdekte zwembad als een belangrijke voorziening voor onze inwoners. Daarom willen we graag een les-, doelgroepen- en sportbad voor Winterswijk

behouden. We onderzoeken hoe we de voorziening ook op de lange termijn kunnen en willen behouden.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 heeft het college besloten voorstellen naar de raad te sturen voor investeringen in zwembad Jaspers. Onderzocht is welke investeringen in de komende vijf jaar nodig zijn om de komende tien jaar te kunnen blijven functioneren. Omdat het zwembad voor enkele van de investeringen enige tijd dicht moet, is er besloten al deze werkzaamheden tegelijkertijd uit te voeren. Daarbij heeft de provincie in haar rol als toezichthouder aangegeven dat sommige aanpassingen niet langer uitgesteld kunnen worden.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De raad heeft hiertoe besloten op 30 januari 2025.

Indicatoren

Onderstaande indicatoren dienen aangevuld te worden:

- Het aantal actieve sporters stijgt
52% van de inwoners geeft aan wekelijkse ste sporten, dit is gelijk aan het aantal in 2023(bron: gezondheidsmonitor volwassenen - GGD Noord- en Oost-Gelderland).
68% van de jongvolwassenen in Winterswijk sport minimaal 2 keer per week (bron: gezondheidsmonitor jongvolwassenen 2024 - GGD Noord- en Oost-Gelderland)
- Het aantal maatschappelijke activiteiten bij sportverenigingen breidt zich uit. Verenigingen zijn zich steeds meer bewust van het belang van maatschappelijke activiteiten, dit wordt gestimuleerd door de buurtsportcoaches.
- Door het sportakkoord Winterswijk sluiten organisaties als onderwijs, zorg en bedrijfsleven zich aan bij activiteiten voor sport en bewegen in Winterswijk. Het Sportakkoord 2.0 is uitgerold. Partners uit de zorg, bedrijfsleven, sport en onderwijs zijn aangesloten.

Wat is het resultaat?

Dit betreft de tekst uit de Jaarstukken 2023, deze dient geactualiseerd te worden:

Doel van dit programma is om sport betaalbaar en laagdrempelig te houden. Ook in 2024 hebben we hiervoor samengewerkt met veel partijen, zoals scholen. Actief Winterswijk was actief in buurten en op scholen om vooral mensen te bereiken die niet uit zichzelf in actie komen. Ook regionaal hebben we samengewerkt aan aansprekende beweegactiviteiten. Met deze activiteiten hebben we ongeveer 3.000 mensen bereikt.

In het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA) zijn er, samen met het onderdeel Volksgezondheid, ketenaanpakken ontwikkeld die erop gericht zijn om mensen zo lang mogelijk gezond en actief te houden. Onder andere door sport en bewegen.

2.3 Inkomen en participatie

Ambitie

Wij zorgen ervoor dat iedereen kan meedoen in de samenleving. Werk en inkomen en een goed vangnet voor bestaanszekerheid zijn hiervoor belangrijk.

Winterswijk voelt zich verantwoordelijk voor de opvang van vluchtelingen en we bouwen mee aan een maatschappij waarin iedereen dezelfde kansen heeft. We dragen zorg voor een goede start van nieuwkomers.

Relevante documenten:

- Integrale Verordening sociaal domein.
- Samen aan het stuur.
- Beleidskader 2018 – 2022 Sociaal Domein ‘Meedoen in Winterswijk’.
- Beleidsnotitie Wet inburgering 2022.

Doelstellingen

Nieuwkomers en statushouders moeten zo goed mogelijk inburgeren

Activiteiten

Monitoring nieuwe wet inburgering

De gemeente Winterswijk heeft het inburgeringsproces binnen de wettelijke kaders ingericht. Halfjaarlijks monitoren en evalueren we de resultaten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 blijft het de opdracht voor de gemeente om de Wet inburgering 2021 uit te voeren en te monitoren.

De monitoring heeft plaatsgevonden op de volgende onderdelen:

- Brede intake (klanttevredenheid).
- Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP) (klanttevredenheid).
- Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP): draagt deze bij aan toeleiding naar de arbeidsmarkt?
- Financieel ontzorgen: is de gekozen werkwijze werkbaar en voorkomt het financiële problemen?
- Financiële zelfredzaamheid: leren nieuwkomers voldoende om financieel zelfredzaam te zijn/worden?
- Participatieverklaringstraject (PVT): draagt het programma voldoende bij aan participeren in Nederland of missen er nog thema's?
- Maatschappelijke begeleiding: zijn er verbeterpunten, loopt het ergens spaak?
- Inburgeringstraject taalaanbieders: subregionaal op inhoud en regionaal op contractniveau.
- Participatieaanbod: is er voldoende aanbod, leidt het aanbod toe naar (vrijwilligers)werk, meedoen in de maatschappij?

Het aantal inburgeraars is in 2024 gestegen. Vanaf augustus was het docententekort geminimaliseerd en konden alle inburgeraars deelnemen aan een leerroute.

Er was voldoende tevredenheid over de uitvoering van de inburgeringstrajecten door taalaanbieders. Hierdoor zijn de contracten met twee jaar verlengd. Alleen met de

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) is in goed overleg besloten op trajectbasis in te kopen.

Toeleiding naar de arbeidsmarkt en participatieaanbod wordt bemoeilijkt door de verplichte dagdelen taalonderwijs verdeeld over de week.

Psychische problemen/stress zorgden bij een aantal inburgeraars voor uitval in het scholingsproces en/of deelname aan het maatschappelijke leven. Hier werd door een sociaal werker en door maatschappelijk begeleiders nauwlettend aandacht aan besteed.

In 2025 vindt een uitgebreide evaluatie plaats op bovenstaande punten. In dit jaar zijn de eerste statushouders uit de nieuwe Wet inburgering 2021 aan het eind van hun inburgeringstraject.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Monitoring vond geheel 2024 plaats en werkprocessen zijn waar nodig bijgestuurd.

Opvang Oekraïners

Er is een gemeentelijke opvanglocatie ingericht voor vluchtelingen uit Oekraïne.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het betreft duurzame opvang voor ongeveer 175 ontheemden uit Oekraïne op de locatie Vredense Hof in Winterswijk. Daarnaast wordt er bij particulieren nog een aantal ontheemden opgevangen. In 2024 is er gewerkt aan een huurovereenkomst voor het pand en zijn de diensten (locatiemanagement, receptie, schoonmaak en beveiliging) in beheer van de gemeente Winterswijk gekomen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Gemeente Winterswijk heeft ook in 2024 Oekraïense ontheemden opgevangen. De opvanglocatie blijft noodzakelijk gezien de situatie in Oekraïne; de gemeente heeft daarvoor diverse zaken structureel ingericht. Er wordt niet meer vanuit een crisissituatie gewerkt, maar er is sprake van een structurele situatie die zowel op locatie als intern bij de gemeente Winterswijk is ingeregeld.

Doelstellingen

Voorkomen en bestrijden van armoede en schulden

Activiteiten

Evaluëren bewindvoering en indien nodig bijstellen werkwijze

Bewindvoering is een onderdeel van de schuldhulpverlening waarmee veel kosten (bijzondere bijstand) zijn gemoeid. We onderzoeken op welke wijze we beter invloed kunnen uitoefenen op het al dan niet onder bewind stellen van inwoners.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Vanaf 2021 bestaat de mogelijkheid voor gemeenten gebruik te maken van het 'Adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind'. Hierbij mogen we als gemeente de rechter adviseren of een inwoner het beste geholpen is met voortzetting van het bewind, of dat volstaan kan worden met een lichtere vorm van ondersteuning. Wij onderzoeken op welke wijze wij van dit adviesrecht gebruik kunnen maken en welke procedures en samenwerkingen met de rechtbanken en bewindvoerders dienen te worden opgezet.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2025 werken we aan een beleidsplan schuldhulpverlening waarin we het resultaat van dit onderzoek zullen betrekken.

Meedoenregeling voor volwassenen

In 2023 zijn we gestart met de meedoenregeling voor volwassenen. In het kader van die regeling krijgen volwassenen met een laag inkomen jaarlijks een bedrag van € 150, waarmee ze kunnen deelnemen aan de maatschappij. Bijvoorbeeld in de vorm van deelname aan cultuur of sport.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het bereik van de doelgroep liet in 2023 te wensen over. In 2024 is nader onderzocht hoe de doelgroep beter bereikt kan worden. In het beleidsplan Armoedevrij Winterswijk 2040 doen wij een voorstel hoe wij denken de doelgroep beter te kunnen bereiken.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Meedoenregeling kinderen

In het kader van het gemeentelijk minimabeleid is er een aantal meedoenregelingen voor kinderen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De kindregelingen zijn in 2023 geëvalueerd. Er is onderzocht of ze nog voldoende bijdragen aan het doel waarvoor ze in het leven zijn geroepen: het meedoen van kinderen aan de samenleving en het daardoor verkleinen van sociale achterstanden. Uit de evaluatie blijkt dat de kindregelingen in grote lijnen voldoen.

Binnen de bestaande kaders zijn in het nieuwe beleid andere accenten gelegd, zodat de regelingen beter aansluiten bij de hedendaagse praktijk van opgroeiende kinderen. De belangrijkste accenten zijn:

- Een computer/laptop per middelbare scholier in plaats van per huishouden.
- De budgetten voor schoolkosten en sociaal-culturele kosten worden samengevoegd, zodat er meer keuzemogelijkheden zijn voor ouders en kinderen.

Ook is er een splitsing gemaakt in deze budgetten voor de leeftijden nul tot vier jaar, vier tot twaalf jaar en twaalf tot achttien jaar. Zodat de budgetten 'meegroeien' met de leeftijd van de kinderen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een continu proces.

Beleidsplan Armoedevrij Winterswijk

We stellen in samenwerking met de gemeenschap en belanghebbende partijen, waaronder het Platform Armoedevrij Winterswijk, een plan op ter realisatie van de doelstelling Winterswijk Armoedevrij.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Tijdens de begrotingsbehandeling van eind 2023 is het amendement Beleidsplan Armoedevrij Winterswijk aangenomen. Naar aanleiding hiervan moet een concreet plan worden opgesteld ter realisatie van de doelstelling Winterswijk Armoedevrij 2040. Het plan dient als leidraad voor de acties en interventies die bijdragen aan het bereiken van de armoedevrije status in 2040. De mogelijke voorstellen worden ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In samenspraak met onze maatschappelijke partners en medewerkers van De Post is gewerkt aan een Beleidsplan Armoedevrij Winterswijk. Het plan is in het tweede kwartaal van 2025 opgeleverd.

Doelstellingen

We ondersteunen inwoners naar regulier werk of zinvolle dagbesteding

Activiteiten

Stabilisering van het aantal bijstandsgerechtigden

We blijven streven naar een stabilisering van het bijstandsbestand. Werkleerbedrijf Fijnder zet hiervoor diverse instrumenten in, zoals om- of bijscholing, (gedeeltelijk) werk, arbeidsmatige dagbesteding en vrijwilligerswerk. Waar nodig wordt een loonkostensubsidie verstrekt aan de werkgever en/of wordt een jobcoach ingezet.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De verwachting is dat zowel in 2024 als in 2025 het bijstandsbestand groeit. De instroom is hoger dan de uitstroom. Dit wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt

door de complexer wordende doelgroep. Hiermee wordt ook de toename van het aantal statushouders bedoeld.

Voor 2024 is een stijging geraamd van 2,2%. Deze nieuwe raming voor 2024 werkt door in de begroting van Fijnder voor 2025. In 2025 wordt de nieuw geraamde eindstand van 2024 met 1,41% verhoogd, conform de uitgangspunten in de begroting van Fijnder 2025.

Het is altijd de ambitie om bijstandsgerechtigden een ontwikkeling door te laten maken die leidt tot werkaanvaarding of het vergroten van de zelfredzaamheid, met inzet van de beschikbare re-integratie-instrumenten. Welke invloed de meer complexe doelgroep heeft op de ontwikkeling van het bijstandsbestand, en welke invloed een nieuw regeerprogramma heeft, is moeilijk in te schatten.

Er wordt continu gewerkt aan de ambitie om de groei van het bijstandsbestand te beperken.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het beheersen van het bestandsvolume van bijstandsgerechtigden is een continu proces.

In de Tweede bestuursrapportage 2024 is de bestandsontwikkeling geraamd op stijging van 3,4%. Onderstaand de standen en de mutaties van het aantal uitkeren

Bestandsontwikkeling	Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk
Eindstand uitkeringen 2023	510	279	561
Instroom	173	92	159
Uitstroom	-133	-82	-152
Uitkeringen 31 december 2024	550	289	568
<i>Verwachting eindstand 2024</i>	<i>6,9%</i>	<i>1,8%</i>	<i>1,1%</i>
<i>Realisatie t/m 31 december 2024</i>	<i>7,8%</i>	<i>3,6%</i>	<i>1,2%</i>
<i>Verwachting eindstand 2024</i>	<i>545</i>	<i>284</i>	<i>567</i>
<i>Realisatie t/m 31 december 2024</i>	<i>550</i>	<i>289</i>	<i>568</i>
<i>Afwijking t.o.v. verwachting</i>	<i>5</i>	<i>5</i>	<i>1</i>

Landelijke ontwikkeling (Divosa - t/m december)

Figuur 2 Verloopoverzicht bijstandsuitkeringen

Indicatoren

Onderstaande indicatoren dienen aangevuld te worden:

- Het aantal bijstandsgerechtigden blijft op het niveau van 2023.
Er is sprake van een lichte stijging. Per 31 december 2023 waren er 561 bijstandsgerechtigden en per 31 december 2024 568. (Bron: Fijnder)
- We komen uit met het rijksbudget voor het betalen van bijstandsuitkeringen.
We komen niet uit met het rijksbudget, de overschrijding bedraagt ongeveer een half miljoen. (Bron: Fijnder)
- Het aantal problematische schulden daalt. Het aantal inwoners met problematische schulden is gelijk gebleven tov 2023, namelijk 21 (Bron: Stadsbank)
- De kosten voor bewindvoering dalen. De kosten voor bewindvoering zijn licht gedaald met € 7.000. Het aantal inwoners onder bewind is licht gedaald van 214 naar 208. (Bron: Fijnder)

Wat is het resultaat?

Dit betreft de tekst uit de Jaarstukken 2023, deze dient geactualiseerd te worden:

Doel van dit programma is om zoveel mogelijk mensen naar werk en (financiële) onafhankelijkheid te begeleiden. Fijnder heeft hiervoor een divers aanbod ontwikkeld, passend bij wat de inwoner nodig heeft om stappen richting werk te zetten.

Mensen met een laag inkomen ondersteunen we met speciale regelingen. Met dit minimabeleid kunnen zij en hun kinderen blijven meedoen in de samenleving. In 2023 hebben we de energietoeslag uitbetaald aan mensen met een laag inkomen, als tegemoetkoming in de hoge energiekosten.

We vangen vanaf 2022 175 Oekraïense vluchtelingen op in de Vredensehof.

2.4 Educatie

Ambitie

Onderwijs is essentieel voor iedereen. Daarom werken we, samen met onderwijs en verenigingen, aan gelijke kansen. We bouwen onderwijsvoorzieningen conform het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs. Duurzaam, met goede ventilatie en groene schoolpleinen.

Relevante documenten:

- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2021-2037.
- Beleidsnotitie Voor- en Vroegschoolse Educatie.

Doelstellingen

Onderwijshuisvesting wordt uitgevoerd conform het Integraal huisvestingsplan

Activiteiten

Uitvoeren Integraal Huisvestingsplan (IHP) scholen

Onderwijs, kinderopvang, belangenverenigingen en gemeente voeren het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2021-2037 uit. We starten met de school in het Woold. De ontwikkeling van andere scholen uit de eerste fase schuiven we voorlopig door tot na de begrotingsperiode van 2024-2027.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In het voorjaar zijn de onderwijshuisvestingsverordening en het bijbehorende uitvoeringsprotocol respectievelijk door de raad en het college vastgesteld. Ze dateerden uit 2010 en sloten niet meer aan bij de huidige regelgeving.

In 2023 heeft de raad besloten het uitvoeringsprogramma van het IHP te temporiseren, behalve de buurtschapsschool. In 2024 hebben SOPOW (OBS Miste Corle, Kotten en 't Woold) en de Stichting Vrijescholen Athena (De Esch) definitief besloten om niet voor een gezamenlijke locatie te gaan. SOPOW koos voor ontwikkeling van de buurtschapsschool op de locatie van OBS 't Woold. De Stichting Vrijescholen Athena heeft gekozen voor renovatie van De Esch op de bestaande locatie. Hiervoor is budget beschikbaar in de begroting.

Met IKC Zuidwest (De Schakel, Julianaschool, de Korenburg, SWW en ZoZijn) en 't Kempken is in verband met de temporisering beperkt verder gewerkt aan voorbereidende werkzaamheden, zoals inhoudelijke samenwerking en locatiekeuzes.

Verder is besloten dat ook scholen horen tot de maatschappelijke voorzieningen die bij bijvoorbeeld calamiteiten aanspraak kunnen maken op een uitkering uit de bestemmingsreserve instandhouding voorzieningen.

De renovatietrajecten van de Emmaschool en Pronova zijn naar tevredenheid afgerond.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Loopt conform planning.

Doelstellingen

We bevorderen kansen gelijkheid

Activiteiten

Aanpak laaggeletterdheid

De rijksoverheid heeft als doel laaggeletterdheid terug te dringen.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

In de Achterhoek kan iedere volwassene die ondersteuning kan gebruiken bij basisvaardigheden en moeite heeft met lezen, schrijven en/of rekenen een passend leertraject volgen. Het verbeteren van de basisvaardigheden (taal, rekenen en werken met digitale apparaten) draagt bij aan een betere gezondheid, een betere arbeidsmarktpositie en financiële zelfredzaamheid.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De overeenkomst Volwasseneneducatie met het Graafschap College liep tot en met 31 december 2024. Eind 2024 is er een samenwerkingsovereenkomst ondertekend door de acht Achterhoekse gemeenten, het Graafschap College (formeel aanbod) en

de bibliotheken in de Achterhoek (non-formeel aanbod). Deze overeenkomst loopt van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2028.

De afgelopen jaren is geïnvesteerd in een infrastructuur en samenwerking om de doelgroep, met name mensen met Nederlands als eerste taal, te bereiken. Onze inzet blijft gericht op het behouden en verder ontwikkelen hiervan.

Inzet NPO middelen

We verstrekken middelen van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) voor de ontwikkeling van het onderwijs, en om achterstanden in het onderwijs weg te werken.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) zijn we vanaf september 2022 gestart met onderstaande activiteiten. Deze activiteiten hebben doorlopend plaatsgevonden in 2023 en 2024 en worden in 2025 afgerond.

- Het versterken van het leesaanbod op alle scholen door middel van lessen en workshops vanuit de bibliotheek.
- Activiteiten voor sociale en emotionele ontwikkeling van tieners door middel van cultuureducatie. Dit aanbod is er voor de drie middelbare scholen in Winterswijk en is afgestemd op de behoefte vanuit de scholen.
- De buitenruimtes bij de middelbare scholen worden verbeterd, zodat er mogelijkheden zijn voor sport, cultuur en educatie.
- Middelbare scholen kunnen jaarlijks gebruikmaken van voorstellingen van een theatergezelschap dat voorstellingen met een boodschap ontwikkelt. Dit kan een maatschappelijk thema zijn dat aansluit bij de belevingswereld van de leerlingen.
- Vanaf mei 2023 is de verlengde schooldag voor het basisonderwijs in Winterswijk uitgebreid met extra leesaanbod, onder begeleiding van een consulent van de bibliotheek. Dit om de kinderen een extra steuntje in de rug te geven op het gebied van leesvaardigheid en digitale vaardigheden.
- Als gemeente ontvangen we een tijdelijke specifieke uitkering gericht op versterking van de bibliotheek. Dit komt doordat we in Winterswijk 'hoog' scoren op risico op onderwijsachterstanden en laaggeletterdheid. Er is hierbij een cofinanciering vanuit de gemeentelijke NPO-middelen. Van die extra NPO-middelen breidt de bibliotheek het aanbod voor kinderen en jongeren de komende jaren uit. Het programma bij de bibliotheek is gestart in 2024.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De middelen zijn tijdelijk en moeten in kalenderjaar 2025 volledig besteed zijn.

Indicatoren

- Aantal mensen dat deelneemt aan alfabetiseringstrajecten:
 - Trajecten digitale vaardigheden: 70
 - Formele taaltrajecten: 76
- Voortgang (ver)bouw scholen loopt volgens planning van de eerste fase van het Integraal Huisvestingsplan. Bij de begroting 2024 is voorgesteld de

uitvoering van het IHP te temporiseren, totdat het financiële perspectief van de gemeente is verbeterd. De realisatie van de nieuwbouw ten behoeve van het buurtschapsonderwijs wordt wel conform het IHP voortgezet. Dit vanwege het feit dat de school Miste-Corle inmiddels is gesloten en kinderen in noodlokalen les krijgen. Het project renovatie van Vrije School De Esch wordt ook voortgezet. De projecten Integraal Kindcentrum (IKC) Zuidwest (De Schakel, Julianaschool en de Korenburg), en 't Kempken worden 'on hold' gezet. Wel wordt er in samenspraak met de betreffende schoolbesturen zoveel mogelijk verder gewerkt aan voorbereidende werkzaamheden, zoals inhoudelijke samenwerking en locatiekeuzes.

Wat is het resultaat?

Met dit programma willen we kinderen zoveel mogelijk gelijke kansen bieden. Daarvoor zetten we Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) in. Het bereik van dit aanbod is goed, maar nog niet optimaal. Nog niet alle ouders maken er gebruik van. Gelijke kansen bieden we ook door de bouw van nieuwe scholen waar wordt gewerkt volgens het principe van het Integraal Kindcentrum (IKC). Bij de begroting voor 2024 is besloten de uitvoering van het IHP te temporiseren, totdat het financiële perspectief van de gemeente is verbeterd. De realisatie van de nieuwbouw ten behoeve van het buurtschapsonderwijs en renovatie van vrije school "De Esch" wordt wel conform het IHP voortgezet. De andere projecten worden 'on hold' gezet. Wel wordt er in samenspraak met de betreffende schoolbesturen zoveel mogelijk verder gewerkt aan voorbereidende werkzaamheden, zoals inhoudelijke samenwerking en locatiekeuzes.

Financiële onderbouwing programma 2

Baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Rekening 2024	VerschiJR2024
Baten			
2.1 Cultuur			
5.5 Cultureel erfgoed	77	56	-20
5.6 Media	249	175	-75
Totaal 2.1 Cultuur	326	231	-95
2.2 Sport			
5.1 Sportbeleid en activering	512	408	-105
5.2 Sportaccommodaties	958	729	-229
Totaal 2.2 Sport	1.471	1.137	-334
2.3 Inkomen en participatie			
6.3 Inkomensregelingen	10.147	10.135	-13
6.4 WSW en beschut werk	8.480	6.829	-1.651
6.5 Arbeidsparticipatie	465	201	-264
Totaal 2.3 Inkomen en participatie	19.092	17.165	-1.927
2.4 Educatie			
4.2 Onderwijshuisvesting	182	198	16
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.652	1.111	-541
Totaal 2.4 Educatie	1.834	1.309	-525
Totaal Baten	22.722	19.841	-2.881
Lasten			
2.1 Cultuur			
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.676	1.675	0
5.4 Musea	206	205	0
5.5 Cultureel erfgoed	568	463	-104
5.6 Media	740	658	-82
Totaal 2.1 Cultuur	3.189	3.002	-188
2.2 Sport			
5.1 Sportbeleid en activering	1.388	1.262	-126
5.2 Sportaccommodaties	2.720	2.611	-109
Totaal 2.2 Sport	4.108	3.873	-235
2.3 Inkomen en participatie			
6.3 Inkomensregelingen	17.751	18.362	611
6.4 WSW en beschut werk	11.366	9.431	-1.934
6.5 Arbeidsparticipatie	1.247	574	-673
Totaal 2.3 Inkomen en participatie	30.364	28.368	-1.996
2.4 Educatie			
4.2 Onderwijshuisvesting	1.787	1.810	22
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.655	2.089	-566
Totaal 2.4 Educatie	4.442	3.899	-543
Totaal Lasten	42.104	39.142	-2.962
Onttrekkingen			
2.3 Inkomen en participatie			
6.5 Arbeidsparticipatie	0	45	45
Gerealiseerd resultaat	-19.382	-19.256	126

Cultuur

Een deel van het rijksbudget (specifieke uitkering (SPUK)) is in 2024 niet besteed aan de lokale bibliotheekvoorziening. Dit bedrag is naar de post Vooruitontvangen geboekt, zodat het bedrag in 2025 nog beschikbaar is. Hiermee is het verschil aan de batenkant van € 95.000 grotendeels verklaard.

Het voordeel van € 188.000 aan de lastenkant wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Lagere lasten Lokale bibliotheekvoorzieningen	€ 75.000 V
• Lagere lasten Restauratie monumenten	€ 20.000 V
• Lagere lasten Erfgoed - Omgevingswet	€ 33.000 V
• Lagere lasten Erfgoedcentrum	€ 20.000 V

Zoals bij de baten al aangegeven, is het volledige rijksbudget nog niet besteed aan lokale bibliotheekvoorzieningen. Het resterende bedrag van € 75.000 is overgeheveld naar 2025.

Niet alle jaarlijkse aanvragen worden tijdig door de aanvrager afgerond en daarmee vervalt het recht op subsidie. Dit bedrag valt vrij.

In het kader van de Omgevingswet moeten diverse zaken op het gebied van erfgoed worden aangepast. Dit is nog niet afgerond en daarom wordt voorgesteld het budget over te hevelen naar 2025.

De kosten voor het Erfgoedcentrum zijn lager uitgevallen, mede door het terugkrijgen van de compensabele btw.

Sport

De lagere baten van € 334.000 zijn grotendeels als volgt te verklaren:

• Lagere baten SPUK Meerkosten Energie Openbare Zwembaden (MEOZ)	€ 88.000 N
• Lagere baten SPUK Uitkering btw Sport	€ 297.000 N

Beide posten betreffen een specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk.

Voor de SPUK MEOZ wachten wij op de definitieve vaststelling van het Rijk, die wij in 2025 verwachten. De niet bestede SPUK-middelen moeten beschikbaar blijven voor de afrekening met het Rijk. Het bedrag wordt overgeheveld naar 2025.

De oorzaak voor de lagere baten bij de SPUK btw sport is tweeledig. We hebben een fors bedrag moeten terugbetalen over 2023 waar bij de jaarrekening 2023 geen rekening mee was gehouden. Daarnaast is door het achterblijven van investeringen op het gebied van sport in 2024 minder btw te verrekenen.

De lagere lasten van € 235.000 worden grotendeels als volgt verklaard:

• Lagere lasten SPUK MEOZ	€ 88.000 V
• Lagere lasten Diverse gym- en sportzalen	€ 101.000 V

Voor de lagere lasten bij de SPUK MEOZ verwijzen we naar de toelichting bij de baten.

De werkelijke lasten (met name gas en elektra) bij onze gym- en sportzalen zijn lager uitgevallen.

Inkomen en participatie

Het nadeel aan de batenkant van € 1.927.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Lagere baten SPUK Inburgeringsvoorzieningen	€ 243.000 N
• Lagere baten SPUK Hulp aan Oekraïners	€ 1.375.000 N
• Lagere baten Tijdelijke huisvesting HAR	€ 264.000 N

Het betreft hier in twee gevallen een specifieke uitkering (SPUK). De beschikbaar gestelde middelen in 2024 zijn niet volledig besteed. Deze middelen zijn overgeboekt naar de post Vooruitontvangen. Het niet bestede budget voor de SPUK Inburgeringsvoorzieningen is overgeheveld naar 2025.

De ontvangen middelen zijn hoger dan de hiervoor gemaakte kosten. Als de definitieve vaststelling van de SPUK Hulp aan Oekraïners 2024 heeft plaatsgevonden, komen we met een voorstel over de besteding van deze middelen. We verwachten dat dit in het najaar van 2025 is.

De middelen voor de tijdelijke huisvesting Hotel- en Accommodatieregeling (HAR) zijn middelen die over meerdere jaren ingezet mogen worden. De niet bestede middelen worden overgeboekt naar de post Vooruitontvangen, zodat deze middelen ook voor 2025 beschikbaar blijven.

Het voordeel aan de lastenkant van € 1.996.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Lagere lasten SPUK Hulp aan Oekraïners	€ 1.752.000 V
• Lagere lasten SPUK Inburgeringsvoorzieningen	€ 340.000 V
• Hogere lasten Uitvoeringskosten Fijnder	€ 74.000 N
• Hogere lasten Algemene bijstand	€ 611.000 N
• Lagere lasten Tijdelijke huisvesting HAR	€ 264.000 V
• Lagere lasten Re-integratie	€ 379.000 V

Voor de eerste twee posten verwijzen we naar de toelichting bij de baten.

De uitvoeringskosten van Fijnder zijn in 2025 hoger uitgevallen. De belangrijkste oorzaak is een foutieve boeking van € 125.000, die verantwoord had moeten worden onder het budget re-integratie.

Door een lichte toename van het aantal uitkeringsgerechtigden en het feit dat het rijksbudget wordt vastgesteld op basis van de gegevens van twee jaar eerder, is sprake van een overschrijding van het rijksbudget. Ons uitgangspunt bij de begroting is dat het rijksbudget leidend is voor het opgenomen uitgavenbudget. Het budget voor de tijdelijke huisvesting HAR is een budget voor meerdere jaren. De niet bestede middelen worden daarom overgeheveld naar 2025. De lasten voor re-integratie zijn in 2024 lager uitgevallen. In 2024 is de taakstelling voor de realisatie van nieuw beschut binnen niet gerealiseerd. Daarnaast is één boeking van € 125.000 niet correct verantwoord (zie ook toelichting bij uitvoeringskosten Fijnder).

Educatie

Het nadeel aan de batenkant van € 525.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Lagere baten Onderwijsachterstandenbeleid	€ 326.000 N
• Lagere baten Nationaal Programma (NPO)	€ 224.000 N

Het betreft in beide gevallen een specifieke uitkering (SPUK), waarbij in 2024 niet alle beschikbare rijksmiddelen zijn uitgegeven. De niet bestede rijksmiddelen worden overgeheveld naar 2025 en mogen in 2025 ook nog worden besteed.

Het voordeel van € 543.000 aan de lastenkant wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Lagere lasten Onderwijsachterstandenbeleid	€ 326.000 V
• Lagere lasten Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	€ 224.000 V
• Lagere lasten Leerlingenvervoer	€ 41.000 V

Het betreft in beide gevallen een specifieke uitkering (SPUK), waarbij in 2024 niet alle beschikbare rijksmiddelen zijn uitgegeven. De niet bestede rijksmiddelen worden overgeheveld naar 2025 en mogen in 2025 ook nog worden besteed.

Door een daling van het aantal leerlingen zijn de kosten voor het leerlingenvervoer in 2024 lager uitgevallen.

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

De kosten voor de aanpak van de inburgering van nieuwkomers die niet verantwoord kunnen worden onder de Wet inburgering, zijn in 2024 hoger uitgevallen. Deze extra kosten worden onttrokken aan de hiervoor in het leven geroepen bestemmingsreserve Aanpak inburgering nieuwkomers.

Programma 3 Wonen en werken in Winterswijk

Inleiding

Openbare ruimte, klimaat, water en milieu, en gebiedsontwikkeling en wonen

Het programma Werkend Winterswijk gaat aan de hand van vijf beleidsvelden in op alles wat we doen om onze inwoners een omgeving te bieden waar ze gezond, veilig en duurzaam kunnen wonen, werken, ondernemen en recreëren. Hieronder worden de overige beleidsvelden besproken.

Openbare ruimte

Het beleidsveld openbare ruimte behandelt de ambities en de openbare ruimte. Een gezonde leefomgeving met een goede infrastructuur, duurzaamheid en sociale cohesie is belangrijk. Ook biodiversiteit is een belangrijk thema.

Klimaat, water en milieu

Naast de zorg voor een schone en veilige leefomgeving is het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie een belangrijk speerpunt.

Gebiedsontwikkeling en wonen

Het beleidsveld gebiedsontwikkeling is gericht op de realisatie of ontwikkeling van plannen. Dit zijn plannen die met een projectmatige aanpak worden uitgevoerd. Het buitengebied is een belangrijke parel van Winterswijk. Het unieke karakter staat onder druk; we moeten inzetten op een gebiedsgerichte aanpak.

Daarnaast is een visieontwikkeling op wonen een belangrijk speerpunt. We bieden ruimte voor woningen waar in Winterswijk behoefte aan is. Projecten die betrekking hebben op nieuwbouw of invulling van een gebied met een hooggewaardeerde leefbaarheid. Meer concreet: er wordt onder andere een aantal mooie plannen (door)ontwikkeld en/of uitgevoerd. Denk bijvoorbeeld aan WoooW, de gebiedsvisie Molenveld, de woningbouw aan de Narcisstraat en op de Ribeslocatie, en het Steengroevegebied.

Economie en lobby

We koesteren de diversiteit aan Winterswijkse bedrijven en maken een visie op het soort bedrijven waar we ons in de toekomst op willen richten. Bedrijvigheid en nabije werkgelegenheid zijn van vitaal belang voor de leefbaarheid en aantrekkingskracht van Winterswijk. Er moet voldoende ruimte zijn voor deze ontwikkeling.

Ook de vrijetijdseconomie is een belangrijke sector. We zetten in op kwaliteit van voorzieningen en investeren in het kloppende hart: het centrum. Daarnaast behouden we de komende jaren de duurzame relaties met samenwerkingspartners in de regio en over de grens. We dragen Winterswijk als merk uit, binnen én buiten Nederland.

3.1 Openbare ruimte

Ambitie

Winterswijk heeft een uniek landschap met veel bijzondere planten en dieren. Om dit te behouden leggen we veel nadruk op de bescherming en verbetering van de biodiversiteit. Wij vinden een veilige, gezonde leefomgeving met een goede infrastructuur, duurzaamheid en sociale cohesie belangrijk. Die gemeente maken we samen. De betrokkenheid en saamhorigheid van mensen bij hun wijk, buurtschap of dorp vinden we daarin cruciaal. We creëren voor iedereen een waardevolle leefomgeving die schoon, heel en veilig is. Bereikbaarheid en verkeersveiligheid vinden we van groot belang. Elke Winterswijker - jong of oud, voetganger, fietser of automobilist - moet zich veilig kunnen voelen en bewegen.

We houden het centrum aantrekkelijk voor inwoners en bezoekers.

We stimuleren wijkkracht door het realiseren van een laagdrempelige ingang bij de gemeente voor vragen op alle domeinen.

We maken een integrale analyse van de wijk Winterswijk-Oost op de thema's ruimtelijke ordening, woningvoorraad, duurzaamheid en sociale samenhang. Aan de hand van die wijkanalyse stelt de wijkregisseur een strategie op voor de wijkaanpak in dit gebied.

Relevante documenten:

- Groenstructuurplan Winterswijk
- Omgevingsvisie buitengebied
- Beleidsvisie landschap en biodiversiteit

Doelstellingen

De gemeente zorgt voor een laagdrempelig aanspreekpunt voor vragen van inwoners en stakeholders in een specifiek gebied

Activiteiten

Pilot wijkaanpak en wijkregie

Afgelopen periode is flink geïnvesteerd in het bouwen van een netwerk en gewerkt aan een wijkanalyse van Winterswijk-Oost. Uit deze wijkanalyse komt een aantal uitdagingen voor Winterswijk-Oost naar voren. Samen met de inwoners is prioritering aangebracht in de verschillende thema's. In 2024 is een werkgroep (bestaande uit inwoners en stakeholders) gestart om plannen hiervoor uit te werken.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Een veilige, gezonde leefomgeving met een goede infrastructuur, duurzaamheid en sociale cohesie is belangrijk voor Winterswijk. Die gemeente maken we samen. De betrokkenheid en saamhorigheid van mensen bij hun wijk, buurtschap of het dorp vinden we daarin cruciaal. Inwoners hebben waardevolle kennis van hun directe leefomgeving. Ze hebben daarom vaak goede ideeën over wat er nodig is in hun eigen wijk, buurt en omgeving. In verschillende projecten steunen we daarom initiatieven van inwoners om hun omgeving te verbeteren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Samen met een actieve werkgroep van betrokken bewoners ontwikkelen we een plan van aanpak voor de integrale wijkaanpak voor Winterswijk-Oost. In 2025 wordt dit verder uitgewerkt.

Doelstellingen

Elke inwoner moet zich veilig voelen en veilig kunnen bewegen door het verkeer

Activiteiten

Mobiliteitsprogramma met uitvoeringsagenda

Het huidige gemeentelijke verkeersstructuurplan dateert uit 2010. Lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen op het gebied van verkeer en vervoer vragen om een nieuw verkeersstructuurplan. Daarom werken we aan een nieuw mobiliteitsprogramma met uitvoeringsagenda.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het doel is een actueel mobiliteitsprogramma op te leveren, met als onderdeel een meerjarenuitvoeringsagenda. Het mobiliteitsprogramma krijgt een proactieve, dynamische insteek met een grote nadruk op verkeersveiligheid. Als onderdeel van het mobiliteitsprogramma is daarom parallel de risicoanalyse verkeersveiligheid opgesteld, om daarmee aan te sluiten bij het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 van het Rijk.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het mobiliteitsplan dat is opgeleverd door het eerste gecontracteerde adviesbureau heeft helaas niet de gewenste kwaliteit. Ondanks een lang proces en intensieve inzet van onder andere beleidsmedewerkers, bleef de kwaliteit van de opgeleverde documenten ondermaats.

Eind 2024 is een ander adviesbureau gevonden om het mobiliteitsplan op te stellen, waarbij vooraf duidelijk is aangegeven wat wordt verwacht en waaraan dit plan moet voldoen. Naar verwachting wordt de definitieve versie van het mobiliteitsplan in 2025 opgeleverd.

Herinrichting Groenloseweg

De Groenloseweg wordt heringericht naar een GOW30-weg, met meer bomen en planten. Daarnaast worden er klimaatadaptieve voorzieningen aangelegd, zoals waterpasserende bestrating en ruimte waar het regenwater de grond in kan zakken.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Op 28 maart 2024 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over de herinrichting van de Groenloseweg. Daarna is er een verkeersbesluit genomen. In 2024 is gestart met de uitvoering van de herinrichting; deze wordt in het tweede kwartaal van 2025 afgerond.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De herinrichting van de Groenloseweg is volgens planning gestart en de werkzaamheden zijn in uitvoering. De planning is dat de werkzaamheden in april worden afgerond en de weg dan kan worden opengesteld voor het verkeer.

De Groenloseweg zal in het derde kwartaal nogmaals voor een aantal dagen moeten worden afgesloten, om de figuratie op de plateaus aan te brengen.

Doelstellingen

Het creëren van een gezond leefklimaat

Activiteiten

Dienstverleningsovereenkomst ROVA

We geven uitvoering aan de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) met ROVA voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Uitgangspunt is om het merendeel van de werkzaamheden op kwaliteitsgestuurde wijze uit te voeren, conform de standaardkwaliteitsniveaus van het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek (CROW).

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte in Winterswijk zijn de standaardkwaliteitsniveaus van het CROW het uitgangspunt. Deze niveaus lopen van CROW-A+ (zeer hoog beeldkwaliteitsniveau) tot CROW-D (zeer laag beeldkwaliteitsniveau). In nagenoeg de hele gemeente Winterswijk is niveau CROW-A van toepassing. Alleen voor onkruidbestrijding op verharding (uitgezonderd het centrum en de begraafplaatsen) geldt niveau CROW-B.

Echter, de kwaliteitsafspraken staan voortdurend onder druk. Door veranderende weersomstandigheden (warm en vochtig), maar ook door financiële omstandigheden. In 2024 is een bezuiniging gerealiseerd van € 130.000 door ecologisch bermbeheer in het buitengebied grotendeels terug te draaien. Dit betekent dat niet langer 644 kilometer aan bermen ecologisch worden beheerd, maar 174 kilometer.

Het traject met een open begroting is in 2024 gecontinueerd. Een en ander met als doel om de kosten voor de dienstverlening op het gebied van Beheer Buitenruimte (BBR) op taakniveau inzichtelijk te krijgen. Er zijn oriënterende gesprekken gevoerd met ROVA over de inrichting van de huidige Dienstverleningsovereenkomst (DVO). In 2025 krijgt dit proces een vervolg.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het uitvoering geven aan de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) alsook de monitoring van geldende kwaliteitsafspraken, is een continu en jaarrond proces.

Visiedocument BOSS (Bewegen, Ontmoeten, Sporten en Spelen in de openbare ruimte)

In 2022 is opdracht gegeven om een visie op spelen te ontwikkelen. De visie is begonnen met speel- en beweegruimte voor kinderen, en van daaruit is gewerkt aan een BOSS-vriendelijke ruimte voor iedereen. Vanuit spelen vindt de verbreding plaats naar jongeren, volwassenen en senioren. Dit gebeurt in de vorm van een meer integrale benadering van bewegen, ontmoeten, spelen en sporten in de openbare ruimte van de bebouwde kom van Winterswijk.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In april 2024 heeft de raad de visie op Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS) vastgesteld. Op basis hiervan wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld.

Een van de onderdelen van het uitvoeringsprogramma is het opstellen van een uitvoeringsagenda. Onderdeel hiervan is een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) voor de gemeentelijke speeltoestellen. Het structurele financiële vraagstuk rondom het MJOP wordt meegenomen in de integrale afweging van de begroting voor 2026 en verder.

Noodzakelijke vervanging van gemeentelijke speeltoestellen in 2025 vindt plaats vanuit de bestemmingsreserve Instandhouding Voorzieningen.

Daarnaast heeft de raad in april 2024 de motie 'Speeltuinen als middelpunt van de wijk' aangenomen. Bij de begrotingsbehandeling heeft de raad ingestemd met de bestemmingsreserve Lokale Initiatieven. Daar kunnen speeltuinorganisaties vanaf 2025 een beroep op doen. Hiermee is de motie afgewikkeld.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2024 is de visie vastgesteld en is gestart met het opstellen van een uitvoeringsagenda. De uitvoeringsagenda wordt in het voorjaar van 2025 aangeboden.

Beleidsplan openbare verlichting

In verband met technologische ontwikkelingen en nieuwe inzichten, werken wij aan een nieuw beleidsplan voor de openbare verlichting in de gemeente.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In het eerste kwartaal van 2024 ontstond de behoefte om nieuw beleid via een tweetrapsraket tot stand te brengen. Zo heeft het college op 9 april de uitgangspuntennotitie 'Licht in de openbare ruimte gemeente Winterswijk, 2024-2030' vastgesteld.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Door aanpassingen in de beleidsvoorbereiding is niet voldaan aan de planning van de bestuurlijke termijnagenda. Dat wil zeggen dat het beleidsplan 'Licht in de openbare ruimte gemeente Winterswijk' niet in 2024, maar in het tweede kwartaal van 2025 aan de raad wordt aangeboden.

Doelstellingen

We optimaliseren de bereikbaarheid en verkeersdoorstroming van Winterswijk

Activiteiten

Parkeerroute Informatiesysteem

We werken door aan een modern parkeerroute-informatiesysteem (PRIS).

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Met de investering in het parkeerroute-informatiesysteem (PRIS) kunnen bezoekers van binnen en buiten Winterswijk sneller een vrije parkeerplaats vinden in het centrum. We verbeteren hiermee de beleving van bezoekers aan het centrum, we beperken het zoekverkeer en dragen bij aan de verbetering van de leefomgeving op plekken waar dat zoekverkeer nu nog onnodig rijdt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2024 is parkeeronderzoek uitgevoerd en is een parkeervisie opgesteld. Daarnaast heeft een marktconsultatie plaatsgevonden over de diverse telsystemen, functionaliteiten en weergavemogelijkheden. Dit om het parkeersysteem zo dynamisch mogelijk in te kunnen richten, en op termijn zo veel mogelijk aan te kunnen sluiten op de parkeervisie. In 2025 vindt de Europese aanbesteding plaats voor het parkeerverwijssysteem.

Doelstellingen

We stimuleren en faciliteren emissieloos vervoer.

Activiteiten

We hebben een dekkend netwerk laadinfra

De komende jaren willen we de groei van het aantal elektrische auto's faciliteren en waar mogelijk stimuleren. Dit doen wij door deelname aan de provinciale concessie publieke laadinfrastructuur en door te experimenteren met innovatieve en alternatieve laadoplossingen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De regionale concessie openbare laadinfrastructuur is in het voorjaar van 2024 met twee jaar verlengd. Dit betekent dat Vattenfall Incharge ook in 2026 en 2027 verantwoordelijk blijft voor plaatsing van reguliere publieke laadpalen. Daarnaast is in regionaal verband gewerkt aan de Achterhoekse visie op laadinfrastructuur. Ook is een start gemaakt met de actualisatie van de 'Integrale visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad Winterswijk'. Dit proces loopt conform planning en wordt in het eerste kwartaal van 2025 ter besluitvorming aangeboden.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het plaatsen van laadpalen in de openbare ruimte loopt vertraging op. De streeftermijn van achttien weken, van aanvraag tot realisatie van de openbare laadpaal, wordt in de praktijk niet gehaald. Zeer beperkte netcapaciteit alsook materiële en personele tekorten bij aannemers, vertragen de voortgang ernstig. Een uitdaging, omdat het aantal gerealiseerde laadpalen in de openbare ruimte in de toekomst mogelijk uit de pas kan lopen met de prognoses van kennis- en innovatiecentrum ElaadNL.

Indicatoren

(3.1) Onderstaande indicatoren dienen aangevuld te worden:

- We werken optimaal en transparant samen met ROVA en inwoners. De resultaten worden maandelijks geschouwd op basis van beeldmeetlatten in maandelijks beeldschouwrapportages. Uit de beeldschouwrapportages blijkt dat Rova op ruim 90% van de metingen voldoet aan de afgesproken beeldkwaliteit. Daar waar afwijkingen worden geconstateerd, worden deze aangepakt.
- We monitoren het aantal (klacht)meldingen ten aanzien van de beeldkwaliteit en de werkzaamheden in de openbare ruimte en de genomen maatregelen. Rova heeft in 2024 gemiddeld 277 meldingen per maand afgehandeld in Winterswijk.

Wat is het resultaat?

(3.1) Dit betreft de tekst uit de Jaarstukken 2023, deze dient geactualiseerd te worden:

In de basis zijn beheer en onderhoud gericht op een openbare ruimte die schoon, heel en veilig is. De openbare ruimte is de plek waar mensen elkaar ontmoeten, naar hun werk gaan, spelen, sporten en ontspannen. Steeds vaker wordt de openbare ruimte ook als middel gezien om maatschappelijke doelen te realiseren. Bij aanleg, herinrichting en reconstructie is het creëren van een duurzame, veilige en waardevolle woon-, werk- en leefomgeving dan ook een uitgangspunt. Bijvoorbeeld door de buitenruimte aan te passen aan de gevolgen van klimaatverandering en in de wijkgerichte aanpak zoals de vergroening van het centrum die samen met inwoners en ondernemers wordt gerealiseerd.

3.2 Klimaat, water en milieu

Ambitie

Samen met inwoners en ondernemers zorgen we voor een schone leefomgeving. We waarborgen een optimale milieukwaliteit en richten ons op de basisvoorwaarden gezond, schoon en veilig. Voor het onderhoud van de riolering maken we transparante keuzes op basis van een risicoafweging. Om in de toekomst gezond en veilig te kunnen wonen, verkleinen we de kans op wateroverlast, droogte en hittestress.

Relevante documenten:

- Gemeentelijk waterplan 2019 – 2023.
- Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda (raadsbesluit september 2022).
- Huishoudelijk grondstoffenbeleid Winterswijk 2013-2017.
- Afvalstoffenverordening Winterswijk 2015.
- Uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening Winterswijk 2018.

Doelstellingen

We voeren noodzakelijk projecten uit op het gebied van milieu

Activiteiten

Project sanering wegverkeerslawaaï

Door de autonome groei van het wegverkeer ervaren bewoners langs drukke wegen geluidsoverlast van het verkeer. In het verleden zijn daarom 177 woningen aangemeld bij het Rijk om in aanmerking te komen voor geluidssanering. De

gemeente voert de sanering van het wegverkeerslawaaï uit met subsidie van de rijksoverheid.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Eind vorig jaar hebben we de goedkeuring ontvangen van de de subsidieverstrekker voor het saneringsprogramma dat we hebben opgesteld. In februari 2025 stelt het college van B&W het saneringsprogramma vast. Het conceptprogramma en vervolgens het definitieve programma worden zes weken ter inzage gelegd. Daarna wordt een bureau benaderd om de geluidsniveaus in de woning te bepalen en vast te stellen welke maatregelen nodig zijn.

Voor de voorbereiding (inclusief het bepalen van de binnenniveaus) hebben wij subsidie ontvangen. Voor de woningen met een te hoog binnenniveau wordt opnieuw subsidie aangevraagd voor de uitvoering van gevelmaatregelen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het college van B&W stelt het conceptprogramma vast in februari 2025 en het definitieve programma in mei 2025. Daarna wordt opdracht verleend aan een bureau om per woning te bepalen of en welke maatregelen worden getroffen.

Sanering stortplaats WAL

De deklaag van de voormalige stortplaats WAL (tussen de Driemarkweg en de Vreehorstweg, ter hoogte van Vreehorstweg 43) is te dun en voldoet niet aan de wettelijke eisen. Daarom hebben we een saneringsplan opgesteld. De sanering wordt gefaseerd uitgevoerd (in 2024 en 2027) vanwege de beschermde dieren op de WAL. Naast de deklaag wordt ook de Japanse duizendknoop aangepakt, de waterafvoer verbeterd en de WAL heringericht.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er zijn afspraken gemaakt met de provincie over de uitvoering. De provincie voert de regie over de sanering.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In september 2024 is gestart met de voorbereiding van de sanering. De sanering en de aanleg van de nieuwe beplanting voor de eerste fase worden in 2025 afgerond.

Indicatoren

(3.2) Onderstaande indicatoren dienen aangevuld te worden:

Het aantal klachten over afvalinzameling is met 222 meldingen hoger dan 2023 (179). Hiermee is het uitgangspunt van maximaal 2,0 klachten per 1.000 aansluitingen niet gehaald. De afvalscheidingsdoelen zijn wel gehaald:

Inwoners: 29.231

Huisaansluitingen: 13.212

Klachten inzameling: 222
Chip Mist: GFT: 1
Container niet geleegd: GFT: 84
Container niet geleegd: Papier: 52
Container niet geleegd: PMD: 70
Container niet geleegd: Rest: 10
Personeel: Houding en gedrag: 3
Verkeerd/te laat aangeboden: Papier: 2
Afvalscheidingspercentage: 87% (doelstelling VANG 75% 2020)
KG Restafval per inwoner: 62 kg. (doelstelling VANG 100 kg. 2020)

Wat is het resultaat?

(3.2) Dit betreft de tekst uit de Jaarstukken 2023, deze dient geactualiseerd te worden:

Winterswijk blijft inzetten op het verbeteren van afvalscheiding en het terugdringen van vervuiling en verstoring in de inzameling. Daarmee komt de transitie van afval naar grondstof weer een stap dichterbij, wordt afkeur door vervuiling voorkomen en blijven onnodige verwerkingskosten ons bespaard.

Klimaatadaptatie blijft een urgent thema voor Winterswijk. We ondervinden steeds vaker hinder van de gevolgen van extreme buien, een stijgende temperatuur, maar ook langdurige periodes van droogte. Met andere woorden: we krijgen steeds vaker te maken met wateroverlast en hittestress. De gemeente Winterswijk probeert de buitenruimte hier zo goed mogelijk op aan te passen, oftewel klimaatadaptief te maken, bijvoorbeeld door het vergroenen van het centrum..

3.3 Duurzaamheid en milieu

Ambitie

Winterswijk wil dat de huidige kwaliteiten - klimaat, biodiversiteit, cultuurhistorisch erfgoed en natuurlijke voorraden - ook beschikbaar zijn voor volgende generaties. Duurzaamheid gaat over het beschermen en behouden van deze waarden. Omdat we gevolgen ondervinden van de verandering van het klimaat, is het ook een ambitie om ons daarop voor te bereiden. In 2050 is Winterswijk klimaatneutraal, energieneutraal en circulair.

Relevante documenten:

- Akkoord van Groenlo
- Uitvoeringsagenda duurzaamheid januari 2019
- RES 1.0

Doelstellingen

We wekken in 2030 voldoende duurzame energie op voor de doelstelling van een energieneutraal gebouwde omgeving in 2030

Activiteiten

Uitvoeren visie Warmtetransitie

In de Warmtetransitievisie staat beschreven hoe we gebouwen klaarmaken voor de toekomst. Hiervoor wordt een plan van aanpak gemaakt. In Winterswijk ontbreekt een bron voor grootschalige warmteopwekking die we kunnen inzetten voor verwarming. Dit betekent dat we voor het grootste deel uitgaan van vervanging van gasketels door warmtepompen op elektriciteit. We zetten ons ervoor in dat zoveel

mogelijk woningen transitiegereed worden gemaakt. We maken hiervoor gebruik van rijkssubsidies in het kader van de aanpak van slechte energielabels. De mogelijkheden voor waterstof ten behoeve van monumenten en de andere kansen op dit gebied, houden we in de gaten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We richten ons op het verstrekken van de subsidies voor het aanpakken van woningen die slecht geïsoleerd zijn. Dit gaat goed. Het is wel een arbeidsintensief proces.

We verstrekten 93 subsidies Lokale Aanpak Isolatie (LAI) voor de isolatie van woningen met een slecht energielabel, totaal is € 119.978 uitgegeven van het LAI budget. Op basis van een inschatting van inwoners is hiermee € 738.651 uitgegeven aan isolerende maatregelen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In de Warmtetransitievisie staat beschreven hoe we gebouwen klaarmaken voor de toekomst. Dit is niet gelukt in 2024. Het warmteprogramma is een verplichting voor 2026 waar we ons op moeten focussen.

Uitvoering RES 1.0

In de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 is afgesproken dat het regionale bod bestaat uit grootschalige zon op daken (0,35 TWh) en grootschalige opwek op land (1 TWh). Voor Winterswijk betekent dit dat we aan beide werken. Over zon op bedrijfsdaken wordt elders gerapporteerd. De plannen voor grootschalige opwek op land passen in ons beleidskader zonneparken en zonnenvelden. Het gaat hier op dit moment over de realisatie van 120 hectare voor Winterswijk. Ondertussen werken we in regionaal verband aan de RES 2.0.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Samen met de RES-partners realiseren we de opwek die is afgesproken voor het doel in 2030.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Samen met onze partners in de regio werken we aan de realisatie van de RES-doelen.

Realiseren zonnepanelen op bedrijfsdaken

Ook in 2025 gaan we door met de plannen voor zonnepanelen op bedrijfsdaken. Dit gaat om bedrijven met een kleinzakelijke aansluiting. Samen met ondernemers kijken we welke aandachtspunten er in hun situatie zijn. Dit gaat dan om de mogelijkheden voor het dak, subsidies en leenmogelijkheden, offertevergelijkingen en andere vraagstukken. Omdat er momenteel onzekerheden zijn over onderwerpen als

teruglevering, tarieven en netcapaciteit, is het des te belangrijker dat we ondernemers helpen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We willen goede rapportages naar aanleiding van de bedrijfsbezoeken. Dit gaat dan onder meer om het gebruiksprofiel, de mogelijkheden voor het dak, subsidies en leenmogelijkheden.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitvoering vindt in heel 2024 plaats.

We zijn bereikbaar in ons Centrum Duurzaam Winterswijk

Het Centrum Duurzaam Winterswijk is een kennis- en inspiratiecentrum op het gebied van duurzaamheid. Via de thema's energietransitie, klimaatadaptatie, biodiversiteit, kringlopen en cultuurhistorie, wordt duurzaamheid op een laagdrempelige manier zichtbaar, tastbaar en beleefbaar gemaakt. Vanuit het centrum helpen we mensen onder meer met subsidies en leningen. Het Centrum Duurzaam Winterswijk is tevens ons energieloket.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In het centrum ontvingen we in 2024 1.621 bezoekers per maand. Op het platform Duurzaam Winterswijk hadden we 10.692 gebruikers.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitvoering vindt in heel 2024 plaats.

Evaluatie moratorium Windenergie

Op 29 juni 2017 is in de raad een moratorium op windturbines ingesteld. Afgesproken is dat dit besluit vanaf 1 januari 2023 periodiek wordt geëvalueerd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De evaluatie is door de raad verzet naar 1 juli 2025. De raad heeft voor deze evaluatie op 20 juni een plan van aanpak vastgesteld.

Doelstellingen

We willen duurzaamheid bereikbaar en betaalbaar maken voor iedereen

Activiteiten

Verduurzamen woningen als onderdeel bestrijden energiearmoede

We helpen inwoners om hun energierekening omlaag te brengen. Dit doen we door onderstaande maatregelen:

- De aanpak met energieconciërges en energiebespaarmaatjes gaan we in 2024 continueren. Samen met andere organisaties helpen we inwoners met energiearmoede om energie te besparen en hun woning te verduurzamen.
- We bieden ondersteuning via het Centrum Duurzaam Winterswijk.
- We ondersteunen door middel van subsidies en regelingen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We zetten ons in voor een goede voortzetting van de aanpak van energiearmoede. Er zijn 149 huishoudens geholpen via Duurzaam Winterswijk. In totaal is € 168.685 uitgegeven. Hierbij zijn meer dan 1.700 kleine en grote energiebesparende maatregelen getroffen, waarbij 47 huishoudens hebben deelgenomen aan de witgoedregeling.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitvoering vindt in heel 2024 plaats.

Indicatoren

(3.3) Onderstaande indicatoren dienen aangevuld te worden:

Het doel voor het gemiddeld aantal bezoeken van ruim 120 mensen per maand aan ons Centrum Duurzaam Winterswijk is gehaald, het aantal bezoekers per maand was: 134.

Het doel dat gemiddeld 1.000 digitale bezoekers per maand op ons platform Duurzaam Winterswijk bezoeken wordt niet gehaald, dit was in 2024: 891.

Jaarcijfers 2024:

Platform Duurzaam Winterswijk (gebruikers): 10.692

Platform Duurzaam Winterswijk (paginaweergaven): 35.503

Centrum Duurzaam Winterswijk (aantal bezoekers): 1.619

Wat is het resultaat?

Dit onderdeel heeft betrekking op 3.3 'Duurzaamheid en milieu', deze omschrijving dient geactualiseerd te worden. - zie ook onder We zijn bereikbaar in ons Centrum Duurzaam Winterswijk':

In het centrum ontvingen we in 2024 1.619 bezoekers. Op het platform Duurzaam Winterswijk hadden we 10.692 gebruikers.

3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen

Ambitie

We willen dat Winterswijk een aantrekkelijke plaats is om te wonen, te werken en te recreëren. Het buitengebied is een belangrijke parel van Winterswijk en verdient een

aanpak waarbij we de handen ineenslaan. In de buurtschappen streven we naar behoud van leefbaarheid. In het centrum komen wonen en culturele functies samen, waarbij ontmoeten, ontdekken en ontplooiing voorop staan. Nieuwe ontwikkelingen krijgen de ruimte, met behoud van kwaliteit van de leefomgeving.

Relevante documenten:

- Woonvisie gemeente Winterswijk 2020 – 2025.
- Volkshuisvestelijk Afwegingskader Woningbouw Winterswijk 2019 – 2025.
- Structuurvisie Kom Winterswijk 2010-2020.
- Groenstructuurplan Winterswijk.
- Omgevingsvisie buitengebied.
- Beleidsvisie landschap en biodiversiteit.
- Centrumvisie 2021.

Doelstellingen

We bereiden de organisatie voor op de nieuwe wetten in de fysieke leefomgeving

Activiteiten

We werken volgens de Omgevingswet

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Voor de inwerkingtreding moet er een Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) zijn ingeregeld. Verder bereiden we de organisatie voor op het werken volgens de wet, zowel op juridisch en technisch gebied als op het gebied van dienstverlening, participatie, houding en gedrag.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We zijn inmiddels in staat om afwijkingen van het omgevingsplan in de meeste gevallen te beoordelen en vergunnen met een omgevingsvergunning (BOPA). Voor aanvragen die niet met een omgevingsvergunning geregeld kunnen worden, zijn we op dit moment nog niet in staat een omgevingsplanwijziging door te voeren. Hier wordt wel aan gewerkt door de werkgroep Omgevingsplan. De eerste pilot is inmiddels gedraaid.

We werken aan een gemeentedeekkende omgevingsvisie met het traject voor de kom. Er wordt doorlopend gewerkt aan optimalisering van processen op juridisch en technisch gebied, en aan verbetering van dienstverlening, doorlooptijden, participatie, houding en gedrag.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het vergt nog steeds de nodige tijd om de nieuwe wet eigen te maken. Op dit moment zijn de minimale acties van de VNG grotendeels uitgevoerd. Inmiddels is de eerste pilot voor een wijziging van het omgevingsplan doorlopen met de werkgroep Omgevingsplan. We bouwen verder aan een basisplan en willen ook snel in staat zijn om een omgevingsplan te kunnen wijzigen. Op 1 januari 2032 moeten we de beschikking hebben over een nieuw gebiedsdekkend omgevingsplan.

We werken volgens de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Onderdeel van de Omgevingswet is de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). De Wkb treedt gelijk met de Omgevingswet in werking. De Wkb regelt dat private kwaliteitsborgers voortaan bouwtechnische regels toetsen en controleren. Dit wijzigt het proces van de bouwvergunningtoets.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het proces voor het behandelen van bouwmeldingen onder de Wkb is volledig ingericht en functioneert.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Per 1 januari 2024 is de Wkb in werking getreden voor nieuwbouw in de gevolgklasse 1. Het gaat dan bijvoorbeeld om woningen en eenvoudige bedrijfsgebouwen. Deze plannen worden door de gemeente niet meer op bouwtechnische aspecten beoordeeld. Dit is overgenomen door private kwaliteitsborgers. De gemeente blijft wel het bevoegd gezag en controleert of er wordt gebouwd met een gecertificeerde kwaliteitsborger.

De gemeente is verantwoordelijk gebleven voor de bouwtechnische toetsing van ver- en nieuwbouwplannen voor gebouwen met een hoger risico. Mogelijk worden in de toekomst ook verbouwplannen in hogere gevolgklassen onderdeel van het stelsel van private kwaliteitsborging.

Deze activiteit is doorlopend. Op dit moment levert de invoering van de Wkb voor de ambtelijke organisatie geen besparing in tijd op.

Doelstellingen

We maken plannen en voeren deze uit voor specifieke vraagstukken zoals WOOOW, Steengroeve en Ribeslocatie

Activiteiten

Gebiedsontwikkeling Steengroeve

We werken aan een gebiedsontwikkeling rondom de Steengroeve. Onderdeel hiervan is de ontwikkeling van het museaal concept Terra Temporalis.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het ontwerpbestemmingsplan is in december 2023 ter inzage gelegd. Er zijn zienswijzen op binnengekomen.

Het budget voor ondersteuning van de realisatie van het Steengroevemuseum is onderdeel van de bestemmingsreserve Lokale initiatieven, op het moment dat de realisatie start. Realisatie hangt af van twee trajecten: de fondsenwerving door de stichting en het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Momenteel worden de zienswijzen verwerkt. We zijn met de initiatiefnemers in gesprek over goede (financiële) afspraken over het vervolgproces van het project. De uitkomsten daarvan bepalen wanneer het bestemmingsplan ter vaststelling aan de raad wordt aangeboden.

Uitvoering project WoooW - gebiedsontwikkeling Weurden

WoooW staat voor Winterswijk ontmoet, ontdekt en ontplooit. Het WoooW-projectgebied ligt aan één van de aanloopstraten ('t Weurden) in het centrum van Winterswijk, waar winkelleegstand en verpaupering dreigde. Daarom heeft de gemeente de afgelopen jaren een aantal woon-winkelpanden aangekocht om het gebied op te knappen en nieuwe impulsen te geven.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Op dit moment wordt gewerkt aan de uitvoering van het raadsbesluit van juni 2023. Daarin is het voorkeursscenario van de raad vastgelegd. Het maakt ontwikkelingen mogelijk aan 't Weurden (winkels plus woningen), de Spoorstraat (nieuw cultuurgebouw), bij Boogie Woogie (wonen) en aan 't Weurden - Dingstraat - Weverstraat (wonen, supermarkt en parkeren centrum).

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Op twee van de vier te ontwikkelen locaties is de voortgang sterk afhankelijk van de gemeentelijke begroting. Die is voorlopig ontoereikend om de ontwikkelingen op die plekken verder te brengen. Het betreft de locatie voor een nieuw cultuurgebouw aan de Spoorstraat, en de locatie van het huidige Boogie Woogie.

De twee andere locaties zijn een kwestie van privaat initiatief: aan 't Weurden (winkels plus woningen) en aan 't Weurden - Dingstraat - Weverstraat (wonen, supermarkt en parkeren centrum). Daarop wordt wel voortgang geboekt. De laatstgenoemde locaties zijn deels afhankelijk van gemeentelijk geld en dat is in het kader van de grondexploitatie in de begroting opgenomen. Dat geld is beschikbaar voor het realiseren van een parkeervoorziening voor centrumparkeren. Deze beide locaties komen, als de nog te zetten stappen vlot verlopen, in 2025 bij de raad op tafel voor een besluit in de planologische procedure.

Omgevingsvisie bebouwde kom Winterswijk

De Omgevingswet schrijft voor dat iedere gemeente op 1 januari 2027 een omgevingsvisie moet hebben vastgesteld. We werken op dit moment aan een omgevingsvisie voor de bebouwde kom van Winterswijk. De omgevingsvisie gaat over het dagelijks leven. Hoe we werken, wonen, studeren en recreëren. Bij het opstellen van de omgevingsvisie voor de bebouwde kom houden we rekening met actuele visies, zoals de centrumvisie, groenvisie en woonvisie.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In april 2024 zijn het 'Verhaal van Winterswijk '(fase 1) en de startnotitie vastgesteld door de raad. Tijdens deze raadsvergadering is een amendement aangenomen waarin gevraagd is om een tussenproduct, namelijk de discussienota. In het afgelopen jaar is aan deze discussienota gewerkt op basis van participatie met de samenleving en politiek. Inwoners konden bijvoorbeeld een enquête invullen en in gesprek met de wethouder tijdens de toer door Winterswijk. Daarnaast zijn voor de stakeholders bijeenkomsten georganiseerd om met elkaar in gesprek te gaan over de Winterswijkse opgaven.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De omgevingsvisie moet volgens de wet op 1 januari 2027 gereed zijn. In 2024 is gewerkt aan de discussienota. Het streven is om de omgevingsvisie voor de kom eind 2025 vast te stellen.

Revitalisering Dennenoord

We werken aan de afronding van de revitalisering van het terrein Dennenoord.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De uitvoering van de revitalisering loopt en wordt zorgvuldig afgestemd met de verschillende disciplines. Er is een inrichtingsplan voor de natuurinvulling opgesteld dat onderdeel is van het in juni 2024 vastgestelde bestemmingsplan. De planning is dat de aannemer de werkzaamheden in 2024 uitvoert en dat de beplanting in het vierde kwartaal wordt geplaatst. In 2025 wordt de subsidieverantwoording met de provincie afgehandeld.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De werkzaamheden lopen door tot het eerste kwartaal van 2025, dit is afgestemd met de provincie.

Realiseren van een dienstencentrum in Gaxel, samen met Stadt Vreden

Om het grensoverschrijdend werken en ondernemen tussen Nederland en Duitsland te bevorderen, wordt er op de grens een dienstencentrum gerealiseerd. De gemeenten Winterswijk en Vreden zijn gezamenlijk de initiatiefnemers voor deze planontwikkeling.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De geselecteerde ontwikkelaar heeft helaas aangegeven dat het niet mogelijk is om tot een haalbare exploitatie te komen. Samen met Stadt Vreden bekijken we nu op welke wijze het project kan worden voortgezet. Wij houden beide gemeenteraden op de hoogte van de aanpak en de voortgang.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Omdat er op dit moment geen concrete ontwikkelaar is voor de uitwerking van de plannen, is onduidelijk op welke termijn de plannen uitgevoerd gaan worden. Als meer duidelijk is over de aanpak en voortgang, informeren wij samen met Stadt Vreden beide gemeenteraden.

Afdekken kleiput

We ronden het afdekken van de kleiput af.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Samen met de klankbordgroep is verder gewerkt aan het opstellen van verschillende voorstellen voor de afronding van het afdekken van de kleiput. In 2024 zijn we in gesprek gegaan met het waterschap over de wijziging van de nota bodembeheer en hebben we een principeakkoord ontvangen. De gemeenteraad neemt in 2025 een besluit over het voorstel. Nadat dit besluit is genomen, wordt een inrichtingsplan opgesteld.

De gebiedsontwikkeling van het Molenveld is afhankelijk van het vaststellen van de begroting door de raad. De raad heeft in november 2023 besloten om het resterende budget voor de gebiedsontwikkeling te schrappen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Omdat we vanuit het waterschap eerst een reactie nodig hadden op de wijzigingsaanvraag voor de nota bodembeheer, konden we nog niet verder met het uitwerken van de verschillende voorstellen. Hierdoor lukt het niet om in het eerste kwartaal van 2025 de gemeenteraad een besluit te laten nemen.

Woningbouw Narcisstraat

Dit gebied als geheel vraagt om een kwaliteitsimpuls. De gemeente heeft een grondpositie in het gebied bij de Misterweg/Hyacinthstraat. Wij werken mee met een door een ontwikkelaar ingediende aanvraag voor woningbouw.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De planontwikkelaar heeft het woningbouwplan uitgewerkt en deze is als ontwerpbestemmingsplan in december 2023 ter inzage gelegd. Hierop is een zienswijze binnengekomen. Naar aanleiding van deze zienswijze zijn de plannen in 2024 opnieuw bekeken en is een voorstel tot een wijziging gedaan.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De zienswijze was in 2024 nog niet afgehandeld. Hierdoor kon de raad het bestemmingsplan niet vaststellen.

Ribeslocatie

Gemeente Winterswijk is eigenaar van een perceel aan de Ribeslaan, de locatie waar een basisschool was gesitueerd. In 2015 is deze basisschool gefuseerd en heeft gemeente Winterswijk de grond terug in eigendom gekregen. Tot op heden is geen andere invulling voor de Ribeslocatie gerealiseerd. In 2025 wordt verder gewerkt aan de herontwikkeling van de Ribeslocatie. Een plan voor woningbouw wordt voorbereid.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 is het stedenbouwkundig plan op basis van de participatie afgerond. Vervolgens is gewerkt aan de ontwikkelstrategie en is dit project gebruikt als pilot bij de werkgroep Omgevingsplan.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De omgevingsplanprocedure is in 2024 nog niet gestart, omdat de ontwikkelstrategie eerst bepaald moet worden.

Toen de uitgangspunten waren vastgesteld, was het idee een omgevingsplan te ontwikkelen. Dat was toen nog erg lastig (nu ook nog), vanwege de onervarenheid ermee en de werking van de systemen. Daarnaast was er een onderbezetting bij de projectleiders, wat tot extra vertraging leidde.

Nu is afgesproken de locatie in de markt te zetten. Vervolgens schrijven we een tender uit. Daarna kan een ontwikkelpartij worden geselecteerd en kan de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) worden aangevraagd.

Gebiedsontwikkeling De Morse (voorheen Gaudium)

Een ontwikkelaar heeft een concreet plan voor de voormalige textielfabriek De Hazewind aan de Laan van Hilbelink. Het daarnaast gelegen bedrijfspand (gemeentelijk eigendom) komt op termijn waarschijnlijk leeg te staan in verband met een bedrijfsverplaatsing. Door deze ontwikkelingen is het gewenst een ontwikkelvisie op te stellen voor het gebied De Morse.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er ligt een concreet plan om de cultuurhistorisch waardevolle, voormalige textielfabriek De Hazewind aan de Laan van Hilbelink 28/Morsestraat 32-34 te transformeren tot een woongebouw met 26 appartementen. Door de milieudruk van meerdere omliggende bedrijven, kan op dit moment geen medewerking aan dit initiatief worden verleend. Er kan momenteel namelijk geen goed woon- en leefklimaat worden gerealiseerd.

De grootste milieudruk is afkomstig van het bedrijf dat direct grenst aan de ontwikkellocatie. Met dit bedrijf worden al enige tijd gesprekken gevoerd over een

verplaatsing naar een nieuwe bedrijfslocatie aan de Misterweg (De Vlijt). Als dit wordt gerealiseerd, ontstaat er ruimte voor nieuwe functies in het vrijkomende, eveneens cultuurhistorisch waardevolle pand dat eigendom is van de gemeente. Mogelijk is er dan ook voldoende milieuruimte om medewerking te verlenen aan het transformatieplan voor De Hazewind.

Het gebied De Morse (van oudsher textielindustrie) is mede door de ligging aan de Whemerbeek geschikt voor een functiemix van wonen, werken, lichte bedrijvigheid en (maatschappelijke) voorzieningen, gecombineerd met groen en water. Vanwege de actuele ontwikkelingen is het gewenst om voor dit gebied een ontwikkelvisie op te stellen en daarbij ook een doorkijkje te geven naar omliggende gebieden. Ook worden mogelijkheden onderzocht om het projectgebied en het centrum op een mooie manier met elkaar te verbinden.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De noodzaak voor de ontwikkelvisie is in belangrijke mate afhankelijk van de bedrijfsverplaatsing die hierboven is toegelicht. Daarover bestaat nog geen zekerheid. Omdat bovendien de inzet van mensen op dit moment onder druk staat, is besloten de draad van het project op te pakken zodra er zekerheid is over de bedrijfsverplaatsing.

Programma bouwen aan Winterswijk

We stellen een meerjarige programmering op voor alle toekomstige investeringen. Dit om onze voorzieningen financieel verantwoord in stand te kunnen houden en nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken. Verder zijn we scherp op ons opdrachtgeverschap. Dit moet leiden tot een integraal en realistisch investeringsprogramma waarbij de jaarlijkse overhevelingen qua omvang worden beperkt.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Onze huidige financiële situatie maakt het niet mogelijk om grote investeringen te doen in nieuwbouw van voorzieningen, zoals Boogie Woogie, theater De Storm, zwembad Jaspers en de basisscholen. We hechten echter wel belang aan deze voorzieningen en koersen daarom op instandhouding. Omdat het financieel perspectief voorlopig geen zicht op nieuwbouw geeft, kiezen we voor investeringen die de instandhouding van de bestaande gebouwen en voorzieningen beogen. Hiervoor verhogen we vanaf 2025 de bestemmingsreserve van € 2 miljoen naar € 10 miljoen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De voorwaarden voor de bestemmingsreserve Instandhouding Voorzieningen zijn door de raad vastgesteld. In 2025 krijgt de raad voorstellen voor zwembad Jaspers, Boogie Woogie, De Storm en de basisscholen.

De Rikker

We werken aan woningbouw op het nog onbebouwde gedeelte van de Rikker.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het bestemmingsplan is vastgesteld en bekendgemaakt. De beroepstermijn is inmiddels verstreken. Er is één beroepschrift ontvangen bij de Raad van State. De verwachting is dat dit beroepschrift in 2025 op zitting komt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We wachten op een behandeling van het beroepschrift bij de Raad van State. Naar verwachting komt dit in 2025 op zitting.

Gebiedsontwikkeling recreatiegebied 't Hilgelo

We behandelen een door Leisurelands BV ingediende aanvraag ter ontwikkeling van recreatiegebied 't Hilgelo. Het plan ziet op een bestendiging van bestaande functies (zandwinning, dagrecreatie, natuur et cetera) en een versterking van de recreatieve mogelijkheden binnen dat gebied. In hoofdzaak gaat het daarbij om een uitbreiding van de verblijfsrecreatie en horeca.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het doel van dit project is een toekomstbestendige ontwikkeling van recreatiegebied 't Hilgelo. We streven naar een ruimtelijk-planologisch kader waarin de bestaande functies en beoogde ontwikkelingen plek krijgen. In de zomer van 2023 is door het college een voorontwerpbestemmingsplan (conceptplan) ter inzage gelegd. Er zijn achttien inspraakreacties ingediend die de verschillende belangen in beeld hebben gebracht (formele participatie). De initiatiefnemer heeft een vervolg gegeven aan de participatie en werkt momenteel aan een doorontwikkeling van het plan.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het is aan de initiatiefnemer om een nieuwe versie van het plan in te dienen, voordat verdere besluitvorming kan plaatsvinden. Op dit moment is het wachten nog steeds op een nieuw plan.

Bestemmingsplan uitbreiding 't Winkel

We behandelen het initiatief tot uitbreiding van camping Het Winkel.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Op dit moment is de gemeente in afwachting van de indiening van een voorstel voor de verdere ontwikkeling van Het Winkel. De hele planologische procedure moet nog worden doorlopen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De start wordt bepaald door het moment waarop het voorstel door de initiatiefnemer wordt ingediend. Hier is niets in gewijzigd.

Herontwikkeling Groenloseweg 60-locatie Harmonie

Transformatie van locatie De Harmonie (Groenloseweg 60) van horeca naar wonen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Na een intensieve overlegperiode met de initiatiefnemer en behandeling in de Commissie Omgevingskwaliteit, is er overeenstemming over de ontwikkeling van locatie De Harmonie. De commissie heeft de laatste wijzigingen in oktober 2024 goedgekeurd.

Het college van B&W heeft overigens al op 20 juni 2023 besloten medewerking te verlenen aan deze ontwikkeling, onder voorwaarde dat wordt voldaan aan het ruimtelijk kader zoals vastgelegd in het Integraal Ambtelijk Advies (IAA) van de Omgevingskamer. Met de laatste wijzigingen is hieraan voldaan. De initiatiefnemer organiseert nog een tweede participatiebijeenkomst om het gewijzigde plan aan de buurtbewoners te presenteren.

De overlegfase is nu afgerond. De volgende stap is de aanvraag van de omgevingsvergunning. De aanvraag is in voorbereiding. De vergunning kan worden verleend met toepassing van een BOPA-procedure (buitenplanse omgevingsplanactiviteit). Gelet op de omvang en de ruimtelijke impact van de voorgestelde ontwikkeling, wordt gebruik gemaakt van de uitgebreide procedure. In deze procedure moet binnen zes maanden een beslissing op de aanvraag worden genomen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Een indicatie van de tijdsplanning is moeilijk te geven. Eén en ander is afhankelijk van de datum van indiening door de initiatiefnemer. De doorlooptijd van de aanvraag is maximaal zes maanden (zie toelichting hierboven).

Doelstellingen

We realiseren een toekomstperspectief in het buitengebied

Activiteiten

We voeren het programma Vitaal Platteland uit door middel van een gebiedsgerichte aanpak

Het buitengebied van Winterswijk heeft te maken met uitersten: extreme droogte, stikstofnormen voor vier Natura 2000-gebieden, ruimte vraag vanuit de energietransitie, kwetsbaar cultuurlandschap en bekenstelsel, en een sterke terugloop van het aantal boeren. Deze situatie is een bedreiging voor het waardevolle agrarische cultuurlandschap en de leefbaarheid.

Samen met de stichting WCL is in 2020 het programma Vitaal Platteland opgesteld. Dit programma is gericht op het behoud van de waardevolle natuur en cultuur, en het realiseren van een economisch, sociaal en ecologisch toekomstperspectief voor iedereen die in het buitengebied woont, werkt en recreëert.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De intentieovereenkomst en startnotitie zijn in januari 2023 vastgesteld. Hierin is vastgelegd hoe de drie overheden (provincie, waterschap en gemeente) en de gebiedspartijen willen samenwerken in de gebiedsaanpak Vitaal Platteland. Het doel is te komen tot een economisch, sociaal en ecologisch perspectief voor de mensen die in het gebied wonen en werken, nu en in de toekomst. Concreet wordt dit een gebiedsplan, een 'Winterswijks bod'.

Om dit te bereiken wordt een aantal stappen doorlopen. In 2024 zijn bouwstenen van verschillende thema's (zoals water, landbouw en natuur), het landschappelijk kader en het verhaal van het buitengebied van Winterswijk opgesteld. Die stukken zijn gebruikt voor een gebiedsanalyse door de gebiedspartijen en het opstellen van kansenkaarten voor de verschillende thema's.

Met de kansenkaarten kunnen er botsproeven plaatsvinden, waarmee wordt onderzocht waar in het gebied kansen, belangen en bedreigingen elkaar raken. Waar moeten we rekening met elkaar houden en waar kunnen we juist koppelkansen benutten? Op basis hiervan werken we in 2025 toe naar een gebiedsvisie Vitaal Platteland Winterswijk. Hieruit volgt het gebiedsplan.

Ondertussen wordt er ook gewerkt aan de uitvoering van de korte termijn, 'geen spijtmaatregelen'. Dit zijn maatregelen in projectgebieden in Winterswijk waar aan de doelen gewerkt kan worden (zoals waterkwaliteit, perspectief voor de landbouw of natuurdoelen), zonder dat dit negatieve effecten heeft voor andere doelstellingen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Volgens de oorspronkelijke planning levert het project eind 2024 het gebiedsplan op. Deze planning hebben we met minimaal een jaar moeten verlengen. Tijdens de uitvoering van het project hebben we te maken met onzekerheid over de kaders vanuit het Rijk. Ook zien we dat het pionierswerk, de nieuwe gebiedsgerichte aanpak, veel vraagt van iedereen die erbij betrokken is. Het vergt een andere manier van samenwerking tussen de overheden en gebiedspartijen, waardoor het soms twee stappen vooruit en een stap achteruit is. Wanneer overheden gezamenlijk kaders moeten stellen en aan de samenwerking moeten bouwen, kan het soms richting de gebiedspartijen lijken alsof er weinig voortgang is. Daarom zijn de kortetermijnprojecten extra belangrijk, om de energie bij alle betrokkenen te behouden en samen de schouders onder de gebiedsaanpak te blijven zetten. De onzekerheid over de kaders en financiering vanuit het Rijk blijft voorlopig bestaan, maar de problemen in het buitengebied staan nog steeds op de agenda. De provincie heeft aangegeven dat de gebiedsaanpak Winterswijk prioritair is en dat ze hiervoor ook de benodigde middelen zal uittrekken. Daarom gaan we door met het toewerken naar het gebiedsplan. Hierdoor kunnen we, wanneer er middelen beschikbaar komen, direct een duidelijk bod neerleggen hoe we in Winterswijk de uitdagingen van deze tijd op gaan lossen.

Uitvoeren project LEADER

We geven uitvoering aan LEADER-projecten. LEADER is een subsidieregeling die is bedoeld voor projecten gericht op het versterken van het landelijk gebied.

Speerpunten hierbij zijn: het behoud van de leefbaarheid van het platteland, het versterken van de sociale cohesie en het behouden/versterken van het voorzieningenniveau.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Stichtingen, verenigingen, organisaties en bedrijven kunnen gebruikmaken van LEADER-subsidies. LEADER is een onderdeel van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB). Initiatiefnemers worden bij hun aanvraag ondersteund door de Lokale Actie Groep (LAG). De LAG bestaat uit lokale (inwoner)leden en een projectleider. Alle aanvragers geven een verplichte pitch aan de LAG over hun project. De LAG adviseert Gedeputeerde Staten bij het beschikbaar stellen van financiën.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De uitvoering van LEADER- projecten heeft een looptijd van 2024-2028. Het proces ligt op schema.

Doelstellingen

We realiseren voldoende woningaanbod waar voor verschillende doelgroepen behoefte aan is

Activiteiten

Een goede voorraad sociale, duurzame huurwoningen

In de raamovereenkomst en de prestatieafspraken staat nu al dat partijen zich inzetten om de bewustwording bij huurders, als het gaat om woongedrag en de gevolgen van energiegebruik, te bevorderen. Daarbij faciliteert en ondersteunt de gemeente de huurdersvereniging en De Woonplaats waar mogelijk bij duurzaamheidsprojecten en -activiteiten die bijdragen aan de (gemeentelijke/regionale) duurzaamheidsdoelstellingen. De Woonplaats en de gemeente Winterswijk gaan in gesprek om concrete vervolgafspraken te maken op het gebied van duurzaamheid en levensloopbestendigheid. We streven naar een maximale inzet, mede in het kader van armoedebestrijding.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In de prestatieafspraken van 2024 en 2025 is concreet in beeld gebracht wat de totale opgave is met betrekking tot verduurzaming van de woningen. Door De Woonplaats en de gemeente wordt gewerkt aan deze opgave. Bij acties en pilots gericht op het bevorderen van duurzaam woongedrag en energiebesparing, stemmen de partijen de aanpak met elkaar af. Gemaakte afspraken in 2024 worden, waar mogelijk, voortgezet in 2025.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een doorlopende activiteit gedurende heel 2024.

Flexwonen

Veel Winterswijkers zijn op zoek naar geschikte en betaalbare woonruimte. Ook moet Winterswijk extra statushouders huisvesten. De instroom neemt toe, dus het aantal statushouders neemt ook toe. Daarnaast weten we niet hoelang de Oekraïense ontheemden blijven. Daarom ontwikkelt Winterswijk, samen met De Woonplaats en marktpartijen, een of meerdere flexwoonprojecten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In het kader van de prestatieafspraken 2024 met De Woonplaats, is flexwonen een gespreksonderwerp.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We gaan met De Woonplaats in gesprek over flexwonen. Dit is nog in beperkte mate opgepakt, omdat de prioriteit bij andere projecten en activiteiten binnen het thema wonen lag.

Nieuwe lokale woonvisie

We stellen een nieuwe lokale woonvisie op, omdat de looptijd van de huidige lokale woonvisie eind 2024 afloopt. We sluiten aan bij de uitgangspunten van de Regionale Woonagenda Achterhoek 2023-2030, en combineren dit met onze lokale ambities en uitgangspunten. We spelen in op de veranderende woonbehoefte en zorgen ervoor dat nieuwe woningbouw en de bestaande woningvoorraad daarop aansluiten. We streven naar betaalbare woonlasten, passend bij de portemonnee van de inwoners en woningzoekenden.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We stellen een nieuwe lokale woonvisie op.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De nieuwe lokale woonvisie zou naar verwachting in het vierde kwartaal van 2024 ter besluitvorming worden aangeboden aan de gemeenteraad. Dit is nog niet opgepakt, omdat de prioriteit bij andere projecten en activiteiten binnen het thema wonen lag. In 2025 wordt gestart met de nieuwe woonvisie in de vorm van een volkshuisvestelijk programma.

Lokale woonzorgvisie

Het Rijk werkt aan een wetsvoorstel dat gemeenten verplicht om in 2025 of 2026 voor specifieke aandachtsgroepen een urgentieverordening en/of huisvestingsverordening op te stellen. Dit is inclusief verschillende zorgdoelgroepen. Voorafgaand aan deze verordening is een lokale woonzorgvisie noodzakelijk, om prioritering van specifieke aandachtsgroepen te bepalen. Bij het opstellen van de lokale woonzorgvisie is regionale afstemming een belangrijk onderdeel.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We stellen een lokale woonzorgvisie op.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De lokale woonzorgvisie en de Achterhoekse woonzorgvisie worden opgesteld en waar mogelijk in 2025 op elkaar afgestemd. Dit is in 2024 nog niet verder opgepakt in verband met andere activiteiten die prioriteit hadden. Daarbij gaan we onderzoeken of de lokale woonzorgvisie onderdeel kan worden van het volkshuisvestelijk programma.

Herontwikkeling portiekflats Europalaan

We werken aan het initiatief van De Woonplaats om de komende jaren 112 woningen (in vier flatgebouwen) aan de Europalaan te vervangen door 130 nieuwe woningen (in drie gebouwen).

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In juni 2024 is het bestemmingsplan vastgesteld. De Woonplaats is in september 2024 gestart met de sloop van de eerste portiekflat.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De Woonplaats is bezig met de sloop van de eerste portiekflat.

Doelstellingen

We zorgen voor duidelijkheid over eigendomssituaties van snippergroen

Activiteiten

Snippergroen en illegaal grondgebruik

In 2016 heeft bureau Eiffel het grondgebruik binnen de gemeente Winterswijk geïnventariseerd. Hieruit is gebleken dat op 595 locaties sprake is van ingebruikname van gemeentegrond door particulieren en (agrarische) bedrijven. Soms zijn hier afspraken over gemaakt, in andere gevallen is nog niets geregeld. In

2019 is hiervoor een projectmatige aanpak ontwikkeld en is in de wijken Bargerbosch en Hoge Wieber Noord gestart met het pilotproject Grondgebruik. In 2023 heeft de raad een beleidskader voor snippergroen vastgesteld. Op basis hiervan wordt het project vervolgd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wij bieden inwoners en ondernemers duidelijkheid over het niet-geregistreerd in gebruik hebben van snippergroen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het pilotproject is in 2024 afgerond. Hierna wordt de pilot omgezet in een regulier project. De bewoners van de betreffende wijken/straten ontvangen dan een brief over het niet-geregistreerde gebruik van gemeentegrond. Vervolgens maakt de gemeente afspraken met de desbetreffende bewoners over het niet-geregistreerde gebruik van de gemeentegrond.

Indicatoren

(3.4) Indicatoren

- Jaarlijks worden gemiddeld 100 woningen gerealiseerd, in totaal 900 nieuwe woningen in de periode 2022 tot en met 2030. We monitoren het aantal gerealiseerde woningen. Nieuwe woningbouwplannen moeten inspelen op een 'mismatch' tussen vraag en aanbod op de Winterswijkse woningmarkt (Woon- en Vastgoedmonitor 8RHK).

In 2024 zijn 46 nieuwe woningen gerealiseerd, zowel in de kern van Winterswijk als in de buurtschappen en het buitengebied. Sinds 2022 zijn er 269 woningen gerealiseerd, wat 29,8% van Woondeal A betreft.

- Met de Woondeal Achterhoek en de Regionale Woonagenda Achterhoek 2023-2030 hebben wij ons gecommitteerd aan de opgave om 60% betaalbare woningen te bouwen voor 2030 (32% betaalbaar en 28% sociale woningen). We monitoren het aantal gerealiseerde betaalbare en sociale woningen. *De woningbouwplanningslijst bevat 1.322 woningen. Daarvan is 29,8% sociale huur tot €879,66 per maand. 34,5% is betaalbare koop tot € 355.000 of huur tussen €879,66 en €1.165,81. 35,7% valt in de dure categorie. Splitsingen in het buitengebied en woningbouwplannen van enkele woningen vallen vaak in de categorie overig.*

Bij grotere woningbouwplannen maken we afspraken over betaalbare koop en huur om in te spelen op de lokale 'mismatch'. Dit doen we door het maken van afspraken in anterieure overeenkomsten.

Wat is het resultaat?

(3.4)

Wonen

Landelijke beleidsontwikkelingen voor woningbouw hebben effect op het lokale beleid in Winterswijk. In 2024 is een vervolg gegeven aan Regionale Woondeal Achterhoek A, namelijk deel B. Op verzoek van het ministerie hebben we in 2024 gewerkt aan een actualisering en uitbreiding van de regionale woondeal voor de

Achterhoek. We accorderen in 2025 definitief hoeveel woningen we gaan bouwen in elke Gelderse gemeente, in de jaren tot en met 2034.

Ook is de *Beleidsnotitie huisvesting arbeidsmigranten gemeente Winterswijk 2024* vastgesteld waardoor nu een nieuw afwegingskader beschikbaar is. In 2015 is de *Beleidsnota Huisvesting arbeidsmigranten* (van binnen de EU) in de gemeente Winterswijk vastgesteld. Deze beleidsnota is niet meer actueel omdat de lokale en regionale behoefte aan passende huisvesting is toegenomen, de leegstaand in vastgoed in Winterswijk is afgenomen en landelijk beleid is ontwikkeld over dit thema. De nieuwe beleidsnotitie geeft inzicht in welke gevallen het college van burgemeester en wethouders bereid is medewerking te verlenen aan een verzoek tot wijziging of afwijking van een bestemmings-/omgevingsplan danwel omgevings(planactiviteit)vergunning (planologisch strijdig gebruik) voor de huisvesting van arbeidsmigranten.

In 2024 zijn 46 nieuwe woningen gerealiseerd en is gewerkt aan verschillende woningbouwplannen. Daarmee willen we inspelen op de woningbehoefte van jong tot oud, zowel in de kern als in de buurtschappen en het buitengebied. Betaalbare woningbouw is daarbij van groot belang, zoals meer sociale huurwoningen.

Aan de zuidkant van Winterswijk is het plan Narcisstraat in voorbereiding voor circa 70 woningen in verschillende categorieën. Ook zijn er meerdere woningbouwplannen aan of nabij de Dingstraat. Bovendien werken we aan het woningbouwplan De Rikker, een plan met bijna 200 woningen aan de noordoostzijde van het dorp. In diverse buurtschappen zijn er verschillende woningbouwplannen, met name voor jongeren en jonge gezinnen.

Met De Woonplaats en de huurdersvereniging zijn nieuwe prestatieafspraken voor 2025 gemaakt. Ook zijn afspraken gemaakt om in 2025 een nieuwe raakovereenkomst op te stellen voor de periode vanaf 2026 waarin ook de regionale afstemming wordt gezocht op bepaalde beleidsonderwerpen.

Overig

Voor de omgevingsvisie voor de kom hebben we een participatietraject doorlopen om het Verhaal van Winterswijk vorm te geven en opgaven concreter te krijgen. De resultaten zijn weergegeven bij de toelichting op de verschillende activiteiten.

3.5 Economie en Lobby

Ambitie

Wij koesteren de veelheid en verscheidenheid aan bedrijven in Winterswijk.

Bedrijvigheid en nabijgelegen werkgelegenheid zijn van vitaal belang voor de leefbaarheid en aantrekkingskracht van Winterswijk. Bedrijven moeten voldoende ruimte hebben zich te ontwikkelen. Samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid wordt voortgezet. Wij streven naar een stabiele arbeidsmarkt.

In samenwerking met de sector zorgen we 'het jaar rond' voor voldoende aanbod aan vrijetijdsbesteding. We kijken hierbij ook nadrukkelijk naar evenementen.

We dragen Winterswijk als merk binnen en buiten Nederland uit. We onderhouden duurzame relaties met samenwerkingspartners, landelijk, regionaal en over de grens. We maken actief gebruik van (Europese) subsidies voor de realisatie van onze activiteiten.

Relevante documenten:

- Beleidsnota Economie Winterswijk 2017.
- Omgevingsvisie Buitengebied 2019.
- Centrumvisie 2021.

- Raadsbesluit Heroverwegen locatiekeuze bedrijventerrein d.d. 23 maart 2023.
- Nota Grenszland Gemeente Winterswijk (2022 - 2024).

Doelstellingen

Het bieden van voldoende ruimte voor de bedrijvigheid in Winterswijk met als uitgangspunt, inbreiding, revitalisering en herontwikkeling

Activiteiten

Programma toekomstbestendige bedrijventerreinen

We werken samen met het bedrijfsleven en de provincie aan het programma toekomstbestendige bedrijventerreinen. Het programma heeft als doel om bedrijventerreinen te verduurzamen, een groenere en gezondere werkomgeving te creëren en de samenwerking tussen bedrijven op de bedrijventerreinen te verbeteren. Daarbij richt het programma zich zowel op samenwerking en organisatiegraad op het bedrijventerrein, als op het programmatisch uitvoeren van fysieke maatregelen. Het programma ondersteunt de gemeente bij het omzetten van de beleidsambities op het gebied van duurzaamheid en klimaat, naar concrete maatregelen op de bedrijventerreinen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben de haalbaarheid onderzocht van de realisatie van een Smart Energy Hub op de bestaande bedrijventerreinen, in samenwerking met OWIN, Oost NL, Zebra en provincie Gelderland. Het onderzoeksrapport geeft ons inzicht in de mogelijkheden voor:

- Betere benutting van de bestaande netwerkcapaciteit.
- Betere benutting van zonnepanelen op bedrijfsdaken.
- Energiebuffering met batterijopslag.
- Laadfaciliteiten voor elektrische voertuigen.

We hebben voorbereidende activiteiten uitgevoerd voor:

- Het verbeteren van de organisatiegraad van ondernemers op het bedrijventerrein, met een vorm van parkmanagement.
- Het opzetten van een programma met fysieke en organisatorische maatregelen op het bedrijventerrein, onder meer gericht op duurzaamheid, klimaat, verkeer en veiligheid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit project loopt conform planning.

Gebiedsvisie bedrijventerrein

Het Regionaal Programma Werklocaties laat zien dat er in Winterswijk behoefte is aan een nieuw bedrijventerrein voor de groei van lokale ondernemingen. Voor het succes van ons bedrijfsleven is ruimte nodig, terwijl bedrijventerreinen schaars zijn. Om in Winterswijk een aantrekkelijk ruimtelijk en economisch vestigingsklimaat te behouden, is er in 2024 een nieuwe locatie voor een bedrijventerrein aangewezen. In 2025 werken we aan de gebiedsvisie van het bedrijventerrein.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het college heeft op 13 oktober 2024 de locatie Arrisveld aangewezen als toekomstig bedrijventerein. Vervolgens heeft de gemeenteraad in november een krediet verstrekt voor de grondexploitatie en een budget beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van de gebiedsvisie. In december 2024 heeft de gemeenteraad het gevestigde voorkeursrecht door het college bekrachtigd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het besluit over de locatiekeuze is op 13 oktober 2024 door het college genomen.

Doelstellingen

Het maken en vaststellen van een visie op de toekomstige soort bedrijven in Winterswijk

Activiteiten

Toekomstvisie gewenste bedrijvigheid in Winterswijk

Het Winterswijkse bedrijfsleven kenmerkt zich door een grote diversiteit. Start-ups, familiebedrijven die al generaties lang aan Winterswijk zijn verbonden, maar ook bedrijven die begonnen zijn als familieondernemingen en inmiddels onderdeel zijn van een groot landelijk of internationaal bedrijf. Wij koesteren al deze bedrijven. We maken een visie op het soort bedrijven waar we ons in de toekomst in Winterswijk op willen richten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De uitwerking is onderdeel van het opstellen van de nieuwe omgevingsvisie voor Winterswijk (zie beleidsveld 3.4).

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Omdat de visie wordt geïntegreerd in de omgevingsvisie voor de bebouwde kom van Winterswijk (beleidsveld 3.4), wordt dit tijdspad aangehouden.

Doelstellingen

In samenwerking ontwikkelen van een jaarrond toeristisch/recreatief aanbod

Activiteiten

Uitvoeren regionale vrijetijdsagenda

We werken samen met de andere Achterhoekse gemeenten aan de uitvoering van de Vrijetijdsagenda Achterhoek 2020-2030. Vanuit deze agenda werken we aan vijf speerpunten:

1. Het vergroten van de beleefbaarheid van de Achterhoek met aanbodontwikkeling.
2. Het op peil houden en verbeteren van de vitaliteit van de verblijfsrecreatie.

3. Het realiseren van een onderscheidende profilering en zichtbaarheid van de Achterhoek voor de nationale en internationale gast.
 4. Het bevorderen van de gastvrijheid in de regio.
 5. Het versterken van de positie van de vrijetijdssector binnen de Achterhoek en het intensiveren van verbindingen met andere sectoren.
- We voeren dit uit met concrete projecten, onder andere gericht op de routestructuren voor wandelen, fietsen, paardrijden en mountainbiken. Eén van de concrete projecten is 'Onbeperkt genieten in de Achterhoek'. Dit project sluit goed aan bij de Winterswijkse opgave 'Iedereen doet mee'.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben in regionaal verband uitvoering gegeven aan diverse projecten, waaronder:

- Uitrol mountainbikeroutes
- Natuurlijk te gast in de Achterhoek
- Achterhoek Food
- Onbeperkt genieten in de Achterhoek
- Programma vitaliteit verblijfsrecreatie

We hebben in regionaal verband de Vrijetijdsagenda Achterhoek Herijking 2025-2035 uitgewerkt, inclusief het uitvoeringsprogramma 2025-2028. Deze is vastgesteld in de colleges van de Achterhoekse gemeenten.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De projecten uit de vrijetijdsagenda lopen volgens schema.

Toekomstvisie verblijfsrecreatie

We maken samen met het bedrijfsleven een toekomstvisie op de gewenste ontwikkeling van de verblijfsrecreatie in Winterswijk.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De beleidsvisie recreatie en toerisme 'Groeien in balans' is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de Vereniging Verblijfsrecreatie Winterswijk en 100% Winterswijk. De beleidsvisie is op 30 mei 2024 vastgesteld door de raad. De uitvoeringsagenda en nieuwe afspraken voor de toeristenbelasting volgen in 2025.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De beleidsvisie recreatie en toerisme is op 30 mei 2024 vastgesteld door de raad.

Stimuleren van evenementen voor en door jongeren

We versterken de gemeentelijke ondersteuning van evenementen voor en door jongeren. Met een groter en beter evenementenaanbod wordt Winterswijk

aantrekkelijker voor jongeren, versterken we de dagrecreatie en dragen we bij aan seizoensverlenging voor de verblijfsrecreatie.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Vanuit dit programma is financiële ondersteuning geboden aan het Oud en Nieuw-evenement Countdown, het project 80 jaar Vrijheid, het EK-evenement op de Markt en het evenement Talent Farm.

Het programma wordt voortgezet in 2025, met inzet van SPOT Jongerenwerk voor het betrekken en ondersteunen van jongeren bij het organiseren van nieuwe evenementen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het resterende incidentele budget over 2023 en 2024 is overgeheveld naar 2025.

Doelstellingen

Stimuleren ondernemerschap en stabiele arbeidsmarkt

Activiteiten

We hebben een ondernemerspunt

We willen in onze ondernemersondersteuning en economische ontwikkeling professionaliteit en slagkracht organiseren in de vorm van het Ondernemerspunt Winterswijk. Dit is gebaseerd op het Duitse model van Wirtschaftsförderungsgesellschaft, zoals we dat ook in Bocholt kennen. Dit is een model waarin de gemeente en ondernemersverenigingen vanuit een publiek-private organisatie samenwerken aan een brede economische ontwikkeling.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben in 2023 diverse gesprekken gevoerd met ondernemers over de wenselijkheid en mogelijkheden van een ondernemerspunt. De uitvoering is gestopt als gevolg van de bezuinigingen binnen het taakveld economie.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In de begroting voor 2024 is er geschrapt in het taakveld economie. Dit betekent dat de voorbereiding op dit project is gestopt en dat het geen vervolg gaat krijgen.

Doelstellingen

Winterswijk (inter-)nationaal op de kaart zetten waarbij we ons aanbod op het gebied van wonen, werken, winkelen en toerisme uitdragen en streven naar een betere bereikbaarheid over de weg en het spoor.

Activiteiten

Lobby

We zetten in op regionale en grensoverschrijdende lobby. Lobbyen stelt ons in staat de belangen van onze inwoners te vertegenwoordigen bij de overheid en andere belanghebbenden. Het zorgt ervoor dat samenwerkingsverbanden tussen gemeenten en bedrijven ontstaan. Ook lobbyen over de grens is belangrijk. De toenemende Europeanisering van het beleid en de besluitvorming zorgen ervoor dat veel belangrijke beslissingen niet alleen op nationaal niveau, maar ook op Europees niveau worden genomen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Een gestructureerde lobby is nodig. Vanuit de behoefte om een heldere, gezamenlijke boodschap te vertellen, is gewerkt aan focus in onze lobby. Tijdens het lentefestival brengen we de Achterhoek en onze Achterhoekse ambities jaarlijks dichterbij Den Haag.

Lokaal zetten we in op politieke actualiteiten, speerpunten die in het coalitieakkoord zijn geformuleerd. Ook richten we ons met een gezamenlijke lobby van de M50-gemeenten (middelgrote gemeenten) op verschillende onderwerpen, zoals grensoverschrijdende arbeidsmarkt en behoud van streekziekenhuizen.

Zo'n 70% van alle wet- en regelgeving waar gemeenten mee te maken hebben, wordt op Europees niveau bepaald. We zijn ons ervan bewust dat je grensoverschrijdend moet denken om lokale uitdagingen onder de aandacht te brengen. Winterswijk staat bekend als een Europa-actieve gemeente. Mede door het winnen van de Green Leaf Award, de actieve rol van de portefeuillehouder en de lobby in verschillende Europese gremia, wordt Winterswijk vaak als voorbeeld genoemd. De jaarlijkse deelname aan de European Week of Regions and Cities zien wij als een kans om kennis te delen met bestuurders uit heel Europa, en de Achterhoekse ambities en uitdagingen in Brussel zichtbaar te maken. Er is een ambtelijke lobbywerkgroep gevormd die de organisatie van het festival en de European Week of Regions and Cities verzorgt.

We streven naar structurele inbedding van Europees beleid in ons internationale beleid. In 2025 actualiseren wij de Nota Grenszland, waarin we de nieuwe onderwerpen (onder andere de Regio Deal en deelname aan de M50) meenemen. De nieuwe nota krijgt de naam 'Nota (EU)regionale samenwerking & lobby'.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een doorlopende activiteit.

Grensoverschrijdende samenwerking

Onder grensoverschrijdende samenwerking valt de samenwerking met de overheid, ondernemers en maatschappelijke organisaties in de Regio Achterhoek, Euregio en Europa. We verbinden mensen, ondernemers, overheid en onderwijs aan beide zijden van de grens met elkaar op het gebied van economie, onderwijs, cultuur, toerisme en sport.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We streven naar structurele inbedding van Europees beleid in ons internationale beleid. In 2025 actualiseren wij de Nota Grenszland, waarin we de nieuwe onderwerpen (onder andere de Regio Deal en deelname aan de M50) meenemen. De nieuwe nota krijgt de naam 'Nota (EU)regionale samenwerking & lobby'.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit proces is doorlopend.

Subsidies

Voor een optimale benutting van (Europese) subsidiemiddelen voor de uitvoering van projecten en activiteiten, zetten we binnen onze organisatie een subsidiestructuur op. Dit om subsidieverwerving binnen de organisatie te borgen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Subsidies zijn een belangrijk middel voor de gemeente Winterswijk om haar beleid te kunnen uitvoeren en projecten te realiseren. Het verwerven van subsidies vergt echter wel een structurele aanpak. We kiezen in Winterswijk voor een subsidieadviseur die zich bezighoudt met het identificeren van subsidiemogelijkheden en het coördineren van de aanvragen. Steeds meer gemeenten werken samen om gezamenlijk subsidieaanvragen te doen. Zo wordt de kans op succes vergroot en kunnen grotere projecten worden gerealiseerd dan wanneer individueel subsidie wordt aangevraagd. Ook zijn er steeds meer Europese subsidieprogramma's beschikbaar die ons als gemeenten in staat stellen om grensoverschrijdend samen te werken.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het werven van subsidies is een doorlopend proces. We signaleren en attenderen de organisatie structureel op subsidiemogelijkheden die zich voordoen en faciliteren aanvragen. Samen met de gemeenten Aalten, Doetinchem en Oost Gelre hebben we een subsidieoverleg georganiseerd, waarin we subsidiekansen met elkaar delen en kansen gezamenlijk oppakken.

Indicatoren

(3.5) Indicatoren

- Beschikbaarheid van direct uit te geven bedrijventerrein op korte termijn.
Locatie De Vlijt is in herontwikkeling genomen en de verkoop van kavels is gestart. In de Spoorzone is de eerste kavel verkocht en in gebruik genomen. De verkoop van de overige kavels in de Spoorzone loopt.
- Leegstandsontwikkeling op bedrijventerreinen.
Structureel op een te laag niveau < 1,5 %. Hoort circa 5 % te zijn voor een goede marktwerking.
- Lange termijn reservering voor voldoende nieuwe bedrijventerreinen volgens vraag- en aanbodontwikkeling zoals vastgelegd in het Regionaal Programma Werklocaties.
De locatiekeuze van nieuw bedrijventerrein van 16 hectare netto is afgerond. Het voorkeursrecht is gevestigd en het ontwikkelkrediet is beschikbaar gesteld.
- Groei van het aantal arbeidsplaatsen in Winterswijk (registratie op basis van de provinciale werkgelegenheidsenquête).
Het aantal banen is gegroeid van 14.690 in 2023 naar 14.870 in 2024.
- Aantal vierkante meters leegstand in het winkelcentrum.
Over 2024 zijn op dit moment nog geen exacte cijfers bekend. De leegstand is redelijk stabiel. Merendeel van de leegstaande panden in het kernwinkelgebied wordt over het algemeen snel weer ingevuld. Er zijn een paar locaties die wat lastiger te vullen lijken. Ons winkelcentrum is daardoor aantrekkelijk en levendig te noemen.
- Aantal bezoekers van het winkelcentrum.
Het aantal bezoekers over 2024 schatten wij in op 6,5 miljoen. Dit is gebaseerd op bezoekerstellingen van Locatus en GPS-gegevens van Resono.
- Aantal toeristische overnachtingen.
676.650 overnachtingen. Bron: Monitor Toerisme Achterhoek 2022, uitgevoerd door bureau Ginder, in opdracht van stichting Achterhoek Toerisme. Dit onderzoek wordt opnieuw uitgevoerd in 2025. NB: Er is geen exacte registratie beschikbaar. Dit betreft een modelmatige berekening.
- Aantal leden Grenzhoppers netwerk:
614.
- Aantal toegekende subsidies:
€ 692.720.
- Aantal georganiseerde lobbybijeenkomsten:
acht.

Wat is het resultaat?

(3.5) Dit betreft de tekst uit de Jaarstukken 2023, deze dient geactualiseerd te worden:

Economie

Het regionaal programma werklocaties Achterhoek 2024-2028 is vastgesteld door de raad en vervolgens door de gedeputeerde staten Gelderland. De locatiekeuze voor een nieuw bedrijventerrein, van 16 ha netto, is afgerond. Het voorkeursrecht is gevestigd en het ontwikkelkrediet is beschikbaar gesteld. De voorbereiding voor het opstellen van een gebiedsvisie is gestart. De herontwikkeling van De Vlijt is in uitvoering en de kaververkoop is gestart. Energiecongestie, als potentiële belemmering van economische ontwikkeling, heeft een hoge prioriteit gekregen. In samenwerking met industriekring OWIN, Oost NL en met subsidieondersteuning van de provincie Gelderland, is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar slimme

energieoplossingen op onze bedrijventerreinen (Smart Energy Hub). De beleidsvisie Toerisme & Recreatie 'Groeien in balans', is opgesteld met medewerking van de Vereniging Verblijfsrecreatie Winterswijk en 100% Winterswijk en is vastgesteld door de raad. Diverse evenementen zijn ondersteund vanuit het daarvoor beschikbare impulsbudget.

Lobby en Europa

Subsidies en samenwerking

Het subsidieloket Winterswijk draait succesvol en biedt structurele ondersteuning bij het benutten van provinciale en nationale subsidiekansen. Samen met Aalten, Oost Gelre en Doetinchem vindt regelmatig overleg plaats over subsidiekansen en gezamenlijke aanvragen. N.a.v. o.a. de subsidieregelingen 'Toekomstbestendige bedrijventerreinen - Realisatie fysieke maatregelen' voor het bedrijventerrein aan de Misterweg, DUMAVA, Wijken- en dorpendeal en verschillende fondsen is er in 2024 een bedrag van € 692.720 toegekend.

Grenzeloos samenwerken

Binnen het Grenzhoppers-netwerk is een grote bijeenkomst georganiseerd met 80 deelnemers uit Nederland en Duitsland. Het netwerk is hiermee verder verstevigd, wat de samenwerking in de grensregio ten goede komt, onder andere bij actuele dossiers zoals grensoverschrijdende energie-uitwisseling.

Internationale zichtbaarheid

Winterswijk was met 45 Achterhoekse bestuurders zichtbaar aanwezig op de European Week of Regions and Cities 2024. De regio werd daar gepromoot op het gebied van preventie en Tec.Land. Ook is deelgenomen aan de Grüne Woche in Berlijn om de regio te profileren als duurzame, grensoverschrijdende landbouwregio.

Positionering en belangenbehartiging

Door actieve deelname aan Europese evenementen en netwerken blijft Winterswijk stevig op de kaart staan bij provincie, Rijk en Europese instellingen. Dit draagt bij aan het agenderen van vraagstukken zoals netcongestie en grensoverschrijdende samenwerking.

Landelijk beleid en lobby

Winterswijk heeft zich als lid van de M50 – het netwerk van middelgrote gemeenten – ingezet voor thema's als leefbaarheid, woningbouw, gemeentefinanciën en bereikbaarheid. Door deze samenwerking worden lokale vraagstukken beter vertaald naar landelijke beleidsagenda's. In Den Haag is tijdens het evenement 'Laat ons niet in de St(r)reek' actief gelobbyd voor het behoud van regionale voorzieningen de regio en in het bredere kader van 'Elke regio telt'.

Financiële onderbouwing programma 3

Baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Rekening 2024	VerschiJR2024
Baten			
3.1 Openbare ruimte			
2.1 Verkeer en vervoer	144	247	102
2.2 Parkeren	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	102	76	-26
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	242	232	-10
Totaal 3.1 Openbare ruimte	488	554	67
3.2 Klimaat, water en milieu			
7.2 Riolering	4.564	3.673	-890
7.3 Afval	3.400	3.455	55
Totaal 3.2 Klimaat, water en milieu	7.964	7.128	-835
3.3 Duurzaamheid			
7.4 Milieubeheer	3.548	733	-2.815
3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen			
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.714	1.871	-843
8.1 Ruimte en leefomgeving	397	1.037	640
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.585	743	-842
8.3 Wonen en bouwen	1.283	987	-296
Totaal 3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen	5.979	4.637	-1.342
3.5 Economie en lobby			
3.1 Economische ontwikkeling	8	-24	-32
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	113	87	-26
3.4 Economische promotie	1.266	1.359	93
Totaal 3.5 Economie en lobby	1.386	1.421	35
Totaal Baten	19.364	14.474	-4.890
Lasten			
3.1 Openbare ruimte			
2.1 Verkeer en vervoer	5.509	5.456	-53
2.2 Parkeren	80	80	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.481	4.303	-178
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	335	331	-4
Totaal 3.1 Openbare ruimte	10.405	10.171	-235
3.2 Klimaat, water en milieu			
7.2 Riolering	3.612	3.603	-10
7.3 Afval	2.913	2.752	-161
Totaal 3.2 Klimaat, water en milieu	6.525	6.354	-171
3.3 Duurzaamheid			
7.4 Milieubeheer	5.149	2.231	-2.918
3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen			
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.834	2.124	-711
8.1 Ruimte en leefomgeving	3.860	2.465	-1.395
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.106	-488	-1.593
8.3 Wonen en bouwen	1.444	1.455	12
Totaal 3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen	9.244	5.557	-3.687
3.5 Economie en lobby			
3.1 Economische ontwikkeling	164	136	-28
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	336	234	-102
3.4 Economische promotie	428	428	0
Totaal 3.5 Economie en lobby	928	798	-130
Totaal Lasten	32.251	25.110	-7.141
Onttrekkingen			
3.2 Klimaat, water en milieu			
7.2 Riolering	16	15	0
3.3 Duurzaamheid			
7.4 Milieubeheer	24	24	0

Exploitatie	Begroting 2024	Rekening 2024	VerschilJR2024
3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen			
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	39	39	0
Stortingen			
3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen			
8.1 Ruimte en leefomgeving	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	2.000	2.000	0
Totaal 3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen	2.000	2.000	0
Gerealiseerd resultaat	-14.847	-12.597	2.251

Openbare ruimte

De baten zijn € 67.000 hoger dan begroot, wat grotendeels wordt verklaard door (€ 79.000) hogere baten bij het gronddepot. Hier staan navenant hogere lasten (€ 79.000) van het gronddepot tegenover, zie ook de lastenkant hieronder.

De lasten zijn € 235.000 lager dan begroot, wat grotendeels als volgt te verklaren is:

Hogere lasten openbaar groen	€ 124.000 N
Hogere lasten gronddepot	€ 79.000 N
Hogere lasten als gevolg van intrekken subsidieaanvraag opgave centrum	€ 112.000 N
Lagere lasten uitvoeringsplan LOP	€ 95.000 V
Lagere lasten provinciale landschapsprojecten	€ 65.000 V
Lagere lasten Japanse duizendknoop	€ 86.000 V
Lagere lasten straatmeubilair	€ 60.000 V
Lagere lasten onderhoud civiele kunstwerken	€ 70.000 V

- De hogere lasten voor het openbaar groen worden met name verklaard door een incidenteel hogere bijdrage aan ROVA voor het beheer van de openbare ruimte.
- Tegenover de hogere lasten voor het gronddepot staan navenant hogere baten. Zie ook de batenkant.
- De subsidieaanvraag voor de 'opgave centrum' is ingetrokken. Een eerder ontvangen subsidie voor deze opgave is terugbetaald aan de regio Achterhoek en is ten laste gebracht van het beleidsveld openbare ruimte. Door uitstel en bezuinigingen kon niet worden voldaan aan de subsidievoorwaarden. Andere vergelijkbare projecten voor de subsidie waren er niet. Hierdoor is besloten de subsidieaanvraag in te trekken en het ontvangen voorschot aan subsidie terug te betalen aan de regio Achterhoek.
- De lagere lasten voor het uitvoeringsplan LOP worden verklaard doordat bij diverse projecten de aanbesteding loopt en de werkzaamheden in 2025 worden uitgevoerd. Voorgesteld wordt het budget over te hevelen naar 2025.

- De lagere lasten voor de provinciale landschapsprojecten worden verklaard doordat diverse projecten in 2025 worden afgerond. We stellen voor het budget over te hevelen naar 2025.
- Er zijn lagere lasten voor de bestrijding van de Japanse duizendknoop. Verzocht wordt het restantbudget voor de bestrijding van de Japanse duizendknoop naar 2025 over te hevelen. Dit werk is aanbesteed; het contract is voor vijf jaar. Hierbij wordt drie jaar ingezet op bestrijding en er wordt twee jaar gemonitord.
- Er is sprake van lagere lasten voor straatmeubilair. Verzocht wordt het restantbudget naar 2025 over te hevelen. Dit budget is ten behoeve van het borgen en in stand houden van de data. Ook betreft het de uitvoering van de sanering en het bijplaatsen van de noodzakelijke bebording naar aanleiding van de gehouden inventarisatie 2024, en de wettelijke regelgeving verplichting DataTop15 binnen het cluster wegen.
- Het onderhoud van de civiele kunstwerken brengt lagere lasten met zich mee. Dit betreft incidenteel lagere lasten als gevolg van capaciteitsgebrek, zowel bij uitvoerende bedrijven als in de voorbereiding.

Klimaat, water en milieu

De baten zijn € 835.000 lager dan begroot, wat grotendeels wordt verklaard doordat de rioolheffing € 850.000 lager is dan begroot.

De afwijking van de begroting is te verklaren door een in het verleden ten onrechte opgenomen vordering van € 622.500. Deze post is nu, éénmalig, ten laste van het resultaat gebracht. Zonder deze éénmalige correctie zou de opbrengst niet noemenswaardig afwijken van de begrote opbrengst. Het overige deel van het verschil wordt verklaard door een lager waterverbruik dan begroot. Zie ook de paragraaf lokale heffingen.

De lasten zijn € 171.000 lager dan begroot, wat grotendeels wordt verklaard door € 85.000 lagere lasten voor het project Huishoudelijk Grondstoffen Beleidsplan (HGB) en een lagere bijdrage van € 75.000 voor de afvalverwerking van ROVA. Voorgesteld wordt het restant van het project HGB naar 2025 over te hevelen. Dit vloeit voort uit het raadsbesluit van februari 2024. De lagere bijdrage voor de afvalverwerking van ROVA betreft diverse afvalstromen.

Duurzaamheid en milieu

De lagere baten van € 2.815.000 zijn grotendeels als volgt te verklaren:

• Lagere baten SPUK Nationaal Programma Lokale Warmte Transitie	€ 389.000 N
• Lagere baten SPUK Klimaat en Energiebeleid	€ 549.000 N
• Lagere baten SPUK Energiebesparende maatregelen	€ 545.000 N
• Lagere baten Verduurzaming slecht geïsoleerde woningen	€ 1.112.000 N

-
- Lagere baten sanering verkeerslawaaï € 109.000 N
-

- Lagere baten overdracht bodemtaken € 32.000 N
-

De eerste vier posten betreffen specifieke uitkeringen (SPUK). Alle beschikbaar gestelde middelen in 2024 zijn niet volledig besteed. De niet bestede middelen worden overgeboekt naar de post Vooruitontvangen, zodat deze middelen voor 2025 beschikbaar blijven.

Sanering van het wegverkeerslawaaï:

In 2018 hebben wij een voorbereidingssubsidie ontvangen voor de sanering van het wegverkeerslawaaï. Eerste stap voor de voorbereiding is de opstelling van het programma Sanering wegverkeerslawaaï. In 2024 is het conceptsaneringsplan opgesteld en goedgekeurd door de subsidieverstrekker BSV. Dit conceptplan wordt gefaseerd uitgevoerd, omdat er geen beslissing is genomen over de snelheidsbeperkende maatregelen op de Vredenseweg. Nadat het plan is vastgesteld, wordt een bureau benaderd om de woningen te onderzoeken die een te hoge gevelbelasting hebben. De voorbereidingssubsidie is voor dit onderzoek bedoeld. De ontvangen middelen zijn daarom op de post Vooruitontvangen geboekt, zodat de middelen beschikbaar blijven in 2025. Aan de raad wordt voorgesteld om het nu nog resterende bedrag aan voorbereidingssubsidie over te hevelen naar 2025. Zie ook de toelichting aan de lastenkant.

Bodemtaken:

De gemeente heeft in 2022 € 50.000 subsidie ontvangen van de provincie voor de uitvoering van bodemtaken onder de nieuwe Omgevingswet. Uitvoering van de taken ligt bij de omgevingsdienst. Tot en met december 2024 is € 18.124 aan diverse projecten binnen de regio besteed. De resterende middelen aan provinciale subsidie zijn daarom op de post Vooruitontvangen geboekt, zodat de middelen beschikbaar blijven in 2025. Aan de raad wordt voorgesteld het restant van de provinciale subsidie over te hevelen naar 2025. Zie ook de toelichting aan de lastenkant.

De lagere lasten van € 2.918.000 zijn grotendeels als volgt te verklaren:

• Lagere lasten SPUK Nationaal
Programma Lokale Warmte Transitie	€ 389.000
V
• Lagere lasten SPUK Klimaat en
Energiebeleid	€ 598.000 V
• Lagere lasten SPUK Energiebesparende
maatregelen	€ 536.000 V
• Lagere lasten SPUK Verduurzaming
slecht geïsoleerde woningen	€ 1.112.000 V
• Lagere lasten stortplaats WAL	€ 92.000 V
• Lagere lasten sanering verkeerslawaaï	€ 111.000 V
• Lagere lasten overdracht bodemtaken	€ 32.000 V
-

De eerste vier posten betreffen de specifieke uitkeringen (SPUK) van het Rijk, waarbij de uitgaven in 2024 lager zijn uitgevallen dan het rijksbudget. De niet bestede middelen mogen na 2024 ook nog worden besteed en daarom stellen we voor deze bedragen over te hevelen naar 2025. Zie ook de batenkant.

Stortplaats WAL:

De provincie is begonnen met de sanering van de stortplaats. Afgesproken is dat de gemeente de grond levert voor de afdekking. Een deel van de uitgaven voor de grondverwerving is in 2024 gedaan. De sanering gaat in 2025 verder; daarvoor hebben we het resterende budget nodig. Voorgesteld wordt om dit budget naar 2025 over te hevelen.

Sanering verkeerslawaaï:

Naast de provinciale subsidie voor sanering van het verkeerslawaaï, is door de raad een budget beschikbaar gesteld voor werkzaamheden die niet onder de voorbereidingssubsidie vallen. Hiervan resteert nog € 2.790. Aan de raad wordt voorgesteld het totaal nog beschikbare exploitatiebudget van € 111.390 (de voorbereidingssubsidie van € 108.600 verhoogd met € 2.790) over te hevelen naar 2025. Zie ook de toelichting aan de batenkant.

Bodemtaken:

De gemeente heeft in 2022 € 50.000 subsidie ontvangen van de provincie voor de uitvoering van bodemtaken onder de nieuwe Omgevingswet. Uitvoering van de taken ligt bij de omgevingsdienst. Tot en met december 2024 is € 18.124 besteed aan diverse projecten binnen de regio. Aan de raad wordt voorgesteld het restant van het exploitatiebudget van € 31.876 over te hevelen naar 2025. Zie ook de toelichting aan de batenkant.

Gebiedsontwikkeling en wonen

De baten zijn € 1.342.000 lager dan begroot, wat grotendeels als volgt te verklaren is:

- Lagere baten grondexploitatie complexen € 1.685.000 N
Het ten opzichte van de begroting voordelige resultaat van € 619.000 op de grondexploitatie (grex) complexen bestaat uit € 1.685.000 lagere baten en € 2.304.000 lagere lasten. Hierbij wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid. Zie ook de lastenkant.
- Hogere baten (legesopbrengsten) uit omgevingsvergunningen € 320.000 V
De legesopbrengsten uit omgevingsvergunningen zijn hoger dan begroot. Dit komt doordat in de laatste maanden van 2024 een hoger aantal nog liggende grote bouwaanvragen zijn vergund dan begroot.

De lasten zijn € 3.687.000 lager dan begroot, wat grotendeels als volgt te verklaren is:

- Lagere lasten grondexploitatie complexen €2.304.000 V
Hierbij wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid. Zie ook de batenkant.
- Lagere lasten Project Natuurontwikkeling Driemarkweg (afdekking kleiput) € 405.000 V
De voorbereiding op de definitieve herinrichting van de kleiput loopt nog, waaronder gesprekken met de Actiegroep Behoud Kleiput (ABK). Daarnaast moet er nog een overeenstemming met het waterschap komen over de wijziging van het inrichtingsplan. Voorgesteld wordt het restantbudget naar 2025 over te hevelen.
- Lagere lasten Project Triparti € 685.000 V

Dit betreft de afkoopsom voor het recht van opstal van stichting 't Kreil (€ 497.500), de sloop en sanering van de locatie Dingstraat 25 (€ 100.000) en de afkoopsom voor de sanering van het Spoorbosje (€ 87.500), waarvan de werkzaamheden in 2025 gaan plaatsvinden. Zie ook het raadsbesluit van 28/9/2023. Voorgesteld wordt het restantbudget naar 2025 over te hevelen.

- Lagere lasten Project Woow € 142.000 V
Het project Woow is een samenhangende ontwikkeling van vier locaties. Hoewel de realisatie van een nieuw cultuurgebouw en een nieuwe functie op de plek van het bestaande gebouw voorlopig financieel onhaalbaar zijn, zijn er twee andere locaties waarop nog wel voortgang wordt geboekt. Voor die twee processen is voorbereidingsgeld nodig voor onderzoek, advies en ontwerp. Voorgesteld wordt het restantbudget naar 2025 over te hevelen.
- Lagere lasten invoering Omgevingswet € 27.000 V
De organisatie gaat vanaf 2025 beginnen met de bouw van het omgevingsplan voor Winterswijk. Het bedrag wordt ingezet voor aanvullende trainingen van de leden van de werkgroep voor het omgevingsplan. Omdat de reserve voor de Omgevingswet volledig is ingezet in 2024, wordt aan de raad voorgesteld om het nog resterende exploitatiebudget van € 27.000 uit 2024 over te hevelen naar 2025.

Economie en lobby

De lasten zijn € 130.000 lager dan begroot, wat grotendeels wordt verklaard door (€ 37.000) lagere lasten voor het Project Dennenoord en (€ 85.000) lagere lasten voor de uitvoering van het economische beleid.

- Lagere lasten Project Dennenoord
De laatste werkzaamheden voor de herinrichting vinden plaats in het eerste en tweede kwartaal van 2025. Voorgesteld wordt het restantbudget naar 2025 over te hevelen.
- Lagere lasten uitvoering economisch beleid
Er is een budget van € 75.000 beschikbaar gesteld voor het programma toekomstbestendige bedrijventerreinen. Dit programma loopt ook in 2025 door en daarom stellen we voor het budget over te hevelen naar 2025. Het restant van het budget valt bij de jaarrekening vrij.

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

Reserve Omgevingswet: de onttrekking van € 24.000 aan de reserves betreft de onttrekking van het restantbedrag aan de reserve voor de invoering van de Omgevingswet. Deze reserve is bij de Kadernota 2017 ingesteld voor de invoeringskosten van de Omgevingswet. Voorgesteld wordt om deze reserve op te heffen, omdat de Omgevingswet het afgelopen jaar is ingevoerd en er geen saldo meer resteert.

Programma 4 Bestuurlijk Winterswijk

Inleiding

Algemene ondersteuning, bestuur

Onze manier van besturen is betrokken, laagdrempelig en transparant. Met een nuchtere kijk op zaken en gezond boerenverstand. We werken in het belang van de inwoner en waarderen hun mening. We hechten aan inwonersparticipatie en trekken

als raad en college graag samen op.

Dienstverlening

We gaan samen aan de slag en inwoners worden tijdig, actief en laagdrempelig betrokken bij besluiten die hen direct raken. Daarnaast hebben wij aandacht voor de interne dienstverlening en optimaliseren bestaande processen waar mogelijk.

Veiligheid en ondermijning

Je veilig voelen is een basisbehoefte en vraagt om meer aandacht. Criminaliteit wordt voorkomen. We ondersteunen een integrale aanpak om ondermijning tegen te gaan en onze gemeente veilig te houden.

4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening

Ambitie

We hebben een bestuur en een organisatie die er voor heel Winterswijk zijn; voor alle inwoners, organisaties en bedrijven. We versterken de lokale democratie en realiseren de doelen uit het coalitieakkoord.

We gaan samen aan de slag, voor en met inwoners. Inwoners worden tijdig, actief en laagdrempelig betrokken. Daarnaast zetten wij ons in voor een krachtige organisatie waarin we nog efficiënter gaan functioneren. Het doel hierbij is om vanaf 2024 in toenemende mate besparingen op de organisatiekosten te realiseren.

Relevante documenten:

- Organisatievisie
- Visie op dienstverlening

Doelstellingen

We betrekken zo veel mogelijk inwoners, organisaties en bedrijven bij wat we willen realiseren met een open en transparante bestuurlijk stijl

Activiteiten

Uitvoeren programma dienstverlening

In het uitvoeringsprogramma dienstverlening wordt de dienstverleningsvisie concreet vertaald naar de praktijk. Wat goed gaat, blijven we goed doen. De basis op orde.

We verbeteren de dienstverlening door input te verzamelen bij klanten (klantreizen).

Ook informeren we klanten actief over de duur en status van hun aanvraag of verzoek, en houden we ons aan de afspraken. We werken met servicenormen die we monitoren in een dashboard waarop wordt gestuurd. Daarnaast werken we met een proef van beeldbrieven voor laaggeletterden en anderstaligen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Belangrijke aandachtspunten zijn een tijdige afhandeling van zaken en afspraak is afspraak. Onze manier van communiceren is open en transparant en het liefst mondeling. Op die manier komen we meer in verbinding met de klant en creëren we meer begrip voor onze besluiten.

In 2024 zijn we verdergegaan op de ingeslagen weg. Leidend is de dienstverleningsvisie en het plan van de projectleider dienstverlening, opgesteld in mei 2023.

Op het gebied van HR, competenties, communicatie en de I-kolom worden slagen gemaakt om de teams verder te professionaliseren. De ontwikkelingen vinden stap voor stap plaats.

Daarnaast komt er nog meer focus op de servicenormen en de in- en externe klanttevredenheidsonderzoeken. Om onze servicenormen te monitoren en hierop te sturen, dienen (registratie)systemen goed ingericht te zijn/worden. Dat is nu nog niet altijd het geval en hier zal de komende periode extra aandacht naar uitgaan.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Deze activiteit loopt het hele jaar door. Dienstverlening staat centraal in het hele doen en laten van de gemeente Winterswijk. Daarom is het nodig om continu aandacht te geven aan de ontwikkeling van onze dienstverlening. In de aanpak kiezen we voor 'quickwins' voor de hele organisatie, en voor een projectmatige aanpak in een specifiek domein.

Doelstellingen

We hebben een slagvaardige en deskundige organisatie

Activiteiten

Optimaliseren Bedrijfsvoering

We gaan noodzakelijke stappen zetten in de bedrijfsvoering. Dit doen we niet langer onder de titel van een masterplan voor de organisatie, maar stapsgewijs, op afzonderlijke thema's die voor de organisatie te behappen zijn. Ondertussen blijft 'de winkel open'.

Veel verbeterpunten zijn de afgelopen jaren al in beeld gekomen, nu is het zaak om deze daadwerkelijk op te pakken en te borgen. We werken daarbij aan integraliteit van werkprocessen en kijken waar zaken efficiënter en effectiever kunnen door meer te standaardiseren. Daarnaast beperken we de inhuur van externen zoveel mogelijk. Ook gezien de ontwikkelingen rondom de Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (DBA). We omarmen regionale samenwerking waar mogelijk, om synergiën te benutten en kwetsbaarheden te verminderen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Een betrouwbare bedrijfsvoering is essentieel voor het goed functioneren van de overige organisatieonderdelen.

Met goed werkende systemen en processen, op basis van actuele en juiste informatie, is het mogelijk besluitvaardig te werk te gaan en daar waar nodig maatregelen te nemen om (bij) te sturen. Een vereiste voor het functioneren van het geheel is het waarborgen van actuele financiële informatie en ondersteuning. We verbeteren onze rapportageprocessen om de organisatie heldere en gedetailleerde financiële informatie te kunnen bieden. Dat stelt ons in staat om beter te kunnen sturen op resultaat.

Voor het sturen op de personeelskosten wordt gebruikgemaakt van een dashboard dat in februari 2025 in gebruik wordt genomen.

Voor de organisatieonderdelen die zich met informatie en automatisering bezighouden, worden taken en rollen definitief bepaald en vastgelegd. Hierbij krijgt ook de grote hoeveelheid projecten op het gebied van informatie en automatisering aandacht. Deze projecten worden aan de hand van een realistische planning opgepakt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De definitieve inrichting van het team Informatie (Informatievoorziening en IT) wordt in het eerste halfjaar van 2025 afgerond.

Het dashboard voor de personeelskosten is aan het eind van het eerste kwartaal van 2025 operationeel. Hiermee kan het management beter sturen op keuzes over de inzet van personeel. Keuzes om bijvoorbeeld personeel in te huren, kunnen hierdoor nog bewuster worden gemaakt. Daarmee helpen we de kosten voor inhuur van personeel te beperken.

We beoordelen de komende periode óf en zo ja hoe we onze afschrijvingsmethodiek beter kunnen laten aansluiten bij de realiteit. Bijvoorbeeld door restwaarde van bezittingen toe te passen. Mogelijk heeft dit een positief effect op onze afschrijvingslasten. Bij het opstellen van de begroting voor 2026 kan er dan voor worden gekozen een andere afschrijvingsmethodiek toe te passen.

We blijven kijken hoe we zo goed mogelijk kunnen inkopen. Om hier meer inzicht in te krijgen, hebben we ook een scan laten uitvoeren op onze inkopen. Hoewel onze capaciteit op inkoop beperkt is, is een goed inkoopproces lonend en noodzakelijk om rechtmatig in te kunnen kopen. Aan de andere kant is de waarde van een goed inkoopproces moeilijk in geld of enige vorm van kostenbesparing uit te drukken.

We huisvesten De Post vanaf 2026 in het gemeentekantoor

Met de huisvesting van De Post in het gemeentekantoor hebben we twee doelen voor ogen:

- Bijna alle dienstverlening van de gemeente op één locatie met bijkomende voordelen.
- Besparing op de huur van het gebouw en op algemene kosten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2025 passen we de begane grond van het gemeentekantoor aan om collega's van De Post te huisvesten. De cliënten van De Post willen we vanaf het vierde kwartaal van 2025 welkom heten in het gemeentekantoor. Huisvesting van De Post in het gemeentekantoor levert vanaf 2026 een besparing op van onder andere huurpenningen, schoonmaakkosten en stookkosten.

Aangezien Spot niet kan verhuizen naar het gemeentekantoor (vanwege ruimtegebrek, de doelgroep en aard van de activiteiten die daar worden aangeboden), dient er alternatieve huisvesting te komen voor Spot. Dit brengt kosten met zich mee (huur, nutsvoorzieningen en inrichting). In het eerste halfjaar van 2025 zal duidelijk worden hoe we vanaf 2026 omgaan met Spot.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De aanbesteding voor de noodzakelijke aanpassingen op de begane grond van het gemeentehuis is gestart. De Post verhuist voor 31 december 2025 naar het gemeentehuis.

Doelstellingen

We interesseren inwoners voor de democratie en politiek

Activiteiten

Implementatie kinderraad en andere projecten gericht op jeugd.

Er komt een kindergemeenteraad om de jeugd beter bij de politiek te betrekken.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is voor het eerst een kindergemeenteraad gevormd onder voorzitterschap van de burgemeester. Tijdens de vergadering van de kindergemeenteraad gaan de kinderen met elkaar in debat over hun zelfbedachte plannen voor iets in de gemeente wat zij willen realiseren. Het beste plan wordt ook echt uitgevoerd.

De kindergemeenteraadsvergadering is in 2024 gehouden op donderdag 25 april 2024. Het winnende plan is nog niet uitgevoerd; dit wordt alsnog gedaan in 2025. Tijdens de vergadering in 2024 is ook de eerste kinderburgemeester van de gemeente Winterswijk benoemd.

Vanaf 2024 heeft de kindergemeenteraad een structureel vervolg gekregen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De kindergemeenteraad krijgt ook in 2025 een vervolg.

Doelstellingen

We zorgen voor een laagdrempelige en persoonlijke gemeentelijke dienstverlening

Activiteiten

E-diensten uitbreiden en achterliggende processen optimaliseren

We breiden de e-diensten uit aan de hand van de ontwikkelingen van de vakspecifieke software van bijvoorbeeld het sociaal en ruimtelijk domein. Waar deze vakspecifieke software ontbreekt, ontwikkelen we zelf e-diensten. We passen achterliggende processen aan, zodat we zo efficiënt en effectief mogelijk werken. Daarbij streven we naar een hoge gebruikersvriendelijkheid en snelle afhandeling van vragen van onze inwoners of andere klanten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er zijn inmiddels zo'n honderd e-diensten in gebruik, met name voor duurzaamheid, burgerzaken en de Omgevingswet. Denk bijvoorbeeld aan het doorgeven van een verhuizing, aanvragen voor de Basisregistratie Personen (BRP), aanvragen voor de subsidie Lokale Aanpak Isolatie, verzoeken voor de Wet open overheid (Woo) of

aanvragen voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). De werkprocessen en systemen worden hierop aangepast, zodat de werkzaamheden zo effectief mogelijk en digitaal kunnen verlopen. Dit proces loopt gestaag door.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het team informatievoorziening is in opbouw. Ondertussen wordt er gewerkt aan het aanscherpen van bestaande e-diensten en de ontwikkeling en het testen van nieuwe e-diensten, alvorens deze live te zetten.

Indicatoren

Onderstaande indicatoren dienen aangevuld te worden:

Het klantwaarderingcijfer wordt bepaald op basis van uitkomsten van het tweejaarlijks gemeentelijk onderzoek 'Waar staat je gemeente'. Dit onderzoek heeft de afgelopen jaren niet plaatsgevonden in Winterswijk. Er wordt gekeken naar alternatieve methoden om de klantwaardering vast te stellen.

Wat is het resultaat?

We zijn in 2023 gestart met een kinderraad, onder leiding van de burgemeester. Vanaf 2024 hebben we dit structureel gemaakt.

4.2 Openbare orde en veiligheid

Ambitie

We houden onze gemeente veilig, ontmoedigen criminaliteit en verhogen het veiligheidsgevoel van onze inwoners.

Relevante documenten:

- Wabo-beleidsplan gemeente Winterswijk.
- Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Doelstellingen

We gaan drugsproblematiek tegen

Activiteiten

Actieve aanpak straathandel drugs, onder andere bij scholen en evenementen

Bij het aantreffen van drugshandel is waar mogelijk bestuurlijke handhaving ingezet. Daarnaast is er geïnvesteerd in de samenwerking met middelbare scholen om zowel preventief als repressief op te kunnen treden tegen drugsgebruik en drugshandel op scholen. In 2024 zijn er kluisjescontroles geweest bij twee middelbare scholen. Tevens heeft Halt voorlichtingen gegeven.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Integrale samenwerking met partners is belangrijk bij de aanpak van drugshandel. Naast het inzetten van repressieve maatregelen is er ook ingezet op preventie.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2025 zetten we de activiteiten op dit thema (voorlichting, een controle en samenwerking met de betrokken partijen) voort. Dit is een doorlopend proces.

Hard optreden tegen drugsoverlast

Samen met de politie is er opgetreden tegen drugsoverlast. Hierbij hebben wij gebruikgemaakt van elkaars handhavingsinstrumenten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Na drugoverlast treden we op via zowel het strafrecht als het bestuursrecht.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een doorlopend proces.

Doelstellingen

We vergroten het gevoel van veiligheid bij inwoners

Activiteiten

Samenwerking en zichtbaarheid boa's en politie

De buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) en de politie hebben een nauwe samenwerking. Daarnaast werken de boa's nauw samen met diverse ketenpartners, zoals jongerenwerkers en Halt. Voor die partijen zijn de boa's de ogen en oren in het centrum, de wijk(en) en het buitengebied. We geven prioriteit aan de zichtbaarheid en benaderbaarheid van onze boa's.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De leefbaarheidsvraagstukken die in Winterswijk spelen zijn in toenemende mate vergelijkbaar met kleinstedelijke problematiek. De samenwerking met de politie en de zichtbaarheid en benaderbaarheid van de boa's is door personele wisselingen en nog in te vullen vacatures tijdelijk minder intensief geweest in 2024.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De samenwerking tussen de politie en de boa's heeft doorlopend de aandacht.

Samen met het domein zorg werken we met een integrale aanpak voor mensen met verward en onbegrepen gedrag

We vinden het belangrijk dat partijen die een rol spelen bij de aanpak van personen met verward gedrag een gezamenlijke verantwoordelijkheid ervaren. We zetten in op intensivering van de ketensamenwerking. Vanuit het Rijk zijn hiervoor gelden beschikbaar gesteld aan het Zorg- en Veiligheidshuis Noord- en Oost Gelderland. Met alle betrokken partijen vindt overleg plaats over een bestedingsplan voor die

gelden, die onder andere bestemd zijn voor de versterking van de coördinatiefunctie van het Zorg- en Veiligheidshuis en het voeren van procesregie op de doelgroep.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Met een gecoördineerde aanpak gericht op mensen met verward en onbegrepen gedrag, is het mogelijk om zorgwekkende signalen vroegtijdig in beeld te krijgen en op te pakken. Een gecoördineerde aanpak is zowel gericht op de juiste persoonlijke zorg als op veiligheid voor de omgeving. Dit is onderdeel van het dagelijkse werk. Dat is nu voldoende geborgd in de integrale aanpak met alle betrokken ketenpartners. Er is geen nadere rapportage noodzakelijk voor dit onderwerp, omdat dit geborgd is in de dagelijkse aanpak.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het versterken van de samenwerking is een continu proces.

Voortzetting uitbreiding bluswatervoorzieningen

De bluswatervoorzieningen in Winterswijk zijn in 2024 niet uitgebreid. Om tot een sluitend advies te komen, werken wij nauw samen met de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG). Uiteraard werken we ook in goed overleg samen met de lokale brandweerpost.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Vanuit de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland hebben wij een advies ontvangen over bluswatervoorziening in de gemeente. Hier wordt de komende jaren, indien van toepassing, uitvoering aan gegeven. De uitvoering van de bluswatervoorzieningen loopt parallel aan de gebiedsgerichte aanpak van natuurbranden. De looptijd van dit project is 2025-2027.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De ambitie is om dit vraagstuk in 2027 afgerond te hebben.

Doelstellingen

We voorkomen en beperken criminaliteit en ondermijning

Activiteiten

Aanpak ondermijning

De regionaal coördinator ondermijning was in 2024 werkzaam voor de Achterhoekse gemeenten. De internationale samenwerking met Duitsland op het gebied van ondermijning is in 2024 nog niet opgestart, vanwege vertraging bij de Euregio.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Om ondermijning goed tegen te kunnen gaan en ter voorkoming van een waterbedeffect, is regionale samenwerking belangrijk. Deze regionale samenwerking is ook in 2024 voortgezet. Er is afstemming geweest over de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) en in de Week tegen de Ondermijning hebben er integrale controles plaatsgevonden.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een doorlopend proces. Het opzetten van de samenwerking met Duitsland loopt vertraging op. Dit is met name beïnvloed door de keuzes die stakeholders maken. De samenwerking met Duitsland in het kader van ondermijning wordt naar verwachting medio 2025 opgestart.

Bestrijden zorgfraude

Bij het vermoeden van zorgfraude is deze casuïstiek conform de bestaande werkwijze integraal aangepakt.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Individuele casuïstiek of signalen zijn opgepakt door de gemeente. Het onderzoek van Datalab GO met betrekking tot data en zorgfraude is, binnen de bestaande ambtelijke capaciteit, niet uitgevoerd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De aanpak van zorgfraude wordt in 2025 voortgezet.

Weerbaarheid van inwoners en ondernemers vergroten door preventiecampagnes

Er zijn verschillende voorlichtingscampagnes gehouden om inwoners en ondernemers bewust te maken van de schade die ze kunnen ondervinden van ondermijnende criminaliteit. Hierbij is ingezet op bewustwording en meldingsbereidheid.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er is door middel van voorlichting geprobeerd om inwoners en ondernemers bewust te maken van de verschillende vormen van ondermijning. De gemeente heeft deelgenomen aan de campagne van Meld Misdaad Anoniem (MMA), waarbij inwoners ondermijnende activiteiten kunnen melden.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2025 worden de bewustwordingscampagnes voortgezet, waarbij in de Week van de Veiligheid tweejaarlijks extra aandacht is voor preventie.

Doelstellingen

We voorkomen oplichting en digitale criminaliteit

Activiteiten

Bewustwording cyberweerbaarheid

In 2024 zijn er activiteiten georganiseerd voor mensen van alle leeftijden, zodat zij op hun eigen niveau cyberweerbaar zijn gemaakt.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In het eerste kwartaal van 2024 is er door de politie en gemeente een bijeenkomst georganiseerd, waarbij voorlichting is gegeven aan senioren over cybercrime. Verder is er tijdens de 'Week van de digitale veiligheid' voor jongeren en ondernemers een voorlichting georganiseerd in het kader van preventie.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het aanbieden van de voorlichtingen gaat in 2025 door.

Organiseren cyber security scan voor ondernemers

In overleg met de ondernemersverenigingen organiseren wij een cyber security scan voor ondernemers.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In samenwerking met het Platform Veilig Ondernemen en de politie is er in 2024 ingezet op de digitale weerbaarheid van mkb-ondernemers door onder andere een cyber-ontbijt te organiseren. Het organiseren van een cyber security scan is hier geen onderdeel van geweest, omdat er weinig animo was vanuit ondernemers.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Voorafgaand is er een behoeftepeiling gedaan en er bleek nauwelijks animo te zijn. We geven hier dus geen vervolg aan.

Indicatoren

Om te kunnen beoordelen of we de genoemde doelstellingen hebben behaald, raadplegen we onderstaande bronnen:

- De misdaadcijfers van de politie:

In 2024 zijn in de gemeente Winterswijk 1.160 misdrijven geregistreerd, tegenover 1.000 in 2023. Na een voorzichtige daling in 2023, is er in 2024 sprake van een licht stijging. Een verklaring hiervoor is op dit moment niet te geven.

- De Veiligheidsmonitor:

In 2023 hebben wij wederom deelgenomen aan de Veiligheidsmonitor. De uitkomsten hiervan gebruiken we om de inzet in 2024 en 2025 mede te bepalen. Uiteraard wel in samenhang met het Integraal Veiligheidsplan en het daarbij behorende uitvoeringsplan.

- Conneqt:

We hebben in 2024 54 overlastmeldingen ontvangen, dit zijn aanzienlijk minder meldingen dan in 2023. Onder deze meldingen vallen allerlei soorten overlast. Op basis van deze bronnen krijgen wij onder andere inzicht in het percentage inwoners dat zich veilig voelt, het aantal misdrijven dat wordt gepleegd en het aantal overlast meldingen. Wij streven naar een stijging van dat percentage inwoners dat zich veilig voelt, en een daling van het aantal misdrijven en gevallen van overlast. Op basis van de gegevens uit deze bronnen, kunnen wij onze inzet waar nodig bijsturen.

Wat is het resultaat?

In 2024 hebben wij ons weer breed ingezet voor de veiligheid in onze gemeente. Er zijn verschillende stappen gezet om Winterswijk nog veiliger en leefbaarder te maken. Een vaste waarde is het ondermijningsoverleg. Dit faciliteren wij als Winterswijk voor de hele regio. Dit houdt in dat verschillende ketenpartners maandelijks samenkomen om signalen van ondermijning te bespreken en hier concrete acties op inzetten. Hiermee kunnen we lokale, maar ook regionale ondermijning aanpakken.

Vanuit de politie is een lichte daling zichtbaar op het gebied van overlastmeldingen. Waren dit er in 2023 nog 891 meldingen, gaat het in 2024 om 838 meldingen. Deze meldingen variëren van overlast door een dronken persoon, tot overlast van een persoon met onbegrepen gedrag. Op gebied van het aantal geregistreerde misdrijven in Winterswijk is echter een lichte stijging zichtbaar. Waar in 2023 nog 1.000 misdrijven zijn geregistreerd, waren dit er in 2024 1160.

In het kader van het optreden tegen drugsoverlast, is in samenwerking met de politie zowel bestuurlijk als strafrechtelijk opgetreden in voorkomende gevallen. Zo maken we goed gebruik van elkaars handhavende instrumentarium.

In 2023 heeft Winterswijk weer deelgenomen aan de Veiligheidsmonitor. Eind 2023 is het onderzoek uitgevoerd; de resultaten van het onderzoek zijn in 2024 opgeleverd. Hierin zijn ook de veiligheidsgevoelens van inwoners meegenomen. Via waarstaatjegemeente.nl zijn aan de hand van verschillende veiligheidsthema's de (voorlopige) cijfers die betrekking hebben op de Gemeente Winterswijk te raadplegen.

De zichtbaarheid van de boa's en de samenwerking met de politie hebben nog beter vorm gekregen in 2024. Er is een structurele kennisoverdracht tussen de politie en de boa's. Zij kunnen gezamenlijk op locatie werken en elkaar hiermee optimaal van informatie voorzien. Samen werkzaamheden op straat verrichten is een natuurlijke volgende stap, die ook zoveel mogelijk wordt gezet. Deze samenwerking willen we ook in 2025 verder voortzetten.

De interne samenwerking met het sociaal domein is ook structureel geborgd in de organisatie. Dit valt inmiddels onder de dagelijkse gang van zaken, waarbij een nauwe afstemming plaatsvindt met de collega's van zorg en veiligheid.

Financiële onderbouwing programma 4

Baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Rekening 2024	VerschiJR2024
Baten			
4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening			
0.1 Bestuur	61	186	125
0.2 Burgerzaken	605	638	33
0.4 Overhead	1.054	1.486	432
Totaal 4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening	1.721	2.310	590
4.2 Openbare orde en veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	-2	-2
1.2 Openbare orde en veiligheid	124	35	-90
Totaal 4.2 Openbare orde en veiligheid	124	32	-92
Totaal Baten	1.845	2.343	498
Lasten			
4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening			
0.1 Bestuur	3.503	2.640	-863
0.2 Burgerzaken	1.133	1.164	31
0.4 Overhead	14.122	13.854	-267
Totaal 4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening	18.757	17.659	-1.099
4.2 Openbare orde en veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.182	2.160	-22
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.150	1.030	-120
Totaal 4.2 Openbare orde en veiligheid	3.332	3.190	-142
Totaal Lasten	22.089	20.848	-1.240
Onttrekkingen			
4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening			
0.1 Bestuur	11.962	8.583	-3.379
Stortingen			
4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening			
0.1 Bestuur	4.604	1.375	-3.229
Gerealiseerd resultaat	-12.886	-11.298	1.588

Bestuur, organisatie en dienstverlening

De baten zijn € 590.000 hoger dan begroot, wat grotendeels als volgt is te verklaren:

- Een nadeel van € 110.000 als gevolg van een afrekening van het btw-compensatiefonds in 2024 over eerdere jaren.
- Per saldo € 452.000 hogere inkomsten door uitgeleend personeel of doorberekende personeelslasten aan specifieke uitkeringen (SPUK) bij verschillende teams. Hier staat aan de lastenkant een nadeel van € 584.000 tegenover.
- Er is sprake van een niet begrote onttrekking aan de Regeling Vervroegde Uittreding (RVU) van € 235.000. Aan de lastenkant bestaat een nadeel van nagenoeg hetzelfde bedrag (€ 237.000). Deze bedragen zien met name toe op overeenkomsten die gesloten zijn na het opmaken van de tweede prognose.

De lasten zijn € 1.099.000 lager dan begroot, wat grotendeels als volgt is te verklaren:

- Er is sprake van een voordeel door uitvoering van het raadsbesluit 2024, nummer V-09 van 30-5-24. Het van de vorige Regio Deal-periode resterende cofinancieringsbedrag is te reserveren voor de cofinanciering van de nieuwe

Regio Deal 2024 - 2028, voor een bedrag van € 214.000. Dit budget is overgeheveld naar 2025.

- Er gelden lagere lasten voor gerechtelijke procedures van € 233.000, doordat de procedures nog lopen. Dit budget is overgeheveld naar 2025.
- Er is sprake van een lagere dotatie aan de voorziening Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) van € 170.000, in verband met een te hoge dotatie in voorgaande jaren.
- Er zijn lagere uitgaven aan informatiebeveiliging (€ 269.000) en ICT-kosten (€ 1.240.000), omdat projecten vanwege beperkte capaciteit niet gerealiseerd zijn. In 2025 wordt dit beleid geactualiseerd en in kaart gebracht wat de noodzakelijke acties zijn. Daarvoor zal, indien nodig, opnieuw budget worden aangevraagd.
- Er is sprake van een voordeel door vrijval van de voorziening voor voormalig personeel van € 80.000, en een niet begroot nadeel van € 237.000 door de toevoeging aan de voorziening Regeling Vervroegde Uittreding (RVU) (gecompenseerd door een voordeel aan de batenkant).
- Er geldt een nadeel van € 584.000 op de diverse personeelsbudgetten, met name veroorzaakt door hogere inhuurlasten vanwege het niet vast kunnen vervullen van vacatures. De kosten voor inhuur zijn hoger dan de besparing op vaste personeelskosten door het niet invullen van vacatures. Dit nadeel wordt grotendeels gecompenseerd door de hogere inkomsten van uitgeleend personeel.
- Er zijn lagere lasten (€ 65.000), omdat er minder opleidingskosten zijn gemaakt dan gepland. Met name door tijdelijke vervulling van functies binnen het managementteam.
- Er is sprake van een nadeel van € 229.000 op de urendekking van de grondexploitatie en kredieten. De belangrijkste reden voor het achterblijven van de begrote urendekking is dat een aantal infrastructurele werken zijn vertraagd.

Openbare orde en veiligheid

De baten zijn € 92.000 lager dan begroot, wat grotendeels als volgt is te verklaren:

- Lagere baten overlastgevende asielzoekers € 100.000 N

De in 2024 ontvangen eenmalige specifieke uitkering van het Rijk voor overlastgevende asielzoekers in 2023 en 2024 is niet besteed. In verband met het vaststellen van de beleidsnotitie cameratoezicht in 2025, zullen de uitgaven pas na het vaststellen van dit beleid volgen. Aan het Rijk is verzocht om de regeling te verlengen. De ontvangen middelen zijn daarom op de post Vooruitontvangen geboekt, zodat de middelen beschikbaar blijven in 2025. Aan de raad wordt voorgesteld om het bedrag van de rijksuitkering over te hevelen naar 2025. Zie ook de toelichting aan de lastenkant.

De lasten zijn € 142.000 lager dan begroot, wat grotendeels als volgt is te verklaren:

- Lagere lasten overlastgevende asielzoekers € 100.000 V

In verband met het vaststellen van de beleidsnotitie cameratoezicht in 2025, zullen de uitgaven pas na het vaststellen van dit beleid volgen. Aan de raad wordt voorgesteld het exploitatiebudget over te hevelen naar 2025. Zie ook de toelichting bij de baten

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

In de jaarstukken 2023 is onder de financiële onderbouwing in programma 4 opgenomen om € 150.375 te onttrekken aan de reserve Organisatieontwikkeling, voor de implementatie van Office 365.

Deze onttrekking heeft niet plaatsgevonden, omdat dit bekostigd is uit reguliere exploitatiebudgetten. Aan deze reserve is, conform de begroting, € 1.000.000 gedoteerd.

Programma 5 Inkomsten van Winterswijk

Inleiding

Dit programma omvat de inkomsten van onze gemeente die ook algemene dekkingsmiddelen zijn: de algemene uitkering uit het gemeentefonds en onze lokale heffingen.

In de beleidsvelden staan de activiteiten en budgetten die ook daadwerkelijk bij onze ambities en doelstellingen horen én waarop wij (bij)sturingsmogelijkheden hebben. Het college voert de begroting uit binnen de programma's en is in dat kader bevoegd om activiteiten bij te sturen en budgetten bij te stellen binnen het betreffende programma.

De (bij)sturingsmogelijkheden op programma 5 zijn beperkt. Op de algemene uitkering hebben wij als individuele gemeente geen invloed. Daarnaast kunnen we de hoogte van de lokale heffingen alleen voor aanvang van het begrotingsjaar bepalen. Het gaat om inkomsten die geen directe relatie hebben met de uitgaven in onze begroting. Daarom past het niet om met deze inkomsten te schuiven ter dekking van andere lasten. Isolatie van de algemene middelen in een eigen programma is dan de meest logische keuze.

5.1 Algemene middelen

Ambitie

We zijn een financieel gezonde gemeente. De ambities in onze begroting zijn in evenwicht met de gemeentelijke financiën voor de korte en lange termijn.

Relevante documenten:

- Financiële verordening gemeente Winterswijk
- Treasurystatuut
- Planning- en control-documenten

Doelstellingen

Behouden gezonde financiële positie

Activiteiten

Monitoren van uitvoering van begroting via P&C-documenten

Met de documenten in onze planning- en control-cyclus stellen we onze ambities, doelstellingen en activiteiten voor het komende jaar vast (de begroting). Daarnaast volgen we de realisatie ervan (bestuursrapportage), stellen we indien nodig budgetten bij (financiële prognoses) en leggen we verantwoording af (jaarstukken). Hierdoor houden we zicht op onze financiële positie en kunnen we bijsturen wanneer dat nodig is.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zijn de volgende P&C-documenten opgesteld:

- Jaarstukken 2023.
- Eerste bestuursrapportage, inclusief eerste financiële prognose 2024.
- Begroting 2025-2028.
- Tweede voortgangsrapportage, inclusief tweede financiële prognose 2024.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De P&C-documenten zijn conform de planning ter vaststelling voorgelegd aan de raad.

- Jaarstukken 2023, 27 juni 2024.
- Eerste bestuursrapportage 2024, inclusief kaderbrief, 27 juni 2024.
- Tweede voortgangsrapportage, inclusief tweede financiële prognose 2024, 19 december 2024.
- Begroting 2025-2028, 7 november 2024.

We verzelfstandigen het onderhoud van de begraafplaats

Het college heeft besloten dat er niet wordt bezuinigd op het onderhoud van de begraafplaats en dat het onderhoud niet wordt verzelfstandigd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het college heeft besloten dat er niet wordt bezuinigd op het onderhoud van de begraafplaats en dat het onderhoud niet wordt verzelfstandigd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het college heeft besloten dat er niet wordt bezuinigd op het onderhoud van de begraafplaats en dat het onderhoud niet in de markt wordt gezet.

Doelstellingen

We streven naar een jaarlijks structureel sluitende begroting

Activiteiten

Vaststellen begroting

We streven naar een jaarlijks structureel sluitende begroting. Deze presenteren we in de begroting.

De tweede prognose voor 2024 laat een aanzienlijke positieve bijstelling van het resultaat zien. Het bij de eerste prognose verwachte negatieve resultaat wordt hiermee omgedraaid.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In het financiële hoofdstuk van de bestuursrapportage nemen we een overzicht op waarin we het structurele en incidentele begrotingsresultaat presenteren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Na vaststelling van de begroting wordt de voortgang gemonitord in twee tussentijdse rapportages. De raad heeft deze rapportages vastgesteld op respectievelijk 27 juni 2024 en 19 december 2024.

Doelstellingen

Zorgen voor voldoende investeringsruimte

Activiteiten

Integrale afwegingen bij begrotingsbehandeling

In de zomer van 2023, tijdens de totstandkoming van de begroting voor 2024, ontstond het inzicht dat ons financieel meerjarenperspectief substantiële tekorten kende. Er is toen gekozen voor het opstellen van een sluitende begroting voor 2024 en 2025. We maken een pas op de plaats met de grote projecten en we nemen voor 2026 en verder geen onomkeerbare beslissingen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Met de begroting voor 2024 en de daarin opgenomen voorstellen, heeft de raad inzicht gekregen in de ontwikkelingen in het meerjarenperspectief en de mogelijkheden om afwegingen te maken over de inzet van de middelen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Raadsbehandeling in november.

Indicatoren

De indicatoren voor de algemene middelen zijn:

- Financiële kengetallen
- Weerstandsratio

Een toelichting op deze indicatoren staat in de paragraaf weerstandsvermogen.

Wat is het resultaat?

Voor het onderdeel resultaat verwijzen naar het hoofdstuk 'Financiële ontwikkelingen en resultaten in 2024'.

5.2 Lokale belastingen

Ambitie

De ambitie van de gemeente met betrekking tot lokale belastingen is tweeledig. Enerzijds streeft de gemeente ernaar om haar financiële onafhankelijkheid te vergroten door efficiënte en evenwichtige lokale belastingen te innen. Dit stelt de gemeente in staat om de nodige middelen te genereren om essentiële openbare diensten te financieren. Anderzijds is er een streven naar het waarborgen van transparantie en rechtvaardigheid in het belastingstelsel, waarbij de lasten eerlijk

worden verdeeld over de inwoners en bedrijven. Deze dualiteit van financiële stabiliteit en sociale verantwoordelijkheid vormt de kern van de gemeentelijke belastingambitie en draagt bij aan het welzijn van de gemeenschap als geheel. Onze lokale belastingdruk is in balans met het niveau van dienstverlening dat we bieden. Wanneer het gaat om heffingen en leges, is ons uitgangspunt dat deze doorgaans de kosten dekken. Tenzij ze significant afwijken van vergelijkbare tarieven in andere gemeenten, of als er sprake is van een plotselinge aanzienlijke verhoging. Om ervoor te zorgen dat onze ambities financieel haalbaar blijven, leggen we tevens de nadruk op het verkrijgen van (Europese) subsidies in plaats van het verhogen van lokale belastingen.

Relevante documenten:

- Belastingverordeningen

Doelstellingen

De onroerende zaakbelastingen wordt gefixeerd op de opbrengst met uitzondering van inflatie en areaaluitbreiding

Doelstellingen

We maken meerjarige afspraken over de toeristenbelasting

Indicatoren

Hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

Wat is het resultaat?

De lokale belastingdruk voldoet voor 2024 aan de verwachtingen.

Financiële onderbouwing programma 5

Baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2024	Rekening 2024	VerschiJR2024
Baten			
5.1 Algemene middelen			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.102	472	-631
0.5 Treasury	816	1.180	363
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	71.730	72.129	399
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0
Totaal 5.1 Algemene middelen	73.649	73.781	132
5.2 Lokale belastingen			
0.61 OZB woningen	4.086	4.066	-21
0.62 OZB niet-woningen	3.060	3.068	9
0.64 Belastingen overig	50	65	15
Totaal 5.2 Lokale belastingen	7.196	7.199	2
Totaal Baten	80.845	80.979	134
Lasten			
5.1 Algemene middelen			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	924	529	-395
0.5 Treasury	-814	-1.031	-217
0.8 Overige baten en lasten	36	0	-36
Totaal 5.1 Algemene middelen	146	-502	-649
5.2 Lokale belastingen			
0.61 OZB woningen	287	241	-46
0.62 OZB niet-woningen	94	104	9
0.64 Belastingen overig	22	22	0
Totaal 5.2 Lokale belastingen	404	367	-37
Totaal Lasten	551	-135	-686
Gerealiseerd resultaat	80.295	81.115	820

Algemene middelen

Aan de batenkant van de algemene middelen is een voordeel van € 132.000 gerealiseerd. De belangrijkste verklaringen hiervoor zijn:

- Er is sprake van een nadeel op het beheer van gronden en gebouwen van per saldo € 236.000 (€631.000 lagere baten en € 395.000 lagere lasten). Dit betreft met name een hogere interne doorbelasting van afschrijvingslasten (€ 199.000), en is een administratieve correctie.
- Er is een voordeel van € 352.000 uit hogere kortlopende rentebaten door investeringen die niet zijn gerealiseerd in 2024. Hierdoor zijn liquide middelen uitgezet bij het schatkistbankieren.
- Er geldt een voordeel van € 399.000 uit de algemene uitkering. Dit betreft een hogere bijdrage vanuit het Rijk in de decembercirculaire ten opzichte van de septembercirculaire. Deze verhoging wordt met name verklaard vanwege een extra ontvangen uitkering voor diverse taakmutaties.

Aan de lastenkant van de algemene middelen is een voordeel gerealiseerd van € 649.000. Het voordeel aan de lastenkant wordt verklaard door:

- De lagere interne doorbelasting van afschrijvingslasten, zie hierboven onder baten.
- Een hogere doorberekende rente van € 191.000 aan de grondexploitatie. Dit betreft een niet begrote grex-rente, gebaseerd op 2% van de bouwgronden in exploitatie. Dit is een budgetneutrale post, de boekwaarde muteert met hetzelfde bedrag.

Lokale belastingen

In dit beleidsveld is er aan de baten- en lastenkant geen sprake van materiële onder- of overschrijdingen. De mutaties blijven onder de € 50.000.

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

Voor dit programma zijn geen mutaties in reserves voorzien.

Paragrafen

Paragraaf lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf gaat over de gemeentelijke belastingen. Na de algemene uitkering uit het gemeentefonds vormen de belastingen onze belangrijkste inkomstenbronnen. We onderscheiden drie typen gemeentelijke belastingen. De onderstaande drie belastingtypen lichten we later in deze paragraaf verder toe:

- Algemene belastingen
- Bestemmingsheffingen
- Retributies

De opbrengsten van de algemene belastingen tellen we op bij de algemene middelen. Dit betekent dat we de opbrengsten van deze belastingen niet labelen. We kunnen ze daardoor voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen inzetten.

Voorbeelden van deze algemene belastingen zijn de onroerendezaakbelastingen (OZB), precariobelasting, reclamebelasting, forensenbelasting en toeristenbelasting. De opbrengsten van bestemmingsheffingen zijn voor specifieke voorzieningen. Deze specifieke voorzieningen hebben wel een duidelijk algemeen belang. Onder deze categorie vallen de afvalstoffenheffing en rioolheffing.

We heffen retributies als de gemeente een specifieke dienst verleent. Leges, begraafrechten en marktgelden zijn de belangrijkste retributies binnen de gemeente Winterswijk.

We mogen geen winst maken op bestemmingsheffingen en retributies. De begrote opbrengst mag dus niet hoger zijn dan de begrote kosten om de diensten te verlenen.

Beleid

We hanteren de volgende uitgangspunten:

- De opbrengst van de onroerendezaakbelasting (OZB) is in 2024 gelijk aan die van 2023 (exclusief inflatie en areaaluitbreiding).
- Het inflatiepercentage van 4,2% is gebaseerd op de Loon- en prijsindices CPB. Dit staat in tabel 2.2.3 van de meicirculaire van het gemeentefonds 2023.
- De rioolheffing is 100% kostendekkend op basis van het Gemeentelijk Waterplan (GWP).
- De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend.
- Bij de leges streven we naar 100% kostendecking.

Belastingdruk

De belastingdruk geeft aan welke belastingen onze inwoners direct in hun portemonnee voelen. Om deze belastingdruk te berekenen, tellen we de OZB, afvalstoffenheffing en riool- en waterzorgheffing bij elkaar op.

In de tabel Belastingdruk 2024 rekenen we met een WOZ-waarde van € 297.000 voor een woning. De verwachte waardestijging voor woningen was 3%. Verderop in deze paragraaf lichten we de vermelde bedragen verder toe.
De belastingdruk voor de inwoner zag er als volgt uit:

Gezin (eigen woning)	2023	2024
	WOZ-waarde € 288.000	WOZ-waarde € 297.000*
Belastingen:		
Onroerendezaakbelasting	279,00	293,00
Afvalstoffenheffing		
- vastrecht	182,00	187,00
- variabel deel (14 aanbiedingen)	21,00	21,00
Rioolheffing (135 m³)	380,70	384,75
Totaal	862,70	885,75
Gezin (huurwoning)	2023	2024
Belastingen:		
Afvalstoffenheffing		
- vastrecht	182,00	187,00
- variabel deel (14 aanbiedingen)	21,00	21,00
Rioolheffing (135 m³)	380,70	384,75
Totaal	583,70	592,75

*3% waardestijging

De belastingdruk voor 2024 stijgt in vergelijking met 2023

De belastingdruk is in 2024 gestegen in vergelijking met 2023. De stijging komt door een hogere OZB en afvalstoffenheffing. De stijging van de OZB is het gevolg van de stijging van de WOZ-waarde in combinatie met het fixeren van het tarief. Daarnaast is het tarief voor de afvalstoffenheffing gestegen. Dit komt doordat de kosten van ROVA gestegen zijn. De kosten voor het aanbieden van restafval in 2023 zijn verwerkt in de aanslagoplegging van 2024, zodat er maar één aanslag nodig is. Voor een verdere toelichting over de wijze van heffing van de afvalstoffenheffing, verwijzen we naar het kopje 'Afvalstoffenheffing'.

Opbrengst heffingen

Belastingsoort	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
OZB eigenaren woningen	3.726.000	3.907.000	4.035.000
OZB eigenaren niet-woning	1.739.000	1.816.000	1.820.000
OZB gebruikers niet-woning	1.192.000	1.244.000	1.248.000
OZB totaal	6.657.000	6.967.000	7.103.000
Reclamebelasting	108.000	105.000	104.000
Toeristenbelasting	850.000	1.054.000	1.135.000
Forensenbelasting	95.000	90.000	120.000
Precariobelasting	62.000	50.000	65.000
Afvalstoffenheffing	2.769.000	2.910.000	2.854.000
Rioolheffing	3.822.000	4.174.000	3.324.000
Grafrechten	256.000	242.000	232.000
Marktgelden	116.000	104.000	65.000
Leges omgevingsvergunningen	920.000	874.000	1.972.000
Leges (overig)	333.000	581.000	653.000
Totaal	15.988.000	17.151.000	17.627.000

Onroerendezaakbelastingen

Onroerendezaakbelastingen € 7.103.000 (begroot: € 6.967.000)

De opbrengst van de onroerendezaakbelastingen (OZB) ligt in lijn met de begroting.

De opbrengst komt tot stand door de WOZ-waarde te vermenigvuldigen met het tarief. De WOZ-waarde wordt ieder jaar opnieuw vastgesteld. De dalingen en stijgingen hebben dus een directe invloed op de OZB-opbrengst.

Voor 2023 was de totale OZB-opbrengst begroot op € 6.967.000. Uiteindelijk is € 7.103.000 aan OZB opgelegd. Dit is een verschil van 1,9%. Verschillen zijn er altijd.

Dat komt doordat de definitieve WOZ-waarden en dus ook de verwachte OZB-opbrengst bij het opstellen van de begroting nog niet bekend zijn.

De OZB-tarieven voor 2024 waren als volgt:

Tarieven onroerendezaakbelasting (OZB)	2023	2024
Eigendom woning	0,0969%	0,0987%
Eigendom niet-woning	0,2616%	0,2672%
Gebruik niet-woning	0,1636%*	0,2114%
*Eenmalige aanpassing		

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting € 1.135.000 (begroot: € 1.054.000)

Voor 2024 golden hogere tarieven dan in 2023. Door een toename van het aantal overnachtingen zijn de opbrengsten hoger dan begroot.

Forensenbelasting

Forensenbelasting € 120.000 (begroot: € 90.000)

De opbrengst is hoger dan begroot. Het tarief is gestegen in dezelfde lijn als de toeristenbelasting, echter was dit niet verwerkt in de begroting.

Precariobelasting

Precariobelasting € 65.000 (begroot: €50.000)

We heffen precariobelasting voor het gebruik van gemeentegrond. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de terrassen bij cafés en restaurants, en aan uitstallingen.

De meeropbrengst van € 15.000 lijkt structureel; dit wordt in toekomstige begrotingen meegenomen.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing € 2.854.000 (begroot € 2.910.000)

De iets lagere opbrengst (-2%) is te verklaren doordat minder aanbiedingen van restafval zijn gedaan dan verwacht. Inwoners betalen alleen voor het aanbieden van hun restafval. Herbruikbare afvalstoffen halen we tegen nultarief op. De afvalstoffenheffing bestaat daarom uit een vastrecht en een tarief per restafvalaanbieding.

Tarieven afvalstoffenheffing	2023	2024
Afvalstoffenheffing		
Vastrecht	182,00	187,00
Variabel:		
Ondergrondse verzamelcontainer	1,50	1,50
140 liter restafvalcontainer	6,00	6,00
240 liter restafvalcontainer	9,00	9,00

Aanbiedingen restafval	2020	2021	2022	2023	2024
Ondergrondse afvalcontainer	173.001	165.656	149.224	144.166	147.103
140 liter afvalcontainer	347	350	344	319	336
240 liter afvalcontainer	18.476	17.192	16.237	15.837	16.062

Rioolheffing

Rioolheffing € 3.324.000 (begroot: € 4.174.000)

De afwijking van de begroting is met name te verklaren door een in het verleden ten onrechte opgenomen vordering van € 622.500. Deze post is nu, éénmalig, ten laste van het resultaat gebracht. Zonder deze éénmalige correctie zou de opbrengst niet noemenswaardig afwijken van de begrote opbrengst. Het overige deel van het verschil wordt verklaard door een lager waterverbruik dan begroot.

Tarieven riool- en waterzorgheffing	2023	2024
Per m³		
0-500 m³	2,82	2,85
501 - 5.000 m³	2,78	2,80
5.001 - 20.000 m³	2,73	2,76
20.001 m³ en meer	0,00	0,00

Grafrechten

Grafrechten € 232.000 (begroot: € 242.000)

De opbrengsten zijn in lijn met de begroting.

Marktgelden

Marktgelden € 65.000 (begroot € 104.000)

De afwijking komt voort uit het feit dat de aanslag voor het eerste kwartaal van 2024 al in 2023 is opgelegd en dus ook in 2023 is geboekt. Als het in 2024 was geboekt, was er geen noemenswaardige afwijking.

Tarieven marktgelden	2023	2024
Per m²:		
Zaterdag	0,98	0,98
Zaterdag vette waren	1,33	1,33
Woensdag	0,62	0,62
Woensdag vette waren	0,83	0,83

Leges algemene dienstverlening

De afwijkingen in de opbrengsten van de leges zijn tweeledig. De stijging van de leges voor de aanvraag van documenten zit deels in de prijsstijging, doorgevoerd door het Rijk. Ook zijn er veel meer aanvragen binnengekomen, omdat voor het eerst identiteitsbewijzen met een geldigheid van tien jaar zijn verlopen.

De legesopbrengsten uit omgevingsvergunningen zijn aanzienlijk hoger dan begroot. Dit komt allereerst doordat er qua bouwinvestering een aanmerkelijk hoger aantal

grote aanvragen ingediend en vergund zijn. Daarnaast is er eind 2023, net voor de invoering van de Omgevingswet, nog een bulk aan aanvragen onder het oude regime ingediend. Tot slot is de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) per 1 januari 2024 alleen nog maar ingevoerd voor nieuwe bouwwerken in gevolklasse 1, en nog niet voor verbouwingen. Ten tijde van het opstellen van de begroting 2024 is uitgegaan van volledige invoering van de Wkb per 1 januari 2024, omdat toen nog niet bekend was dat slechts gedeeltelijke invoering plaats zou vinden.

Reclamebelasting

Reclamebelasting € 104.000 (begroot € 105.000)

De opbrengst ligt in lijn met de begroting. Na aftrek van de kosten (ongeveer € 10.000) wordt de opbrengst overgemaakt naar het Ondernemingsfonds Centrum Winterswijk (OFCW).

Kwijtschelding

We verleenden voor € 180.000 kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.

Inwoners die op het sociaal minimum leven, kunnen kwijtschelding aanvragen voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Voor inwoners die het afgelopen jaar kwijtschelding hebben gehad, laten we bij het Inlichtingenbureau controleren of zij nog voldoen aan de voorwaarden. Als dit zo is, dan wordt automatisch kwijtschelding verleend. Zij hoeven hiervoor dan geen verzoek tot kwijtschelding meer in te dienen.

We schelden alleen het vastrecht van de afvalstoffenheffing kwijt. Zo stimuleren we ook inwoners die in aanmerking komen voor kwijtschelding om het afval zoveel mogelijk te scheiden. Bij de rioolheffing schelden we een waterverbruik van maximaal 45 m³ per persoon kwijt. We informeren Vitens ook als er kwijtschelding voor de rioolheffing is verleend.

Kwijtschelding	2022	2023	2024
Afvalstoffenheffing	91.000	82.000	75.000
Rioolheffing	116.000	127.000	105.000
Totaal	207.000	209.000	180.000

Kwijtschelding	2022	2023	2024
Aantal verleende kwijtscheldingen	522	470	418

Kostenonderbouwing

Door de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) op 5 maart 2016, zijn vanaf de begroting 2017 nieuwe begrotingsregels van kracht. De regels hebben ook invloed op de kostenonderbouwing van gemeentelijke heffingen. In de paragraaf lokale heffingen is nu een overzicht van de baten en lasten opgenomen voor die heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten.

In deze paragraaf is inzichtelijk gemaakt in hoeverre de afvalstoffenheffing, riool- en waterzorgheffing, begraafrechten, marktgelden en leges kostendekkend zijn. Voor deze belastingsoorten geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn. Onder maximaal kostendekkend verstaan we dat de geraamde baten de geraamde kosten niet mogen overschrijden. Verder houden we rekening met de overhead, waarbij deze omschreven zijn als 'die kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'.

Hieronder geven we achtereenvolgens een overzicht van de kostenonderbouwing voor de afvalstoffenheffing, riool- en waterzorgheffing, begraafrechten, marktgelden en leges.

Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	
Kosten	
Afval	3.044.000
Overhead	142.000
Totale kosten	3.186.000
Opbrengsten	
Opbrengst belastingen	2.854.000
Overige opbrengsten	375.000
Totale opbrengsten	3.229.000
Dekking	101%

Kostenonderbouwing rioolheffing

Kostendekkendheid riool- en waterzorgheffing	
Kosten	
Riolering	3.735.000
Overhead	352.000
Totale kosten	4.087.000
Opbrengsten	
Opbrengst belastingen	3.324.000
Overige opbrengsten	17.000
Totale opbrengsten	3.341.000
Dekking	82%

Kostenonderbouwing grafrechten

Kostendekkendheid grafrechten	
Kosten	
Begraafplaats	331.000
Overhead	60.000
Totale kosten	391.000
Opbrengsten	
Opbrengst belastingen	232.000
Overige opbrengsten	0
Totale opbrengsten	232.000
Dekking	59%

Kostenonderbouwing marktgelden

Kostendekkendheid marktgelden	
Kosten	
Warenmarkt	118.000
Overhead	23.000
Totale kosten	141.000
Opbrengsten	
Opbrengst belastingen	105.000
Overige opbrengsten	0
Totale opbrengsten	105.000
Dekking	74%

Kostenonderbouwing leges

Kostendekkendheid leges		Lasten:	Overhead:	Totaal lasten:	Baten:	Dekking in %:
Titel 1	Algemene dienstverlening:					
H 1	Burgerlijke stand	30.030	24.009	54.039	40.580	75%
H 2	Reisdocumenten/ID-Kaart	372.380	117.858	490.238	416.415	85%
H 3	Rijbewijzen	91.203	44.623	135.826	121.712	90%
H 4	Verstrekingen uit Basisregistratie Personen	8.420	6.952	15.372	4.975	32%
H 7	Bestuursstukken	6.491	2.234	8.725	6.904	79%
H 9	Bijzondere wetten	31.662	17.185	48.847	44.445	91%
	Subtotaal	540.186	212.861	753.047	635.031	84%
Titel 2	Omgevingswet:					
H 3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	771.419	348.769	1.120.188	1.934.093	173%
H 4	Activiteiten met betrekking tot cultureel (wereld)erfgoed	1.965	1.833	3.798	1.148	30%
H 7	Aanlegactiviteiten	1.615	1.507	3.122	368	12%
H 8	Overige activiteiten	6.354	5.926	12.280	3.658	30%
H 11	Overige tarieven	431	402	833	764	92%
H 12	Modaliteiten	205.015	191.196	396.211	31.648	8%
H 14	Teruggaaf				82	
	Subtotaal	986.799	549.633	1.536.432	1.971.761	128%
Titel 3	Europese Dienstenrichtlijn:					
H 1	Horeca	6.665	6.215	12.880	5.318	41%
H 3	Winkeltijdenwet	134	126	260	62	24%
H 4	Organiseren evenementen	33.285	31.040	64.325	6.851	11%
H 5	APV-vergunningen	6.085	5.675	11.760	3.503	30%
H 7	Diversen	3.501	3.264	6.765	2.015	30%
	Subtotaal	49.670	46.320	95.990	17.749	18%
	Eindtotaal	1.576.655	808.814	2.385.469	2.624.541	110%

De kostendekking van hoofdstuk 2 komt voor 2024 op 128,33%. Dit percentage is substantieel hoger dan in voorgaande jaren. De verklaring hiervoor is te vinden in een aantal aspecten:

- Voor een groot woningbouwproject zijn in 2024 in één keer ca. 487.000 euro aan leges in rekening gebracht. Een deel van de kosten die bij dit project horen zijn gemaakt bij de vergunningverlening in 2024. Een groot deel van de kosten moeten de komende jaren nog gemaakt worden in het beoordelen van aanvullende stukken

en in het houden van toezicht op het project. Dit project valt niet onder de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Zonder dit legesbedrag zou het percentage voor kostendekkendheid onder de 100% liggen.

- Eind 2023 zijn i.v.m. de aanstaande inwerkingtreding van de Omgevingswet veel aanvragen ingediend om nog onder de Wabo te vallen. Deze zijn veelal pas in 2024 aangevuld en behandeld. Hiermee zijn meer leges opgehaald dan verwacht.
- De leges voor de ruimtelijke bouwactiviteiten zijn in 2024 verhoogd vanwege de verwachte terugloop van leges door inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. De samenloop met de vorige punten zorgt voor meer dan 100% kostendekkendheid over 2024. De verwachting is dat dit in de komende jaren weer zal stabiliseren.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf komen aan de orde:

- Het weerstandsvermogen.
- De inschatting van de risico's die we lopen.
- De financiële kengetallen en een toelichting daarop.

Normen:

Er gelden geen voorgeschreven normen voor de hoogte van het weerstandsvermogen of voor de verplicht voorgeschreven financiële kengetallen. Voor de hoogte van het weerstandsvermogen hanteren we een weerstandsratio van minimaal 1 (zie voor een nadere toelichting deze paragraaf). Voor wat betreft de financiële kengetallen sluiten we aan bij de signaalwaarden van de provincie Gelderland.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente Winterswijk om risico's op te vangen zonder dat de normale bedrijfsgang daardoor wordt verstoord. Het gaat hierbij om risico's waarvoor geen voorziening of verzekering is afgesloten. Het weerstandsvermogen geeft daarmee inzicht in de gezondheid van de financiële positie van de gemeente op langere termijn.

Risico's komen af en toe voor, zoals eenmalige negatieve exploitatieresultaten. Deze risico's dekken we uit de algemene reserve. De algemene reserve vormt daarmee de incidentele weerstandscapaciteit.

Als risico's een structureel karakter krijgen en dus over meerdere jaren tot significant hogere uitgaven leiden, is de algemene reserve onvoldoende. Dan moeten we de structurele weerstandscapaciteit aanspreken. Deze bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit, de post onvoorzien en de capaciteit op grond van de overige heffingen.

Incidentele weerstandscapaciteit

Onze incidentele weerstandscapaciteit is als het ware onze buffer. Dit deel van onze reserves kunnen we naar keuze inzetten. We hanteren hiervoor een norm van € 60 per inwoner (€ 1,75 miljoen).

De algemene reserve bedraagt eind 2024 per saldo € 50,6 miljoen. Daarnaast kent de gemeente Winterswijk een aantal bestemmingsreserves, zoals de bestemmingsreserve Begraven, de bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling en de bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen. In tegenstelling tot reserves zijn voorzieningen nodig voor een normale bedrijfsvoering. De voorzieningen zijn vastgesteld op het niveau van het geschatte verlies of de geschatte verplichting.

Voor onvoorziene uitgaven was een bedrag van € 1,25 per inwoner opgenomen in de begroting. Voor een beroep op deze stelpost moet het betreffende voorstel voldoen aan de drie o's: het moet onvoorzienbaar, onvermijdbaar en onuitstelbaar zijn. In 2024 is hierop geen beroep gedaan.

Structurele weerstandscapaciteit

In het coalitieakkoord staat dat we als doel hebben dat de lokale lasten niet harder stijgen dan de jaarlijkse prijsindex van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). In 2024 zijn we binnen deze kaders gebleven. Het uitgangspunt voor gemeentelijke tarieven, leges en heffingen is 100% kostendekkendheid. Op basis van de realisatie over 2024 zouden de leges, marktgelden en grafrechten nog ruimte bieden.

Als zich structureel hogere risico's voordoen, kunnen we andere kosten niet altijd jaarlijks met eenzelfde bedrag verlagen. We moeten onze inkomsten dan juist verhogen. Een alternatief is om de extra kosten uit de reserves te financieren, maar deze reserves zijn eindig. Voordat we een beroep kunnen doen op extra financiering van het Rijk, moeten we eerst onze eventuele belastingcapaciteit benutten. Het Rijk heeft een norm gesteld tot welk niveau het nog aanvaardbaar is lokale belastingen te verhogen. Dit is de artikel 12-norm.

De onbenutte belastingcapaciteit is het bedrag dat de gemeente aan extra belastinginkomsten kan genereren binnen de hiervoor geldende wet- en regelgeving. Voor de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit wordt gebruikgemaakt van de normen die gelden voor het zogenoemde artikel 12-beleid. Hierbij wordt gekeken naar de maximale eigen opbrengsten uit de onroerendezaakbelasting (OZB), rioolheffing en afvalstoffenheffing. Voor rioolheffing en afvalstoffenheffing geldt dat er wordt gestreefd naar 100% kostendekkende tarieven. Vandaar dat deze bij het bepalen van de onbenutte belastingcapaciteit buiten beschouwing worden gelaten. Of de OZB-tarieven kunnen stijgen ten opzichte van de artikel 12-norm wordt jaarlijks berekend. Bij de berekening wordt uitgegaan van de artikel 12-norm uit de meest recente circulaire van het Rijk. Het rekentarief voor eigenaren van woningen bedraagt 0,1595% (bron: meicirculaire gemeentefonds 2024). In Winterswijk was dit tarief 0,0987%, waarmee een opbrengst van € 4.035.000 werd gerealiseerd. De theoretische onbenutte belastingcapaciteit kan daarmee worden bepaald op € 2.485.000.

Samenvatting totaal weerstandsvermogen

Het is belangrijk dat we voldoende dekking hebben. Deze dekking, ofwel ons totale weerstandsvermogen, is per 31 december 2024 als volgt opgebouwd:

Incidenteel: algemene reserve € 50,6 miljoen.

Structureel: onbenutte belastingcapaciteit afgerond € 2,5 miljoen per jaar.

Risico's

Excel-tabel

Pr.	Onderwerp	Risico/oorzaak	Beheersmaatregel	Voorgedaan
Risico's met mogelijk structureel financieel effect				
1	WMO en Jeugd	Open-einde regelingen en nog onzekerheid over de hoogte van de middelen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang	Uitvoering visie Sociaal Domein. Beheersmaatregelen toegang geïndiceerde zorg.	Ja
2	Participatiewet	Open-einde regeling en landelijke budget ontoereikend	Voorkomen instroom en begeleiding naar werk	Nee
3	Rova	Risico op betaling overhead op beheer openbare ruimte		Nee
5	Ombuigingen rijk	Rijk gaat komende jaren ombuigingen doorvoeren om overheidsfinanciën te verbeteren	Voeren van een zuinig begrotingsbeleid	Nee
Risico's met in principe incidenteel financieel effect				
2	Boogie Woogie	Afwikkeling frictiekosten		Nee
4	AVG	Niet voldoen aan de AVG geeft een groot risico op boetes en imagoschade. Een eventueel financieel risico kan een boete door de Autoriteit Persoongegevens inhouden.	Processen op orde	Nee
4	Informatie- en systeembeveiliging	Hacks zijn aan de orde van de dag waarbij het financiële risico eruit bestaat dat er een enorme inzet moet worden gepleegd om de situatie te herstellen.	Processen op orde	Nee
4	Arbeidsmarkt	Risico op niet halen van doelen en meer inhuur voor tijdelijk vervullen van vacatures.	Prioriteren en arbeidsmarktbeleid	Nee
5	Garanties en leningen	Lokale partijen voldoen niet aan hun verplichtingen waardoor er aanspraak wordt gedaan op de garantstelling dan wel verstrekte leningen worden niet terugbetaald.		Nee

Omschrijving (toelichting)

In de begroting zijn, na het bepalen van de weerstandscapaciteit, de financiële risico's zo goed mogelijk gekwantificeerd om te beoordelen of we over voldoende weerstandsvermogen beschikken.

Hiervoor is een risicoprofiel opgesteld, waarvan de basis al jaren geleden is gevormd door een organisatiebrede inventarisatie van alle risico's. Deze inventarisatie wordt tweemaal per jaar, bij de begroting en de jaarrekening, geactualiseerd. Op basis van de inventarisatie, met kans en impact daarbij, is een top 8 samengesteld die we als ons risicoprofiel beschouwen.

Navolgend bespreken we de risico's zoals die zijn opgenomen in de begroting 2024. Ook kijken we daarbij of ze zich hebben voorgedaan en wat de situatie ultimo 2024 is.

Daarna gaan we kort in op de risico's, die niet in de top 8 zijn opgenomen, maar materieel voldoende van belang zijn om hier te melden.

Wmo-jeugd

De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van het sociaal domein. Wij begroten nu op basis van ervaringscijfers van voorgaande jaren en ontwikkelingen. Omdat er sprake is van 'open einde regelingen' en ondersteuning geboden moet worden aan inwoners, kan er bij een toename van het aantal cliënten en in te zetten ondersteuning een overschrijding ontstaan op het budget. Zowel bij de jeugdhulp als de Wmo zien we een (beperkte) overschrijding.

Participatiewet

De gemeente ontvangt jaarlijks vooraf een uitkering van het Rijk voor het betalen van bijstandsuitkeringen voor het levensonderhoud. Het Rijk heeft een vangnetregeling om forse overschrijdingen van het budget op te vangen. Deze vangnetregeling compenseert een deel van een eventueel tekort. Om voor de vangnetregeling in aanmerking te komen moet het tekort meer dan 7,5% van het rijksbudget bedragen, en moet het gecumuleerd tekort over de drie voorgaande jaren ook minimaal 7,5% zijn. In 2024 hebben we hierop geen beroep gedaan.

ROVA

In 2024 hebben gesprekken plaatsgevonden over de omvang van het beheerareaal van de openbare ruimte in Winterswijk en de tariefontwikkelingen van ROVA. De

komende jaren gaat dit leiden tot een structurele kostenverhoging. De verwachting is dat dit begin 2025 leidt tot een concreet voorstel voor de begroting van 2026. Voor 2024 hebben deze gesprekken geen financiële gevolgen.

Ombuigingen Rijk

De rijksbijdrage in de vorm van de algemene uitkering uit het gemeentefonds blijft een onzekere factor. In 2024 kende zowel de mei- als de septembercirculaire een voordeel. De structurele omvang van de algemene uitkering is nog onzeker. De vraag is of deze toereikend is voor loon- en prijsontwikkelingen en de wijzigingen in het areaal. Daarnaast is de aanpassing van het verdeelmodel nog niet volledig geëffectueerd en dient een nieuwe wijziging per 2027 zich alweer aan.

Boogie Woogie

Door de uittreding van Oost-Gelre was de verwachting dat sprake zou zijn van frictiekosten. Deze hebben zich niet voorgedaan.

AVG

Op het gebied van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) hebben zich in 2024 geen risico's voorgedaan.

Informatie- en systeembeveiliging

Dit risico heeft betrekking op de beveiliging en uitval van ICT. Dit risico heeft zich in 2024 slechts in een incidenteel geval voorgedaan, doordat bijvoorbeeld een applicatie tijdelijk niet werkte.

Arbeidsmarkt

De verwachte krapte op de arbeidsmarkt heeft zich in 2024 inderdaad voorgedaan. Om de voortgang te garanderen hebben we een beroep moeten doen op de inzet van derden. In financiële zin heeft dit geen nadelige gevolgen gehad. In de realisatie van de begroting is de onderuitputting op de budgetten en de overheveling van de budgetten wel een indicatie dat de uitvoerbaarheid onder druk stond.

Garanties en leningen

De gemeente Winterswijk staat voor € 123,8 miljoen (31-12-2024) garant voor leningen die zijn afgesloten door corporaties De Woonplaats en Woonzorg Nederland, en door enkele verenigingen (31-12-2023: € 119,3 miljoen). Voor 2024 is alleen het saldo gewijzigd. Er zijn geen nieuwe corporaties bijgekomen. Ook zijn er in 2024 geen nieuwe leningen afgesloten. Wel is er in totaal € 2 miljoen uitgegeven voor respectievelijk de regeling 'Toekomstbestendig Wonen' (€ 500.000) en de 'Starterslening 2021 gemeente Winterswijk' (€ 1,5 miljoen). Maar dit zijn aanvullingen op bestaande budgetten. Daarnaast is € 5,1 miljoen afgelost op bestaande langlopende leningen. Ook is € 181.000, als aflossing, ontvangen op eerder verstrekte leningen.

Samenvattend hebben zich hier in 2024 geen risico's voorgedaan.

Investerings Weurden

De panden die in 2016 en in 2021 zijn aangekocht voor de herontwikkeling van het Weurden, hebben een boekwaarde van € 1,2 miljoen. De panden liggen in het plangebied voor WoooW. De gemeente ontwikkelt een nieuw plan voor WoooW. De financiële uitkomst van het plan staat nog niet vast. Wel kan nu worden geconstateerd dat de kans aanzienlijk is dat het geld dat is geïnvesteerd in de positie aan het Weurden (boekwaarde € 1,2 miljoen), niet wordt terugverdiend. Het risico heeft zich in 2024 niet voorgedaan.

Conclusie

In de begroting voor 2024 is het risico op basis van de beschreven systematiek ingeschat op € 8.650.000. Gebaseerd op de huidige inzichten kan worden

vastgesteld dat zich een beperkt deel van de risico's heeft voorgedaan. Hiervoor is echter geen beroep gedaan op het weerstandsvermogen.

Weerstandsratio

De weerstandsratio komt tot stand door de algemene reserve te delen door het risicoprofiel. In de begroting 2024 is het risicoprofiel ingeschat op € 8.650.000. Doordat de omvang van de algemene reserve is toegenomen tot € 50.589.000, verbetert de ratio naar 5,84. Volgens de tabel die de provincies hanteren als het gaat om de weerstandsratio, is deze uitstekend en is er geen aanleiding om bijvoorbeeld de algemene reserve te versterken. Dat is pas aan de orde wanneer de ratio richting 1,0 zou dalen.

Weerstandsratio	
Algemene reserve	50.589.000
Risicoprofiel	8.650.000
Ratio	5,84

Ratio	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,4 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Kengetallen financiële positie

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor om de volgende financiële kengetallen in de begroting op te nemen:

1. Netto schuldquote
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen
3. Solvabiliteit
4. Grondexploitatie
5. Structurele exploitatieruimte
6. Belastingcapaciteit

Zie voor het verloop van de kengetallen onderstaande tabel.

	2023		2024		2024
	Jaarrekening		Begroting tm prognose 2		Jaarrekening
1. Netto schuldquote	70,00%	V	60,10%	V	54,94%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	65,20%	V	53,58%	V	48,84%
3. Solvabiliteit	35,70%	M	34,80%	M	38,60%
4. Structurele exploitatieruimte	1,97%	V	1,69%	V	3,23%
5. Grondexploitatie	5,70%		5,20%		5,80%
6. Belastingcapaciteit	99,00%		91,00%		91,00%

Signaalwaarden

De beoordeling van de score met de kleuren is gebaseerd op onderstaande 'signaalwaarden', die de provincie hanteert bij de beoordeling van de begroting en jaarrekening (overigens geen criterium voor het soort financieel toezicht).

Kengetal	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
Netto schuldquote (gecorrigeerd)	< 90%	90% - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte (begroting)	> 0%	0%	< 0%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

Netto schuldquote inclusief verstrekte leningen en netto schuldquote exclusief verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft de verhouding tussen de schulden en inkomsten aan. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld, hoe meer rentelasten en aflossingen er zijn. Hierdoor wordt de begroting minder flexibel. De netto schuldquote wordt berekend inclusief en exclusief doorgeleende gelden. Wat betreft de doorgeleende gelden lopen gemeenten over het algemeen weinig risico. Voor de beoordeling is de netto schuldquote (gecorrigeerd) om die reden het meest relevant. Hoe lager het kengetal hoe beter. Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, dan bevindt de gemeente zich in de gevarezone (rood). Het bestuur moet er werk van maken om de schuld te verlagen.

De netto schuldquote is verbeterd en zit nog ruim binnen de marge van 100%.

Solvabiliteit

Onder de solvabiliteitsratio verstaan we het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin Winterswijkse bezittingen zijn gefinancierd met eigen vermogen. Ook laat het zien of de gemeente in staat is op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hier geldt: hoe hoger het kengetal hoe beter.

De solvabiliteitsratio van 38,8% komt met name door een toename van de reserves. Deze wordt veroorzaakt door het rekeningresultaat van 2023 en 2024.

Grondexploitatie

Gemeenten moeten de risico's voortvloeiend uit de grondexploitaties kunnen opvangen. Hiervoor is weerstandscapaciteit nodig. De weerstandscapaciteit wordt bepaald door de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om tegenvallers op te vangen, zonder dat het nodig is de begroting of het beleid aan te passen. Het risico dat de gemeente loopt bij de grondexploitaties kan op twee manieren worden benaderd:

1. Het risico dat de resultaten uit de grondexploitaties lager uitvallen dan wordt verwacht, waarbij nog wel kan worden uitgegaan van een positief resultaat.
2. Het risico dat de toekomstige inkomsten niet voldoende zijn om de gemaakte kosten goed te maken, met als gevolg dat verlies wordt geleden.

De algemene reserve van de gemeente dient als bron voor het weerstandsvermogen.

De relatie tussen risico's en weerstandscapaciteit hangt samen met het belang dat de gemeente heeft om een positief saldo uit de grondexploitaties te halen. Wanneer verwachte positieve saldi uit grondexploitaties op voorhand worden ingezet om ontwikkelingen te financieren, dan is het verstandig rekening te houden met een grotere risicoreservering. In Winterswijk worden de resultaten uit grondexploitaties niet verwerkt in de meerjarenbegroting.

In het jaar waarin duidelijk wordt dat een verlies gaat optreden, moet het verlies worden verwerkt in de jaarrekening door een verliesvoorziening te treffen. Dit wordt per complex beoordeeld. Tekorten moeten worden afgedekt in het jaar waarin ze voorzienbaar worden. Winsten moeten worden genomen naarmate projecten zijn gerealiseerd. Per project moet dit worden beoordeeld.

Het verwachte resultaat van de geactualiseerde grondexploitaties in de Bouwgronden in Exploitatie (BIE) is berekend op € 0,6 miljoen positief.

Bij de jaarrekening is een inventarisatie gemaakt van de risico's in de grondexploitaties. De risico's zijn beschreven. Beoordeeld is wat de kans is dat de risico's zich voordoen en wat de impact is. De omvang van de gezamenlijke risico's is bepaald met een kansberekening. Het is immers niet waarschijnlijk dat alle risico's zich op hetzelfde moment en in volle omvang voordoen. De kansberekening is uitgevoerd met een Monte Carlo-analyse. De analyse geeft aan dat voor de actuele grondexploitaties een weerstandsvermogen van € 1,0 miljoen toereikend is.

Structurele exploitatieruimte

Aan de hand van dit kengetal kan het structurele en reële evenwicht van de begroting worden beoordeeld. Een percentage van 0% betekent een sluitende begroting, een positief percentage wil zeggen dat er structurele begrotingsruimte is. Op basis van de realisatie in 2024 is de structurele exploitatieruimte 3,08%.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft aan hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Onder de woonlasten verstaan we de onroerendezaakbelasting (OZB), de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met een gemiddelde waarde. Een uitkomst boven de 100% betekent hogere woonlasten dan gemiddeld in Nederland. Dit zegt echter niets over de feitelijke onbenutte belastingcapaciteit, dat is immers een politieke keuze. Zie ook de passage in deze paragraaf over de 'artikel 12-norm'.

Conclusie kengetallen

Winterswijk heeft een goede financiële positie. We moeten de kengetallen in relatie tot elkaar bekijken. Geven de kengetallen gezamenlijk een verontrustend beeld? Dan betekent dit dat de financiële positie van onze gemeente onder druk staat en dat maatregelen noodzakelijk zijn. Daar is op dit moment geen sprake van. De kengetallen blijven binnen de signaalwaarden neutraal en minst risicovol.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Winterswijk heeft een oppervlakte van in totaal 13.881 hectare. Voor het beheer van de openbare ruimte worden middelen ingezet voor:

- Wegen en verkeer, inclusief openbare verlichting, kunstwerken, meubilair en bebording.
- Waterbeheer, met inbegrip van riolering en beduikering.
- Stedelijk groen en buitensportcomplexen.

Wegen

Het wegenbeheer in de gemeente Winterswijk is zowel binnen als buiten de kom gebaseerd op het wegenbeheerplan 2020-2024. Uitgangspunt is dat de

onderhoudsbehoefte functioneel en risicogestuurd wordt bepaald. Daarvoor worden alle verhardingen tweejaarlijks aan een visuele inspectie onderworpen op basis van de schadecatalogus van het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek (CROW). De laatste inspectie heeft plaatsgevonden in het vierde kwartaal van 2022 en willen we in 2025 opnieuw gaan uitvoeren.

Het onderhoud van de onverharde wegen is gebaseerd op het in 2023 vastgestelde Beheer- en uitvoeringsplan zandwegen.

Uitvoering van de werkzaamheden aan de wegen gebeurt door verschillende partijen. ROVA doet het klein (dagelijks) onderhoud. Middelgroot onderhoud, waarbij weg- of trottoirdelen worden aangepakt, voert een marktpartij uit op basis van een onderhoudsbestek. Groot onderhoud (reconstructie van de gehele weg of wijk) besteden we projectmatig aan. Uitvoering van de projecten gebeurt volgens het Investeringsplan.

We voerden verschillende geplande werkzaamheden uit op het gebied van onderhoud en reconstructie:

- De herinrichting van de wijk De Pas is in 2024 afgerond. Daarbij zijn ook de paden rondom 'Freriks' met aansluitingen op de Pas voorzien van een nieuwe halfverharding.
- Het project herinrichting Groenloseweg is in uitvoering gegaan en wordt in het voorjaar van 2025 afgerond.
- De Rauwershofweg en een deel van de Masterveldweg zijn opnieuw bestraat.
- Delen van de Breukinkweg - Vreehorstweg en Brinkeweg zijn opnieuw geasfalteerd.
- In de kern van Kotten is een deel van de Meester Meinenweg van een nieuwe asfaltlaag voorzien.

Het cluster wegen bestaat uit wegen, openbare verlichting en civiele kunstwerken.

De in 2024 gerealiseerde exploitatielasten met betrekking tot dit cluster zijn € 5,3 miljoen. Dit is inclusief de lasten voor straatnaamgeving en huisnummering, bermbeheer en gladheidbestrijding. De exploitatielasten bestaan uit € 2,6 miljoen aan niet beïnvloedbare kapitaallasten (rente en afschrijving) en € 0,8 miljoen bijdrage aan ROVA. Het restant van € 1,9 miljoen betreft de beïnvloedbare budgetten, zoals klein onderhoud.

In 2024 is voor € 4,4 miljoen geïnvesteerd in wegen.

Laadpalen

Toename elektrische auto's

De verwachting is dat het aantal elektrische auto's de komende jaren een exponentiële groei doormaakt. Volgens prognoses van kennis- en innovatiecentrum ElaadNL is in 2030 in Winterswijk behoefte aan zo'n 425 openbare laadpunten. Eind 2024 zijn er ongeveer 80 openbare laadpunten in de gemeente Winterswijk. Het aantal geregistreerde elektrische auto's is in september 2024 ten opzichte van september 2023 met 34% toegenomen.

Realisatie openbare laadinfrastructuur via regionale concessie

De concessie openbare laadinfrastructuur is gegund aan Vattenfall Incharge.

Landelijk - en ook in onze regio - is er vertraging bij het plaatsen van laadpalen.

Voornamelijk door capaciteitsproblemen. Dan gaat het om schaarse netcapaciteit, maar ook om een tekort aan arbeidscapaciteit bij de netbeheerder en uitvoerende partijen. In afstemming met de netbeheerder en onze NAL-regio (Nationale Agenda

Laadinfrastructuur), passen we standaard netbewust laden toe op onze reguliere publieke laadpunten. Dit conform de landelijke aanpak. We stellen eisen aan laadinfrastructuur om deze aansturing mogelijk te maken en informeren gebruikers hoe netbewust laden wordt toegepast. Hiermee ontlasten we het elektriciteitsnet op piekmomenten en blijft het mogelijk om nieuwe laadpunten aan te sluiten.

Actualisatie Visie op Laadinfrastructuur en Plaatsingsleidraad

In 2024 is gewerkt aan de actualisatie van de Visie op Laadinfrastructuur en Plaatsingsleidraad. In het eerste kwartaal van 2025 wordt deze ter besluitvorming aangeboden. Bij de actualisatie van de laadvisie worden ervaringen uit de pilot Verlengde Private Aansluiting (VPA) meegenomen.

Pilot Verlengde Private Aansluiting (VPA) als alternatieve laadoplossing

De pilot met de VPA's is in 2024 geëvalueerd. In het eerste kwartaal van 2025 worden de uitkomsten van de evaluatie van de laadvisie gedeeld. Bij actualisatie van de laadvisie zal op basis van de evaluatie een aanbeveling worden gedaan of en in welke vorm de VPA als alternatieve laadoplossing wordt voortgezet.

Openbare verlichting

Beheer en onderhoud van de openbare verlichting voeren we uit conform het beleids- en beheerplan.

Dit betekent dat vanwege regulier onderhoud op diverse locaties de openbare verlichting is vervangen. Verder voert vanaf 2024 een nieuwe aannemer onderhoud, vervangingen en schadeafhandeling uit. Daarnaast is in het tweede kwartaal van 2024 de uitgangspuntennotitie 'Licht in de openbare ruimte gemeente Winterswijk 2024-2030' opgesteld. Deze uitgangspunten zijn tijdens een politiek forum in oktober 2024 bij raads- en commissieleden getoetst, en leggen de basis voor een nieuw beleids- en beheerplan. Dit plan wordt in het tweede kwartaal van 2025 ter besluitvorming aangeboden.

Het streven om het energieverbruik in 2030 met 50% te verminderen ten opzichte van 2014, ligt op koers.

Na uitbreidingen door nieuwbouw en het vervangen van oude installaties met grote mastafstanden, zet de besparing verder door. Ook de komst van steeds zuinigere nieuwe modellen en het toepassen van slimme verlichting draagt hieraan bij.

Civiele kunstwerken

Onderhoud aan de civiele kunstwerken gebeurt op basis van visuele en technische inspecties. De inspectieresultaten worden vastgelegd in een beheerprogramma. In 2023 is er een beheerplan opgesteld met als uitgangspunt om bruggen en duikers op een minimaal niveau verkeersveilig te houden. Middels regelmatig terugkerende inspecties wordt dat gemonitord.

De voorbereidingen voor het vervangen van de houten brugdekken van de fietsbrug aan de Oude Bochtsebaan en Waliënsestraat zijn gestart.

Beheer gebouwen

De gemeente beheert naast gronden ook gebouwen, kunstobjecten, herdenkingsmonumenten en fontein. Dit betreft:

28 gebouwen

29 herdenkingsmonumenten en kunstobjecten

4 fontein/pompen

De meerjarenonderhoudsplanningen (MJOP) zijn in 2024 geïndexeerd en worden in 2025 geactualiseerd. Bij het bepalen van het gemiddelde onderhoudsniveau, gaan

we hoofdzakelijk uit van conditieniveau drie ‘voldoende’. In onze plannen leggen we de nadruk op het verduurzamen/vergroenen van het gemeentelijk vastgoed.

Kengetallen wegen

	2022	2023	2024
Verharde wegen binnen de kom	101 km	101 km	101 km
Verharde wegen buiten de kom	212 km	212 km	212 km
Zandwegen	125 km	125 km	125 km
Fietspaden	40 km	40 km	40 km
Voormalige RAL-fietspaden	58 km	58 km	58 km
Instandhouding wegen binnen de kom	0,6 km	0,7 km	1,1 km
Instandhouding wegen buiten de kom	6,2 km	2,1 km	5,2 km
Instandhouding fietspaden	3,2 km	1,5 km	0,9 km
Openbare verlichting	5.783 st	5.810 st	5.791 st
Vervanging openbare verlichting	127 st	100 st	168 st
Bruggen	70 st	70 st	70 st
Vervanging bruggen (autoverkeer)	0 st	1 st	0 st
Vervanging brugdekken (autoverkeer)	0 st	0 st	0 st
Vervanging voetgangers-/fietsbruggen (dek)	0 st	0 st	0 st
Tunnel	1 st	1 st	1 st

Waterbeheer inclusief riolering en beduikering

Eind 2023 is het Water- en rioleringsprogramma 2024-2028 vastgesteld. Het vormt de leidraad voor het aanleggen, beheren en onderhouden van de riolerings- en afwateringsobjecten in de gemeente Winterswijk. Op basis van afschrijving en inspectie worden (druk)rioleringen, drainages, duikers, sloten, wadi's en vijvers onderhouden, gerenoveerd of vervangen.

Basis is ‘minder verstenen en verzamelen, meer vergroenen en verspreiden’. In bestaande wijken wordt door afkoppelen en bovengrondse afvoer van hemelwater bijgedragen aan het verminderen van het waterprobleem (wateroverlast en droogte). In 2024 is de uitvoering van de Groenloseweg volgens dit principe gestart.

De regionale en lokale samenwerkingen Achterhoek+ en WintLicht zijn in 2024 gecontinueerd. Binnen Achterhoek+ is aandacht voor het landelijke Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Omgevingswet (bouwstenen water en riolering zijn opgesteld).

Verder is er regionaal een programmaplan gemaakt voor de aanpak van droogte in de Achterhoek. Het gaat daarbij vooral om de problematiek in het buitengebied. In 2024 is dit verder regionaal uitgewerkt, om de kansen (waaronder subsidies) de komende jaren effectief te kunnen benutten.

Om de zoetwaterbeschikbaarheid klimaatbestendig te maken, is er voor de periode van 2022-2027 subsidie aangevraagd en ontvangen (Zoetwatervoorziening Oost-Nederland tweede fase).

Waterteam Wintlicht (Winterswijk, Oost Gelre en Waterschap Rijn en IJssel) werkt aan de ketenoptimalisatiekansen in het inzamel- en transportstelsel. In 2024 is er verder gewerkt aan de optimalisatie van de ‘slimme gemalen regeling’. In 2024 is de opbouw naar 70% berging in gang gezet, uitgevoerd en getest tot 50%.

Beheer en onderhoud riolering en afwatering

Beheer en regulier onderhoud aan riolering, evenals metingen van grondwaterstanden en monitoring van het gemengd riool, worden gecontinueerd. Ditzelfde geldt voor het reinigen van drainage, kolken en lijnafwatering.

In 2024 is gestart met het beheerprogramma MapKit. Hierin worden alle gegevens vanuit Brutis overgezet. Alle onderhouds- en reinigingscontracten worden met MapKit aangestuurd. Uitgangspunt is dat Brutis uiteindelijk wordt uitgefaseerd. Er is gewerkt aan het verder compleet maken van alle data. Alle kolken en lijngoten zijn in beeld gebracht.

De eerste deelopdracht voor het reinigen en inspecteren, dat in 2024 is aanbesteed, is inmiddels uitgevoerd. Er is ook een vierjarig bestek aanbesteed voor het reinigen van de drainageleidingen.

Daarnaast zijn de voorbereidingen voor de aanbesteding van het nieuwe grondwatermeetnet gestart. De aanbesteding volgt begin 2025. Monitoring geschiedt via digitale loggers en de gegevens worden beschikbaar gesteld op een portaal.

Integrale projecten

In 2024 is de herinrichting van De Pas afgerond. In deze wijk is het hemelwater van de straat (en waar mogelijk van de woningen) afgekoppeld en in de nabijheid geïnfiltreerd en/of geborgen. Ook is gestart met de werkzaamheden aan de Groenloseweg. Daarnaast zijn er voorbereidende werkzaamheden getroffen voor de wijk Hakkelerkamp Oost en Dennenoord. Het doel van deze projecten is om zoveel mogelijk hemelwater van het dak en de straat af te koppelen.

Drukriolering

Het reguliere onderhoud van de drukriolering in het buitengebied is in 2024 middels een vierjarig bestek aanbesteed. Daarnaast zijn pompunits en gemalen vervangen. Incidenteel zijn nieuwe aansluitingen op de drukriolering gerealiseerd.

We hebben een grootschalig gebiedsonderzoek uitgevoerd in Winterswijk-Zuidoost. Bedrijven willen uitbreiden in activiteiten, maar de riolering is hier niet op ingericht. In het voorjaar van 2025 wordt de riolering in dit gebied geoptimaliseerd. Ook hebben we veel hemelwater van de riolering afgekoppeld, zodat er meer capaciteit voor vuilwater ontstaat.

Geuremissie-onderzoek

We hebben een geuremissie-onderzoek uitgevoerd en verbeteringen aangebracht. Zo hebben we veel betonnen kasten vervangen. Geuremissie blijft een aandachtspunt.

Alle luchtinjectiesystemen zijn van groot onderhoud voorzien. Onderhoud blijft noodzakelijk om stankklachten te voorkomen.

Gerealiseerde exploitatielasten en kredieten cluster riolering

De gerealiseerde exploitatielasten met betrekking tot de riolering in 2024 zijn € 3,7 miljoen. Dit is inclusief € 1,3 miljoen kapitaallasten (rente en afschrijving). De gerealiseerde investeringen in de riolering voor 2024 zijn € 0,9 miljoen.

Kengetallen riolering en waterbeheer

	2022	2023	2024
Riolering gemengd	176 km	108 km	108 km
Riolering vuilwater		68 km	68 km
Riolering hemelwater	70 km	56 km	57 km
Riolering infiltratie		9 km	10 km
Drainage		92 km	92 km
Drukriolering persleiding	273 km	273 km	301 km
Drukriolering pompunits	1.007 st	1.010 st	1.025 st
Beduikering		6 km	6 km
Kolken	9.260 st	9.280 st	10.052 st
Lijngoten		1.550 m	1.616 m
Wadi's	16 st	16 st	20 st
Bergingsvijver	10 st	11 st	11 st
Aansluitingen riolering	10.560 st	10.570 st	10.610 st
Aansluitingen drukriolering	2.685 st	2.690 st	2.700 st
Vervanging riolering	0 km	0,5 km	0,5 km
Aanleg hemelwaterriolering	1,0 km	1,0 km	0,5 km
Afgekoppeld verhard oppervlak	1,0 ha	1,0 ha	1,0 ha
Inspectie en reiniging riolering	4,0 km	7,5 km	16,2 km

Stedelijk groen en buitensportcomplexen

Stedelijk groen

Het onderhoud van het openbaar groen vindt plaats op basis van beeldkwaliteit. Bij herinrichting van groen werken we volgens de vastgestelde Groenstructuurvisie. De aanleg en het beheer van de ecologische hoofdstructuren en natuurlijke verbindingen binnen de bebouwde kom worden overeenkomstig de kaart ecologische groenstructuren uitgevoerd.

Jaarlijks wordt een klein deel van het openbaar groen gerenoveerd. In 2024 zijn meer groenvakken dan normaal gerooid in verband met dode beplanting. Dit is het gevolg van de warme en droge zomers van de voorgaande jaren. Daarnaast is er veel vraat van engerlingen, waardoor beplanting afsterft. De vakken zijn voorzien van nieuwe beplanting of ingezaaid met een gras- of kruidenmengsel.

In 2024 hebben we groen vervangen in combinatie met de herinrichting van wegen. Wijk De Pas wordt heringericht. De helft van de wijk is in 2024 voorzien van nieuw groen.

Het laanbomenbestand in het buitengebied is verouderd. In het najaar van 2017 is hiervoor een beheerplan opgesteld dat voorziet in een gefaseerde aanpak van kap en herplant van bomen. Conform dit plan zijn in het najaar van 2024 op veel locaties dode en slechte bomen gekapt. Veel van deze bomen zijn bezweken aan de droogte van de afgelopen zomers. Waar ruimte is voor herplant, worden in de lanen weer bomen geplant.

Buitensportcomplexen en speelvoorzieningen

Voetbal

Kunstgrasvelden die acht jaar liggen worden tweejaarlijks gekeurd. Indien de velden tien jaar of ouder zijn, worden ze jaarlijks gekeurd. Afhankelijk van de keuringsresultaten worden indien nodig aanvullende onderhoudswerkzaamheden en/of reparaties uitgevoerd. Bij een volledige afkeuring (meestal na meer dan twaalf

jaar voor rubber ingevulde velden en na meer dan vijftien jaar voor zand ingevulde velden), worden deze velden opgevoerd voor volledige vervanging. Conform deze procedure zijn de diverse kunstgrasvelden van SC Meddo, FC Winterswijk en FC Trias in 2023 aan een keuring onderworpen. De keuring van 2023 wees uit dat deze kunstgrasvelden zijn goedgekeurd. Dit betekent dat deze velden in 2024 opnieuw gekeurd zijn. Het tweede kunstgrasveld van FC Trias is in 2024 vervangen. Het hoofdveld van SC Meddo en de velden van FC Winterswijk (drie velden) zijn in 2024 goedgekeurd en worden begin 2025 (februari/maart) opnieuw beoordeeld. De vervangingsplannen liggen klaar, zodat snel geanticipeerd kan worden.

Paardensport

De buitenbak van Hippische Vereniging Winterswijk voldoet niet meer aan de wedstrijdnormen. De Hippische Vereniging Winterswijk is zelf verantwoordelijk voor vervanging. Door een begrotingstekort heeft de gemeente Winterswijk wel onderzocht wat de mogelijkheden zijn. Uiteindelijk wordt in 2025 een subsidie aangevraagd via het fonds Lokale initiatieven.

Atletiek

De hardloopbaan van AV Archeus is afgekeurd. De baan is verzakt. Er loopt momenteel een onderzoek naar de oorzaak van de verzakking en de garantstelling. Dit onderzoek krijgt in 2025 een vervolg.

Hockey/Korfbal

Er heeft vooronderzoek plaatsgevonden naar de toestand van het tweede natuurgrasveld van korfbalvereniging WIKO en hockeyvereniging WMHC Avanti. Er blijft veel water staan. De ondergrond is in goede staat. De kunstgrasmat is dichtgeslibd. Het vervangingsplan is in voorbereiding.

Tennis/Padel

De Winterswijkse Tennis Club heeft vergevorderde plannen om twee extra padelbanen aan te leggen. De vergunningsaanvraag is ingediend. De banen worden op eigen kosten aangelegd.

Speeltuinen

De huidige speeltuinen hebben een vervangingsachterstand. Na het opstellen van het visiedocument Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS) is dit uit de analyse gebleken. De vervangingen vinden deels in 2025 plaats. De speeltuinverenigingen worden ambtelijk ondersteund om de levensvatbaarheid te verbeteren. In 2025 kunnen zij een subsidieaanvraag indienen via het fonds Lokale initiatieven.

Gerealiseerde exploitatielasten en kredieten groen

De gerealiseerde exploitatielasten onderhoud stedelijk groen in 2024 bedragen € 4,0 miljoen. Dit is grotendeels (€ 2,8 miljoen) de bijdrage aan ROVA. De gerealiseerde investeringen in groen voor 2024 zijn € 0,5 miljoen.

Kengetallen groen

	2022	2023	2024
Areaal groen	143,0 ha	143,5 ha	143,5 ha
Vervanging groen	0,2 ha	0,3 ha	0,3 ha

Gebouwen

We zijn bezig om het gemeentelijk vastgoed de komende jaren te verduurzamen. Daarom is voor de panden die in onderhoud en eigendom van de gemeente blijven, in 2020 door het Nibag een duurzame meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) opgesteld.

Het verduurzamen van het vastgoed vindt plaats op natuurlijke momenten, zodat er geen onnodige uitgaven worden gedaan en de financiële middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet. Dus is onderhoud nog niet nodig, dan stellen we het uit. De investeringen die met het verduurzamen gemoeid zijn, worden jaarlijks gedeeltelijk gedoteerd aan de voorziening die voor deze locaties aanwezig is. De financiële consequenties van het verduurzamen zijn onderdeel van de voorliggende MJOP van het gemeentelijk vastgoed. Daar waar bijstellingen van de budgetten plaats dienen te vinden door externe invloeden, voortschrijdende inzichten of gewijzigde plannen, worden deze verwerkt in de jaarlijkse budgetcycli. Panden waarvan wordt geacht dat deze de komende jaren worden afgestoten, zijn in de exploitatiebegroting in de reguliere onderhoudskosten opgenomen. Het MJOP wordt periodiek geactualiseerd. In 2025 wordt een nieuw rapport verwacht.

Kengetallen gebouwen

	2023	2024	2025
Huisvesting organisatie	2	2	2
Brandweer	1	1	1
Begraafplaats	4	4	4
Cultuurhistorie	3	3	3
Sport	9	9	9
Peuterspeelzaal	1	1	1
Niet voor openbare dienst bestemde gebouwen	14	14	14

Paragraaf financiering

Inleiding

De treasury is een belangrijk aandachtsveld binnen het financiële beleid en beheer van een gemeente. Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

De Wet financiering decentrale overheden (Fido) geeft de kaders aan waarbinnen decentrale overheden de 'treasury-activiteiten' moeten uitvoeren. Het doel hiervan is de bevordering van een gezonde financiering, het bijdragen aan het behoud van een goede kredietwaardigheid en de handhaving van de positie van decentrale overheden op de kapitaalmarkt.

In het 'treasury-statuu' zijn de beleidskaders voor Winterswijk opgenomen. Zo is vastgelegd dat de 'treasury-functie' uitsluitend de publieke taak dient en het beheer verstandig is. De provincie houdt toezicht op de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente. Dit doet de provincie op basis van gegevens die wij verstrekken op grond van de Wet Fido.

Hierbij is een aantal onderwerpen van belang:

1. Kasbeheer: maximaal aan te trekken daggeld.
2. Risicobeheer: renterisiconorm, minimalisatie van het renterisico.
3. Gemeentefinanciering: de relatie tussen kort- en langlopende leningen en de korte- en langetermijnbehoefte aan geld.
4. Rentervisie.

Kasbeheer

De mogelijkheid om rood te staan of kasgeld aan te trekken, wordt beperkt door de wettelijke bepalingen van de kasgeldlimiet. We mogen op grond van de Wet Fido niet langdurig meer dan 8,5% van onze begroting kort financieren. Deze bepaling voorkomt dat nadelige effecten ontstaan als de variabele rente snel stijgt. Het volgende overzicht toont de toetsing per kwartaal in 2024 aan de kasgeldlimiet. Conclusie is dat de kasgeldlimiet niet is overschreden.

(* € 1.000)

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Omvang begroting	115.686	115.686	115.686	115.686
1 Toegestane kasgeldlimiet				
In procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
In bedragen	9.833	9.833	9.833	9.833
2 Omvang vlottende schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	4.000	0	0	0
Overige geldleningen (geen vaste schuld)				
Totaal	4.000	0	0	0
3 Vlottende middelen				
Tegoeden in rekening-courant	7.240	7.379	11.014	11.249
Overige uitgaande gelden < 1 jaar				
Totaal	7.240	7.379	11.014	11.249
Toets kasgeldlimiet				
Toegestane kasgeldlimiet	9.833	9.833	9.833	9.833
4 Totaal netto vlottende schuld (2-3)	-3.240	-7.379	-11.014	-11.249
Ruimte (+) / Overschrijding (-); 1-4	13.073	17.212	20.847	21.082

Risicobeheer

Omschrijving (toelichting)

Renterisico

Voor het renterisicobeheer worden de normen gehanteerd conform de Wet FIDO. Het gaat hierbij om de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet en de renterisiconorm hebben allebei als doel de leningenportefeuille te behoeden voor een onverantwoord grote gevoeligheid voor rentefluctuaties.

Met de kasgeldlimiet wordt een beperking opgelegd aan de omvang van de netto vlottende schuld.

De renterisiconorm bepaalt het maximum aan leningen met een rente typische looptijd van één jaar of langer die geherfinancierd moeten worden of waarvan de rente herzien moet worden. Deze bedraagt 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar. De ontwikkeling van de renterisiconorm in 2024 is hierna weergegeven.

Excel-tabel

(* € 1.000)

Renterisiconorm 2024		
	Berekening renterisiconorm en risico:	
1a	Renteherziening vaste schuld o/g	-
1b	Renteherziening vaste schuld u/g	-
2	Netto rente herziening (1a-1b)	-
3	Betaalde aflossingen	5.155
4	Renterisico op vaste schuld (2 + 3)	5.155
	Rentenorm:	
5	Begrotings- en rekestotaal	115.686
6	Bij ministerie regeling vastgesteld %	20%
7	Renterisiconorm	23.137
	Toets rente risiconorm:	
7	Renterisiconorm	23.137
4	Renterisico op vaste schuld (aflossing en renteherzieningen)	5.155
8	Ruimte (+) / Overschrijding (-) (7-4)	17.982

Gemeentefinanciering

De leningenportefeuille is in 2024 afgenomen. Er zijn geen nieuwe leningen afgesloten en de gemeente heeft in 2024 € 5,1 miljoen afgelost. Het gemiddelde rentepercentage van alle langlopende leningen bedroeg 2,6%.

(In €)

Omschrijving	Begindatum	Eindjaar	Rente	Restant hoofdsom	Aflossing	Rente
	lening	lening	%	31-12-2024	2024	2024
Waterschapsbank 2002	2002	2027	2,45	600.000	200.000	18.783
BNG 2003	2003	2028	4,309	1.600.000	400.000	77.562
Waterschapsbank 2004	2004	2029	4,548	2.000.000	400.000	93.992
BNG 2004	2005	2030	4,405	4.800.000	800.000	211.440
BNG 2007	2007	2032	4,26	3.840.000	480.000	175.512
BNG 2007	2008	2028	4,738	2.200.000	550.000	112.922
BNG 2011	2011	2031	3,65	5.600.000	800.000	233.600
Provincie Noord-Brabant	2018	2048	1,7	10.000.000	0	170.000
BNG	2020	2030	0,11	5.000.000	0	5.500
BNG	2020	2035	0,325	5.000.000	0	16.250
BNG	2020	2040	0,425	5.000.000	0	21.250
BNG	2022	2042	0,625	10.800.000	600.000	67.500
Provincie Noord Brabant	2023	2042	3,05	16.650.000	925.000	521.931
Totaal leningen				73.090.000	5.155.000	1.726.242

Schatkistbankieren

Op grond van de Wet financiering decentrale overheden (Fido) zijn provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam, verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Tevens is de ministeriële Regeling schatkistbankieren decentrale overheden van kracht. Onderdeel van de regeling is de rekening-courantovereenkomst die iedere decentrale overheid heeft met de Staat der Nederlanden.

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak.

(Onderdelen van) decentrale overheden mogen ongeacht de vormgeving geen bewaarfunctie voor publieke middelen vervullen. Een decentrale overheid houdt uiteraard de beschikkingsmacht over publieke middelen en daarmee de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten als dat gebeurt uit hoofde van de publieke taak. Deelname aan schatkistbankieren verandert daar niets aan. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk). Iedere euro die decentrale overheden aanhouden in de schatkist, vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk. Dat het Rijk (het Agentschap) minder hoeft te financieren op de markt, vertaalt zich direct in een lagere staatsschuld.

(* € 1000)

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren 2024		Verslagjaar 2024			
(1)	Drempelbedrag	868		2.314	
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	642	985	793	834
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	358	15	207	166
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	115.686			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	115.686			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van € 1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen. En als het begrotingstotaal groter is dan € 500 miljoen, is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.					
	Drempelbedrag	868		2.314	
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	58.428	89.617	72.927	76.766
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	642	985	793	834

Renteschema

Het renteschema geeft inzicht in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Het saldo van € 1,4 miljoen geeft aan dat het rentepercentage (omslagrente van 2%) dat is toegerekend aan de kapitaallasten, hoger was dan de betaalde rente. Dit komt met name doordat we zoveel mogelijk met kortlopende leningen hebben gefinancierd.

(* € 1.000)

		Bedrag
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.805
b.	De externe rentebaten	-392
		1.412
c.	De rente die aan grondexploitatie moet worden toegerekend	-191
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (voorbeeld: riolering)	0
		-191
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	1.221
d1	Rente over eigen vermogen	0
d2	Rente over voorzieningen	0
	Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente	1.221
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	2.645
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	1.424

Omslagrente

De omslagrente (het interne rentepercentage) is geëvalueerd. Het interne rentepercentage voor de bouwgrondexploitatie en de overige activa is gesteld op 2,0%.

Kasstroom

We sluiten zo min mogelijk nieuwe langlopende leningen af. Voor onze liquiditeitsbehoefte maken we in eerste instantie maximaal gebruik van de kasgeldlimiet. Dit betekent dat we tot € 10 miljoen aan leningen mochten aantrekken. In onderstaand overzicht is de kasstroom over 2024 opgenomen.

(* € 1.000)

Kasstroom	2023	2024	2024
	Jaarrekening	Begroot	Jaarrekening
Saldo per 1 januari	-5.754	3.644	3.644
Operationele activiteiten			
Saldo van baten en lasten (voor mutatie reserves)	2.464	2.181	6.984
Afschrijvingen	4.906	5.113	5.149
Voorzieningen	-146	-633	-503
Saldo operationele activiteiten (A)	7.224	6.661	11.630
Investeringsactiviteiten			
Investerings (inclusief inkomsten en grondexploitatie)	-4.665	-13.252	-7.716
Saldo investeringsactiviteiten (B)	-4.665	-13.252	-7.716
	2023	2024	2024
Financieringsactiviteiten			
Verstrekte leningen/ontvangen aflossingen	-165	-2.479	-1.819
Aflossing lening	-11.496	-5.155	-5.155
Opgenomen lening	18.500	0	0
Saldo financieringsactiviteiten (C)	6.839	-7.634	-6.974
Saldo per 31 december (kort financieren)	3.644	-10.581	584

Paragraaf bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf beschrijven we diverse aspecten van de organisatie en de bedrijfsvoering.

Organisatieontwikkeling

De organisatie blijft volop in ontwikkeling. Na het vaststellen van de organisatievisie zijn we in 2024 gestart met de verdere uitwerking van de organisatiestructuur. In het voorjaar van 2024 hebben we een breed en zorgvuldig traject doorlopen rondom de werving van drie managers voor de domeinen fysiek, sociaal en bedrijfsvoering en dienstverlening. De managers hebben in de tweede helft van 2024 de ruimte gekregen om aan de slag te gaan met de verdere inrichting en professionalisering van de domeinen.

De kernwaarden dienstverlening, professionaliteit en resultaatgerichtheid worden in de loop van 2025 concreet uitgewerkt en geïmplementeerd, waarbij iedere domeinmanager ook eigenaar is van een kernwaarde.

Personeelsbeleid

Omschrijving (toelichting)

Formatie en bezetting

De begrote structurele formatie voor de organisatie (exclusief bestuur) bedroeg in 2024 afgerond 220 fte, inclusief tijdelijke formatie. De afname van de formatie heeft voor een groot deel te maken met het vervallen van de formatie rondom de opgaven (zoals armoede en het centrum).

Ontwikkeling van medewerkers

In 2024 hebben we verder ingezet op doorontwikkeling van onze medewerkers. Door middel van het 'goede gesprek' is de ontwikkeling tussen leidinggevende en medewerker periodiek gevolgd.

Training, opleiding en coaching van onze medewerkers is een vast onderdeel van ons HR-beleid. In het kader van de krapte op de arbeidsmarkt en het binden en boeien van personeel, is ontwikkeling van medewerkers van groot belang. In de begroting is daarom jaarlijks regulier opleidingsbudget opgenomen. Naast de reguliere verplichte functiegerelateerde opleidingen en trainingen, is in 2024 door middel van een opleidingsplan geïnvesteerd in (door)ontwikkeling van medewerkers.

Arbo en verzuim
Het ziekteverzuimpercentage is het afgelopen jaar gedaald. Het verzuimcijfer van 2023 bedroeg afgerond 6%. We sluiten 2024 af met een ziekteverzuimpercentage van 5,5%. Een groot deel van het verzuimcijfer is te relateren aan langdurig en lastig beïnvloedbaar verzuim. Ons streven is het ziekteverzuimpercentage nog verder te verlagen richting de norm van 5%. Samen met onze arbodienstverlener proberen we daarbij ook meer te investeren in preventie, door onder meer het arbobeleidsplan en de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E).

Agressie en geweld

Agressie en geweld, oftewel ongewenst gedrag, blijft doorlopend een belangrijk thema. De gemeente heeft getraind personeel dat de-escalerend kan optreden. Daarnaast zijn er directe alarmeringsmogelijkheden richting zowel de politie als een private beveiligingsinstantie. We leggen de incidenten vast in het Gemeentelijk Incidenten Registratiesysteem (GIR).

De banenafpraak

Het eerder verplichte quotum voor het in dienst nemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, is omgebogen naar een vrijwillige afspraak. Voor iedere ondernemer, groot of klein, geldt dat er in totaal 100.000 banen komen. De quotumheffing is vervangen door de inclusiviteitsopslag. Als de aantallen uit de banenafpraak niet worden gehaald, bestaat de kans dat de Quotumwet er alsnog komt.

Arbeidsmarkt

Door de krapte op de arbeidsmarkt zetten we zoveel mogelijk in op samenwerking met buurgemeenten voor de inzet en het delen van (deeltijd) personeel. Om aantrekkelijk te blijven als werkgever werken we doorlopend aan vernieuwing. Hoe bereiken we de doelgroep? Hoe zetten we onze organisatie op de kaart en hoe maken we het aantrekkelijk om voor onze organisatie te werken? Tot dusver slagen wij er in om vacatures in te vullen.

Onboarding

Nieuwe medewerkers worden verwelkomd, waarbij ze alle benodigde hulp, begeleiding en informatie krijgen. Het gaat verder dan het wijzen naar de juiste werkplek en de koffieautomaat. Onboarding is 'het leren kennen van het werk' en gaat vooral over de cultuur, visie, missie, samenwerking met collega's en het werken in een politieke context. De focus ligt op de integratie in de organisatie. Deze integratie kan plaatsvinden door persoonlijke begeleiding te bieden, waardoor nieuwe medewerkers wegwijs worden gemaakt in de organisatie. Naast persoonlijke aandacht maken we ook gebruik van digitale middelen, zoals e-learning. In het kader van binden en boeien investeren we in de groei en ontwikkeling van medewerkers en zetten we in op werkgeluk. Ook blijven we medewerkers doorlopend waarderen voor hun inzet, onder andere door het organiseren van evenementen.

Integriteit

Integriteit van politieke ambtsdragers

De integriteit van politieke ambtsdragers is voor een deel wettelijk geregeld. De Gemeentewet bevat bepalingen over verboden handelingen en het niet deelnemen aan stemmingen. Artikel 2:4 van de Algemene wet bestuursrecht schrijft voor dat elk bestuursorgaan zijn taak zonder vooringenomenheid vervult.

Naast de wet zijn er ook andere gemeentelijke procedures en regels van toepassing, namelijk:

De 'Gedragscode voor politieke ambtsdragers van de gemeente Winterswijk' (vastgesteld door de gemeenteraad op 26 januari 2012).

Het 'Stappenplan onderzoek en registratie integriteitsschendingen politieke ambtsdragers' (vastgesteld door de gemeenteraad op 31 oktober 2012).

Een integriteitstoets voor politieke ambtsdragers (het presidium stemde op 25 juni 2012 in met de introductie hiervan).

Integriteit van ambtenaren

De Ambtenarenwet verplicht het college 'een integriteitsbeleid te voeren dat is gericht op het bevorderen van goed ambtelijk handelen, en dat in ieder geval meer dan voldoende aandacht besteedt aan het bevorderen van het integriteitsbewustzijn, en aan het voorkomen van misbruik van bevoegdheden, belangenverstrengeling en discriminatie'.

In het personeelshandboek Winterswijk staan de lokale regelingen voor de ambtenaren bij de gemeente Winterswijk, als aanvulling op de Cao Gemeenten. Er is een afzonderlijke regeling Integriteit toegevoegd aan ons personeelshandboek.

Onderwerpen hierin zijn onder andere de vernieuwde gedragscode, normen en waarden, geheimhouding en privacy, sociale media, kwetsbare functies en integriteit bij uitdiensttreding. Daarnaast zijn er voor onze medewerkers regels en richtlijnen over onder meer het aannemen van geschenken en gelden, nevenwerkzaamheden, de omgang met bedrijfsmiddelen en een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG).

Externe medewerkers (niet-ambtelijk personeel) zijn verplicht onder andere een integriteits- en geheimhoudingsverklaring te ondertekenen (volgens een collegebesluit van 21 april 2015).

De volgende gemeentelijke regelingen zijn ook van kracht:

De Regeling vermoeden misstanden. Dit is de klokkenluidersregeling van de gemeente.

Het Reglement vertrouwenscommissie.

De Klachtenregeling ongewenst gedrag voor de decentrale overheid.

Informatiebeleid, automatisering en digitalisering

Programma's I-kolom & Dienstverlening

Met de programma's I-kolom & Dienstverlening geven we invulling aan onze ambities om de dienstverlening organisatiebreed op een hoger niveau te brengen. Beide programma's werken nauw samen en versterken elkaar. In een eerder stadium is het dienstverleningsconcept voor de organisatie al vastgesteld. Momenteel wordt gewerkt aan een doorontwikkeling en de implementatie van dit concept.

Digitale transitie

Digitalisering verandert onze maatschappij ingrijpend en is essentieel om deze draaiende te houden. Het omvat meer dan het omzetten van papieren processen naar digitale vormen. Het betreft ook veranderingen in werkwijze, communicatie en

dienstverlening. Deze digitale transformatie is een topprioriteit van de Europese Commissie. Gemeente Winterswijk volgt deze visie en heeft in 2024 geïnvesteerd in digitalisering om vragen van inwoners efficiënt te beantwoorden. Servicenormen zijn herzien om de waardering van onze dienstverlening te monitoren, met als doel een minimale waardering van een zeven.

Het team Burgerzaken en het Klant Contact Centrum (KCC) zijn vaak het eerste aanspreekpunt voor inwoners. Het doel is om vragen direct te beantwoorden, wat verdere professionalisering van het cluster vereist. Hierin is ook in 2024 geïnvesteerd, wat er onder meer toe leidt dat de gebruikte telefooncentrale wordt aangepast.

Basis op orde

Voor succesvolle digitalisering is betrouwbare en goed geplaatste informatie cruciaal. Dit vereist actualisatie van werkprocessen naar een digitaal ketenproces, met toegankelijke en indien nodig geanonimiseerde informatie. Processen voor Burgerzaken, het sociaal domein en het fysieke domein zijn gedigitaliseerd en geprofessionaliseerd. Ook is gefocust op nieuwe processen voor de Omgevingswet. Ons intranet met SharePoint is in 2024 verder ontwikkeld als basis voor het M365-platform.

Actualiseren register van verwerkingen

De gemeente is onder de AVG verplicht om een register van verwerkingen te hebben en bij te houden. In dit register staat welke verwerkingen plaatsvinden, voor welk doel, met welke grondslag, met welke bewaartermijn et cetera. Het register werd in 2024 deels geactualiseerd.

Toezicht op DPIA's

De gemeente moet Data Privacy Impact Assessments (DPIA's) uitvoeren voor processen met een verhoogd risico op persoonsgegevensverwerking. Een DPIA beoordeelt risico's en bevat maatregelen om deze te verminderen. Bij nieuwe projecten of applicaties met een hoog risico moet vooraf een DPIA worden uitgevoerd. Ook is een Business Impact Analyse (BIA) verplicht voor de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), die de kwetsbaarheid van werkprocessen of applicaties in kaart brengt. In 2024 zijn DPIA's en BIA's uitgevoerd voor processen met gevoelige gegevens of een hoog privacyrisico. Er is verdere professionalisering en risicosturing nodig om volledig aan de AVG te voldoen. Dit wordt opgenomen in het werkprogramma 2025.

Archivering

De archiefwetgeving geldt voor alle informatie die de gemeente ontvangt, maakt en verstuurt, zowel op papier als digitaal. Archivering biedt rechtszekerheid aan burgers en bedrijven en beschermt cultureel erfgoed. Alle gemeenten, dus ook gemeente Winterswijk, worden regelmatig beoordeeld op naleving van de Archiefwet 1995. Informatiebeheer wordt gemeten met kritieke prestatie-indicatoren (KPI's) gebaseerd op de archiefwetgeving. Het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers adviseert aandacht te besteden aan metadataschema's en procedures voor conversie en migratie. In 2024 hebben we een aantal openstaande vacatures op het gebied van documentaire informatievoorziening kunnen invullen, waarmee we in 2025 de basis verder op orde kunnen brengen.

Informatiebeveiliging

De gemeente Winterswijk digitaliseert in een steeds hoger tempo. We kunnen daardoor niet zonder een robuuste en veilige digitale infrastructuur. De dreiging van cybercriminaliteit is in 2024 sterk toegenomen. Cybercriminaliteit heeft zich

ontwikkeld tot een miljardenindustrie, waarbij ransomware-aanvallen en gerichte hacks aan de orde van de dag zijn. De combinatie van technologische vooruitgang, het groeiende aanvalsoppervlak door hybride werken en het gebruik van AI door kwaadwillenden, dwingt ons om de cyberweerbaarheid drastisch te verbeteren. Informatiebeveiliging is geen exclusieve verantwoordelijkheid van ICT. Het vraagt om een integrale aanpak waarin techniek, beleid en menselijk handelen samenkomen. In het najaar van 2024 is geconstateerd dat er een gebrek was aan actuele en vastgestelde beleidsstukken en procedures. Hierdoor ontbrak een eenduidige borging van de informatiebeveiligingsaanpak binnen de organisatie. De afgelopen maanden is gewerkt aan het verkrijgen van inzicht in de huidige situatie, het in kaart brengen van risico's en het opstellen van een plan om informatiebeveiliging beter te verankeren binnen de organisatie.

We hebben in 2024 niet volledig voldaan aan de ENSIA-verplichtingen (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). Tijdens de zelfevaluatie kwamen diverse knelpunten aan het licht, waaronder verouderde processen en beleidsstukken die niet (voldoende) aansluiten bij de actuele normenkaders. Zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de richtlijn Network and Information Security 2 (NIS2), waardoor er onvoldoende borging van beheersmaatregelen is ontstaan. Om de geconstateerde tekortkomingen te herstellen, zijn we eind 2024 begonnen met een optimalisatie van processen en de herziening van diverse beleids- en procesdocumenten. De actualisatie van deze stukken en de implementatie van verbetermaatregelen blijven prioriteit voor 2025. Hierbij wordt tevens gezorgd voor een gedegen borging door middel van formele vaststelling en afstemming op actuele dreigingen en wet- en regelgeving.

Privacy

De gemeente Winterswijk kent veel processen waarbij persoonsgegevens van burgers en medewerkers worden verwerkt. In 2018 werd de Algemene Verordening Persoonsgegevens (AVG) geïntroduceerd, waarin wordt bepaald hoe we met persoonsgegevens om moeten gaan. In de jaren na de invoering van de AVG is een stevig fundament gelegd om te voldoen aan de eisen van de AVG. De organisatie wordt hierin ondersteund door een Privacy Officer en een Functionaris Gegevensbescherming (FG).

In 2024 is er een andere FG begonnen bij de gemeente Winterswijk. Een goed moment om eens te kijken waar we staan. Wat gaat er goed en wat kan er beter? Hiervoor wordt momenteel een inventarisatie uitgevoerd. Aan de hand van deze nulmeting wordt een jaarplan opgesteld. Naar aanleiding van dit plan wordt in 2025 het beleid verder ontwikkeld en waar nodig geactualiseerd. Ook het in kaart brengen van processen met een hoog (privacy)risico en het actualiseren van het verwerkingenregister komen aan bod.

Daarnaast blijft bewustwording een belangrijk aandachtspunt. Door bewustzijn te creëren kunnen medewerkers zelf afwegingen maken en beslissingen nemen op het gebied van privacy. Om dit te waarborgen dient het privacyteam echter tijdig betrokken te worden bij nieuwe ontwikkelingen.

Inkoop-en aanbestedingsbeleid

Inmiddels werkt de gemeente ruim een jaar met het inkoopbeleid dat is herijkt op 27 november 2023. In september 2024 heeft de gemeente op verzoek van de lokale ondernemers een toelichting op het inkoopbeleid gegeven. Zij zijn verenigd in de Ondernemerskring Winterswijk (OWIN), Ondernemers Buitengebied Winterswijk

(OBW), winkeliersvereniging ABH City en de Vereniging Verblijfsrecreatie Winterswijk (VWW).

In 2024 zijn verschillende (Europese) aanbestedingen uitgevoerd. Hieronder vallen overeenkomsten voor cliëntondersteuning, openbare verlichting, uitzend- en detachering, de brandverzekering en het reinigen en inspecteren van de riolering binnen de gemeente Winterswijk.

Verantwoording rechtmatigheid 2024

In de rechtmatigheidsverantwoording geeft het college van burgemeester en wethouders aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders, zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen, en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag, omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de gemeenteraad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten, inclusief mutaties in de reserves, en is daarmee vastgesteld op € 1.290.000.

In de paragraaf bedrijfsvoering geeft het college een toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast worden alle belangrijke bevindingen (fouten en onduidelijkheden) groter dan € 50.000, die volgen uit de controle van de rechtmatigheid, opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering. Ook worden ze voorzien van maatregelen om dit in de toekomst te voorkomen.

Uitvoering van de verbijzonderde interne controle

De verbijzonderde interne controle 2024 is deels uitbesteed aan een accountantskantoor, maar volledig onder onze leiding uitgevoerd. Het voornemen bestaat, net als voorgaand jaar, om dit volledig intern te beleggen. Gezien de arbeidsmarktproblematiek is dit in 2024 niet gelukt en blijft het de vraag of dit adequaat intern belegd kan worden. Mocht dit niet lukken, dan wordt ervoor gekozen om dit opnieuw (deels) uit te besteden. De uitvoering van de verbijzonderde interne controle heeft veel capaciteit gevraagd. Wij zien een verbetering in de tijdige aanlevering van gevraagde documenten ten opzichte van voorgaand jaar, maar de compleetheid van dossiers blijft een aandachtspunt. Denk hierbij aan de processen voor Europese aanbestedingen, prestatieleveringen en de Wmo jeugd.

Rechtmatigheidsbeheer

Onderstaand hebben wij, met inachtneming van de hiervoor gestelde verantwoordings- en rapportagegrens, de bevindingen ten aanzien van de verschillende rechtmatigheidsaspecten (begrotingscriterium, voorwaardencriterium en criterium misbruik en oneigenlijk gebruik) van de gemeente Winterswijk opgenomen.

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de begroting zijn de maxima voor de lasten en kredieten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn.

Wij (het college) hebben de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190

en 191 van de Gemeentewet, welke nader zijn geconcretiseerd in de begroting en de financiële verordening. Het begrotingscriterium is verder verfijnd in de Kadernota rechtmatigheid 2024 van de commissie Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Het overschrijden van de begroting is altijd onrechtmatig en lastenoverschrijdingen moeten per programma goed herkenbaar in de jaarrekening worden opgenomen. Bij de controle op begrotingsoverschrijdingen van de lasten hebben wij niet geconstateerd dat de werkelijke lasten de begrote lasten op programmaniveau overschrijden.

Bij de controle is gebleken dat bij de subsidie voor Voor en vroegschoolse educatie sprake is van overschrijding van het subsidieplafond met € 80.000. Dit is veroorzaakt doordat de budgetoverheveling plaatsvindt nadat de subsidieplafonds zijn vastgesteld. In de toekomst voorkomen we dit door in de definitieve subsidievaststelling het subsidieplafond aan te passen op de budgetoverheveling. Voor de subsidie Dorpendeal Meddo (€ 65.000) is per abuis geen subsidieplafond bepaald. Deze bevinding wordt meegenomen bij het bepalen van het subsidieplafond voor de komende jaren.

De kredieten zijn met een bedrag van € 61.000 overschreden. Bij Project De Pas is er sprake van onvoorzien meerwerk.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse interne en externe regelgeving.

Met betrekking tot het proces inkopen en aanbesteden betrekken wij de naleving van de Europese aanbestedingsregels in de controle. De interne aanbestedingsregels zoals vastgelegd in het inkoop- en aanbestedingsbeleid maken echter geen onderdeel uit van de controle, vanwege het besluit van de raad (28 november 2024) om deze buiten het normenkader te houden. Tijdens de uitgevoerde werkzaamheden is ondanks dit besluit echter wel geconstateerd dat consequente naleving van dit beleid aandacht behoeft, aangezien dit beleid niet consequent is nageleefd.

De controle van het proces aanbesteden heeft over het afgelopen jaar onrechtmatigheden aan het licht gebracht ter hoogte van een bedrag van € 110.000 (2023: € 384.000).

De getroffen maatregelen (zoals het onder de aandacht brengen van de inkoopprocedure en de vereisten ten aanzien van vastlegging) lijken daarmee vruchten af te werpen. Tegelijkertijd merken wij op dat de rechtmatigheid van de inkopen nog niet geheel structureel is geborgd en de beheersing en verantwoording van de inkoopuitgaven kan worden verbeterd, onder andere door dossiervorming. In 2025 pakt de organisatie deze punten verder op en gaat aan het werk met de verdere verbetering van het proces inkopen en aanbesteden.

Uit de controle van het proces subsidies zijn formele rechtmatigheidsfouten geconstateerd, doordat in enkele gevallen de gestelde termijnen niet zijn nageleefd, of documenten niet beschikbaar waren. Ook voor de Wmo geldt dat de gestelde termijnen niet in alle gevallen zijn nageleefd.

Criterium misbruik en oneigenlijk gebruik

De rechtmatigheidseis betreft ook de toetsing op juistheid en volledigheid van de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving (M&O-criterium). Het gaat er bij het M&O-criterium in het bijzonder om vast te stellen dat in de organisatie effectieve

maatregelen zijn getroffen om misbruik te voorkomen, dan wel op te sporen. Wij hebben tijdens de uitgevoerde werkzaamheden de door de raad vastgestelde (28 september 2023) nota voorkomen en bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik getoetst. Het M&O-beleid krijgt invulling in de processen van de organisatie en in de gemeentelijke regelgeving.

(* € 1.000)

Begrotingscriterium	
1 A. Overschrijding lasten programma's	€ -
1 B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 61
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€ -
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld.	€ -
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 61
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geëvalueerd.	€ -
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 110
M&O-criterium	
6. Geen bevindingen	
Totaal onrechtmatigheden	€ 171
Waarvan acceptabel	€ -
Waarvan niet-acceptabel	€ 171

Paragraaf verbonden partijen

Inleiding

Onze gemeente heeft bestuurlijke en financiële belangen bij een aantal verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen.

Verbonden partijen betreffen organisaties en instellingen waar een gemeente zowel een bestuurlijk als financieel belang in heeft.

Van een financieel belang is sprake als de gemeente de middelen, die aan een partij ter beschikking zijn gesteld, niet terugkrijgt bij faillissement van die partij. Of als financiële problemen bij de derde partij kunnen worden verhaald op de gemeente. Bij een bestuurlijk belang gaat het om het hebben van zeggenschap in een derde partij. Hetzij omdat de gemeente een zetel in het bestuur heeft, hetzij omdat ze via aandelen mee kan stemmen.

In deze paragraaf gaan we per programma in op de belangen die met de diverse verbonden partijen zijn gediend, en de relatie met de gemeentelijke doelstellingen.

Gemeentelijk beleid

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Verbindingen met derde partijen zijn een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren. De huidige verbonden partijen hebben allemaal een historische bestaansgrond. Bij nieuwe deelnemingen komt bij de besluitvorming door

de raad de publieke taak expliciet aan de orde op grond van de visie/doelstellingen van de deelneming.

Het beleid is erop gericht de ontwikkelingen bij de verbonden partijen te volgen, zodat financiële risico's in een vroegtijdig stadium worden gesignaleerd en er tijdig bijsturing kan plaatsvinden. Daarnaast wordt gevolgd of de taken worden uitgevoerd zoals bij de besluitvorming is vastgelegd.

In onderstaande tabel worden de verbonden partijen weergegeven.

Programma 1: Zorgen voor Winterswijk	Rechtsvorm:
GGD Noord- en Oost-Gelderland	Gemeenschappelijke regeling
Programma 2: Meedoen in de Achterhoek	
Erfgoedcentrum Achterhoek Liemers	Gemeenschappelijke regeling
Fijnder	Gemeenschappelijke regeling
Stadsbank Oost Nederland	Gemeenschappelijke regeling
Stichting Achterhoek Toerisme	Stichting
Programma 3: Wonen en werken in Winterswijk	
Omgevingsdienst Achterhoek	Gemeenschappelijke regeling
Coöperatie Energieloket Achterhoek U.A.	Coöperatie
AGE B.V.	B.V.
Stichting Winterswijk Cultuur Landschap (WCL)	Stichting
ROVA	N.V.
Programma 4: Bestuurlijk Winterswijk	
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland	Gemeenschappelijke regeling
Regio Achterhoek	Gemeenschappelijke regeling
Euregio	Gemeenschappelijke regeling
N.V. Alliander	Vennootschap
N.V. Vitens	Vennootschap
N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten	Vennootschap

GGD Noord- en Oost-Gelderland

Naam	GGD Noord- en Oost- Gelderland											
Vestigingsplaats	Apeldoorn											
Doel	GGD Noord- en Oost-Gelderland is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten, met als doel het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle inwoners (publieke gezondheidszorg). De GGD is belast met de gemeentelijke taken genoemd in de Wet publieke gezondheid en jeugdgezondheidszorg (voor alle gemeenten behalve Apeldoorn). Het is een gemeenschappelijke regeling waarbij de gemeente Winterswijk is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.											
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk en Zutphen.											
Bestuurlijk belang	De gemeente Winterswijk is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder S.G.P. Fleuren.											
Financieel belang	De begrote inwonerbijdrage voor 2025 bedraagt € 655.110 Het eigen vermogen bedraagt: Per 31 december 2021 € 2.912.000 Per 31 december 2022 € 2.656.000 Per 31 december 2023 € 3.182.000 Het vreemd vermogen bedraagt: Per 31 december 2021 € 10.226.000 Per 31 december 2022 € 8.878.000 Per 31 december 2023 € 13.266.000 Het resultaat over 2023 bedraagt: € 910.000 <table><tr><td>Inschatting</td><td>1-jan-25</td><td>31-dec-25</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 2.130.000</td><td>€ 2.158.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 3.055.000</td><td>€ 2.977.000</td></tr></table> Verwachte financiële resultaat 2025: € 0			Inschatting	1-jan-25	31-dec-25	Eigen vermogen	€ 2.130.000	€ 2.158.000	Vreemd vermogen	€ 3.055.000	€ 2.977.000
Inschatting	1-jan-25	31-dec-25										
Eigen vermogen	€ 2.130.000	€ 2.158.000										
Vreemd vermogen	€ 3.055.000	€ 2.977.000										
Ontwikkelingen	De jeugdgezondheidszorg voor nul- tot achttienjarigen is een GR-taak, tenzij de gemeente aangeeft deze taak niet of niet geheel door de GGD uit te laten voeren. Gemeente Winterswijk laat de jeugdgezondheidszorg voor vier- tot achttienjarigen uitvoeren door de GGD. Door de coronapandemie is duidelijk geworden dat de GGD kwetsbaar is en dat een meer robuuste GGD belangrijk is. De GGD heeft zeven aandachtspunten opgesteld die de dienst robuuster maken. De GGD heeft deze punten uitgewerkt en gaat ze evalueren. De nieuwe bestuursagenda 2023-2027 is vastgesteld.											
Relatie tot programma's	Programma 1 Sociaal krachtig Winterswijk.											
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het algemeen bestuur en op grond van in de gemeenschappelijke regeling afgesproken overlegging van de financiële stukken (begroting en jaarrekening). Vastgelegd is dat de raad altijd informatie kan vragen.											
Risico's	Net als bij de andere gemeenschappelijke regelingen is het risico vooral financieel, omdat een meerderheid in het algemeen bestuur beslist over nieuw beleid.											

Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers

Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers																			
Naam	Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers																		
Vestigingsplaats	Doetinchem																		
Doel	Doelstellingen zijn: - Het overeenkomstig de Archiefwet beheren, toegankelijk maken en beschikbaar stellen van de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende overheidslichamen. - Het toezicht door de streekarchivaris op het beheer van de niet naar de centrale archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden van de deelnemers. - Het in stand houden en bevorderen van het cultureel erfgoed in het gebied van de Achterhoek en de Liemers in de ruimste zin van het woord.																		
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.																		
Bestuurlijk belang	De leden en de plaatsvervangende leden van het algemeen bestuur worden per raadsperiode aangewezen door de gemeenteraden en het college van burgemeester en wethouders. Wethouder S. Metaal - ten Dolle is lid van het algemeen bestuur en is lid en plaatsvervangend voorzitter van het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en twee andere leden. Allen zijn aangewezen door het algemeen bestuur en komen bij voorkeur uit verschillende gemeenten. De voorzitter en één lid worden uit het algemeen bestuur aangewezen, en één lid op voordracht van de Staring Stichting. Bij de realisatie van het Erfgoedcentrum is ook de bestuurscommissie ingesteld. Deze commissie bestaat uit drie dagelijkse bestuursleden, aangevuld met twee algemene bestuursleden en twee door de Staring Stichting voorgedragen leden.																		
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente is gebaseerd op de begroting van het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers. De bijdrage in 2023 bedroeg € 137.405. De bijdrage voor 2025 bedraagt € 182.121. Het eigen vermogen bedraagt: <table><tr><td>31 december 2021</td><td>€ 192.939</td></tr><tr><td>31 december 2022</td><td>€ 106.364</td></tr><tr><td>31 december 2023</td><td>€ 75.758</td></tr></table> Het vreemd vermogen bedraagt: <table><tr><td>31 december 2021</td><td>€ 661.684</td></tr><tr><td>31 december 2022</td><td>€ 599.596</td></tr><tr><td>31 december 2023</td><td>€ 510.172</td></tr></table> Het resultaat over 2023 bedraagt: € 30.606 (negatief). <table><tr><td>Inschatting</td><td>31-dec-25</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 107.836</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 438.782</td></tr></table> Verwachte financiële resultaat 2025: € 27.440 (positief).	31 december 2021	€ 192.939	31 december 2022	€ 106.364	31 december 2023	€ 75.758	31 december 2021	€ 661.684	31 december 2022	€ 599.596	31 december 2023	€ 510.172	Inschatting	31-dec-25	Eigen vermogen	€ 107.836	Vreemd vermogen	€ 438.782
31 december 2021	€ 192.939																		
31 december 2022	€ 106.364																		
31 december 2023	€ 75.758																		
31 december 2021	€ 661.684																		
31 december 2022	€ 599.596																		
31 december 2023	€ 510.172																		
Inschatting	31-dec-25																		
Eigen vermogen	€ 107.836																		
Vreemd vermogen	€ 438.782																		
Ontwikkelingen	Er zijn geen actuele ontwikkelingen.																		
Relatie tot programma's	De taken zijn geclusterd in programma 2 Meedoen in Winterswijk.																		
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het dagelijkse en het algemene bestuur, in en via de op grond van de gemeenschappelijke regeling afgesproken overlegging van de financiële stukken (begroting en jaarrekening).																		
Risico's	De gemeente Winterswijk biedt de komende jaren weer archiefmateriaal aan. De jaarlijkse bijdrage van Winterswijk staat in principe vast voor een periode van vier jaar. Echter door prijsstijgingen wordt deze in 2025 tussentijds verhoogd.																		

Fijnder

Naam	Fijnder									
Vestigingsplaats	Groenlo									
Doel	De gemeenschappelijke regeling Fijnder voert de Participatiewet, IOAW/IOAZ en aanverwante regelingen uit, waarbij arbeidsontwikkeling centraal staat.									
Betrokkenen	Fijnder heeft drie deelnemende gemeenten, te weten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk.									
Bestuurlijk belang	De gemeente Winterswijk is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en in het dagelijks bestuur. Leden: wethouder E.S.F. Schepers (AB en DB) en wethouder S.G.P. Fleuren (AB).									
Financieel belang	De exploitatiebijdrage voor de bedrijfsvoering over 2024 bedroeg € 5,7 miljoen. De begrote exploitatiebijdrage voor de bedrijfsvoering voor 2025 bedraagt € 6 miljoen. Voor het overige betreft het hier grotendeels de doorbetaling van rijksbudgetten. Het eigen vermogen bedraagt: Per 31 december 2021 € 4.041.000 Per 31 december 2022 € 3.666.000 Per 31 december 2023 € 3.456.000 Het vreemd vermogen bedraagt: Per 31 december 2021 € 11.330.000 Per 31 december 2022 € 10.198.000 Per 31 december 2023 € 10.447.000 Het resultaat over 2023 bedraagt: € 60.000 <table><tr><td>Inschatting</td><td>1-jan-25</td><td>31-dec-25</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 2.589.000</td><td>€ 2.333.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 9.723.000</td><td>€ 8.967.000</td></tr></table> Verwachte financiële resultaat 2025: € 0.	Inschatting	1-jan-25	31-dec-25	Eigen vermogen	€ 2.589.000	€ 2.333.000	Vreemd vermogen	€ 9.723.000	€ 8.967.000
Inschatting	1-jan-25	31-dec-25								
Eigen vermogen	€ 2.589.000	€ 2.333.000								
Vreemd vermogen	€ 9.723.000	€ 8.967.000								
Ontwikkelingen	Vanaf 2023 stijgt het aantal bijstandsuitkeringen. In de tweede bestuursrapportage 2024 is de bestandsontwikkeling geraamd op een gemiddelde van 3,4%. Voor Winterswijk stabiliseert de stijging in 2024; deze bedraagt 1,2%. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door een hogere instroom (+159 in 2024) als gevolg van (eigen) inkomsten werk/eigen bedrijf en een hogere instroom vanuit andere gemeenten (verhuizing). Daarentegen is de uitstroom voor Winterswijk fors hoger (+33%) ten opzichte van 2023. Ook nu komt dit mede door verhuizingen, naast uitstroom richting regulier werk. Voor 2025 wordt eveneens een stijging van het volume van de bijstand verwacht.									
Relatie tot programma's	Programma 2 Meedoen in Winterswijk.									
Informatie-uitwisseling	Op de bij de gemeenschappelijke regelingen gebruikelijke wijze worden de financiële stukken door de deelnemende gemeenten goedgekeurd.									
Risico's	De deelnemende gemeenten zijn aansprakelijk voor een eventueel exploitatietekort.									

Stadsbank Oost Nederland

Naam	Stadsbank Oost Nederland											
Vestigingsplaats	Enschede											
Doel	Stadsbank Oost Nederland is een kredietbank zonder winstoogmerk. Naast sociale kredietverstrekking verzorgt de bank de schuldenregeling in het kader van de Wet gemeenschappelijke schuldhulpverlening, voert budgetbeheer uit en geeft voorlichting en advies. Daarnaast voert de bank beschermingsbewind uit en maakt verzoekschriften voor de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp).											
Betrokkenen	De gemeenten: Almelo, Berkelland, Borne, Bronckhorst, Dinkelland, Enschede, Oost Gelre, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Lochem, Montferland, Oldenzaal, Oude IJsselstreek, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand, Wierden en Winterswijk.											
Bestuurlijk belang	De gemeente Winterswijk is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur door wethouder E.S.F. Schepers-Janssen.											
Financieel belang	De bijdrage voor 2024 bedraagt € 464.000. De begrote bijdrage voor 2025 bedraagt € 467.600. Het eigen vermogen bedraagt: Per 31 december 2021 € 971.100 Per 31 december 2022 € 1.349.200 Per 31 december 2023 € 1.369.900 Het vreemd vermogen bedraagt: Per 31 december 2021 € 14.781.400 Per 31 december 2022 € 15.214.500 Per 31 december 2023 € 11.396.200 Het resultaat over 2023 bedraagt: € 288.900. <table><tr><td>Inschatting</td><td>1-jan-25</td><td>31-dec-25</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 1.289.900</td><td>€ 1.464.500</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 5.790.100</td><td>€ 7.098.300</td></tr></table> Verwachte financiële resultaat 2025: € 0.			Inschatting	1-jan-25	31-dec-25	Eigen vermogen	€ 1.289.900	€ 1.464.500	Vreemd vermogen	€ 5.790.100	€ 7.098.300
Inschatting	1-jan-25	31-dec-25										
Eigen vermogen	€ 1.289.900	€ 1.464.500										
Vreemd vermogen	€ 5.790.100	€ 7.098.300										
	Wanneer het resultaat daartoe aanleiding geeft, dragen de deelnemende gemeenten, naar rato van het inwoneraantal, het exploitatieverlies.											
Ontwikkelingen	De dienstverlening van de Stadsbank sluit nauw aan bij de dienstverlening van de gemeente. Het dienstenaanbod van de Stadsbank wordt verzorgd vanuit het gemeentelijke loket (De Post). Samen met de Stadsbank wordt de drempel voor de schuldhulpverlening zo laag mogelijk gemaakt en richten we ons op het duurzaam schuldenvrij blijven. Al voordat de dienstverlening van de Stadsbank wordt beëindigd, wordt de nazorg opgepakt door het gemeentelijk sociaal team.											
Relatie tot programma's	Programma 2 Meedoen in Winterswijk.											
Informatie-uitwisseling	Op de bij de gemeenschappelijke regelingen gebruikelijke wijze, worden de financiële stukken door de deelnemende gemeenten goedgekeurd.											
Risico's	Gering.											

Stichting Achterhoek Toerisme

Naam	Stichting Achterhoek Toerisme											
Vestigingsplaats	Statutair Doetinchem, kantoor Borculo											
Doel	Het verzorgen van regiomarketing, gericht op het uitbouwen van de marktpositie van de toeristisch-recreatieve sector in de Achterhoek. Het vervullen van de functie van routeontwikkelaar en -beheerder.											
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doesburg, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk en Zutphen.											
Bestuurlijk belang	De bestuurlijke vertegenwoordiging van de Achterhoekse gemeenten wordt verzorgd door gemeente Doetinchem en Berkelland.											
Financieel belang	De jaarlijkse bijdrage van gemeente Winterswijk aan Stichting Achterhoek Toerisme bedraagt € 55.347 voor regiomarketing en € 8.000 voor het beheer van het routenetwerk. Stichting Achterhoek Toerisme wordt voor ongeveer 33% gefinancierd vanuit het bedrijfsleven. Om te voorkomen dat de resultaten van Achterhoek Toerisme gaan leiden tot de verplichting om vennootschapsbelasting te betalen, is ervoor gekozen om de resultaten uit de afgelopen jaren niet meer te presenteren als algemene reserve. Na afstemming met de accountant staan de resultaten nu als vooruit ontvangen bijdragen van de gemeenten, ter waarde van € 604.999 op de balans. Het eigen vermogen bedraagt: 31 december 2022 € 0 31 december 2023 € 0 Het vreemd vermogen bedraagt: 31 december 2022 € 1.953.715 31 december 2023 € 1.487.976 <table><tr><td>Inschatting</td><td>1-jan-25</td><td>31-dec-25</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 1.487.976</td><td>€ 1.517.976</td></tr></table> Verwachte financiële resultaat 2024: € 0.			Inschatting	1-jan-25	31-dec-25	Eigen vermogen	€ 0	€ 0	Vreemd vermogen	€ 1.487.976	€ 1.517.976
Inschatting	1-jan-25	31-dec-25										
Eigen vermogen	€ 0	€ 0										
Vreemd vermogen	€ 1.487.976	€ 1.517.976										
Ontwikkelingen	In 2016 is de organisatie van Stichting Achterhoek Toerisme uitgebreid met een vrijetijdsmakelaar, die in opdracht van de gemeenten wordt ingezet op de uitvoering van de Vrijetijdsagenda 2016-2019. In 2020 is de Vrijetijdsagenda 2020-2030 vastgesteld. Belangrijk aandachtspunt is het betrekken en verbinden van ondernemers in concrete projecten. In 2024 heeft er een eevaluatie en herijking plaatgevonden en is de Vrijetijdsagenda 2025-2028 opgesteld. De participerende gemeenten hebben een positieve evaluatie afgegeven op de resultaten en ontwikkeling van Stichting Achterhoek Toerisme in de afgelopen vier jaar. De langlopende subsidierelatie is verlengd voor het jaar 2024, met de intentie om dit langjarig voort te zetten. De komende jaren wil Achterhoek Toerisme voortbouwen op haar fundament en deze verder verstevigen: de regiomarketing, het routebureau en de verbindende factor. Met extra aandacht voor informatievoorziening en ontwikkeling en ontsluiting van kennis. Belangrijke samenwerkingspartners zijn de lokale VVV's, provincie Gelderland, de EUREGIO en het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC).											
Relatie tot programma's	Programma 2 Meedoen in Winterswijk.											
Informatie-uitwisseling	Informatieuitwisseling vindt plaats in het bestuur, in het ambtelijk overleg vrijetijdseconomie, het portefeuillehoudersoverleg vrijetijdseconomie, via een nieuwsbrief en via overlegging van de jaarstukken (begroting, jaarrekening en jaarverslag).											
Risico's	-											

Omgevingsdienst Achterhoek

Naam	Omgevingsdienst Achterhoek
Vestigingsplaats	Hengelo (Gld)
Doel	De Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) is een samenwerkingsverband, opgericht ten behoeve van de gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Deze taken bestaan uit het basistakenpakket (versie 2.3) en alle overige inrichting gebonden milieutaken (milieubreed). Enkele specialismen uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), zoals geluid, bodem/bouwstoffen, asbest, luchtkwaliteit (geur), externe veiligheid en juridische zaken.
Betrokkenen	De gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk en Zutphen en de provincie Gelderland.
Bestuurlijk belang	De gemeente Winterswijk is in het algemeen bestuur (AB) van de ODA vertegenwoordigd. Lid is portefeuillehouder Buitengebied, Natuur & Landschap, plaatsvervangend lid is de burgemeester.
Financieel belang	De ODA is op 1 april 2013 opgericht. Op basis van ingebrachte taken wordt een exploitatiebegroting opgesteld waaraan deelnemende gemeenten en de provincie volgens een afgesproken verdeelsleutel bijdragen. De verdeling van de kosten vindt plaats op basis van de (verwachte) afname van de partners per programma. Iedere deelnemer betaalt op rekeningbasis uiteindelijk voor de producten die hij daadwerkelijk per programma afneemt. Indien aan het einde van het jaar de ODA een positief of negatief resultaat behaalt, wordt door de deelnemende partijen op basis van een vastgestelde verrekensystematiek meegedeeld in het positieve resultaat of bijgedragen aan het negatieve resultaat. De bijdrage aan de ODA wordt jaarlijks in de programmabegroting van de gemeente opgenomen. De ODA legt inhoudelijke en financiële verantwoording af aan de betrokken gemeenten en de provincie. De bijdrage bedraagt over: 2019 € 609.600 (exclusief de verrekening tekort jaarrekening 2019) 2020 € 574.280 2021 € 604.300 (exclusief verrekening overschot jaarrekening 2021) 2022 € 740.900 (exclusief verrekening tekort jaarrekening 2022) 2023 € 839.000 2024 € 856.000 (volgens begroting) Het eigen vermogen bedraagt: Per 31 december 2018 € 134.000 Per 31 december 2019 € -/- 389.000 Per 31 december 2020 € 645.000 Per 31 december 2021 € 354.000 Per 31 december 2022 € -/- 134.000 Per 31 december 2023 € 500.000 Per 31 december 2024 € 164.000 Het vreemd vermogen bedraagt: Per 31 december 2018 € 1.347.000 Per 31 december 2019 € 2.242.000 (exclusief de verrekening tekort gemeenten) Per 31 december 2020 € 1.883.000 Per 31 december 2021 € 1.718.000 Per 31 december 2022 € 2.878.000 (exclusief de verrekening tekort gemeenten) Per 31 december 2023 € 2.609.000 Per 31 december 2024 € 1.146.000 (inschatting) Inschatting 1-jan-25 31-dec-25 Eigen vermogen Vreemd vermogen Financieel resultaat over 2024: ??? Verklaring van het resultaat. Verwacht financieel resultaat over 2024:
Ontwikkelingen	Naast het uitvoeren van het Wabo-takenpakket heeft het jaar 2024 bij de ODA in het teken gestaan van de invoering van de Omgevingswet. De aandacht voor het milieu is daardoor toegenomen. Daarbij geeft de ODA aan dat het werkveld steeds complexer is geworden. Dit komt door razendsnelle ontwikkelingen in de samenleving. Er worden veel nieuwe producten en technieken ontwikkeld. Helaas zitten daar soms 'bijwerkingen' aan voor het milieu en de gezondheid die pas na verloop van tijd aan het licht komen. Een voorbeeld hiervan zijn de Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Onder het interbestuurlijk programma versterking Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (IBP VTH) zijn robuustheidscriteria ontwikkeld. De staatssecretaris heeft de omgevingsdiensten gevraagd om voor 1 april 2024 een Plan van Aanpak in te dienen om voor 2026 aan deze robuustheidscriteria te voldoen. Het bestuur heeft het Plan van Aanpak tijdig aangeboden en het Rijk heeft een reactie hierop gegeven. Het ministerie heeft ingeschat dat de Omgevingsdienst Achterhoek op 1 april 2026 niet (zelfstandig) robuust kan zijn. Tijdens het overleg van het Algemeen Bestuur van de ODA van 5 december 2024 heeft het bestuur de voorzitter en de directeur van de ODA de opdracht gegeven om de verkennende gesprekken over mogelijke fusiepartners te formaliseren. Er moet actief gezocht worden naar een passende fusiepartner.
Relatie tot programma's	Programma 3 Werkend Winterswijk.
Informatie-uitwisseling	Op de bij de gemeenschappelijke regelingen gebruikelijke wijze worden de financiële stukken door de deelnemende gemeenten goedgekeurd.
Risico's	Risico's zijn:

Naam	Omgevingsdienst Achterhoek
	- Uitvoering van de aanbevelingen van het rapport van de commissie Van Aartsen en daarmee ook de aanbevelingen vanuit het interbestuurlijke programma versterking Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (IBP VTH); - Actualisatie risicomodule/analyse. De ODA is in 2023 gestart met het opstellen van een nieuwe risicoanalyse. Basis van deze actualisatie is de invoering van de Omgevingswet als het gaat om milieubelastende activiteiten (MBA) in plaats van inrichtingen. Deze nieuwe risicoanalyse gaat als basis dienen voor het handavingsuitvoeringsprogramma (HUP) 2025 en voor het vergunningenuitvoeringsprogramma (VUP) en de daaropvolgende jaren. In de loop van 2025 worden de effecten hiervan bekend. Dit heeft invloed op de begroting 2025. - Actualisatie van het productenboek. Sommige producten worden opgeknipt in onderliggende onderdelen, andere producten vervallen mogelijk. Regiewerk komt daarvoor in de plaats. De wijziging leidt tot een veranderde omzetcombinatie van aantallen en productprijzen. Hiermee kan ook de uiteindelijke omzet van de ODA wijzigen. Daarnaast is de ODA vanaf de zomer 2024 tijdschrijven. Dit wordt ook doorvertaald in het productenboek. - Nieuwe wet- en regelgeving (onder andere ZZS zoals PFAS, klimaatproblematiek, stikstof en de energietransitie). Deze thema's kunnen mogelijk consequenties hebben voor de omvang van het takenpakket van de ODA en daarmee tot een hogere bijdrage leiden.

Coöperatie Energieloket Achterhoek U.A.

Naam	Coöperatie Energieloket Achterhoek U.A.											
Vestigingsplaats	Doetinchem											
Doel	De coöperatie en bijbehorende uitvoeringsorganisatie richten zich op: Het ontwikkelen en uitvoeren van duurzame energieprojecten in de Achterhoek. Het geven van voorlichting over de opwekking en het gebruik van duurzame energie in de Achterhoek. Het bevorderen van energiebesparing. Het instellen en beheren van een fonds om toekomstige initiatieven op het gebied van duurzame energie in de Achterhoek te kunnen financieren.											
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk. Doesburg zal ook toetreden in de loop van 2024.											
Bestuurlijk belang	De algemene vergadering bestaat uit acht leden (één lid van het college van burgemeester en wethouders uit elke deelnemende gemeente) en bestuurders van de anderen leden. Voor Winterswijk neemt wethouder G.E. Visser deel aan de algemene vergadering.											
Financieel belang	De bijdrage in 2025 bedraagt € 0. Het eigen vermogen bedraagt: Per 31 december 2022 € 174.422 Per 31 december 2023 € 232.925 Per 31 december 2024 € 243.000 (indicatie) Het vreemd vermogen bedraagt: Per 31 december 2022 € 1.425.328 Per 31 december 2023 € 2.804.884 Per 31 december 2024 € 1.837.000 (indicatie) Resultaat 2024: € 10.000 (indicatie) <table><tr><td>Inschatting</td><td>1-jan-25</td><td>31-dec-25</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 275.000</td><td>€ 175.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 2.000.000</td><td>€ 2.000.000</td></tr></table> Verwachte financiële resultaat 2025: € 40.000			Inschatting	1-jan-25	31-dec-25	Eigen vermogen	€ 275.000	€ 175.000	Vreemd vermogen	€ 2.000.000	€ 2.000.000
Inschatting	1-jan-25	31-dec-25										
Eigen vermogen	€ 275.000	€ 175.000										
Vreemd vermogen	€ 2.000.000	€ 2.000.000										
Ontwikkelingen	De Coöperatie Energieloket Achterhoek U.A. wordt in de loop van 2024 uitgebreid met Doesburg.											
Relatie tot programma's	Is opgenomen in programma 3 Wonen en werken in Winterswijk.											
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt bestuurlijk plaats in de algemene vergadering en ambtelijk in het regionaal duurzaamheidscoördinatorenoverleg.											
Risico's	Het gemeentelijk risico als deelnemer van de gemeenschappelijke regeling is beperkt tot verlies van een achtste deel van het kapitaal van de leden ter grootte van € 174.422. Omdat de gemeente Winterswijk het basispakket niet meer afneemt en deze dienstverlening verricht vanuit het Centrum Duurzaam Winterswijk, is er geen verder risico.											

Stichting Winterswijk Cultuur Landschap (WCL)

Naam	Stichting Winterswijk Cultuur Landschap (WCL)											
Vestigingsplaats	Winterswijk											
Doel	De stichting stelt zich ten doel een bijdrage te leveren aan te formuleren en uit te voeren beleid voor behoud, herstel en ontwikkeling van het buitengebied van Winterswijk. Daarbij wordt uitgegaan van een integrale benadering van vijf thema's: leefbaarheid, land- en tuinbouw, natuur- en landschapsbeheer, cultuurhistorie, recreatie en toerisme. WCL geeft ook advies aan overheden en ondersteunt projecten die een bijdrage leveren aan de geschetste doelen in het buitengebied.											
Betrokkenen	De gemeente Winterswijk, LTO Noord Oost Achterhoek afdeling Winterswijk, het Platform Natuur en Landschap Winterswijk, Gelders particulier grondbezit, de Stichting Particulier Agrarisch Natuurbeheer, NSW-landgoederen Winterswijk en omgeving, de Recron afdeling Winterswijk, de Stichting Boer en Recreatie, de Adviescommissie Cultuurhistorie, de gezamenlijke belangenverenigingen van het buitengebied, Koninklijke Horeca Nederland afdeling Winterswijk voor het buitengebied en Ondernemersvereniging Buitengebied Winterswijk. In 2022 is WCL begonnen met een moderniseringsproces (WCL 2.0). Er komt dan ook een afvaardiging van jongeren in het bestuur (Jong WCL).											
Bestuurlijk belang	Op dit moment zit WCL in een veranderingsfase (WCL 2.0); daarbij hoort ook het aanpassen van de statuten. De grootste wijziging is dat wethouder S. Fleuren vicevoorzitter wordt en dat de ambtenaren (A. Schoemaker (secretaris) en mevrouw J. Ras) geen bestuurslid meer zijn, maar adviseur vanuit de gemeente Winterswijk worden. Daarmee is voldoende toezicht gewaarborgd.											
Financieel belang	Bijdrage voor 2025 bedraagt € 75.000 + € 15.000 (vanuit afvalstoffenheffing; voor opruimen zwerfafval buitengebied). Budget 2023: (goedgekeurde) bijdrage bedraagt € 90.000. Het jaarverslag 2023 is opgesteld en op 13 mei 2023 ter goedkeuring voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Het resultaat over 2023 is € 19.217 positief. Het eigen vermogen bedraagt: Per 31 december 2020 € 65.465 Per 31 december 2021 € 84.207 Per 31 december 2022 € 75.487 Per 31 december 2023 € 94.704 Het vreemd vermogen bedraagt: Per 31 december 2020 € 154.446 Per 31 december 2021 € 142.374 Per 31 december 2022 € 281.360 Per 31 december 2023 € 211.608 <table><tr><td>Inschatting</td><td>1-jan-25</td><td>31-dec-25</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 95.000</td><td>€ 75.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 210.000</td><td>€ 150.000</td></tr></table> Verwacht financiële resultaat 2025: € 0			Inschatting	1-jan-25	31-dec-25	Eigen vermogen	€ 95.000	€ 75.000	Vreemd vermogen	€ 210.000	€ 150.000
Inschatting	1-jan-25	31-dec-25										
Eigen vermogen	€ 95.000	€ 75.000										
Vreemd vermogen	€ 210.000	€ 150.000										
Ontwikkelingen	WCL zit nog steeds in de veranderingsfase naar WCL 2.0. De bedoeling was om eind 2024 een nieuwe onafhankelijke voorzitter te hebben. Dit is niet gelukt en het proces wordt in 2025 voortgezet. WCL werkt aan het programma Vitaal Platteland en zet zich onder andere in voor maatwerk voor de Winterswijkse landbouw. Ook blijft WCL fungeren als promotor voor lokale LEADER-projecten.											
Relatie tot programma's	De activiteiten die de Stichting WCL Winterswijk uitvoert hebben vooral betrekking op programma 3. In het coalitieprogramma staat een aanbeveling om te zorgen voor meer externe financiering.											
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het dagelijks en algemeen bestuur. Ook worden - indien nodig - voorlichtingsavonden georganiseerd voor bewoners uit het buitengebied over bepaalde thema's. Jaarverslagen worden altijd in de maand mei aan de deelnemende partijen (onder andere gemeente Winterswijk) aangeboden.											
Risico's	Zeer gering. Een meerderheid van het algemeen bestuur beslist over nieuw beleid. Ook door de aanwezigheid van drie gemeentelijke vertegenwoordigers is directe controle/inbreng aanwezig. WCL heeft een werkprocessendocument. Daarnaast werkt WCL met een externe boekhouder en een accountant. De kans op het 'omvallen' van WCL wordt als zeer gering geschat.											

ROVA

Naam	ROVA											
Vestigingsplaats	Zwolle											
Doel	Het bevorderen van en/of het (doen) realiseren van integraal afvalketenbeheer en het leveren van kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op het terrein van het verwijderen van afvalstoffen. Daaronder ook inbegrepen beleidsondersteuning en collectieve aanbestedingen ten behoeve van de deelnemende overheden (gemeenten, de regio IJssel-Vecht en andere samenwerkingsverbanden). Vanuit de zorgtaak van de deelnemende overheden (gemeenten, de regio IJssel – Vecht en andere samenwerkingsverbanden) en het daarmee samenhangende economische belang, is ROVA werkzaam op het gebied van de inzameling, bewerking en verwerking van afvalstoffen, de reiniging en de gladheidsbestrijding, alsmede op het gebied van direct of indirect daarmee verband houdende andere milieuvelden en onderhoudstaken in de openbare ruimte.											
Betrokkenen	De aandeelhouders van ROVA, twintig gemeenten in de provincies Overijssel, Gelderland, Drenthe, Utrecht en Flevoland, de regio IJssel-Vecht en Afvalverwijdering Utrecht (AVU).											
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder hebben wij stemrecht over 290 aandelen. Dat is 3,4% van het totaal.											
Financieel belang	In 2024 is een dividend van € 156.000 over 2023 uitgekeerd (2022 : € 80.000, 2021 : € 111.000, 2020 : € 130.000, 2019: € 138.000, 2018: € 166.000, 2017: € 209.000, 2016: € 162.288). In 2025 is € 100.000 begroot. Het eigen vermogen bedraagt op: 31-12-2022 € 40.866.000 31-12-2023 € 43.020.000 Het vreemde vermogen bedraagt op: 31-12-2022 € 63.473.000 31-12-2023 € 59.990.000 <table><tr><td>Inschatting</td><td>1-jan-25</td><td>31-dec-25</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 44.120.000</td><td>€ 45.220.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 59.989.000</td><td>€ 59.989.000</td></tr></table> Verwachte financiële resultaat 2025: € 4.575.000.			Inschatting	1-jan-25	31-dec-25	Eigen vermogen	€ 44.120.000	€ 45.220.000	Vreemd vermogen	€ 59.989.000	€ 59.989.000
Inschatting	1-jan-25	31-dec-25										
Eigen vermogen	€ 44.120.000	€ 45.220.000										
Vreemd vermogen	€ 59.989.000	€ 59.989.000										
Ontwikkelingen	Vanaf 1 januari 2009 voert ROVA de uitvoering van de taken huisvuilinzameling, machinale straatreiniging (vegen) en kolken reinigen (riolering) uit. Vanaf 2011 voert ROVA voor onze gemeente de onderhoudstaken in de openbare ruimte uit.											
Relatie tot programma's	Is opgenomen in Programma 3 Wonen en werken in Winterswijk.											
Informatie-uitwisseling	Vindt plaats op alle relevante niveaus: van de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden op 'werkvloerniveau' tot aan de aandeelhoudersvergadering.											
Risico's	ROVA verzorgt de uitvoering van de reinigingstaken voor de deelnemende gemeente. Het accent ligt niet op het door ROVA zelf uitvoeren van de werkzaamheden. Als marktpartijen dit voordeliger kunnen, worden werkzaamheden uitbesteed. Om niet volledig afhankelijk te zijn van de markt, beschikt ROVA zelf over een uitvoerend bedrijf. Het risico van de deelneming in ROVA is daarom gering.											

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)

Naam	Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)																																				
Vestigingsplaats	Apeldoorn																																				
Doel	De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten op het gebied van de openbare veiligheid en hulpverlening te behartigen. Denk aan de brandweer, rampenbestrijding en geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen. Al deze taken worden uitgevoerd aan de hand van een multidisciplinair veiligheidsbeleid, zowel preventief als repressief.																																				
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hatter, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Winterswijk en Zutphen.																																				
Bestuurlijk belang	Voor alle taken die de veiligheidsregio op het gebied van rampen- en crisisbeheersing met zich meebrengt, is een veiligheidsbestuur verantwoordelijk. Dit veiligheidsbestuur bestaat in Noord- en Oost-Gelderland uit alle burgemeesters van de deelnemende gemeenten, het zogenoemde algemeen bestuur (AB). Sturing op de inzet van de brandweer (die het grootste deel van de begroting kenmerkt) vindt ook plaats door het algemeen bestuur.																																				
Financieel belang	Bij de verdeling van de gemeentelijke bijdrage over de deelnemende gemeenten wordt het verdeelmodel gebruikt. Dit verdeelmodel is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling VNOG. Als verdeelsleutel geldt de procentuele verdeling tussen de gemeenten uit het verdeelmodel. Het verdeelmodel is op zijn beurt gebaseerd op de verhouding per gemeente van het in de algemene uitkering van het gemeentefonds opgenomen bedrag voor het cluster openbare orde en veiligheid/brandweer en rampenbestrijding. Het verdeelmodel is ingegaan per 2017 en heeft een ingroeipad gekend. Per 2021 is het verdeelmodel volledig van kracht. Verder is het verdeelmodel per 2021, conform de Gemeenschappelijke Regeling VNOG, nog herijkt. Volgens deze regeling vindt éénmaal per vier jaar een herijking plaats. In 2023 heeft de laatste herijking plaatsgevonden van de procentuele verdeling tussen de verschillende gemeenten. Die geldt voor de bijdragen van gemeenten vanaf 2025 tot en met 2028. Besloten is om geen ingroeipad te hanteren. Dit betekent dat per 2025 het bijgestelde verdeelmodel direct volledig van kracht wordt. Voor Winterswijk heeft deze laatste herijking positieve consequenties. Het aandeel van Winterswijk in het totaal van de gemeentelijke bijdragen daalt van 3,62% naar 3,41%. Meerjarenoverzicht bijdrage VNOG: <table border="1"> <tr><td>Bijdrage 2020</td><td>€ 1.461.014</td></tr> <tr><td>Bijdrage 2021</td><td>€ 1.700.321</td></tr> <tr><td>Bijdrage 2022</td><td>€ 1.747.000</td></tr> <tr><td>Bijdrage 2023</td><td>€ 1.831.000</td></tr> <tr><td>Bijdrage 2024</td><td>€ 1.949.000 (begroting inclusief demarcatie)</td></tr> <tr><td>Bijdrage 2025</td><td>€ 1.935.600 (begroting inclusief demarcatie)</td></tr> </table> Het eigen vermogen bedraagt: <table border="1"> <tr><td>Per 31 december 2020</td><td>€ 14.546.000</td></tr> <tr><td>Per 31 december 2021</td><td>€ 15.524.500</td></tr> <tr><td>Per 31 december 2022</td><td>€ 17.323.913</td></tr> <tr><td>Per 31 december 2023</td><td>€ 19.874.060</td></tr> <tr><td>Per 31 december 2024</td><td>€ 17.925.000</td></tr> <tr><td>Per 31 december 2025</td><td>€ 15.667.000</td></tr> </table> Het vreemd vermogen bedraagt: <table border="1"> <tr><td>Per 31 december 2020</td><td>€ 42.340.000</td></tr> <tr><td>Per 31 december 2021</td><td>€ 38.214.000</td></tr> <tr><td>Per 31 december 2022</td><td>€ 35.566.035</td></tr> <tr><td>Per 31 december 2023</td><td>€ 25.423.595</td></tr> <tr><td>Per 31 december 2024</td><td>€ 47.558.000 (inschatting)</td></tr> <tr><td>Per 31 december 2025</td><td>€ 68.571.000 (inschatting)</td></tr> </table> In de afgelopen jaren heeft de VNOG geld overgehouden. Ook ziet de VNOG financieel moeilijke jaren op de gemeenten afkomen. Het AB heeft (in eerdere vergaderingen) geconcludeerd dat het daar proactief op wil bewegen. Het AB heeft daarom zowel voor de begroting 2024 als voor de begroting 2025 structurele besparingen opgenomen ter demping van de stijging van de gemeentelijke bijdrage. De gemeentelijke bijdrage wordt in stappen gedempt door in totaal € 1,9 miljoen aan structurele besparingen bij de VNOG. Verwacht financieel resultaat 2024 circa € 1,5 miljoen Verwacht financieel resultaat 2025: € 0	Bijdrage 2020	€ 1.461.014	Bijdrage 2021	€ 1.700.321	Bijdrage 2022	€ 1.747.000	Bijdrage 2023	€ 1.831.000	Bijdrage 2024	€ 1.949.000 (begroting inclusief demarcatie)	Bijdrage 2025	€ 1.935.600 (begroting inclusief demarcatie)	Per 31 december 2020	€ 14.546.000	Per 31 december 2021	€ 15.524.500	Per 31 december 2022	€ 17.323.913	Per 31 december 2023	€ 19.874.060	Per 31 december 2024	€ 17.925.000	Per 31 december 2025	€ 15.667.000	Per 31 december 2020	€ 42.340.000	Per 31 december 2021	€ 38.214.000	Per 31 december 2022	€ 35.566.035	Per 31 december 2023	€ 25.423.595	Per 31 december 2024	€ 47.558.000 (inschatting)	Per 31 december 2025	€ 68.571.000 (inschatting)
Bijdrage 2020	€ 1.461.014																																				
Bijdrage 2021	€ 1.700.321																																				
Bijdrage 2022	€ 1.747.000																																				
Bijdrage 2023	€ 1.831.000																																				
Bijdrage 2024	€ 1.949.000 (begroting inclusief demarcatie)																																				
Bijdrage 2025	€ 1.935.600 (begroting inclusief demarcatie)																																				
Per 31 december 2020	€ 14.546.000																																				
Per 31 december 2021	€ 15.524.500																																				
Per 31 december 2022	€ 17.323.913																																				
Per 31 december 2023	€ 19.874.060																																				
Per 31 december 2024	€ 17.925.000																																				
Per 31 december 2025	€ 15.667.000																																				
Per 31 december 2020	€ 42.340.000																																				
Per 31 december 2021	€ 38.214.000																																				
Per 31 december 2022	€ 35.566.035																																				
Per 31 december 2023	€ 25.423.595																																				
Per 31 december 2024	€ 47.558.000 (inschatting)																																				
Per 31 december 2025	€ 68.571.000 (inschatting)																																				
Ontwikkelingen	Regionaal Beleidsplan, Regionaal Risicoprofiel en Dekkingsplan 2025-2028 Elke veiligheidsregio in Nederland moet volgens de Wet veiligheidsregio's om de vier jaar een Regionaal Beleidsplan, Regionaal Risicoprofiel en een Regionaal Dekkingsplan maken. Het Regionaal Beleidsplan vormt de basis van het werk van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (hierna VNOG) voor de aankomende vier jaren. Het risicoprofiel en dekkingsplan liggen hieraan ten grondslag. De VNOG heeft het streven om het nieuwe beleidsplan zoveel mogelijk binnen de bestaande begroting uit te voeren. Mocht blijken dat er extra middelen nodig zijn, zullen ze dit via de reguliere weg (Kadernota) of via een aparte begrotingswijziging ter besluitvorming voorleggen. Het is op dit moment daarom onduidelijk of de begroting zal stijgen naar aanleiding van het Regionaal Beleidsplan 2025-2028. Gemeenschappelijke adviescommissie VNOG Sinds de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in 2022 is er de mogelijkheid tot het instellen van																																				

Naam	Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)
	een gemeenschappelijke adviescommissie, bestaande uit raadsleden. Voor vrijwel elke gemeente is VNOG de grootste gemeenschappelijke regeling, in elk geval bekeken vanuit het financieel belang. In de afgelopen jaren heeft ook het inhoudelijke en kwalitatieve belang van de veiligheidsregio een ontwikkeling doorgemaakt. Vanwege wederzijds belang voor zowel gemeenteraden en raadsleden enerzijds als VNOG anderzijds is het van belang om voortdurend zo dicht mogelijk bij de actualiteit aan te sluiten. Kadernota 2026-2029 De Kadernota bevat de financieel-technische uitgangspunten voor de begroting 2026 (zoals de reguliere loon- en prijsindex), alsmede een aantal autonome ontwikkelingen. De Kadernota bevat géén nieuw beleid. Op basis van de Kadernota stelt VNOG een concept (ontwerp)meerjarenbegroting 2025-2028 op. Er dreigt een korting van 10% op de rijksbijdrage aan de veiligheidsregio's (de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)). Hierover wordt landelijk overlegd met de minister om dit af te wenden. Als de korting doorgaat, kan dit grote gevolgen hebben. In de Kadernota worden de opties geschetst. Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage 2026 De gemeentelijke bijdrage gaat vanaf 2026 met name stijgen als gevolg van de loon- en prijsindex en daarnaast door enkele autonome ontwikkelingen. De stijging van de gemeentelijke bijdrage per 2026 bedraagt € 1.962.420 (exclusief de individuele verrekening per gemeente in het kader van onder andere de facilitaire kosten in de kazernes ('programma 8')). In de Kadernota worden tevens de laatste ontwikkelingen geschetst rondom het materieel, overige investeringen, de kapitaallasten, de bijbehorende egalisatiereserve. Ook wordt ingegaan op de stijging van de gemeentelijke bijdrage die hiermee gepaard gaat. Hierover is de afgelopen jaren al diverse keren informatie verstrekt. De stijging gaat in per 2027 en bedraagt € 3 miljoen in 2027 plus € 1,5 miljoen in 2028 (totaal structureel € 4,5 miljoen). Programmabegroting 2025 –2028 VNOG De voorliggende concept-programmabegroting 2025 – 2028 moet bij wet echter al voor 15 september 2024 worden vastgesteld en loopt in tijd dus vooruit op het beleidsplan. Vooruitlopend op het nieuwe beleidsplan is er in de concept-programmabegroting 2025 – 2028 daarom (nog) géén nieuw beleid (voornemens met een beslag op structureel, extra budget) opgenomen. Het beleidsplan is immers de grondslag voor de begroting, niet andersom. De voorliggende begroting is voor nu daarom toegespitst op reguliere taken en bestaande plannen. De VNOG geeft aan dat, indien nodig, begin 2025 de begroting voor 2025 kan worden bijgesteld met een begrotingswijziging. Wijziging gemeenschappelijke regeling VNOG De Wet gemeenschappelijke regelingen is in juli 2022 aangepast. Volgens de wet moet de gemeenschappelijke regeling VNOG hier binnen twee jaar op worden bijgewerkt en vastgesteld. In 2023 is het concept voorgelegd aan de raad met een mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. In 2024 is de gewijzigde gemeenschappelijke regeling vastgesteld. Na de ontvangen zienswijzen is onder andere besloten om geen ingroeipad voor het geactualiseerde verdeelmodel toe te passen. Het geactualiseerde verdeelmodel gaat per 2025 in. In de gemeentebegroting 2024-2028 was rekening gehouden met een ingroeipad van twee jaar: in 2025 50% van het voordeel en in 2026 het volledige voordeel. Het volledige voordeel van het aangepaste verdeelmodel wordt nu een jaar eerder behaald. Ophoging rijksbijdrage BDuR De BDuR-ophoging komt in vier tranches, waarbij de eerste tranche is ingegaan. De laatste tranche volgt in 2026. In de Kadernota is een aantal bestedingsrichtingen voor de BDuR-ophoging geschetst. In het bestedingsplan voor de BDuR-ophoging, die vastgesteld is door het algemeen bestuur van de VNOG op 30 maart 2024, is beschreven dat de volgende onderwerpen worden doorontwikkeld: versterking van de crisisbeheersing, versterking van de informatievoorziening en vergroting van de flexibiliteit (sneller handelen als een crisis om actie vraagt).
Relatie tot programma's	Programma 4 Bestuurlijk Winterswijk.
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het algemeen bestuur en via de op grond van de gemeenschappelijke regeling afgesproken overlegging van de financiële stukken (begroting, rekening). Vastgelegd is dat de raad altijd om informatie kan vragen.
Risico's	Een stijging van de financieringskosten bij het aantrekken van leningen (vreemd vermogen) als gevolg van een stijging van rentepercentages. Ook hogere prijzen boven de prijsindex als gevolg van wereldwijde ontwikkelingen zijn een risico. Een toenemende vraag in samenhang met schaarste van aanbod, doen de grondstof- en materiaalprijzen stijgen.

Gemeenschappelijke regeling Regio Achterhoek

Gemeenschappelijke regeling Regio Achterhoek	
Vestigingsplaats	Doetinchem
Doel	De samenwerking richt zich op: - De totstandkoming van regionaal beleid en regionale lobby om daarmee de Achterhoek op de kaart te zetten. - Het ontwikkelen van regionaal beleid en projecten voor bovenlokale onderwerpen voor gemeenten en andere overheidsorganisaties. - De afstemming van lokaal beleid, overleg tussen gemeenten en gemeenschappelijke belangenbehartiging.
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit acht leden (één lid van het college van burgemeester en wethouders uit elke deelnemende gemeente). Voor Winterswijk is burgemeester B.J.J. Bengevoord lid van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Plaatsvervangend lid is wethouder S. Metaal-ten Dolle.
Financieel belang	De bijdrage bedraagt over: 2020 € 194.007 2021 € 196.980 2022 € 200.559 2023 € 207.759 2024 € 217.185 2025 € 234.094 Het eigen vermogen bedraagt: Per 31 december 2020 € 6.229.000 Per 31 december 2021 € 6.726.000 Per 31 december 2022 € 7.150.000 Per 31 december 2023 € 6.808.000 Per 31 december 2024 € 6.762.000 Per 31 december 2025 € 6.095.000 Het vreemd vermogen bedraagt: Per 31 december 2020 € 22.601.000 Per 31 december 2021 € 20.174.000 Per 31 december 2022 € 15.429.000 Per 31 december 2023 € 12.579.000 (volgens rekening) Per 31 december 2024 € 15.484.000 (volgens begroting) Per 31 december 2025 € 17.759.000 (volgens begroting) Financieel resultaat 2023: € 97.450. Door het algemeen bestuur is op 3 juli 2024 besloten om het voordelige resultaat van € 97.450 (€ 0,37 per inwoner) in 2023 toe te voegen aan het investeringsfonds. Dit is in lijn met wat besloten is in De Achterhoek werkt door 2.0: een eventueel overschot van het jaarresultaat wordt toegevoegd aan het investeringsfonds tot een maximum van € 0,50 per inwoner. Verwacht financieel resultaat 2024: € 0. Verwacht financieel resultaat 2025: € 0.
Ontwikkelingen	De aanvraag van de Regio Achterhoek voor een bijdrage voor een nieuwe RegioDeal-periode is in 2024 toegekend. De gemeente Montferland is in 2024 toetreden tot de Regio Achterhoek.
Relatie tot programma's	De taken hebben betrekking op meerdere programma's.
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het dagelijks en het algemeen bestuur, de Achterhoek Board, Achterhoek Raad en de Thematafels. Ook de begroting en jaarrekening zijn informatiebronnen. Vastgelegd is dat de raad meer bij de beleidsvoorbereiding van de regio wordt betrokken, vooral bij de jaarlijkse vaststelling van de strategische agenda. Uiteraard kan de raad altijd om informatie vragen.
Risico's	Deelnemende gemeenten zijn aansprakelijk voor een eventueel exploitatietekort.

Gemeenschappelijke regeling voor het Nederlands-Duitse openbare lichaam EUREGIO

Naam	Gemeenschappelijke regeling voor het Nederlands-Duitse openbare lichaam EUREGIO
Vestigingsplaats	Gronau
Doel	De EUREGIO bevordert, ondersteunt en coördineert de regionale grensoverschrijdende samenwerking van haar leden. De regionale grensoverschrijdende samenwerking vindt plaats op de volgende gebieden: communicatie, sociaal-culturele ontmoetingen, gezondheidszorg, scholing en opleiding, openbare veiligheid, hulpdiensten en rampenbestrijding, cultuur en sport, economische ontwikkeling, arbeidsmarkt en kwalificatie, innovatie en technologietransfer, recreatie en toerisme, agrarische ontwikkeling, ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, energie, natuur- en milieubescherming, afvalbeheer en waterbeheer.
Betrokkenen	Er zijn ongeveer 129 gemeenten, steden, (Land-)Kreise en waterschappen lid, 104 aan Duitse en 25 aan Nederlandse zijde.
Bestuurlijk belang	De leden van EUREGIO vormen samen het algemeen bestuur (AB). Onder het AB fungeert de Euregioraad met 43 Duitse, 43 Nederlandse vertegenwoordigers en een voorzitter. Het dagelijks bestuur bestaat uit elf Nederlandse en Duitse leden. De Euregioraad wordt geadviseerd door drie commissies: Maatschappelijke Ontwikkeling (voorheen Commissie Mozer), Duurzame en Ruimtelijke Ontwikkeling, en Economie en Arbeidsmarkt.
Financieel belang	De (geharmoniseerde) bijdrage per inwoner is € 0,29. De bijdrage bedraagt in: 2020: € 8.382 2021: € 8.367 2022: € 8.416 2023: € 8.464 2024: € 8.483 2025: € 8.477 Het eigen vermogen bedraagt: Per 31 december 2020 € 2.063.948 Per 31 december 2021 € 2.305.208 Per 31 december 2022 € 2.649.561 Per 31 december 2023 € 2.577.055 Het vreemd vermogen bedraagt: Per 31 december 2020 € 23.389.023 Per 31 december 2021 € 12.188.649 Per 31 december 2022 € 30.290.956 Per 31 december 2023 € 29.942.644 Verwacht financieel resultaat 2024: -/- € 37.743 Verwacht financieel resultaat over 2025: € 70.956
Ontwikkelingen	
Relatie tot programma's	De taken die de EUREGIO uitvoert, hebben betrekking op meerdere programma's.
Informatie-uitwisseling	Informatie-uitwisseling vindt plaats in het AB, de Euregioraad, het DB en de commissies, en via de op grond van de regeling afgesproken overlegging van de financiële stukken (jaarrekening en begroting).
Risico's	De risico's zijn vergelijkbaar met die van lidmaatschappen van regelingen volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR). Dat wil zeggen dat de leden aansprakelijk zijn voor eventuele exploitatietekorten.

N.V. Alliander

Naam	N.V. Alliander
Vestigingsplaats	Arnhem
Doel	Alliander is een netwerkbedrijf dat voortgekomen is uit Nuon (tegenwoordig Vattenfall). Alliander bestaat uit de onderdelen Liander en Qirion. Liander, een regionale netbeheerder, verzorgt de distributie van energie in een derde van Nederland en telde in 2023 5,9 miljoen klantenaansluitingen.
Betrokkenen	Alle aandelen van Alliander zijn in handen van Nederlandse provincies, zoals Gelderland (45%) en Noord-Holland (9%), gemeenten, waaronder Amsterdam (9%), en B.V. Houdstermaatschappij Falcon (13%), waarvan de aandelen worden gehouden door de provincie Gelderland.
Bestuurlijk belang	Er is geen specifiek bestuurlijk belang. Als aandeelhouder hebben we een stemrecht over 436.930 aandelen. Dat is 0,319% van het totaal.
Financieel belang	De netto omzet in 2023 bedroeg € 2,7 miljard. Het netto resultaat € 267 miljoen en de dividend € 120 miljoen. Per 2023 zijn 136.794.964 aandelen geplaatst en volgestort. Contacten met aandeelhouders vindt primair plaats tijdens de aandeelhoudersvergaderingen. Daarnaast vinden overleggen plaats tussen de vennootschap en aandeelhouders buiten de aandeelhoudersvergaderingen om. Het dividend bedroeg in 2021 € 322.918, in 2022 € 261.592 en in 2023 € 553.528. Het dividend in 2023 was inclusief dividend volgend uit de verkoop van Kenter.
Ontwikkelingen	Het doel van Alliander is om in 2030 klanten oplossingen te bieden die passen bij een betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem. Hiermee willen ze niet alleen de energietransitie mogelijk maken, maar ook versnellen. Zodat Nederland in 2050 klimaatneutraal is. De strategie van Alliander laat zien hoe ze dit willen bereiken en wat ze van anderen nodig hebben.
Relatie tot programma's	Programma 4 Bestuurlijk Winterswijk.
Informatie-uitwisseling	Vindt plaats op de aandeelhoudersvergadering.
Risico's	Productie en handel zijn commerciële activiteiten met daarbij behorende risico's. Het klantenbestand heeft echter een gebonden karakter, dit in tegenstelling tot de energieleverancier. De gemeente Winterswijk is niet aansprakelijk voor de eventuele tekorten van Alliander.

N.V. Vitens

Naam	N.V. Vitens
Vestigingsplaats	Zwolle
Doel	Vitens wint, zuivert en levert jaarlijks meer dan 340 miljard liter drinkwater aan bijna 6 miljoen klanten. Dat zijn zowel particulieren als bedrijven, verspreid over vijf provincies en enkele gemeenten in Drenthe en Noord-Holland. De primaire taak is te zorgen voor betrouwbaar drinkwater: 24 uur per dag, 365 dagen per jaar. Nu én in de toekomst.
Betrokkenen	Vitens is een publiek bedrijf en de aandelen van de naamloze vennootschap zijn (in)direct in handen van provinciale en gemeentelijke overheden.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft recht op deelneming aan de beraadslagingen en stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Winterswijk bezit 32.046 aandelen. Dit is 0,555% van het totaal van de uitgegeven 5.777.247 aandelen.
Financieel belang	Ook over 2023 wordt geen dividend uitgekeerd. De gerealiseerde winst is toegevoegd aan de reserves met het oog op de opgave, de solvabiliteitsdoelstelling en de vereisten van de banken.
Ontwikkelingen	Het is de ambitie van Vitens om samen met anderen te komen tot een nieuw duurzaam waterecosysteem. Van oudsher is het waterecosysteem in Nederland gericht op 'droge voeten'. Vitens zorgt dat het regenwater en rivierwater zo snel mogelijk worden afgevoerd naar de zee. Het snelle wegpompen is nadelig voor het grondwaterpeil en daarmee voor de natuur, voor boeren en voor drinkwaterbedrijven als Vitens. Er is namelijk iets veranderd in het klimaat. Het regent minder vaak en als het regent dan is dat zo hard dat de regen onvoldoende tijd heeft om 'in de grond te trekken'. Met als gevolg dat er grote gebieden in Nederland structureel te droog zijn. Daarom pleit Vitens er samen met tal van andere betrokken organisaties voor om anders te gaan kijken naar het watersysteem. Om toe te werken naar een systeem waarbij alles gericht is op het vasthouden van zoet water, in plaats van op het zo snel mogelijk afvoeren. Dat is geen gemakkelijke opgave, maar wel een noodzakelijke.
Relatie tot programma's	Programma 4 Bestuurlijk Winterswijk.
Informatie-uitwisseling	Vindt plaats op de aandeelhoudersvergadering.
Risico's	Drinkwaterlevering kent een gebonden klantenbestand. Dit maakt dat het risicoprofiel minder groot is dan bij activiteiten in een geliberaliseerde markt.

N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten

Naam	N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten
Vestigingsplaats	Den Haag
Doel	De Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG) is opgericht in 1914 en richt zich exclusief op het publieke domein in Nederland. Klanten zijn onder meer gemeenten, woningcorporaties en zorg- en onderwijsinstellingen.
Betrokkenen	Het Rijk, de provincies, gemeenten en nog enkele andere overheidsinstanties.
Bestuurlijk belang	We hebben stemrecht over 17.199 aandelen. Dit is 0,031% van het totaal. Het totaal aantal uitstaande aandelen is 55.690.720.
Financieel belang	Het dividend in 2021 bedroeg € 39.213,72. In 2022 was dit € 42.997,50 en in 2023 € 37.149.
Ontwikkelingen	De ambitie van de BNG is om klanten te beschouwen als natuurlijke partner voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. De BNG heeft daarbij drie kernwaarden: duurzaam, betrouwbaar en professioneel.
Relatie tot programma's	Programma 4 Bestuurlijk Winterswijk.
Informatie-uitwisseling	Vindt plaats op de aandeelhoudersvergadering.
Risico's	Het financiële risico blijft beperkt tot het nominale bedrag van de aandelen.

AGEM Gemeentelijke Energie B.V.

Naam	AGEM Gemeentelijke Energie B.V.											
Vestigingsplaats	Doetinchem											
Doel	De energielevering aan de Achterhoekse gemeenten op een duurzame manier tot stand brengen door: - Het inkopen van energie en certificaten of andere rechten met een duurzame oorsprong, zoveel mogelijk uit de regio Achterhoek. - Het opwekken van duurzame energie voor gemeenten. - Het opwekken en eventueel opslaan van duurzame energie, zoveel mogelijk uit de regio Achterhoek. - Het verkrijgen, bezitten, vervreemden, beheren of anderszins gebruiken van vermogensrechten, roerende zaken en registergoederen.											
Betrokkenen	De gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.											
Bestuurlijk belang	De algemene vergadering bestaat uit acht leden (één lid van het college van burgemeester en wethouders uit elke deelnemende gemeente).											
Financieel belang	De bijdrage in 2024 was € 0. Eigen vermogen per 31-12-2022: € 8.551 Eigen vermogen per 31-12-2023: € 581.419 Eigen vermogen per 31-12-2024: € 43.000 (indicatie) Vreemd vermogen per 31-12-2022: € 2.500.471 Vreemd vermogen per 31-12-2023: € 2.100.748 Vreemd vermogen per 31-12-2024: € 2.007.000 (indicatie) Resultaat 2024: € 15.000 (na belastingen) (indicatie) <table><tr><td>Inschatting</td><td>1-jan-25</td><td>31-dec-25</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 28.000</td><td>€ 28.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 2.619.000</td><td>€ 2.550.000</td></tr></table> Verwachte financiële resultaat 2025: € 10.000 (geschat)			Inschatting	1-jan-25	31-dec-25	Eigen vermogen	€ 28.000	€ 28.000	Vreemd vermogen	€ 2.619.000	€ 2.550.000
Inschatting	1-jan-25	31-dec-25										
Eigen vermogen	€ 28.000	€ 28.000										
Vreemd vermogen	€ 2.619.000	€ 2.550.000										
Ontwikkelingen	Er is door de aandeelhouders besloten dat de financiering van zonnepark Braamt door de gemeenten op gelijke manier gebeurt. Voor Winterswijk betekent dit dat de leningovereenkomst ongewijzigd blijft. Doordat zes andere gemeenten kapitaal gestort hebben voor Braamt, vindt er een verschuiving plaats van eigen vermogen naar vreemd vermogen.											
Relatie tot Programma's	Is opgenomen in programma 3 Werkend Winterswijk.											
Informatie-uitwisseling	Niet van toepassing.											
Risico's	Omdat AGE B.V. energie inkoopt en weer doorverkoopt en hierbij haar kosten kan doorbelasten, zijn de risico's van de onderneming beperkt. Ook bij de aanschaf van het zonnepark Braamt bleven de risico's beperkt, omdat AGE niet als ontwikkelaar optrad.											

Paragraaf grondbeleid

Inleiding

De paragraaf grondbeleid is volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een verplicht onderdeel in de begroting en het jaarverslag. Deze paragraaf bevat:

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting.
- Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert.
- Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie.
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming.
- De beleidsuitgangspunten voor de reserves voor de grondexploitatie in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Onze visie op grondbeleid in relatie tot onze programmadoelstellingen

In de Structuurvisie Kom Winterswijk 2010-2020 staat ons planologisch beleid voor de bebouwde kom. Deze structuurvisie is 24 februari 2011 door de gemeenteraad vastgesteld. In de uitvoeringsparagraaf van de structuurvisie is aandacht voor de relatie tussen ruimtelijke projecten en toekomstige gebiedsontwikkelingen. Hierdoor is het mogelijk om de kosten van ruimtelijke ontwikkelingen en bovenwijkse voorzieningen (mede) te verhalen op particuliere grondexploitaties.

De Omgevingsvisie Kom volgt de structuurvisie uit 2011 op. Een omgevingsvisie voor de kern van Winterswijk is in voorbereiding. Samen met de Omgevingsvisie Buitengebied vormt de omgevingsvisie voor de kern het beoordelingskader voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Voor woningbouw zoeken we bij voorkeur ruimte op inbreidingslocaties. Maar we houden er rekening mee dat inbreidingslocaties niet toereikend zijn voor de hele woningbouwopgave. De Rikker is in de structuurvisie 2011 al aangewezen als uitbreidingslocatie.

We (her)ontwikkelen bedrijventerreinen. Dit doen we bijvoorbeeld op de voormalige steenfabriek De Vlijt aan de Misterweg en in de Spoorzone aan de Parallelweg. In het noordoosten van de gemeente ontwikkelen we samen met de gemeente Vreden op de landsgrens het Dienstencentrum Gaxel Grens/zWork Center.

Hoe voeren we ons grondbeleid uit?

We geven het grondbeleid vorm aan de hand van beleidsnotities voor (delen van) het grondbeleid. Dit doen we wanneer de behoefte aan beleidsbepaling zich voordoet. Het grondbeleid is nu niet vastgelegd in een door de raad vastgestelde beleidsnota.

De uitvoering van het grondbeleid volgt op de ontwikkeling van het planologisch beleid. Belangrijke beleidsdocumenten voor ons grondbeleid zijn:

- De Structuurvisie Kom Winterswijk 2010-2020.
- De woonvisie Passend en Duurzaam Wonen in Winterswijk 2020-2025/Volkshuisvestelijk Afwegingskader Woningbouw Winterswijk.
- De Regionale Woonagenda Achterhoek 2023-2030.
- Het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) regio Achterhoek.

Vanaf 2024 werkt de gemeente met een programmering van ruimtelijke investeringen. Deze programmering is gebaseerd op:

1. Een inventarisatie van noodzakelijke en gewenste (vervangings)investeringen in maatschappelijk vastgoed en in de gemeentelijke hoofdwegenstructuur, anders dan reguliere exploitatie en eventueel in combinatie met nieuwbouw en verplaatsing van voorzieningen.
2. De Meerjaren Investeringsplanning Ruimtelijke Projecten (MIR), het overzicht van de nog niet gerealiseerde projecten uit de uitvoeringsparagraaf van de Structuurvisie Kom Winterswijk 2010-2020. De MIR werd ieder jaar geactualiseerd.

Per ontwikkelingslocatie beoordelen we of we een actief of faciliterend grondbeleid voeren. We kijken per locatie of we samenwerking zoeken met private partijen. Afhankelijk van de mogelijkheden en de behoefte besluiten we of we zelf gronden kopen, bouwrijp maken en uitgeven voor de functies wonen en werken, of dat we locaties door particuliere partijen laten ontwikkelen.

We sturen bij wanneer daarvoor aanleiding is. Jaarlijks actualiseren we de financiële prognose van de grondexploitaties. De uitkomst wordt toegelicht in de paragraaf grondbeleid. Indien nodig doen we voorstellen en stellen we de koers op het gebied

van het grondbeleid bij. Twee keer per jaar schetsen we in de begroting en de jaarrekening de actuele situatie.

Gebiedsontwikkeling gemeentelijk initiatief

De Vlijt

De gemeente heeft eind 2022 de voormalige steenfabriek De Vlijt verworven. De gebouwen op het terrein zijn gesloopt en de aanwezige verharding is verwijderd. Waar nodig vindt bodemsanering plaats. Op het terrein leggen we een nieuwe ontsluitingsweg aan vanaf de Misterweg. We verwachten hier vanaf 2025 hernieuwd bedrijventerrein uit te geven.

Bedrijvenlandgoed Slinge (voormalig DAV-terrein Wooldseweg)

Het bedrijf Winterwarm heeft zich hier gevestigd. In 2022 heeft Winterwarm de nieuwe fabriek in gebruik genomen. In 2024 heeft de gemeente het laatste gedeelte van de grond uitgegeven aan Winterwarm. Dit project is nu afgerond.

Spoorzone

Op het emplacement in de Spoorzone is plaats voor hoogwaardige bedrijvigheid, perifere detailhandel en maatschappelijke functies. In 2024 is één bedrijfskavel uitgegeven. Voor het tweede bedrijfskavel en voor een woon-zorgcomplex zijn koopovereenkomsten gesloten. De gemeente is in gesprek met kandidaten voor de twee resterende kavels.

Eelink

Eelink is een woongebied voor woningen in het duurdere segment waarmee in 2006 is gestart. In een later stadium is de ontwikkeling van het aangrenzende terrein Den Harden met woningbouw aan het project toegevoegd. De ontwikkeling van Den Harden is een particulier initiatief. Het complex Eelink wordt in 2024 beëindigd. In 2025-2026 wordt de openbare ruimte nog afgerond.

Zonnebrink

Het project Zonnebrink is grotendeels gereed. Een perceel grond voor maatschappelijke doeleinden wordt nog bebouwd. Het laatste deel van het gebied wordt in 2025 woonrijp gemaakt

Boterstraat

Het plan Boterstraat is in 2024 afgerond met het aanleggen van het groen.

Pelkpark fase 3

Aan de Hakkelerkampstraat kunnen in het plangebied Pelkpark circa tien woningen worden gebouwd op de plek waar de vroegere Kohnstammschool staat. Wij verwachten het terrein in 2025 bouwrijp te maken.

Bedrijventerrein Dennenoord

De revitalisering van Dennenoord is in uitvoering en wordt in 2025 afgerond. Verhaegh Trading blijft als enige onderneming op Dennenoord gevestigd.

Gaxel

Samen met de gemeente Vreden willen we op de landsgrens aan de Vredenseweg het Dienstencentrum Gaxel Grens/zWork Center (GGC) realiseren.

Wooow

Wooow omvat het gebied gelegen tussen het Weurden, de Dingstraat, Roelvinkstraat en Spoorstraat. De Plus-locatie aan de Dingstraat maakt deel uit van het project. De raad heeft in 2023 de voorkeur uitgesproken voor nieuwe huisvesting voor Boogiewoogie, de bibliotheek en de Winterswijkse Uitdaging (WUh) aan de Spoorstraat. Elders in het plangebied is ruimte voor wonen en voor commerciële doeleinden. Aan het Weurden heeft de gemeente drie winkelpanden met bovenwoningen in eigendom. Wij verwachten dat we in 2025/2026 kunnen starten

met de herontwikkeling van dit gedeelte van Woow met een programma van detailhandel en circa veertig woningen. Het uitvoeringstempo is per ontwikkellocatie verschillend. Van de vier worden er zeker twee door andere partijen dan de gemeente gerealiseerd: de vervanging van de winkelpanden aan het Weurden en de vernieuwing van de Plus-locatie.

Ribeslaan

De gemeente ontwikkelt aan de Ribeslaan woningbouw voor starters op de woningmarkt. De kaders voor het project zijn uitgewerkt. In 2025 wordt een ontwikkelende partij geselecteerd. Daarna wordt het omgevingsplan gewijzigd om de ontwikkeling planologisch mogelijk te maken.

Basisschool Miste

De basisschool in Miste is gesloten. Het terrein en het gebouw zijn beschikbaar voor herontwikkeling. Gebleken is dat er in Miste behoefte is aan woningen voor jongeren en voor senioren. Onderzocht wordt of een ontwikkeling met behoud van het schoolgebouw haalbaar is.

Gebiedsontwikkeling particulier initiatief

Narcisstraat/Parallelweg

De gemeente heeft in 2023 voor de gemeentelijke positie in het gebied een verkoopovereenkomst gesloten met de projectontwikkelaar die eigenaar is van de aangrenzende, vroegere bouwmaterialenhandel Meerdink. De koper ontwikkelt het gebied voor de bouw van circa zeventig woningen. Het bestemmingsplan is in procedure.

Europalaan

De Woonplaats vervangt de komende jaren 112 woningen in 3 flatgebouwen aan de Europalaan door 130 nieuwe woningen in 4 gebouwen. De oude en nieuwe gebouwen worden gefaseerd gesloopt en gebouwd, zodat een deel van de bewoners van de te vervangen woningen in één keer over kan naar de nieuwbouw. Conform de planning is begin 2025 gestart met de eerste nieuwbouw.

Kloetenseweg

Het leegstaande winkelcentrum op de Pelkwijk wordt gesloopt en vervangen door nieuwbouw met een nieuwe supermarkt en 28 woningen. De werkzaamheden starten in 2025.

Park Achterhoek

Op Park Achterhoek wordt het terrein voor het gezondheidspark bebouwd. De ontwikkelaar van Park Achterhoek beoogt hier vier gebouwen te realiseren.

Meddo Nieuw Gelle

De uitleglocatie in Meddo wordt fasegewijs ontwikkeld. Fase 1 is gereed. Fase 2 is grotendeels gereed. De fasen 3 en fase 4 zijn begin 2025 in uitvoering genomen.

Brinkheurne, terrein Grijsen

De tweede fase van dit plan is in uitvoering. In deze fase kunnen elf woningen worden gebouwd, waarvan er inmiddels tien gereed zijn.

Vredenseweg 4-6

Op het terrein waar vroeger De Jager Wonen was gevestigd, zijn tien woningen gebouwd.

De Rikker

Het bestemmingsplan voor de Rikker is vastgesteld. Vanaf 2025 kunnen hier circa 200 woningen worden gebouwd.

Kottenseweg 18 tot 20 en Wooldseweg 13-II

Op het terrein waar vroeger een kolenhandel was gesitueerd, worden vijf woningen gebouwd.

Bumerweg

In 2022 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan vastgesteld voor de bouw van negentien appartementen verdeeld over twee gebouwen op een terrein aan de Bumerweg, waar voorheen een aannemersbedrijf was gevestigd. In 2024 zijn de afspraken over het te ontwikkelen programma op verzoek van de ontwikkelaar aangepast om het plan haalbaar te maken.

Wonen op Droppers Woold

De locatie voor de bouw van zestien woningen nabij de buurtschapskern van het Woold is bouwrijp gemaakt. In 2025 wordt gestart met het bouwen van de woningen. Acht van de zestien woningen voldoen aan de norm voor betaalbare koop dan wel betaalbare huur.

Sibbinkweg 3

Op het terrein van een voormalige kwekerij worden vijf vrijstaande woningen gebouwd.

Financiële positie grondexploitatie

We onderscheiden in het cluster grondexploitatie drie categorieën:

- Bouwgrond in exploitatie (BIE).
- Faciliterend grondbeleid.
- Strategische posities en grondexploitaties in voorbereiding.

Voor deze drie groepen gelden verschillende regels over hoe we ze moeten verantwoorden op de balans, en wat in financieel opzicht is toegestaan. We lichten de drie categorieën hierna toe.

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

Bouwgrond in exploitatie (BIE) vormt de kern van het gemeentelijk grondbedrijf. Het gaat om actief grondbeleid, waarmee vaak grote bedragen zijn gemoeid. De gemeente voert de grondexploitatie uit op basis van een vastgesteld bestemmingsplan.

We nemen investeringen in BIE op de balans op als onderhanden werk. Dit betekent dat we erop rekenen dat we de investering terugverdienen uit de verkoop van de bouwgrond die wordt ontwikkeld. Als een complex verliesgevend is, vormen we een verliesvoorziening zodra een verlies zich aandient. Om te beoordelen of de complexen in de BIE nog winstgevend zijn, rekenen we bij de jaarrekening de actuele stand van zaken van de complexen door.

De BIE omvatte in 2024 negen complexen: vier complexen voor woningbouw (Eelink, Zonnebrink, Boterstraat en Pelkpark fase 3) en vijf voor bedrijventerreinen (complex Parallelweg, Dienstencentrum Gaxel, Spoorzone-emplacement, Bedrijvenlandgoed Slinge en De Vlijt).

De boekwaarde van de BIE nam per saldo met € 0,1 miljoen toe. De boekwaarde bedraagt € 7,2 miljoen.

De belangrijkste wijzigingen in de boekwaarde van de complexen zijn:

- De negatieve boekwaarde van Eelink nam met € 0,6 miljoen toe. Dit bedrag komt als een positief resultaat tot uitdrukking in de jaarrekening. Het complex Eelink is afgesloten. Wel moet de openbare ruimte in het gebied nog worden afgerond. Hiervoor is een investeringskrediet van € 0,6 miljoen op de

begroting opgenomen conform de besluitvorming bij de tweede financiële prognose 2024.

- Het complex Parallelweg wordt eveneens afgesloten. De boekwaarde neemt met € 0,7 miljoen af. Hier staat tegenover dat de in de jaarrekening 2023 voor dit complex getroffen verliesvoorziening van € 0,7 miljoen vrijvalt.
- De boekwaarde van het Spoorzone-emplacement nam af met € 0,4 miljoen. De uitgifte van grond bracht € 0,6 miljoen op. Daar tegenover staan rentebijbeschrijving (€ 0,1 miljoen) en aan de exploitatie onttrokken winst (€ 0,1 miljoen).
- De boekwaarde van het complex De Vlijt is toegenomen met € 0,1 miljoen. De uitgaven voor het bouwrijp maken en de financieringsrente bedroegen € 0,5 miljoen. Daar staat € 0,4 miljoen tegenover die is ontvangen als voorschot op een subsidie van de provincie voor dit project. De totale toegekende subsidie bedraagt € 0,5 miljoen. Dankzij de subsidie kan de verliesvoorziening voor De Vlijt worden verlaagd met € 0,5 miljoen.
- De boekwaarde van het complex Bedrijvenlandgoed Slinge van € 0,9 miljoen is afgenomen tot nihil. De laatste grond in dit complex is uitgegeven voor € 0,8 miljoen. Het resterende verlies van € 0,1 miljoen was al gedekt door de voor dit complex getroffen verliesvoorziening.
- De voorziening voor de complexen in de BIE neemt met € 1,3 miljoen af door de genoemde vrijval van de voorzieningen voor het complex Parallelweg (€ 0,7 miljoen), Bedrijvenlandgoed Slinge (€ 0,1 miljoen) en door het verlagen van de voorziening voor De Vlijt (€ 0,5 miljoen).

(In €)

Boekwaarde Bouwgrond in exploitatie (BIE)		
Complex	Boekwaarde 1-1-2024	Boekwaarde 31-12-2024
Eelink	-581.196	0
Complex Parallelweg	665.622	0
Dienstencentrum Gaxel	196.656	207.141
Zonnebrink	-69.553	-65.881
Boterstraat	-24.433	0
Pelkpark fase 3	0	22.832
Spoorzone-emplacement	3.013.759	2.609.396
De Vlijt	5.440.954	5.541.935
Bedrijvenlandgoed Slinge	892.326	0
Totaal bruto	9.534.135	8.315.423
Af: voorziening complexen BIE	2.362.000	1.076.000
Netto-boekwaarde BIE	7.172.135	7.239.423

Financieel resultaat BIE

Op de complexen in de BIE is een positief resultaat van € 1.157.000 gerealiseerd. Dit resultaat is als volgt opgebouwd:

Resultaat beëindigen complex Eelink	€ 590.000	
Winstneming Zonnebrink	€ 3.000	

Winstneming Boterstraat	€ 5.000	
Winstneming Spoorzone-emplacement	€ 95.000	
Verlaging verliesvoorziening De Vlijt	€ 468.000	
Subtotaal		€ 1.161.000
Af: Negatief resultaat bij afsluiten complexen		
Parallelweg	€ 691.000	
Af: Voorziening complex Parallelweg	€ 678.000	
Subtotaal		€ 13.000
Bedrijvenlandgoed Slinge	€ 131.000	
Af: Voorziening Bedrijvenlandgoed Slinge	€ 152.000	
Subtotaal		€ -29.000
Treffen voorziening Pelkpark fase 3		€ 12.000
Totaal		€ 1.157.000

Het complex Eelink wordt in 2024 beëindigd. Dit is verwerkt in de tweede financiële prognose 2024. Alle kavels in Eelink zijn verkocht. Het complex wordt afgesloten met een voordelig resultaat van € 1.100.000. Van dit resultaat valt € 590.000 vrij in 2024. Het resterende gedeelte van het resultaat van € 510.000 is in vorige jaren al gerealiseerd. Nog niet alle werkzaamheden voor Eelink zijn uitgevoerd. De openbare ruimte in het plangebied wordt de komende twee jaar afgerond. Hiervoor is een

investeringskrediet aanleg wegen van € 565.000 beschikbaar. De ontwikkelaar van de particuliere gebiedsontwikkeling Den Harden draagt € 98.000 bij in deze kosten. Het complex Boterstraat wordt in 2024 afgesloten met een voordelig saldo van € 5.000.

Winst 2024 op complexen

Op de complexen Zonnebrink en Spoorzone-emplacement worden tussentijds positieve resultaten gerealiseerd. Bij exploitaties met een positief resultaat wordt de winst gefaseerd over de looptijd aan de exploitaties onttrokken. Per complex nemen we winst naar rato van de mate waarin kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd. Deze methode om winst te berekenen, wordt de POC-methode genoemd. POC betekent Percentage of completion. De commissie Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) heeft aangegeven dat de POC-methode moet worden gehanteerd voor het vaststellen van winsten uit gemeentelijke grondexploitaties.

Het eerder gerealiseerde resultaat op het complex Zonnebrink wordt met € 3.000 bijgesteld. In de Spoorzone is in 2024 de eerste kavel uitgegeven. Hierdoor kan € 95.000 resultaat worden genomen.

(In €)

Complex	Totale winst complex *)	Winst gerealiseerd t/m 2024	Winst onttrokken t/m 2023	Te verantwoorden winst 2024
Zonnebrink	55.982	52.822	50.164	2.658
Dienstencentrum Gaxel	3.910	-	-	-
Spoorzone-emplacement	713.603	94.833	-	94.833
Totaal	773.495	147.655	50.164	97.491

*) Winst berekend naar eindwaarde

Verliesvoorziening BIE

Voor complexen met een negatief financieel resultaat treffen we verliesvoorzieningen. Het resultaat 2024 komt tot uitdrukking in de verhoging dan wel verlaging van de verliesvoorziening die nodig is nadat we de exploitatie hebben herberekend. Wanneer een verlieslatend complex wordt beëindigd valt de voorziening vrij.

De verliesvoorziening voor De Vlijt wordt met € 468.000 verlaagd. We verwachten een verbetering van het resultaat op De Vlijt door een provinciale subsidie van € 500.000 die in 2024 is toegekend voor De Vlijt.

De complexen Parallelweg en Bedrijvenlandgoed Slinge worden in 2024 afgesloten. De negatieve resultaten op deze complexen worden verwerkt in de jaarrekening. De in de jaarrekening 2023 voor deze complexen getroffen voorzieningen vallen vrij. Voor het complex Pelkpark fase 3 wordt een bescheiden voorziening van € 12.000 getroffen. Het project heeft ten opzichte van de oorspronkelijke planning vertraging opgelopen. Een aanvullend flora- en faunaonderzoek is uitgevoerd en met sloopwerkzaamheden op het terrein moet worden gewacht op het juiste jaargetijde.

(In €)

Complex	Stand voorziening	Toename	Stand voorziening
	1-1-2024	2024	31-12-2024
Complex Parallelweg	678.000	-678.000	-
Pelkpark fase 3	-	12.000	12.000
De Vlijt	1.532.000	-468.000	1.064.000
Bedrijvenlandgoed Slinge	152.000	-152.000	-
Totaal	2.362.000	-1.286.000	1.076.000

Resultaat 2024 ten opzichte van de begroting 2024

In de begroting 2024 werd na de tweede financiële prognose rekening gehouden met een voordelig resultaat op de BIE van € 664.000.

Uiteindelijk gerealiseerd:	€ 1.157.000
Resultaat beter dan verwacht:	€ 493.000

Dat het resultaat beter is dan verwacht komt door de verlaging van de voorziening voor het complex De Vlijt, in samenhang met de bijdrage van de provincie. Bij het maken van de tweede financiële prognose was de subsidie nog niet toegekend. Verder is sprake van kleinere verschillen op diverse complexen.

Uitgegeven gronden in eigen exploitaties

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de in 2024 uitgegeven grond binnen eigen exploitaties.

Complex / categorie	Kavels	M²
Bedrijventerrein:		
Bedrijvenlandgoed Slinge (voormalig DAV-terrein)	1 perceel	7.555
Spoorzone-emplacement	1 perceel	5.500

Meerjarenperspectief Grondexploitaties

Jaarlijks actualiseren we de grondexploitatieberekeningen. De geactualiseerde exploitatieberekeningen geven inzicht in de financiële resultaten van de gemeentelijke grondexploitaties. Ook vormen ze de basis voor de risicoanalyse over de actieve projectenportefeuille. We actualiseren de exploitatieberekeningen bij de jaarrekening. We toetsen de waardering van de grondexploitaties op de balans aan de actuele berekening. Als uit de actualisering blijkt dat een project verlieslatend is, treffen we in de jaarrekening een verliesvoorziening.

De grondexploitatieberekeningen zijn een belangrijk onderbouwend element voor de jaarrekening. Bij de vaststelling van de jaarrekening wordt de raad onder meer voorgesteld in te stemmen met:

- De bij de jaarrekening geactualiseerde grondexploitatieberekeningen, en daarmee impliciet in te stemmen met de uitgangspunten die zijn gehanteerd voor het actualiseren van de grondexploitaties.
- Het in de gemeentebegroting verwerken van de wijzigingen in de uitgavenramingen als gevolg van het actualiseren van de exploitatieberekeningen.

Uitgangspunten actualisering grondexploitatieberekeningen bij de jaarrekening 2024

De uitgangspunten voor de actualisering zijn:

- De programma's in kavels en vierkante meters grond die we verwachten uit te geven met een fasering in tijd.
- De grondprijzen waarvan wordt uitgegaan.
- De rekenparameters waarmee wordt gerekend in de exploitatieberekeningen.

Programma woningbouw

De gemeente beschikt op één locatie over grond die kan worden uitgegeven voor woningbouw. Dat is aan de Hakkelerkampstraat op de plek van de vroegere Kohnstammschool. Dit terrein heeft jaren geleden al een woonbestemming gekregen in het project Pelkpark. Het heeft de voorkeur de locatie in te vullen met betaalbare grondgebonden woningen. Er is ruimte voor elf woningen.

Complex	2026
Pelkpark fase 3	11

Programma bedrijventerreinen en overige

Op het bedrijventerrein in de Spoorzone (tussen de Parallelweg en het spoor) is met de Stichting Zorgcombinatie Marga Klompé een verkoopovereenkomst gesloten voor het terrein naast de sporthal. De zorgcombinatie maakt een ontwerp voor het zorgcentrum en bereidt aansluitend de vergunningsaanvraag voor. Het omgevingsplan moet worden aangepast voor dit project. We verwachten dit perceel in 2026 uit te geven. Het andere gedeelte van de Spoorzone wordt verdeeld in vier kavels. Eén kavel is uitgegeven in 2024. Een tweede kavel is verkocht en wordt uitgegeven in 2025. We verwachten de overige kavels ook in 2025 uit te geven. We kunnen op het terrein van de voormalige steenfabriek De Vliet bedrijventerrein uitgeven. De belangstelling voor dit bedrijventerrein lijkt goed. De oude gebouwen zijn gesloopt. In 2025 wordt het bouwrijp maken afgerond en gaan de kavels in de verkoop. We verwachten de gronden uit te geven van 2025 tot en met 2027. De geselecteerde ontwikkelaar voor het Gaxel Grens/zWork Center (GGC) heeft zich in 2024 teruggetrokken. In afwachting van een nieuwe ontwikkelende partij voor het dienstencentrum, is de planning van de uitgifte van de kavel opgeschoven van 2026 naar 2027.

(In m²)

Complex	Totaal	2025	2026	2026
Spoorzone-emplacement	27.161	14.425	12.736	
De Vliet	44.280	14.670	14.350	15.260
Gaxel Grens/zWork Center	6.873			6.873
Totaal	78.314	29.095	27.086	22.133

Grondprijzen

Complex Pelkpark fase 3

In de exploitatieberekening Pelkpark is gerekend met grondprijzen voor sociale huurwoningen. Zie onderstaande tabel voor de grondprijzen voor sociale huurwoningen voor 2025.

De grondprijs per woning is gerelateerd aan de hoogte van de huur. Wanneer de corporatie bouwt voor een doelgroep met lagere inkomens en een lagere huur, is de grondprijs lager. Op deze wijze draagt de gemeente bij aan het haalbaar maken van nieuwbouw voor lagere inkomensgroepen. Het uitgangspunt is een grondprijs van €

25.000 per kavel voor een grondgebonden woning. Dit niveau is passend in de regio. Bij appartementen is de grondprijs per woning lager.

Spoorzone-emplacement

In de Spoorzone zijn twee kavels nog niet verkocht. De prijzen van deze kavels zijn gepubliceerd op de website van de gemeente en zijn:

Kavel 1 € 723.279 6.605 m²

Kavel 2 € 527.850 3.910 m²

De Vlijt

De grondprijs voor bouwgrond op De Vlijt is vastgesteld op € 140 per m².

Gaxel Grens/zWork Center (GGC)

De grondprijs voor het GGC bedraagt € 50 per m². De grondprijs is afgestemd met Stadt Vreden, onze partnergemeente in dit project.

Grondprijs per woning (in €), exclusief btw

Niveau huur woning		Grondgebonden woning	Appartement
Maximaal liberalisatiegrens	900	25.000	22.000
Maximaal tweede aftoppingsgrens	732	20.000	18.000
Maximaal eerste aftoppingsgrens	683	18.000	16.000
Maximaal kwaliteitskortingsgrens	477	14.000	12.000

Rekenparameters

Omschrijving (toelichting)

De grondexploitaties zijn berekend met de volgende rekenparameters:

	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
Rekenrente grondexploitatie	2,0%	2,0%
Disconteringspercentage berekening		
Verliesvoorzieningen	2,0%	2,0%
Kostenstijging - algemeen	4,0%	2,5%
Kostenstijging - plankosten	N.v.t.	4,0%
Opbrengstenstijging	1,5%	1,5%

Rente-/disconteringspercentages

Op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) belasten we rente door aan de grondexploitaties op basis van de interne rekenrente (omslagrente) van de gemeente. De interne rekenrente is 2,0%.

Wanneer een grondexploitatie verlieslatend is, moet een voorziening worden getroffen voor het verwachte tekort. De verliesvoorziening moet gelijk zijn aan de negatieve netto contante waarde (NCW) van het complex. De NCW wordt berekend met een disconteringspercentage van 2,0%. De Europese Centrale Bank (ECB) streeft naar een inflatie dichtbij 2,0%. Het BBV verwijst naar de ECB en schrijft voor dat dit percentage voor de berekening van de contante waarde bij verlieslatende complexen moet worden gebruikt.

Kostenstijging/opbrengstenstijging

In grondexploitatieberekeningen wordt rekening gehouden met prijsstijgingen door inflatie. Dit geldt zowel voor de uitgaven als voor de inkomsten. Na de grote prijsstijgingen in 2022 is de inflatie weer afgenomen, maar in Nederland nog steeds op een hoog niveau. In het algemeen wordt verwacht dat de inflatie op middellange termijn rond de 2,0% zal uitkomen, het streefpercentage van de ECB voor de eurozone. Met name voor enkele categorieën kosten die van belang zijn voor grondexploitaties, wordt in 2025 en 2026 een nog hogere prijsstijging verwacht. Omdat de uitgaven in onze lopende exploitaties vooral in 2025 en 2026 plaatsvinden, gaan we uit van een kostenstijging van 4,0%.

De parameter opbrengstenstijging is op 1,5% gesteld. Met de algemene stijging van de prijzen stijgt in principe ook de prijs van bouwgrond. We gaan er niet van uit dat de grondprijzen de eerstkomende jaren even hard stijgen als de uitgaven voor de grondexploitaties.

Excel-tabel

Actuele prognose van de resultaten van de totale grondexploitatie

De waarde van de gezamenlijke exploitaties is iets afgenomen. De netto contante waarde (NCW) bedraagt € 598.000. Bij de jaarrekening 2023 was de prognose € 672.000. Per saldo dus € 74.000 minder.

Het beeld voor de komende jaren ziet er gezond uit met een verwachte winst van € 598.000. Dit verwachte resultaat is niet verwerkt in de begroting 2025-2028. We verwerken winsten uit grondexploitaties pas in de begroting wanneer de grondverkoop die ten grondslag liggen aan de te realiseren winst zijn gedekt door verkoopovereenkomsten. Winstnemingen worden daarom meestal pas gedurende het jaar van realisatie via een begrotingswijziging in de begroting verwerkt.

De voorzieningen voor verlieslatende exploitaties zijn toereikend. De kolom 'NCW eindsaldo per 31-12-2024 inclusief voorziening' laat zien dat de voorzieningen voor de verlieslatende exploitaties toereikend zijn. Het resultaat van de verlieslatende complexen De Vlijt en Pelkpark 3 wordt dankzij de voorzieningen teruggebracht naar (afgerond) nul.

(In €)

Complex	Boekwaarde 31-12-2024	Uitgaven na 2024	Opbrengsten na 2024	Eindjaar exploitatie	NCW eindsaldo exploitatie per 31- 12-2024	NCW eindsaldo per 31- 12-2024 inclusief voorziening
Grondexploitatie in exploitatie						
19 Dienstencentrum Gaxel	207.141	150.006	372.958	2027	3.684	3.684
20 Zonnebrink	-65.881	62.847	0	2025	3.046	3.046
24 Pelkpark fase 3	22.832	257.941	275.000	2027	-11.567	433
61 Spoorzone	2.609.396	170.797	3.468.739	2026	591.060	591.060
62 De Vlijt	5.541.935	1.799.881	6.410.361	2027	-1.063.889	111
Totaal	8.315.423	2.441.472	10.527.058			598.335

Grondexploitatiebegrotingen bij jaarrekening 2024 ten opzichte van jaarrekening 2023

De totale inkomsten en uitgaven nemen af door het beëindigen van de complexen Eelink, Boterstraat, Parallelweg en Bedrijvenlandgoed Slinge.

In de complexen Zonnebrink, Pelkpark fase 3 en het Dienstencentrum Gaxel verandert er niet zoveel.

Het toekomstige resultaat op basis van de netto contante waarde (NCW) van de Spoorzone neemt af met € 37.000. Enerzijds is € 95.000 winst onttrokken aan dit complex. Anderzijds nemen de inkomsten toe ten opzichte van een jaar eerder. Bij De Vlijt valt vooral op dat het resultaat aanmerkelijk verbeterd, met € 420.000. De inkomsten zijn hoger. Dit komt met name door de subsidie van € 500.000 die de provincie heeft toegekend.

(In €)

Complex	Grondexploitatiebegroting bij jaarrekening 2023			Grondexploitatiebegroting bij jaarrekening 2024			Ontwikkeling 2024 ten opzichte van 2023		
	Totale uitgaven inclusief rente	Totale inkomsten	Resultaat NCW per 1-1-2024	Totale uitgaven inclusief rente	Totale inkomsten	Resultaat NCW per 1-1-2025	Uitgaven	Inkomsten	Resultaat NCW
Eelink	10.065.498	10.105.611	38.555						
Boterstraat	557.814	559.160	1.320						
Zonnebrink	1.163.736	1.167.028	3.164	1.163.921	1.167.028	3.046	185	-	-118
Pelkpark fase 3	276.873	277.063	178	291.400	279.125	-11.567	14.527	2.063	-11.745
Spoorzone emplacement	3.337.240	3.990.380	627.778	3.433.660	4.048.599	591.060	96.420	58.219	-36.718
Complex Parallelweg	3.328.284	2.636.460	-678.259						
Gaxel dienstencentrum	375.856	377.783	1.780	380.352	384.262	3.684	4.495	6.478	1.904
Bedrijvenlandgoed Slinge (DAV)	4.216.813	4.061.379	-152.386						
De Vlijt	7.947.819	6.289.650	-1.531.892	8.072.396	6.943.389	-1.063.889	124.578	653.740	468.003
Totaal	31.269.933	29.464.515	-1.689.760	13.341.729	12.822.403	-477.665	240.204	720.499	421.327

Uitgaven 2025

De gemeenteraad autoriseert de uitgaven voor de grondexploitaties. Bij grondexploitaties in exploitatie stelt de raad de grondexploitatiebegroting vast. Met de vaststelling van de grondexploitatiebegroting stelt de raad budget beschikbaar voor de uitgaven voor het project. Een exploitatieberekening onderbouwt de besluitvorming. Tijdens de uitvoering van het project wordt de grondexploitatieberekening jaarlijks geactualiseerd bij de jaarrekening. Indien er aanleiding toe is, wordt een exploitatieberekening tussentijds nogmaals geactualiseerd. Bij het actualiseren van exploitatieberekeningen wijzigen in het algemeen de uitgaven voor het complex. Zodra de gemeenteraad bij het vaststellen van de jaarrekening instemt met de actualisering van de exploitatieberekeningen, stemt de raad ook in met de gewijzigde uitgavenraming. Het eerder beschikbaar gestelde budget wordt vervangen door de geactualiseerde raming. In de

eerstvolgende wijziging van de begroting 2025 worden de actuele ramingen voor de uitgaven 2025 verwerkt in de begroting.

Het meeste geld wordt uitgegeven aan het complex De Vlijt. In 2025 wordt rekening gehouden met uitgaven voor bodemsanering en voor de aanleg van nieuwe infrastructuur op het complex.

De in 2025 geplande uitgaven voor de grondexploitaties zijn weergegeven in onderstaande tabel.

(In €)

Complex	Uitgaven 2025
19 Dienstencentrum Gaxel	16.000
20 Zonnebrink	63.000
24 Pelkpark fase 3	102.000
61 Spoorzone	103.000
62 De Vlijt	1.426.000
Totaal	1.710.000

Faciliterend grondbeleid

Bij faciliterend grondbeleid is sprake van grondexploitaties door derden. De gemeente is in dit geval geen eigenaar van de gronden, maar werkt mee aan de ontwikkeling van projecten. De kosten verhalen we op de (particuliere) ontwikkelaar van de gronden. Hiervoor sluiten we grondexploitatieovereenkomsten met ontwikkelaars.

Het faciliterend grondbeleid is op de balans opgenomen onder de overige vorderingen. Het gaat hierbij dan om vorderingen die we op ontwikkelaars hebben. De plannen van het faciliterend grondbeleid (ook wel particuliere exploitaties genoemd), hebben we toegelicht onder het kopje Planontwikkeling particulier initiatief.

(In €)

Boekwaarde in overige vorderingen (faciliterend grondbeleid)		
Complex	Boekwaarde 1-1-2024	Boekwaarde 31-12-2024
Bedrijventerrein Arrisveld	-6.337	0
Narcisstraat - facilitair grondbeleid	14.074	15.880
Vredenseweg 4	-7.049	-5.811
Terrein Wooldseweg Kottenseweg	-9.000	-6.128
Wonen op Droppers Woold	1.375	-11.664
Europalaan nieuwbouw DWP	8.878	21.358
Kloetenseweg supermarkt	334	3.227
Afwikkeling diverse complexen	-12.500	-24.500
De Rikker	-47.542	-72.794
Siloterrein	-721	-721
Meddo Nieuw Gelle	5.420	19.646
Sibbinkweg 3	-	-
Brinkheurne/Grijsen	-	-
Boekwaarde faciliterend grondbeleid	-53.068	-61.508

Strategische posities en grondexploitaties in voorbereiding

Met strategische posities en grondexploitaties in voorbereiding willen we in de toekomst grondexploitatie bedrijven. Deze gronden nemen we op de balans op onder de materiële vaste activa (MVA) en, voor zover het gaat om voorbereidingskosten, onder de immateriële vaste activa (IVA).

Bij strategische posities mogen we de financieringsrente - anders dan bij actieve grondexploitaties (Bouwgrond in exploitatie (BIE)) - niet bijschrijven op de boekwaarde.

(In €)

Boekwaarde complexen in materiële vaste activa	Boekwaarde	Boekwaarde
Complex	1-1-2024	31-12-2024
Narcisstraat transformatie	846.380	846.380
Weurden 2-4	475.659	463.142
Weurden panden nummers 8 t/m 14 (voormalige Expert en Aldi)	765.143	741.957
Totaal bruto	2.087.182	2.051.479
Af: voorziening complexen in vaste activa	324.000	324.000
Netto boekwaarde in vaste activa	1.763.182	1.727.479

Immateriële vaste activa (IVA)

Op de plek waar vroeger basisschool De Ribes stond en op de locatie van de basisschool in Miste ontwikkelen we woningbouw. Wanneer het omgevingsplan gereed is, verrekenen we de voorbereidingskosten in de grondexploitatie van het complex.

Op 28 november 2024 heeft de raad een voorbereidingskrediet van € 600.000 beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van het nieuwe bedrijventerrein. Eind 2024 is de eerste kleine uitgave ten laste van dit krediet gedaan. Ook voor het bedrijventerrein geldt dat de voorbereidingskosten worden verrekend in de grondexploitatie van het complex zodra het omgevingsplan is vastgesteld.

(In €)

Boekwaarde complexen in immateriële vaste activa	Boekwaarde	Boekwaarde
Complex	1-1-2024	31-12-2024
Ribeslaan	9.690	9.690
Miste terrein school	-	6.158
Werklandschap Arrisveld	-	59
Totaal	9.690	15.907

Geopende en beëindigde complexen

Bij de actieve complexen (Bouwgrond in exploitatie (BIE)) is in 2024 het complex Pelkpark fase 3 geopend. Het betreft het ontwikkelen van een woningbouwplan op de plek van de vroegere Kohnstammschool aan de Hakkelerkampstraat.

Er zijn vier complexen beëindigd in 2024: Eelink, Boterstraat, Parallelweg en Bedrijvenlandgoed Slinge. In het plan Eelink vindt nog een afronding plaats in de vorm van de aanleg van de openbare ruimte ten laste van een investeringskrediet. De overige drie projecten zijn voltooid.

Bij het faciliterend grondbeleid is het complex Sibbinkweg 3 geopend. Het is een klein project waarbij enige aanpassingen in de openbare ruimte plaatsvinden.

Bij het facilitair grondbeleid hadden we onder de naam Arrisveld een complex voor het gebied van het gezondheidspark. De rol van de gemeente in dit project is afgerond. Dit complex is beëindigd.

Onder de grondexploitaties in voorbereiding zijn in 2024 complexen geopend voor de schoollocatie in Miste, en onder de noemer Werklandschap Arrisveld voor het nieuwe bedrijventerrein.

Paragraaf Wet open overheid (Woo)

Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo heeft als doel overheden transparanter te maken voor inwoners. Informatie moet beter vindbaar en uitwisselbaar zijn, eenvoudig te ontsluiten zijn en goed te archiveren. In de Woo worden gemeenten gefaseerd verplicht om informatie actief openbaar te maken. Er zijn zeventien informatiecategorieën die uiteindelijk verplicht openbaar moeten worden gemaakt. Dit vindt gefaseerd per Koninklijk Besluit plaats.

Per 1 november 2024 moeten de eerste vijf informatiecategorieën van de Woo verplicht openbaar worden gemaakt. Het gaat om de volgende informatiecategorieën:

- Wetten en algemeen verbindende voorschriften (art. 3.3, eerste lid, onderdeel a).
- Overige besluiten van algemene strekking (art. 3.3, eerste lid, onderdeel b).
- Organisatie en werkwijze (art. 3.3, eerste lid, onderdeel d).
- Bereikbaarheidsgegevens (art. 3.3, eerste lid, onderdeel e).
- Vergaderstukken van de Staten-Generaal (art. 3.3, tweede lid, onderdeel b).

In 2024 is openbaarmaking van deze categorieën gerealiseerd. De laatste categorie is niet van toepassing op gemeenten.

Ook hebben we in 2024 met een werkgroep het Woo-proces binnen de organisatie geoptimaliseerd. Daarvoor hebben we een procesanalyse gedaan. Hieruit zijn aandachtspunten naar voren gekomen. Zo is gestart met het ontwikkelen van een standaardwerkwijze en instructie voor alle Woo-verzoeken, en het integraal behandelen van Woo-verzoeken binnen de organisatie. Daarnaast borgen we een periodieke controle op de afhandeltermijnen. Dit alles is in 2024 gestart en ronden we in 2025 af.

De actieve openbaarmaking van stukken vindt plaats in de zogenaamde Woo-index. Elke gemeente kan hierop aansluiten. In 2024 is een projectplan geschreven voor de implementatie van de hele Woo. Er is budget beschikbaar voor het uitvoeren van dit projectplan. De invoering van de Woo inclusief alle technische en organisatorische implementaties, vindt de komende jaren plaats. Gemeente Winterswijk wil gefundeerde keuzes maken bij de diverse publicatieopties. Daarnaast wil ze gebruikmaken van de anonimiseringsmogelijkheden die door de overheid en commerciële partijen worden aangeboden. Hiermee gaan we in 2025 verder.

Bijlage jaarverslag

Bijlage beleidsindicatoren

Inleiding

In deze bijlage zijn de, voor iedere gemeente, verplicht voorgeschreven beleidsindicatoren opgenomen. De gegevens zijn afkomstig van de openbare bron 'Waarstaatjegemeente', per 25-2-2025. Om enige context voor de scores mee te geven hebben we telkens de drie meest actuele jaren opgenomen voor zowel Winterswijk als het landelijk gemiddelde. De genoemde jaren zijn van de zogenaamde peildata, voor de meeste indicatoren geldt dat 2023 het meest actuele peiljaar is, soms 2022 en in een aantal gevallen 2024.

Peiljaar	Winterswijk	Nederland	Peiljaar	Winterswijk	Nederland
Programma 1 - Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren			Programma 2 - Achterstand onder jeugd werkloze jongeren in % 16 t/m 22 jarigen		
2023	7	9	2023	2%	2%
2022	7	8	2022	2%	1%
2021	6	8	2021	1%	2%
Programma 4 - Misdrijven - Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners			Programma 2 - Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners		
2023	1,2	2,5	2024	301,6	343,6
2022	1,5	2,3	2023	294,2	344,8
2021	2,1	1,8	2022	308,7	366,7
Programma 4 - Misdrijven - Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners			Programma 2 - Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar		
2023	4,4	4,2	2022	629,7	197,7
2022	5,1	4,5	2021	634	197,7
2021	4,5	4,4			
Programma 4 - Misdrijven - Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners			Programma 1 - Jongeren met jeugdhulp in % van alle jongeren tot 18 jaar		
2023	0,9	1,3	2024	12,6%	11,5%
2022	1,2	1,4	2023	15,8%	13,5%
2021	0,7	1,4	2022	15,2%	13,4%
Programma 4 - Misdrijven - Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag per 1.000 inwoners			Programma 1 - Jongeren met jeugdbescherming in % van alle jongeren tot 18 jaar		
2023	6,2	5,8	2024	0,7%	0,9%
2022	5,1	6,0	2023	0,9%	1,1%
2021	5,2	6,1	2022	1,2%	1,2%
Programma 3 - Functiemenging in %			Programma 1 - Jongeren met jeugdreclassering in % van alle jongeren van 12 tot 18 jaar		
2023	52,3%	54,2%	2022	0,2%	0,3%
2022	52,3%	53,8%	2021	0,3%	0,3%
2021	51,5%	53,3%			
Programma 3 - Vestiging (van bedrijven) per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar			Programma 1 - Cliënten met een maatwerkarrangement WMO per 10.000 inwoners		
2023	160	181,8	2024	630	650
2022	157,7	174,1	2023	670	700
2021	149,6	164,9	2022	680	710
Programma 2 - Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen			Programma 3 - Omvang huishoudelijk restafval per kg/inwoner		
2023	26,7	6,3	2023	53	150
2022	2,8	4,2	2022	54	148
2021	2,8	2,7	2021	60	164
Programma 2 - Relatief verzuim per 1.000 leerlingen			Programma 3 - Gemiddelde WOZ waarde in duizend €		
2023	19	27	2024	300	379
2022	18	24	2023	288	368
2021	18	20	2022	253	317
Programma 2 - Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) in %			Programma 3 - Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen		
2023	2,4%	2,4%	2023	5,2	9,1
2022	2,1%	2,4%	2022	4,7	9,3
2021	1,8%	1,9%	2021	3,7	8,9
Programma 2 - Niet-sporters in %			Programma 3 - Demografische druk in %		
2022	48,3%	46,4%	2024	80,9%	70,4%
2020	55,3%	49,2%	2023	81,3%	70,3%
2016	46,7%	48,7%	2022	81,1%	70,3%
Programma 3 - Banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar			Programma 3 - Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden in €		
2023	817,9	836,6	2024	735	niet bekend
2022	812,4	825,4	2023	709	860

Peiljaar	Winterswijk	Nederland	Peiljaar	Winterswijk	Nederland
2021	780,9	805,7	2022	626	823
Programma 4 - Jongeren met een delict voor de rechter in % 12 t/m 21 jarigen			Programma 3 - Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden in €		
2023	1%	1%	2024	905	niet bekend
2022	1%	1%	2023	878	942
2020	1%	1%	2022	884	905
Programma 1 - Achterstand onder jeugd kinderen in uitkeringsgezin in % kinderen tot 18 jaar			Programma 3 - Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit		
2023	5%	6%	2022	23,0%	41,0%
2022	5%	6%	2021	15,8%	33,1%
2021	5%	6%	2020	13,3%	26,8%
Programma 3 - Netto arbeidsparticipatie in %					
2023	72,1%	73,1%			
2022	72,0%	72,2%			
2021	70,0%	70,4%			

Bedrijfsvoering

Naam indicator	Eenheid	Bron	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Werkelijk 2024
Formatie	Fte per 1000 inwoners	Eigen gegevens	7,06 fte	7,56	7,53
Bezetting	Fte per 1000 inwoners	Eigen gegevens	6,67 fte	7,55	7,39
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen jaarrekening	€ 745	€ 673	€ 735
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom regulier personeel en totale kosten inhuur externen.	Eigen jaarrekening	21,60%	21,18%	18,80%
Overhead	% van totale kosten	Eigen jaarrekening	6,84%	8,82%	9,69%

Financiële jaarrekening 2024

Balans

Balans

De niet uit de balans blijkenende verplichtingen bedragen € 206 miljoen. Het grootste deel betreft verplichtingen naar het Waarborgfonds Sociale Woningbouw en inkoopcontracten.

(Bedragen * € 1.000)

JAARREKENING 2023-2024					
ACTIVA	31-12-2023	31-12-2024	PASSIVA	31-12-2023	31-12-2024
Vaste activa			Vaste passiva		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.017	1.046	Algemene reserve	48.738	50.589
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	0	Bestemmingsreserves	4.078	5.571
Immateriële vaste activa	1.017	1.046	Gerealiseerd resultaat	8.080	11.719
			Eigen vermogen	60.896	67.880
Materiële vaste activa met economisch nut	68.387	67.507			
Mat. Vaste activa waar heffing tegenover staat	27.597	27.886	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.235	4.792
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	32.485	35.147	Voorzieningen ter egalisatie van kosten	1.965	2.238
Materiële vaste activa	128.469	130.540	Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (riool)	2.625	2.292
			Voorzieningen	9.825	9.322
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	2.392	2.392			
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschapp.	45	45	Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige fin. instellingen	50.670	46.440
Leningen aan deelnemingen	0	0	Onderhandse leningen van openbare lichamen	27.575	26.650
Leningen aan overige verbonden partijen	5.241	7.181	Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	78.245	73.090
Overige langlopende leningen	985	864			
Overige uitzettingen langer dan 1 jaar	0	0			
Financiële vaste activa	8.664	10.483			
Totaal vaste activa	138.150	142.069	Totaal vaste passiva	148.967	150.292
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Bouwgronden in exploitatie	7.172	7.639	Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in art. 1 onderdeel a van de Wet financiering decentrale overheden	0	0
Voorraden	7.172	7.639	Overige schulden	8.075	7.285
			Nett vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.075	7.285
Vorderingen op openbare lichamen	9.457	10.857			
Verstrekte kasgeldleningen	0	0	Kasgeldleningen	0	0
Rek.-cour. met niet-financiële instellingen	0	0	Verplichtingen begrotingsjaar	5.412	10.801
Schatkistbankieren	6.932	6.493	Vooruitontvangen bedragen Europese en Nederlandse Overheid	7.854	7.132
Overige vorderingen	1.940	3.442	Overige vooruitontvangen bedragen	150	158
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	18.329	20.792	Overlopende passiva	13.416	18.091
Banksaldi	1.035	664			
Liquide middelen	1.035	664			
Overlopende activa	5.771	4.504			
Totaal vlottende activa	32.308	33.600	Totaal vlottende passiva	21.491	25.376
Totaal generaal	170.458	175.668	Totaal generaal	170.458	175.668

Overzicht baten en lasten

Tabel baten en lasten

In onderstaand overzicht zijn de afwijkingen aangegeven tussen de definitieve begroting 2024 en de jaarrekening 2024. De afwijkingen worden toegelicht op basis van de laatst vastgestelde financiële prognose 2024.

De planning- en control-cyclus van de gemeente Winterswijk is zo ingericht dat de raad twee keer per jaar middels de financiële prognoses wordt geïnformeerd over de budgetontwikkelingen die leiden tot begrotingswijzigingen. Deze prognoses worden vastgesteld door de raad. Ondanks zorgvuldig budgetbeheer is het niet altijd mogelijk om tussentijds te anticiperen op de exacte gevolgen van 'openeindregelingen' zoals de bijstand en de Wmo, op de uitvoering van investeringen en op eindafrekeningen van rijksbijdragen.

Het gerealiseerde resultaat 2024 bedraagt na bestemming van reserves € 11.719.000 positief. Ten opzichte van de begroting 2024 met een voordelig saldo van € 7.023.000 is het rekeningsaldo in 2024 € 4.696.000 hoger uitgevallen. In de toelichtingen wordt dit verschil nader verklaard.

(* € 1.000)

Exploitatie	Begroting 2024			Tweede financiële prognose 2024			Realisatie 2024				
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Verschil	
1. Sociaal krachtig Winterswijk	14.044	-39.284	- 25.240	14.443	-40.044	-25.600	14.339	-40.010	- 25.671	-71	N
2. Meedoen in Winterswijk	11.569	-33.372	- 21.803	22.722	-42.104	-19.382	19.841	-39.142	- 19.301	81	V
3. Wonen en werken in Winterswijk	11.239	-23.337	- 12.098	19.364	-32.251	-12.887	14.474	-25.110	- 10.636	2.251	V
4. Bestuurlijk Winterswijk	1.497	-19.432	- 17.935	1.845	-22.089	-20.244	2.343	-20.866	- 18.523	1.721	V
5. Inkomsten van Winterswijk	77.996	-262	77.734	80.845	-551	80.295	80.979	135	81.114	822	V
Totaal Programma's	116.344	- 115.686	658	139.220	-137.038	2.182	131.977	- 124.993	6.983	4.802	V
Exploitatie	Begroting 2024			Tweede financiële prognose 2024			Realisatie 2024				
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Verschil	
Onttrekkingen											
1. Bestemmingsreserve Sociaal domein				55		55	55		55	0	-
2. Reserve Aanpak inburgering nieuwkomers			0			0	45		45	45	V
3. Bestemmingsreserve Notaristuin	16		16	16		16	16		16	0	-
3. Bestemmingsreserve Omgevingswet			0	24		24	24		24	0	-
4. Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling			0	150		150			0	-150	N
4. Algemene reserve	3.000		3.000	6.229		6.229	3.000		3.000	-3.229	N
4. Bestemmingsreserve Doorgeschoven activiteiten			0	5.582		5.582	5.582		5.582	0	-
Toevoegingen											
1. Bestemmingsreserve Opvang en Bescherming			0		-611	-611		-611	-611	0	-
3. Bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen		-2.000	-2.000		-2.000	-2.000		-2.000	-2.000	0	-
4. Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling		-1.000	-1.000		-1.000	-1.000		-1.000	-1.000	0	-
4. Bestemmingsreserve Doorgeschoven activiteiten			0		-3.604	-3.604		-375	-375	3.229	V
Mutaties reserves	3.016	-3.000	16	12.056	-7.215	4.841	8.722	-3.986	4.736	-105	N
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	119.360	- 118.686	674	151.277	-144.253	7.023	140.698	- 128.979	11.719	4.697	V

Toelichting

In de programma's zijn de verschillen uitgebreid toegelicht.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. In tegenstelling tot specifieke dekkingsmiddelen kan een gemeente algemene dekkingsmiddelen dus vrij besteden.

(* € 1000)

Exploitatie	Begroting 2024		Begroting t/m tweede prognose 2024		Realisatie 2024	
Omschrijving	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Algemene dekkingsmiddelen	85.068		97.860		96.065	
Overhead		-11.191		-13.067		-12.516
Heffing vennootschapsbelasting		0		0		0
Onvoorzien		36		36		0
	85.068	-11.155	97.860	-13.031	96.065	-12.516

Waarderingsgrondslagen

Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. Dit besluit is met ingang van 1 januari 2004 in werking getreden.

Aan de debetzijde, ofwel de linkerkant van de balans, staat een opsomming van alle zogenoemde activa. Dit zijn de bezittingen van de gemeente.

De creditzijde, ofwel de rechterkant van de balans, geeft inzicht in de financiering van deze bezittingen. Dit worden de passiva genoemd, bestaande uit het eigen vermogen en het vreemde vermogen (de schulden).

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 28 november 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Waarderingsgrondslagen algemeen

De bedragen in de tabellen staan uitgedrukt in € 1.000, tenzij anders vermeld. Door afrondingsverschillen kan een optelling maximaal € 1.000 afwijken. Ook in de tekstuele toelichting worden bedragen afgerond op € 1.000.

De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten (verkrijgings- of vervaardigingsprijs), tenzij het bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Waarderingsgrondslagen personeelsgerelateerde kosten

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaatsvindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen, of op andere wijze een verplichting opgenomen. Daarbij moet worden gedacht aan overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Waarderingsgrondslagen rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening, en op basis van de

Kadernota Rechtmatigheid. Dit betekent dat de rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van artikel 17 Financiële-verhoudingswet.

De financiële rechtmatigheid, het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik omvat:

- Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 28 november 2024 door de raad is vastgesteld.
- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Ten aanzien van het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) is de nota M&O-beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid, zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten), alsmede binnen onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 1 % (zijnde € 1.250.000) is gehanteerd, waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen.
- Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd, waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Toelichting balans

Balans-vaste activa: bezittingen met een lange looptijd

Artikel 35 BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) beschrijft de afzonderlijke investeringen. Investerings met economisch nut, investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, en investeringen uitsluitend met maatschappelijk nut in de openbare ruimte.

Investerings met economisch nut

Investerings die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten, zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend, is niet relevant voor de classificatie.

De waardering van de vaste activa is gebaseerd op de historische kostprijs c.q. aanschafprijs, verminderd met bijdragen van derden en verminderd met de afschrijvingen. De activa zijn niet bezwaard met hypotheek en dergelijke.

Afschrijving vindt in principe plaats vanaf 1 januari na het jaar van ingebruikname. Dit met uitzondering van investeringen in automatisering. Deze worden afgeschreven vanaf 1 januari in het jaar van aanschaf.

De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de gemiddelde levensduur van de investeringen. Alle activa worden in principe lineair afgeschreven. Dit met uitzondering van investeringen in automatisering en nieuwe gebouwen, waar op

basis van de annuïtaire methode wordt afgeschreven. Door de annuïtaire methode worden de kapitaallasten gedurende de gehele afschrijvingstermijn geëgaliseerd. Bij de nieuwe gebouwen zijn goede onderhoudsprogramma's beschikbaar. Op basis van deze onderhoudsprogramma's zijn ook de onderhoudskosten via voorzieningen geëgaliseerd. Door annuïtaire afschrijving én het vormen van onderhoudsvoorzieningen, wordt de totale lastendruk gedurende de gebruiksduur dus zoveel als mogelijk geëgaliseerd.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Deze investeringen met een economisch nut kunnen bijdragen aan het genereren van middelen, bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of prijzen voor de kosten van de investering. Dit betreffen investeringen in verband met riool- en afvalstoffenheffing.

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

Investerings met uitsluitend maatschappelijk nut zijn onder andere wegen en openbaar groen. Dit zijn investeringen waar geen directe 'eigen' opbrengsten tegenover staan (zoals de riolering), of een waarde hebben in het economisch verkeer (zoals onroerend goed). In principe kunnen deze investeringen direct ten laste van de exploitatie worden gebracht. Dit leidt echter tot een aanzienlijke aantasting van de reservepositie van de gemeente. Daarmee zou de bewegingsvrijheid voor de raad om op incidentele ontwikkelingen in te spelen, worden beperkt. Daarom worden deze activa lineair afgeschreven gedurende de gebruiksduur van deze activa.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn uitgaven waar geen gemeentelijke bezittingen tegenover staan. Dit zijn die activa die niet stoffelijk van aard zijn en die niet onder de financiële vaste activa vallen. De bijdrage in activa van derden zijn verantwoord als immateriële vaste activa. De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden lineair afgeschreven conform de afschrijvingstermijnen die gelden voor de eigen materiële activa.

De niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) is verantwoord als materiële vaste activa met economisch nut.

De kapitaallasten (rente en afschrijving) 2024 zijn gebaseerd op investeringen die voor 1 januari 2024 zijn afgerond. Met andere woorden: een investering die binnen het kalenderjaar (bijvoorbeeld 2023) wordt opgestart en afgerond dan wel in gebruik wordt genomen, wordt afgeschreven vanaf 1 januari 2024. Vanaf dat moment vindt ook toerekening van de rente plaats.

Voor een investering die niet eind 2023 is afgerond, worden geen kapitaallasten naar de programma's doorgerekend. Hierdoor worden de rentekosten van een investering die doorloopt naar het volgende kalenderjaar direct ten laste van het exploitatieresultaat gebracht. Voor het totaaloverzicht van de afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar de door de raad vastgestelde financiële verordening.

Financiële vaste activa

De financiële activa bestaan uit kapitaalverstrekkingen en leningen aan:

1. Gemeenschappelijke regelingen.
2. Verbonden partijen.
3. Hypothecaire geldleningen aan medewerkers (sinds 1 januari 2009 worden geen nieuwe leningen meer verstrekt).

De waardering is gebaseerd op de verkrijgingsprijs dan wel vervaardigingsprijs, verminderd met - voor wat de geldleningen betreft - de aflossingen op de geldleningen. Op kapitaalverstrekkingen en geldleningen wordt in principe niet afgeschreven. De werkelijke waarde van deelnemingen kan hiervan afwijken.

Balans- vlottende activa: bezittingen met een korte looptijd

Vlottende activa zijn bezittingen met een relatief korte doorlooptijd. Dit betekent dat ze gemakkelijk in geld zijn om te zetten. Ze zijn 'liquide'.

Vorraden

De voorraden betreffen bouwgronden in de grondexploitatie. Waardering vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of tegen lagere opbrengstwaarde indien marktontwikkelingen en -verwachtingen daartoe aanleiding geven. Verwachte verliezen worden op deze manier vroegtijdig genomen. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Voor eventuele verwachte negatieve resultaten op de projecten is een voorziening gevormd. Rentetoerekening aan de grondexploitatie is op basis van de interne rekenrente van de gemeente. Een nadere toelichting is opgenomen in de paragraaf grondbeleid van het jaarverslag.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Een voorziening voor dubieuze debiteuren is getroffen en in mindering gebracht op de vorderingen. Vorderingen worden afgeboekt op het moment dat ze door faillissement of andere oorzaken ook daadwerkelijk oninbaar zijn.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Balans- vaste passiva

Eigen Vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten. De algemene reserves zijn alle reserves die primair dienen als weerstandsvermogen om incidentele tegenvallers in de exploitatie op te vangen. De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft meegegeven. Dit zijn vermogensbestanddelen die alleen in de aangegeven richting zijn aan te wenden.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. De voorzieningen zijn gewaardeerd op nominale waarde. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de

kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf kapitaalgoederen is het beleid nader uiteengezet.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) gevormd voor:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker, doch redelijkerwijs te schatten is.
- Bestaande risico's op de balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt, maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar, waarbij de voorziening dient ter egalisatie van deze kosten.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Balans- vlottende passiva

Overige kasgeldleningen

De kasgeldleningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overige schulden

De overige schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De overige passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 is de vennootschapsbelastingplicht voor gemeenten ingevoerd.

Dit houdt in dat gemeenten die winst of structurele overschotten behalen met activiteiten die concurreren met de markt, vennootschapsbelasting gaan betalen.

Toelichting overzicht baten en lasten

In de programma's zijn de verschillen nader toegelicht.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

(* € 1.000)

Omschrijving	Boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden direct gerelateerd aan het actief	Afwaardering wegens duurzame waardeverminderingen	Herrubricering	Boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar
	31-12-2023	2024	2024	2024	2024	2024	2024	31-12-2024
Sportverenigingen	423	0	0	50	0	0	0	373
Verenigingsgebouwen	103	0	0	16	0	0	0	88
Aanleg busstation Stationsstraat	156	0	0	11	0	0	0	145
Prorail beveiliging overwegen	204	166	0	0	56	0	0	314
Speeltuinwerk	131	0	0	10	0	0	0	121
Grondexploitatie in voorbereiding	0	0	0	0	0	0	6	6
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	1.017	166	0	87	56	0	6	1.046

Materiële vaste activa

(* € 1.000)

Omschrijving	Boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden direct gerelateerd aan het actief	Afwaardering wegens duurzame waardeverminderingen	Herrubricering	Boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar
	31-12-2023	2024	2024	2024	2024	2024	2024	31-12-2024
Materiële activa met Economisch nut	68.387	1.345	0	2.019	0	199	-6	67.507
Mat. Vaste activa waar heffing tegenover staat	27.597	1.009	0	699	21	0		27.886
Materiële activa met Maatschappelijk nut	32.485	5.214	0	2.144	409	0		35.147
Materiële activa	128.469	7.568	0	4.863	430	199	-6	130.540

Verloopoverzicht

In onderstaande tabel is een nadere specificatie per activasoort opgenomen.

(* € 1.000)

Omschrijving	Boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar	Investering en	Desinvestering	Afschrijving	Bijdragen van derden direct gerelateerd aan het actief	Afwaardering wegens duurzame waardeverminderingen	Herrubricering	Boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar
	31-12-2023	2024	2024	2024	2024	2024	2024	31-12-2024
Gronden en terreinen	6.874	355	0	0	0	0	-6	7.223
Woonruimten	17	0	0	17	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	54.364	199	0	1.036	0	199	0	53.327
Grond-weg en waterbouwkundige werken	5.225	598	0	373	0	0	0	5.450
Vervoermiddelen	53	112	0	17	0	0	0	148
Machines, apparaten en installaties	1.319	21	0	440	0	0	0	900
Overige materiele activa	535	60	0	136	0	0	0	459
Mat. Vaste activa Economisch Nut	68.387	1.345	0	2.019	0	199	-6	67.507
Overige materiele activa	27.597	1.009	0	699	21	0	0	27.886
Mat. Vaste activa waar heffing tegenover staat	27.597	1.009	0	699	21	0	0	27.886
Gronden en terreinen maatsch.nut	1	0	0	0	0	0	0	1
Grond- weg en waterbouwk.werken maatsch.nut	32.423	5.214	0	2.136	409	0	0	35.092
Overige materiele activa maatsch.nut	62	0	0	8	0	0	0	55
Materiele activa met Maatschappelijk nut	32.485	5.214	0	2.144	409	0	0	35.147
Materiele activa	128.469	7.568	0	4.863	430	199	-6	130.540

Niet in exploitatie genomen gronden

(* € 1.000)

Boekwaarde complexen in materiële vaste activa (voormalig NIEGG)			
	Complex	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
16	Narcisstraat Transformatie	846	846
28	Ribeslaan	10	10
31	Miste terrein school	0	6
63	Werklandschap Arrisveld	0	0
	totaal bruto	856	862
	af: voorziening complexen in vaste activa	324	324
	netto-boekwaarde in materiële vaste activa	532	538

Financiële vaste activa

(* € 1.000)

Omschrijving	Saldo	Verstreking	Aflossing	Afwaardering	Herrubricering	Saldo
	31-12-2023	2024	2024	2024	2024	31-12-2024
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	2.392	0	0	0	0	2.392
Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen	45	0	0	0	0	45
Leningen aan verbonden partijen	5.241	493	54	0	1.500	7.181
Overige langlopende leningen	985	1.500	121	0	-1.500	864
Overige uitzettingen > 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Financiële vaste activa	8.664	1.993	174	0	0	10.483

Schatkistbankieren

(* € 1.000)

Omschrijving	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	482	717	598	636

Vlottende activa

Voorraden

Onder de voorraden staan de in exploitatie genomen gronden en de nog te verkopen kavels van afgesloten exploitaties. Voor nadere toelichtingen zie de paragraaf grondbeleid.

(* € 1.000)

Boekwaarde Bouwgrond in exploitatie (BIE)			
	Complex	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
12	Eelink	-581	0
15	Complex Parallelweg	666	0
19	Gaxel	196	207
20	Zonnebrink (voormalige Driemark)	-69	-66
21	Boterstraat (voormalige Driemark)	-24	0
24	Pelkpark fase 3	0	23
61	Spoorzone-emplacement	3.014	2.609
62	De Vlijt	5.440	5.942
91	Bedrijvenlandgoed Slinge	892	0
	Totaal bruto	9.534	8.715
	Af: voorziening complexen BIE	2.362	1.076
	Netto boekwaarde BIE	7.172	7.639

Verloop grondexploitatie

In onderstaande tabel is het verloop van de bouwgronden in exploitatie over 2024 weergegeven. Voor nadere toelichtingen zie de paragraaf grondbeleid.

(* € 1.000)

		Boekwaarde	Vermeerderingen	Verminderen	Resultaat	Boekwaarde	Uitgaven	Opbrengsten	Nominale resultaat
Complexnummer	Complex	1-1-2024	2024	2024	2024	31-12-2024	na 2024	na 2024	
	Grondexploitatie in exploitatie								
12	Eelink	-581	-9	-	590	0	-	-	
15	Project Parallelweg	666	25	-	-691	-0	-	-	
19	Dienstencentrum Gaxel	197	10	-	-	207	150	373	4
20	Zonnebrink	-70	1	-	3	-66	63	-	3
21	Boterstraat	-24	19	-	5	-0	-		
24	Pelkpark fase 3	-	23	-	-	23	258	275	-24
61	Spoorzone-emplacement	3.014	81	-580	95	2.609	171	3.469	615
62	De Vlijt	5.441	510	-9	-	5.942	1.800	6.410	-2.193
91	Bedrijvenlandgoed Slinge	892	20	-781	-131	0			
	Subtotaal	9.534	680	-1.370	-129	8.715	2.441	10.527	-1.595
	Af: verliesvoorziening BIE	2.362			1.286	1.076			
	Afronding								
	Totaal	7.172	680	-1.370	1.157	7.639	2.441	10.527	-1.595

Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar

In onderstaande tabel zijn de kortlopende vorderingen weergegeven. Dit zijn vorderingen met een looptijd korter dan een jaar.

De vorderingen op openbare lichamen zijn gedaald ten opzichte van 31 december 2023. Op basis van de ouderdom van de openstaande nota's is een voorziening oninbaar opgenomen.

(* € 1.000)

Vorderingen	31-12-2023	31-12-2024
Scahtkistbankieren	6.932	6.493
Vorderingen op openbare lichamen	9.457	10.857
Bruto vorderingen	2.086	3.554
Debiteuren lokale heffingen	189	191
Voorziening oninbaar	-335	-304
Totaal	18.329	20.792

Liquide middelen

(* € 1.000)

Liquide middelen	31-12-2023	31-12-2024
Banksaldi	1.035	664
Totaal	1.035	664

Overlopende activa

In onderstaande tabel zijn de overlopende activa opgenomen. Dit zijn bedragen die vooruitbetaald of nog te vorderen zijn.

(* € 1.000)

Overlopende activa (* € 1000)	31-12-2023	31-12-2024
Vooruitbetaalde bedragen	1.473	1.480
Nog te ontvangen bedragen	4.286	2.858
Overige overlopende activa	12	166
Totaal	5.771	4.504

Vaste passiva

Inleiding

De passiva die zijn opgenomen aan de rechterkant van de balans, geven inzicht in de wijze waarop de bezittingen (de activa) zijn gefinancierd. De vaste passiva zijn de financieringsmiddelen die een relatief lange doorlooptijd kennen, namelijk het eigen vermogen en de langlopende schulden.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de balansreserves en het saldo van de rekening. De omvang ervan geeft weer in hoeverre het bezit van een gemeente niet is belast met schuld, maar in het verleden is betaald met positieve exploitatieresultaten.

(* € 1.000)

	Omschrijving	Saldo	Te bestemmen	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
Nummer		31-12-2023	Resultaat 2023			31-12-2024
	Algemene reserve					
1	Algemene Reserve - vrij besteedbaar	48.738	4.851		3.000	50.589
	Totaal algemene reserve	48.738	4.851	0	3.000	50.589
	Overige bestemmingsreserves					
125	Bestemmingsreserve organisatieontwikkeling	532		1.000		1.532
127	Bestemmingsreserve stadsuitleg	107				107
132	Bestemmingsreserve Sociaal Domein	252			55	197
135	Bestemmingsreserve Stedelijke herverkaveling	309				309
137	Reserve Omgevingswet	24			24	0
140	Reserve Aanpak inburgering nieuwkomers	128			45	84
141	Reserve verduurzaming sportlocaties	75				75
142	Reserve verduurzaming gemeentegebouwen	75				75
143	Reserve Notaristuin 2.0	221			15	206
144	Reserve doorgeschoven budgetten	2.354	3.229	375	5.583	375
148	Instandhouding voorzieningen			2.000		2.000
151	Reserve opvang en bescherming			611		611
	Totaal bestemmingsreserve	4.078	3.229	3.986	5.722	5.571
	Gerealiseerd resultaat					11.719
	Totaal eigen vermogen	52.816	8.080	3.986	8.722	67.880

Toelichting per reserve

Omschrijving (toelichting)

Bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling

Deze reserve is bedoeld om de kosten te dekken die te relateren zijn aan de ontwikkeling van onze ambtelijke organisatie en die niet op te vangen zijn binnen de exploitatiebudgetten in onze begroting. In onze Organisatievisie staan de missie en visie van de organisatie. Om daar te komen hebben we stappen te zetten, net als voor het op orde krijgen van de basis in de bedrijfsvoering. We werken dit uit in een Bedrijfsvoeringsagenda die het college in 2025 vaststelt. Deze reserve wordt gevoed

door het saldo op bedrijfsvoeringsbudgetten toe te voegen of te onttrekken aan deze reserve. De omvang van de reserve is maximaal 10% van het totaal van de bedrijfsvoeringsbudgetten.

Bestemmingsreserve Stadsuitleg

Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor toekomstige financiering van infrastructurele werken van bovenwijks belang, waarbij de dekking komt uit bouwgrondexploitatie.

Bestemmingsreserve Sociaal domein

De raad heeft bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 ingestemd met de vorming van een bestemmingsreserve voor innovatie/ontwikkeling binnen het sociaal domein.

Bestemmingsreserve Stedelijke herverkaveling

Stedelijke herverkaveling heeft als doel de leefbaarheid van Winterswijk te vergroten. Overbodige meters vastgoed worden aan de markt onttrokken en de vraag concentreert zich op de ruimtelijk en economisch beste plekken in Winterswijk en de regio. Kosten worden uit deze bestemmingsreserve gedekt.

Bestemmingsreserve Omgevingswet

Deze reserve is bij de Kadernota 2017 ingesteld voor de invoeringskosten van de Omgevingswet. De invoeringsdatum van de wet is herhaaldelijk uitgesteld. De uiteindelijke invoering vond plaats op 1 januari 2024. Voorgesteld wordt om deze reserve op te heffen aangezien de Omgevingswet het afgelopen jaar is ingevoerd en er geen saldo meer resteert.

Bestemmingsreserve Aanpak inburgering nieuwkomers

Deze reserve is bedoeld als financiële dekking ten behoeve van de voorbereiding op en implementatie van prestatiebekostiging vanaf 2026 bij de Wet inburgering 2021. Hiervoor moeten alle processen goed worden neergezet en vorm te geven aan een integraal programma.

Bestemmingsreserve Verduurzaming sportlocaties

Het verduurzamen van de gebouwen gebeurt over het algemeen op natuurlijke momenten via het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP). In voorgaande jaren is deze bestemmingsreserve gevormd door een jaarlijkse dotatie van € 25.000. In 2025 worden de MJOP's van de gebouwen geactualiseerd. Deze reserve wordt gebruikt om grote verschillen te egaliseren.

Bestemmingsreserve Verduurzaming gemeentegebouwen

Het verduurzamen van de gebouwen gebeurt over het algemeen op natuurlijke momenten via het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP). In voorgaande jaren is deze bestemmingsreserve gevormd door een jaarlijkse dotatie van € 25.000. In 2025 worden de MJOP's van de gebouwen geactualiseerd. Deze reserve wordt gebruikt om grote verschillen te egaliseren.

Bestemmingsreserve Kapitaallasten Notaristuin 2.0

In 2020 is er reserve gevormd ter dekking van de kapitaallasten voor de herinrichting van de Notaristuin.

Bestemmingsreserve Doorgeschoven budgetten

Doel van deze reserve is het overhevelen van niet bestede budgetten voor specifieke activiteiten die over de jaargrens heen schuiven. Het gaat daarbij uitsluitend om doorgeschoven middelen voor activiteiten waarvoor geen specifieke bestemmingsreserves zijn ingesteld. Deze middelen zijn in principe uitsluitend gedurende het volgende begrotingsjaar beschikbaar binnen de reserve en vallen vrij in het rekeningresultaat als besteding niet tijdig heeft plaatsgevonden.

Bestemmingsreserve Instandhouding voorzieningen

Het doel van deze bestemmingsreserve is de instandhouding van de huisvesting van

theater De Storm, zwembad Jaspers, Boogie Woogie en het noodzakelijke en acute onderhoud op basis van het Integraal Huisvestingsplan (IHP). Daarnaast is vervanging van de speelvoorzieningen als bestedingsdoel toegevoegd.

Bestemmingsreserve Opvang en bescherming

Doel is om de kosten te dekken die verband houden met extra taken met betrekking tot kwetsbare inwoners. Zij zijn afhankelijk van beschermd wonen of maatschappelijke opvang. In het Nationaal actieplan dak- en thuislozen wordt nadrukkelijk gewezen op de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de opvang van deze kwetsbare inwoners.

Excel-tabel

Totaal Voorzieningen

(* € 1.000)

Omschrijving	Saldo aan het begin van het begrotingsjaar	Toevoegingen	Ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgevallen bedragen	Aanwendungen	Saldo aan het eind van het begrotingsjaar
	31-12-2023	2024	2024	2024	31-12-2024
Algemene voorzieningen	5.235	729	508	665	4.792
Onderhoudsvoorzieningen	1.965	511		238	2.238
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (riolering)	2.625		332		2.292
Totaal	9.825	1.240	840	903	9.322

Algemene voorzieningen

Uitvoering Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa)

De pensioenvoorziening voor wethouders is gebaseerd op actuariële berekeningen.

De hierbij gehanteerde rekenrente bedraagt 2,325 %. Bij de berekening is de gehanteerde sterftetabel gebaseerd op GBM/GBV 2017/2022 met leeftijdsterugstelling.

RVU

De Regeling voor vervroegde uittreding (RVU) is een regeling die het mogelijk maakt voor werknemers om eerder te stoppen met werken, meestal tot drie jaar voor hun AOW-leeftijd. Werkgevers kunnen een uitkering verstrekken zonder extra belasting te betalen, zolang deze uitkering onder een bepaald maximum blijft.

Voormalig personeel

Uit deze voorziening worden de pensioenen en wachtgelden van oud-wethouders en WW-gelden van medewerkers betaald. Elk jaar wordt door HR een berekening gemaakt van de toekomstige toevoegingen en verminderingen.

Invulling cao-gelden ondernemingsraad

In het kader van de in 2000 afgesloten cao is 0,1 % van de loonsom beschikbaar gesteld voor lokaal beleid. De 0,1 % van de loonsom is voor algemeen beleid, in overleg met de ondernemingsraad, beschikbaar gesteld aan 'cao-ambtenaren'. In 2024 is geen gebruikgemaakt van deze voorziening.

(* € 1.000)

Omschrijving	Saldo aan het begin van het begrotingsjaar	Toevoegingen	Ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgefallen bedragen	Aanwendungen	Saldo aan het eind van het begrotingsjaar
	31-12-2023	2024	2024	2024	31-12-2024
Algemene voorzieningen					
Uitvoering wet Appa	2.091	472		419	2.144
Voormalig personeel	2.815		273	246	2.296
RVU-personeel Winterswijk	41	182	54		169
RVU-medewerkers WSW	209	55	181		83
Invulling cao-gelden OR	80				80
Verlofsparen	0	20			20
Totaal	5.235	729	508	665	4.792

Overige voorzieningen

Voorziening riolering

Het door de raad vastgestelde Gemeentelijk Waterplan (GWP) 2019-2023 is leidend voor de jaarlijkse mutatie aan de voorziening bij de jaarrekening 2021 tot en met 2025. De gevormde voorziening betreft tariefegalisatie op basis van artikel 44 lid 2 BBV. Opbrengsten van rioolheffing die nog niet zijn besteed, moeten worden opgenomen in een voorziening. Deze voorziening kan worden gebruikt om toekomstige tariefstijgingen te voorkomen.

Onderhoudsvoorzieningen

De onderhoudsregalisatievoorzieningen stoelen op een Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) van het uit te voeren groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen. Er is rekening gehouden met de kwaliteitseisen die hiervoor zijn geformuleerd. Uit de voorzieningen worden de onderhoudskosten betaald overeenkomstig de MJOP. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is het beleid nader uiteengezet.

(* € 1.000)

Omschrijving	Saldo aan het begin van het begrotingsjaar	Toevoegingen	Ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgefallen bedragen	Aanwendungen	Saldo aan het eind van het begrotingsjaar
	31-12-2023	2024	2024	2024	31-12-2024
Onderhoudsvoorzieningen gemeentelijke gebouwen					
Onderhoudsvoorzieningen	1.965	511		238	2.238
Voorzieningen					
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (riolering)	2.625		332		2.292
Totaal	4.590	511	332	238	4.530

Vaste schulden

Naast het eigen vermogen en de voorzieningen zijn de (vaste) activa ook voornamelijk gefinancierd door langlopende schulden.

De rentelasten van de vaste schulden bedragen voor 2024 € 1.726.242 (2023: € 1.948.000).

Nadere toelichting is gegeven in de paragraaf financiering.

(* € 1.000)

Onderhandse geldleningen	31-12-2023	31-12-2024
Schuldrestant per 1 januari	71.241	78.245
Opgenomen geldleningen	18.500	0
Aflossing	11.496	5.155
Saldo	78.245	73.090

Vlottende passiva

Inleiding

In onderstaande tabel zijn de kasgeldleningen en overige schulden opgenomen met een looptijd korter dan een jaar.

(* € 1.000)

Kortlopende schulden	31-12-2023	31-12-2024
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-	-
Overige schulden	8.075	7.285
Totaal	8.075	7.285

Overlopende passiva

In onderstaande tabel staan de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

(* € 1.000)

Overlopende passiva	31-12-2023	31-12-2024
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel*	7.854	10.801
* Het Rijk	7.524	9.990
* Overige Nederlandse overheidslichamen	330	811
Overige vooruitontvangen bedragen	150	158
Verplichtingen begrotingsjaar	5.412	7.132
Totaal	13.416	18.091

Vooruit ontvangen bedragen

Voor de kosten van de opvang van Oekraïense vluchtelingen worden wij gecompenseerd door het Rijk. Het voorschot dat wij ontvangen hebben, is hoger dan de kosten die we in 2024 gemaakt hebben. De niet bestede middelen boeken we als vooruitontvangen bedrag. Op het moment dat wij de definitieve beschikking van het Rijk over 2024 ontvangen, laten we het bedrag vrijvallen.

(* € 1.000)

Code	Omschrijving	Saldo 31-12-2023	Onttrekking	Toevoeging	Saldo 31-12-2024
	Vooruitontvangen bijdragen EU				
	Vooruitontvangen bijdragen Rijk (SISA)				
-	Sanering verkeerslawaaï	69	69		0
-	Huisvesting AZC/ISK (OHBA2022)	465	465		0
-	Aanpassing schoolgebouw EMMA	462	462		0
B2	Toeslagenproblematiek	15	15		0
D14	Nationaal Programma Onderwijs	350	126		224
D22	Voorschoolse educatie ontheemde peuters	16	7		9
D23	Lokale bibliotheekvoorziening	220	145		75
D8	Onderwijsachterstanden beleid	123	971	1.174	326
E84	SPUK verkeersmaatregelen	267			267
E87B	Subs. Deltaprogramma zoetwater Overijssel	48		9	57
G10	Inburgering	171	481	672	362
G10	Wet inburgering				0
H21	Verstrekking clientondersteuning			50	50
H30	Lokaal Sportakkoord	0	24	25	1
H30	Combinatiefunctie	54	202	171	23
H30	Terugdringen gezondheidsachterstanden	0	0	0	0
H30	Gala leefomgeving	1	16	19	4
H30	Gala welzijn op recept	0	18	19	1
H30	Gala versterken sociale basis	11	65	69	15
H30	Gala één tegen eenzaamheid	11	14	19	17
H30	Gala valpreventie	95	112	91	75
H30	Gala aanpak overgewicht en obesitas	32	39	34	27
H30	Gala kansrijke start	4	31	31	3
H30	Gala mentale gezondheid	3	3	1	1
H30	Gala OKO & vroegsignalering alcoholproblemen		5	5	0
H30	Gala versterk kennis- en adviesfunc. GGD		5	5	0
H32	Verleningsbeschikking RIJK	269	181		88
H4	SPUK zwembaden	43	43		0
H4	Uitkering BTW Sport		201	386	184
J94	Aanpak energiearmoede	715	169		546
J94	Verduurzaming slecht geïsoleerde woningen	1.232	120	2.450	3.562
J95	Lokale warmtetransitie			580	580
K28	CDOKE regeling	414	438	673	649
M16	Hulp aan Oekrainers	2.534	2.534	1.752	1.752
M24	Overlast asielzoekers			100	100
		7.625	6.960	8.334	8.999
	Vooruitontvangen bijdragen overige overheid				
	Functioneel beheer erfgoed	17			17
	Landschapsprojecten provincie	34			34
	Productontwikkeling ZOOV op maat provincie	5			5
	SMP erfsoorten	-1			-1
	Bodemtaken Omgevingswet	37			37
	ADC-subsidie (8RHK, regie)	184			184
	Vrijheid 1572	16			16
	Onafhankelijke cliëntondersteuning	38			38
	Verbinding Misterstraat 17			80	80
	De Vlijt			400	400
		330	0	480	810

(* € 1.000)

Vooruitontvangen bijdragen Rijk					
	Bluswatervoorzieningen natuur			60	60
	Sanering verkeerslawaaï			69	69
	Tijdelijke huisvesting OBS Woold/huur portacabin			264	264
	Tijdelijke huisvesting statushouders			598	598
		0	0	991	991
	Totaal	7.955	6.960	9.805	10.800

Overige vooruitontvangen bedragen

(* € 1.000)

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	Onttrekking	Toevoeging	Saldo 31-12-2024
Parkeerbijdragen	23			23
Nieuwe Gelle	47			47
Meddo Roetendaal Meddo bijdrage stadsuitleg	13			13
Meddo Roetendaal Meddo overige inkomsten	47	21		26
Meddi Roetendaal Meddo LEADER-project boerderij Kotten			28	28
Parkeerbeheer Dullvast	20			20
OV chipkaart terminals	0			0
Totaal	150	21	28	158

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Naast de directe schulden heeft de gemeente ook een aantal verplichtingen die niet direct uit de balans blijken. Het betreft waarborgen voor geldleningen die derden zijn aangegaan.

(* € 1.000)

Gewaarborgde geldleningen	Oorspronkelijk	Lening bedrag	Lening bedrag	Percentage
	Bedrag van lening	1-1-2024	31-12-2024	Borgverlening
Stichtingen en verenigingen	1.731	756	720	100%
Hypotheke eigen woningen	n.b.	373	79	50%
Totaal	0	1.129	799	

Overige niet uit de balans blijvende verplichtingen

Naast de gewaarborgde leningen is er nog een aantal niet uit de balans blijvende verplichtingen. In het kader van de sociale woningbouw zijn door de gemeente garanties afgegeven op leningen van de woningbouwcorporatie. Het betreft garantstellingen van in totaal € 123 miljoen.

Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) borgt leningen van woningcorporaties. Corporaties zijn hierdoor in staat om met gunstige financieringsmogelijkheden sociale huurwoningen te realiseren en in stand te houden. Het Rijk en de gemeenten staan elk voor 50% in de 'achtervang' bij het WSW. Daarbij wordt 25% verdeeld over alle gemeenten en 25% wordt toegerekend aan één gemeente die in de leningsovereenkomst is vermeld, of aan de gemeenten waar de corporatie sociale huurwoningen bezit. Wanneer een corporatie in financiële problemen raakt, zorgt het WSW dat rentebetalingen en aflossing van leningen doorgaan. Het WSW betaalt dit uit eigen kapitaal. Dat kapitaal kan worden aangevuld door obligo bij alle deelnemende corporaties op te halen. Pas wanneer dat onvoldoende is, komen het Rijk en gemeenten als 'achtervang' in beeld om renteloze

leningen te verstrekken. Het risico voor hen is overigens beperkt, tot nu toe heeft het WSW daar nooit een beroep op gedaan.

(In €)

Verplichting	Omvang	Toelichting
Garanties	123.806.968	De omvang waarvoor de gemeente garant staat
Inkoopverplichtingen	70.053.193	
Spaaruren	799.856	Saldo verlofuren van de medewerkers per 31-12-2024
Aanbestede werken	5.024.490	Projecten voor 2024
Subsidieverplichtingen	6.367.844	
	206.052.351	

Begrotingsrechtmatigheid

Inleiding

Het budgetrecht van de gemeenteraad houdt in dat het college van burgemeester en wethouders in principe alleen uitgaven mag doen en verplichtingen mag aangaan na toestemming van de gemeenteraad. Met de vaststelling van de begroting en de begrotingswijzigingen geeft de gemeenteraad het college van burgemeester en wethouders deze toestemming.

Begrotingsrechtmatigheid houdt in dat de uitgaven binnen de begrote budgetten moeten blijven. Begrotingsoverschrijdingen zijn onrechtmatig op basis van de Kadernota Rechtmatigheid.

Het komt voor dat uitgaven of inkomsten niet passen binnen de begroting. De uitgave of inkomst is dan eigenlijk onrechtmatig. De gemeenteraad heeft de inkomst of uitgave niet goedgekeurd. Toch zijn er ook uitgaven en inkomsten die niet binnen de begroting passen, maar die duidelijk wel rechtmatig zijn.

De afwijkingen in de lasten kunnen in vier categorieën worden ingedeeld:

1. Compensatie door direct gerelateerde opbrengsten
2. Passend binnen bestaand beleid
3. Opneemenderegeling
4. Overige

(* € 1.000)

Exploitatie	Begroot	Realisatie		
Programma	Lasten	Lasten	Verschil	V/N
1. Sociaal krachtig Winterswijk	-40.044	-40.010	34	V
2. Meedoen in Winterswijk	-42.104	-39.142	2.962	V
3. Wonen en werken in Winterswijk	-32.251	-25.110	7.141	V
4. Bestuurlijk Winterswijk	-22.089	-20.866	1.223	V
5. Inkomsten van Winterswijk	-551	135	686	V
Totaal uitgaven	-137.038	-124.993	12.045	V

Toelichting

Alle uitgaven zijn binnen de begrote budgetten gebleven. In de programma's zijn de verschillen nader toegelicht.

Incidentele baten en lasten

Inleiding

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan worden beoordeeld of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting. Uitgangspunt is dat incidentele lasten zoveel als mogelijk worden gedekt door incidentele baten.

In onderstaande tabel zijn per programma de verschillen opgenomen.

(* € 1.000)

Programma	Begroting voor mutatie reserves	Begroting mutaties reserves	Begroting na mutaties reserves	V/N	Realisatie voor mutatie reserves	Realisatie mutaties reserves	Realisatie na mutaties reserves	V/N	Verschil	V/N
Programma 1. Sociaal krachtig Winterswijk	-380	-556	-936	N	-271	-556	-827	N	109	V
Programma 2. Meedoen in Winterswijk	2.370		2.370	V	2.889	-45	2.844	V	474	V
Programma 3. Wonen en werken in Winterswijk	-1.246	-1.963	-3.209	N	-86	-1.961	-2.047	N	1.162	V
Programma 4. Bestuurlijk Winterswijk	-1.251	7.358	6.107	V	-10	7.207	7.197	V	1.090	V
Programma 5. Inkomsten van Winterswijk	340		340	V	292		292	V	-47	N
Incidenteel resultaat	-168	4.839	4.672	N	2.814	4.646	7.459	V	2.787	V

Toelichting

Om vast te stellen welke posten in de begroting als incidenteel aangemerkt moeten worden, zijn de baten en lasten beoordeeld. Het algemene uitgangspunt is dat structurele baten en lasten de regel zijn en incidentele baten en lasten uitzonderingen. Het verschil in de dekking van incidentele baten en lasten in de realisatie komt met name door projecten die worden overgeheveld naar 2025. Dit is een bedrag van € 2.993.000 (voordeel). Daarnaast is het complex Den Tappen afgewaardeerd € 198.000 (nadeel). Zie voor nadere informatie de toelichtingen in de programma's.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geconstateerd.

Wet normering topinkomens

WNT-verantwoording 2024 gemeente Winterswijk

De Wet normering topinkomens (WNT) is van toepassing op gemeente Winterswijk. Het voor de gemeente Winterswijk toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

De loco-gemeentesecretaris heeft in de periode van 01-01-2024 tot 31-05-2024 de

taken van de gemeentesecretaris waargenomen op basis van het mandaat- en organisatiebesluit, zonder formele aanstelling door het gemeentebestuur.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking, vanaf de dertiende maand van de functievervulling.

(In €)

Gegevens 2024	De heer Weir	Mevrouw Freriks	De heer Jansen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 t/m 31-08	01-06 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	90.761	91.991	114.136
Beloningen betaalbaar op termijn	13.675	13.234	16.502
Subtotaal	104.436	105.226	130.638
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	154.482	135.970	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	104.436	105.226	130.638
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2023	De heer Weir		De heer Jansen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris		Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01 t/m 31-12		01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0
Dienstbetrekking?	ja		ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	120.136		105.716
Beloningen betaalbaar op termijn	18.451		15.707
Subtotaal	138.587		121.422
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000		223.000
Bezoldiging	138.587		121.422

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking, inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog vier jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

(In €)

Gegevens 2024	
---------------	--

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Bedragen	De heer Weir
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Gemeentesecretaris
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2024
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
Individueel toepasselijk maximum	75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
Waarvan betaald in 2024	75.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten, lasten en balansmutaties blijkt een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings- en voorwaardencriterium en het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de gestelde criteria. Dit houdt in dat de verantwoorde baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders, zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen, en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 28 november 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Voor deze verantwoording hanteren we een grensbedrag, omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% (maximaal 3%) van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan de reserves. Daarmee is de grens vastgesteld op € 1.290.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen, € 171.000 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 1.290.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten, lasten en balansmutaties, is volgens het college overigens een bedrag van € 0 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad, aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie het onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Bijlagen Financiële Jaarrekening

Bijlage Baten en Lasten per taakveld

Overzicht baten en lasten per taakveld

Landelijk is bepaald dat in de begroting en jaarrekening een overzicht wordt opgenomen met daarin de baten en lasten per taakveld, en de wijze waarop deze zijn verdeeld over de programma's. Deze taakvelden gelden voor alle gemeenten, waardoor alle gemeenten onderling vergeleken kunnen worden.

(* €
1.000)

Taakveld	Omschrijving	Begroting 2024			Werkelijk 2024			Verschil
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo
0.1	Bestuur	-5.503	61	-5.442	-4.640	186	-4.454	988
0.10	Mutaties reserves	-4.604	12.057	7.452	-1.375	8.722	7.346	-106
0.2	Burgerzaken	-1.133	605	-527	-1.164	638	-526	1
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-924	1.102	178	-529	472	-57	-235
0.4	Overhead	-14.122	1.054	-13.067	-13.872	1.486	-	682
							12.386	
0.5	Treasury	814	816	1.630	1.031	1.180	2.211	581
0.61	OZB woningen	-287	4.086	3.799	-241	4.066	3.825	26
0.62	OZB niet-woningen	-94	3.060	2.965	-104	3.068	2.965	-1
0.64	Belastingen overig	-22	50	28	-22	65	42	15
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	71.730	71.730	0	72.129	72.129	399
0.8	Overige baten en lasten	-36	0	-36	0	0	0	36
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-2.182	0	-2.182	-2.160	-2	-2.162	20
1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.150	124	-1.026	-1.030	35	-996	30
2.1	Verkeer en vervoer	-5.509	144	-5.365	-5.456	247	-5.209	155
2.2	Parkeren	-80	0	-80	-80	0	-80	0
3.1	Economische ontwikkeling	-164	8	-156	-136	-24	-160	-4
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-2.834	2.714	-121	-2.124	1.871	-253	-132
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-336	113	-223	-234	87	-147	77
3.4	Economische promotie	-428	1.266	838	-428	1.359	930	92
4.2	Onderwijshuisvesting	-1.787	182	-1.606	-1.810	198	-1.612	-6
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-2.655	1.652	-1.003	-2.089	1.111	-978	25
5.1	Sportbeleid en activering	-1.388	512	-876	-1.262	408	-855	21
5.2	Sportaccommodaties	-2.720	958	-1.762	-2.611	729	-1.882	-120
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-1.676	0	-1.676	-1.675	0	-1.675	0
5.4	Musea	-206	0	-206	-205	0	-205	0
5.5	Cultureel erfgoed	-568	77	-491	-463	56	-407	84
5.6	Media	-740	249	-491	-658	175	-483	8
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-4.481	102	-4.380	-4.303	76	-4.227	152
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-15.509	13.586	-1.923	-15.003	13.050	-1.953	-30
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-1.960	80	-1.880	-1.926	30	-1.896	-16
6.3	Inkomensregelingen	-17.751	10.147	-7.603	-18.362	10.135	-8.227	-624
6.4	WSW en beschut werk	-11.366	8.480	-2.886	-9.431	6.829	-2.602	284
6.5	Arbeidsparticipatie	-1.247	465	-783	-574	201	-373	409
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.297	8	-1.289	-1.307	9	-1.298	-9
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-180	243	63	-165	268	103	40
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	-3.807	0	-3.807	-3.795	0	-3.795	12
6.71b	Begeleiding (WMO)	-3.861	0	-3.861	-4.340	0	-4.340	-479
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-22	0	-22	-21	0	-21	1
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	-3.683	0	-3.683	-3.601	0	-3.601	82
6.72b	Jeugdhulp behandeling	-2.471	0	-2.471	-3.063	0	-3.063	-592
6.73a	Pleegzorg	-290	0	-290	-276	0	-276	14
6.73b	Gezinsgericht	-1.640	0	-1.640	-1.784	0	-1.784	-144
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	-2.239	0	-2.239	-1.995	0	-1.995	243
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-194	0	-194	-208	0	-208	-15
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-397	0	-397	-233	0	-233	164
6.81a	Beschermd wonen (WMO)	-697	0	-697	-697	611	-86	611
6.82a	Jeugdbescherming	-379	0	-379	-468	0	-468	-89
6.82b	Jeugdreclassering	-15	0	-15	-28	0	-28	-13
7.1	Volksgezondheid	-2.014	527	-1.487	-1.711	371	-1.340	147
7.2	Riolering	-3.612	4.564	951	-3.603	3.673	71	-880
7.3	Afval	-2.913	3.400	487	-2.752	3.455	703	216
7.4	Milieubeheer	-5.149	3.548	-1.601	-2.231	733	-1.498	103
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-335	242	-93	-331	232	-99	-6
8.1	Ruimte en leefomgeving	-3.860	397	-3.463	-2.465	1.037	-1.428	2.034

(* €
1.000)

8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-1.106	1.585	479	488	743	1.230	751
8.3	Wonen en bouwen	-1.444	1.283	-160	-1.455	987	-468	-308
	Saldo	-144.253	151.277	7.023	-	140.698	11.719	4.697
					128.979			

Bijlage Financiële vaste activa

Overzicht financiële vaste activa

(* € 1000)

Omschrijving	Saldo	Verstrekking	Aflossing	Afwaardering	Herrubricering	Boekwaarde
	31-12-2023	2024	2024	2024	2024	31-12-2024
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	2.392					2.392
Aandelen BNG	39					39
Aandelen netwerkbeheerder Alliander	22					22
Aandelen waterbedrijf Vitens	5					5
Aandelen Winterswijk Energiebedrijf BV	9					9
Aandelen LeisurELands	1					1
Deelneming PPS WRS en gem. BV	0					0
Deelneming in NV ROVA	385					385
Hybride obligatielening Alliander	1.931					1.931
Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen	45					45
Stadsbank Oost Nederland	45					45
Leningen aan verbonden partijen	4.841	494	54		1.900	7.181
Energiefonds	1.600	500				2.100
Stichting Boogie Woogie	375		54			321
Startersleningen SVn	300				1.900	2.200
Duurzaamheidslening SVn	1.650					1.650
Blijverslening SVn	500					500
Duurzaamheidslening SVn non-profit	300					300
Stichting Evenementen ABH City	8					8
AGE Zonnepark Braamt	108	-6				102
Overige langlopende leningen	1.385	1.500	120		-1.900	864
Hypothecaire geldleningen ambtenaren	510		62			448
Noodfonds bestaanszekerheid	5					5
Startersleningen 2021	400				-400	0
Startersleningen 2024		1.500			-1.500	0
Coronaleningen Ondernemers	470		58			412
Overige uitzettingen > 1 jr	0					0
Financiële vaste activa	8.664	1.993	174	0		10.483

Bijlage Investeringskredieten

Overzicht investeringskredieten

In onderstaande tabel zijn de gerealiseerde investeringen voor de materiële vaste activa opgenomen. De investeringen zijn per beleidsveld gespecificeerd. De investeringen bestaan uit de investering verminderd met bijdragen van derden direct gerelateerd aan het actief. Zie bij vaste activa de tabel materiële vaste activa.

(* € 1000)

Pr.	Beleidsveld	Investeringskrediet	Primitieve begroting 2024	Mutaties 2024	Begroting na 2e prognose	Overhevelingen eerste Bestuursrapportage 2024	Begroting na 2e prognose en aanvullen de mutaties	Realisatie 2024	Saldo	Overheveling jaarrekening
	Materiële vaste activa									
2	2.2 Sport	Sportaccommodaties	2.541	140	2.681	-	2.681	597	2.084	2.084
2	2.4 Educatie	Investeringsplan Integraal Huisvestingsplan (IHP)	276	176	452	-	452	-	452	452
3	3.1 Openbare ruimte	Laanbomen (vervanging)	251	11	262	-	262	262	-	-
3	3.1 Openbare ruimte	Project De Pas	750	165	915	-	915	976	-61	-
3	3.1 Openbare ruimte	Project Hakkelerkamp Oost 1 + 2	2.220	-78	2.142	-1.919	223	204	19	19
3	3.1 Openbare ruimte	Reconstructie wegen binnen en buiten de kom	4.896	588	5.484	-608	4.876	3.040	1.836	1.814
3	3.1 Openbare ruimte	Investeringsbijdrage ProRail onbewaakte overwegen	-135	-	-135	135	-	-	-	-
3	3.2 Klimaat, water en milieu	Klimaatadaptatie	600	706	1.306	-650	656	485	171	120
3	3.2 Klimaat, water en milieu	Riolering en pompunits	1.981	57	2.038	-1.504	534	525	9	-
3	3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen	Woningbouwproject Eelink afronding openbare ruimte	-	467	467	-	467	-	467	467
3	3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen	Den Tappen	-	-	-	-	548	548	-	-
3	3.5 Economie en lobby	Project Dennenoord	-	679	679	-	679	300	379	379
4	4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening	Hardware/software servers/back-up	740	272	1.012	-	1.012	99	913	751
4	4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening	Vervanging meubilair en verbouwing gemeentekantoor	-	692	692	-	692	19	673	673
4	4.2 Openbare orde en veiligheid	Auto's	-	81	81	-	81	75	6	-
5	5.1 Algemene middelen	Kottenseweg 190 aankoop pand (vordering)	-	-400	-400	-	-400	-	-400	-400
	Totaal investeringskredieten materiële vaste activa		14.120	3.556	17.676	-4.546	13.678	7.130	6.548	6.359
	Financiële vaste activa		-54	2.533	2.479	-	2.479	1.819	660	650
	Totaal materiële vaste activa plus financiële vaste activa		14.066	6.089	20.155	-4.546	16.157	8.949	7.208	7.009

Toelichting Investeringskredieten

Het krediet van herinrichting de Pas is met € 61.000 overschreden.

Dit wordt verklaard door niet te voorziene extra uitgaven voor groenaanleg en civieltechnische werkzaamheden die na de opmaak van de 2e Voortgangsrapportage 2024 bekend zijn geworden.

Toelichting overheveling investeringskredieten

Toelichting bij de jaarrekening 2024 naar 2025 overgehevelde restantkredieten.

Kolom 'Overhevelingen eerste Bestuursrapportage 2024'

Dit bedrag van - € 4.546.000 (in 2024) bestaat uit de restantkredieten van € 4.681.000 (afgerond € 4.700.000) die bij de eerste Bestuursrapportage 2024 naar 2025 zijn overgeheveld, maar per abuis niet in de investeringstabel zijn opgenomen en de inkomst van € 135.000 op de Investeringsbijdrage ProRail onbewaakte overwegen.

Deze overgehevelde restantkredieten bij 1e Bestuursrapportage 2024 van € 4.700.000 waren overigens wel in de toelichting opgenomen.

Kolom 'Begroting na 2e prognose en aanvullende mutaties'

Dit bedrag van € 13.678.000 bestaat uit € 13.130.000 investeringskredieten materiele vaste activa en € 548.000 aanvullende mutaties. Deze aanvullende mutatie betreft het dd. 29 november 2024 genomen raadsbesluit over de beschikbaarstelling van krediet voor de aankoop van Cafe Den Tappen inclusief bijbehorende grond en het voetbalveld van MEC.

Hieronder volgt een toelichting op de overgehevelde restantkredieten.

Programma 2

2.2 Beleidsveld Sport, Sportaccommodaties

Krediet : Toplaag kunstgras FC Winterswijk

Bedrag : € 1.156.000

Krediet : Meddo renovatie toplaag kunstgras

Bedrag : € 467.500

Krediet : Avanti/Wiko kunstgrasveld fase 2

Bedrag : € 330.591

Krediet : Trias fase II toplaag kunstgras

Bedrag : € 53.400

Toelichting : Bovenstaande velden zijn in 2024 goedgekeurd. Het is een politiek besluit om de kredieten door te schuiven.

Krediet : Vervanging kunstgrasstroken Archeus

Bedrag : € 26.140

Toelichting : Door problemen met de atletiekbaan is dit niet uitvoerbaar in 2024.

De werkzaamheden dienen alsnog uitgevoerd te worden. De atletiekbaan is afgekeurd en dient hersteld te worden. Momenteel in onderhandeling over de claim op garantie. Wordt nader uitgezocht.

Krediet : Speeltoestellen (upgrade Strandbad)

Bedrag : € 50.000

Toelichting : De levering van de speeltoestellen vindt plaats in 2025.

2.4 Beleidsveld Integraal Huisvestingsplan (IHP)

Krediet : IKC Buurtschappen en de Esch

Bedrag : € 452.300

Toelichting : Deze scholen maken onderdeel uit van het vastgestelde IHP-plan. De (ver)bouw moet nog starten.

Programma 3

3.1 Beleidsveld openbare ruimte

Project Hakkelerkamp Oost fase 1 en 2

Krediet : Reconstructie Hakkelerkamp Oost 2

Bedrag : € 17.700

Toelichting : Hakkelerkamp dient doorgeschoven te worden naar 2025. Dit waren voorbereidingskosten; de uitvoering gaat plaatsvinden in 2025 en 2026.

Krediet : Groen Hakkelerkamp-Oost 2 (2021)

Bedrag : € 1.000

Toelichting : Overhevelen naar 2025. Project is nog niet gestart.

Krediet : Rijbaan Groenloseweg (2021)

Bedrag : € 447.500,00

Toelichting : Het project is nog in uitvoering en wordt naar verwachting afgerond in het tweede kwartaal van 2025. In het eerste kwartaal van 2025 zal blijken of het restantbudget voldoende is voor de nog uit te voeren werkzaamheden. Een tegenvaller was de onverwacht noodzakelijke sanering van vervuilde grond (kosten circa € 90.000). Meevaller is een extra subsidie voor klimaatadaptieve maatregelen van ongeveer € 132.000. Project is nog in uitvoering, afronding project april 2025.

Reconstructie wegen binnen en buiten de kern

Krediet : Rijbaan Vredenseweg

Bedrag : € 16.750

Toelichting : Voorbereiding loopt nog door in 2025 als gevolg van tussentijdse besluitvorming om bovengrondse herinrichting na vaststelling van het mobiliteitsplan definitief te maken.

Krediet : Groen Vredenseweg 2024

Bedrag : € 2.720

Toelichting : Overhevelen naar 2025. Project is nog niet gestart.

Krediet : Rijbaan Breukinkweg

Bedrag : € 47.290,00

Toelichting : Deel van het bestek is uitgevoerd. Het werk maakt onderdeel uit van het asfaltraambestek 2024-2025.

Krediet : Grevinkweg (reconstructie buitenwegen) 2021

Bedrag : € 219.500,00

Toelichting : Bedrag overhevelen; is onderdeel van het elementenraambestek met looptijd 2023 tot en met 2025. Werk is uitgesteld in verband met de geplande woningbouw aan het einde van de doodlopende weg.

Krediet : Vreehorstweg (2024)

Bedrag : € 138.950,00

Toelichting : Deel van het bestek is uitgevoerd. Het werk maakt onderdeel uit van het asfaltraambestek 2024-2025.

Advies control: Akkoord

Krediet : Waliënsestraat vervanging fietsbrug

Bedrag : € 45.000,00

Toelichting : Het werk is uitgesteld in verband met het verleggen van kabels en leidingen.

Krediet : Recreatieve fietspaden 2024

Bedrag : € 86.100,00

Toelichting : Het werk is niet opgestart in verband met de capaciteit van uitvoerende en voorbereidende bedrijven.

Krediet	: Frerikshof (instandhouding paden)
Bedrag	: € 7.000,00
Toelichting	: Het werk is afgerond. Op krediet € 30.000 aframen. Restant overhevelen voor nazorg.
Krediet	: Meester Meinenweg (2024)
Bedrag	: € 22.990
Toelichting	: De hoofdwerkzaamheden zijn afgerond. Het aanbrengen van oppervlakbehandeling (onderdeel van het bestek) volgt in 2025.
Krediet	: Vosseveldseweg fase 2
Bedrag	: € 9.500,00
Toelichting	: Bedrag overhevelen; is onderdeel van het elementenraambestek met looptijd 2023 tot en met 2025.
Krediet	: Burloseweg (instandhouding buitenwegen)
Bedrag	: € 88.000,00
Toelichting	: Oorspronkelijk was het plan om dit gelijktijdig uit te voeren in het raambestek asfalt. Het blijkt dat meer voorbereiding nodig is voor de inrichting van het wegvak.
Krediet	: Oude Bochooltsebaan (fietsbrugvervangning)
Bedrag	: € 35.000,00
Toelichting	: De planvoorbereiding is gestart. Mogelijkheden voor duurzaam hergebruik en inrichting in overleg met het waterschap.
Krediet	: Veldboomweg(fietsbrugvervangning)
Bedrag	: € 34.000,00
Toelichting	: Er is nader technisch onderzoek nodig naar geconstateerde gebreken.
Krediet	: Reconstructie Hakkelerkampstraat parkeerterrein
Bedrag	: € 9.200 (I)
Toelichting	: De uitvoering vindt plaats in 2025 en 2026.
Krediet	: Groen omvormen openbaar groen
Bedrag	: € 11.360
Toelichting	: Werkzaamheden zijn deels uitgevoerd in het vierde kwartaal van 2024; afronding in het eerste kwartaal van 2025.
Krediet	: Parkeersysteem project stedelijke herverkaveling
Bedrag	: € 152.000
Toelichting	: De planning is dat de Europese aanbesteding in het tweede kwartaal van 2025 plaatsvindt. Uitvoering van de werkzaamheden in 2025 en verder.
Krediet	: Parkeerverwijssysteem (2020)
Bedrag	: € 431.500
Toelichting	: De planning is dat de Europese aanbesteding in het tweede kwartaal van 2025 plaatsvindt. Uitvoering van de werkzaamheden in 2025 en verder.
Krediet	: Maatregelen mobiliteitsplan
Bedrag	: € 27.740
Toelichting	: Om diverse doorberekeningen in het verkeersmodel door te laten rekenen, is dit krediet nodig. Dit ook om doorberekeningen voor het mobiliteitsplan uit te voeren voor toekomstige situaties.
- Beleidsveld 3.2 Klimaat, water en milieu	
Krediet	: Klimaatadaptatie maatregelen
Bedrag	: € 61.890
Toelichting	: Krediet wordt in 2025 benut voor enkele lopende projecten die in

2024 gestart zijn. Dit zijn projecten om wateroverlast op plekken in het centrum van Winterswijk aan te pakken.

Krediet : Herinrichting omgeving GKC

Bedrag : € 58.000

Toelichting : Er is nog een restantkrediet dat in 2025 ingezet gaat worden om wateroverlast op bepaalde punten te verhelpen door het toevoegen van putjes. Daarnaast komen er wat fietsbeugels bij in samenwerking met de school. Het restantbudget is voldoende om deze werkzaamheden uit te voeren. De verwachting is dat in mei 2025 de werkzaamheden hiervoor gereed zijn.

- Beleidsveld 3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen

Krediet : Eelink afronding openbare ruimte

Bedrag : € 467.000

Toelichting : Dit geld is gereserveerd voor het afronden van de werkzaamheden aan de Laan van Napoleon en Kozakkenbrink. Uitvoering vindt op zijn vroegst plaats in 2026 als Kozakkenbrink is afgebouwd.

- Beleidsveld 3.5 Economie en lobby

Krediet : Reconstructie Dennenoord

Bedrag : € 100.500

Toelichting : Dennenoord dient doorgeschoven te worden naar 2025. De laatste werkzaamheden van de herinrichting vinden het eerste en tweede kwartaal van 2025 plaats.

Krediet : Riolering Dennenoord

Bedrag : € 278.000

Toelichting : Dennenoord dient doorgeschoven te worden naar 2025. De laatste werkzaamheden van de herinrichting vinden het eerste en tweede kwartaal van 2025 plaats.

-

Programma 4

Krediet : Vervanging meubilair, inventaris en installaties

Bedrag : € 672.810

Toelichting : Het resterende bedrag op het krediet voor de vervanging van meubilair, inventaris en installaties moet worden overgeheveld naar 2025. Er is vorig jaar gestart met het inhuizen van De Post en de aanschaf van verstelbare bureaus, maar dit is in 2024 niet afgerond. Deze projecten lopen door in 2025.

Krediet : Hardware 2024 (5 jaar)

Bedrag : € 344.008

Toelichting : Investerings zijn uitgesteld in verband met capaciteitsgebrek en worden in 2025 uitgevoerd. Dit betreft 300 laptops en 20 AutoCAD-laptops.

Krediet : Automatisering gemeentelijk Kant Smartboards 2024 (5 jaar)

Bedrag : € 152.145

Toelichting : Investerings zijn uitgesteld in verband met het uitstel van de herinrichting van het gemeentekantoor. Het betreft krediet voor het aanpassen van vergaderzalen ten behoeve van Teams-vergaderingen bij inhuizing van De Post.

Krediet : Mobiele telefonie 2024 (3 jaar)

Bedrag : € 254.675

Toelichting : Investerings zijn uitgesteld in verband met capaciteitsgebrek en worden in 2025 uitgevoerd. Het betreft het vervangen van 320 smartphones.

-

Programma 5

Krediet : Kottenseweg 190
Bedrag : € 400.000 (inkomsten)
Toelichting : Het project moet nog worden opgestart.

Bijlage SiSa

Bijlage

Voor een aantal specifieke uitkeringen geldt dat de verantwoording hiervan plaatsvindt middels de SiSa-bijlage.

De onafhankelijke accountant neemt de controle voor de betreffende regelingen mee in de jaarrekeningcontrole. Een aantal gegevens over de regelingen wordt opgenomen in de verplichte SiSa-bijlage bij de jaarrekening. Deze bijlage wordt aangeboden aan het Centraal Bureau voor de Statistiek. Dit instituut zorgt ervoor dat de gegevens worden doorgestuurd naar de belanghebbende ministeries.

De vorm van de bijlage is wettelijk voorgeschreven. Er mag niet worden afgeweken van het achterliggende model.

OCW

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		Juridische grondslag						
		Ontvanger						
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedrag en voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedrag en voor e (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle D2 Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	
			2	5	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13
			€9.461	€ 39.314			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)

OCW

			Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/14	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19
			€782	€12.942	€7.138	€17.542	€3.694	€9.079
		Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driesprekken (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling		
		Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24		
		€12.348	€24.348	€0	€0	€33.423		
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen Aard controle R Indicator: C62/01	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
			€0	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C92/01	Bedrag doorgeschoven naar t+1 Aard controle R Indicator: C92/02	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aantal gebruikte leermiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
			€ 34.305	€ 0	3	78	125	
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)

OCW

		Gemeenten		artikel 158 WPO)	kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05		
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06
			€ 982.978	€ 0	€ 0	-€ 12.110	€ 135.448	€ 326.191
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
				Bedrag		Bedrag		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10		
		1						
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03			
			€ 125.618	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		

OCW

			Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07		
			€ 0	€ 349.861	€ 224.243	Nee		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11		
		1						
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02	Aard controle R Indicator: D23/03	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06
		1	SB230167	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 145.291	€ 74.709	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 145.291
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07					
		1	Nee					
lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa	Hieronder per regel één beschikkingnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en						

OCW

		gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06
			BSV/24/00184	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
			BSV/24/00184	€ 0	€ 0	€ 0		Nee
lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			060197 Gemeente Aalten	5000006671	€ 158.823	€ 158.823	€ 1.349.750	€ 1.349.750
			060197 Gemeente Aalten	5000006072	€ 0	€ 154.334	€ 0	€ 1.233.889
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			060197 Gemeente Aalten	5000006671	Nee			

OCW

			2	060197 Gemeente Aalten Kopie CBS(code)	5000006072 Kopie beschikkingnummer	Ja	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel	
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
				<i>Indicator: E44B/10</i>	<i>Indicator: E44B/11</i>	<i>Indicator: E44B/12</i>	<i>Indicator: E44B/13</i>	
			1	060197 Gemeente Aalten	5000006671	Water vasthouden en benutten	Nee	
			2	060197 Gemeente Aalten	5000006072	Water vasthouden en benutten	Ja	
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheids maatregelen 2022-2023		Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
		Provincies en Gemeenten		<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
				<i>Indicator: E84/01</i>	<i>Indicator: E84/02</i>	<i>Indicator: E84/03</i>	<i>Indicator: E84/04</i>	
				€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
				Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
				<i>Indicator: E84/05</i>	<i>Indicator: E84/06</i>	<i>Indicator: E84/07</i>	<i>Indicator: E84/08</i>	
			1	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h/aantal in Stuks	Nee	0	werk nog niet gestart	
			2	344 Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/h/aantal in meters	Nee	0	werk nog niet gestart	
lenW	E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)		Hieronder per regel één provincie of waterschap (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinf	Beschikkingnaam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)
								Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)

OCW

			informatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87B/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E87B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87B/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E87B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87B/06</i>
		1	030004 Provincie Overijssel	S2023-0000613	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikingsnaam/nummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>				
			<i>Indicator: E87B/07</i>	<i>Indicator: E87B/08</i>				
		1	S2023-0000613	Nee				
lenW	E115	Tijdelijke regeling specifieke uitkering duurzame en circulaire infrastructuur	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
			<i>Indicator: E115/01</i>	<i>Indicator: E115/02</i>	<i>Indicator: E115/03</i>			
			€ 1.751.567	€ 1.751.567	Nee			
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: G2/01</i>	<i>Indicator: G2/02</i>	<i>Indicator: G2/03</i>	<i>Indicator: G2/04</i>	<i>Indicator: G2/05</i>	<i>Indicator: G2/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie

OCW

			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/07</i>	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/08</i>	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenars (WWIK) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/09</i>	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/10</i>	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/11</i>	kinderopvang toeslagaffaire re Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/12</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/14</i>					
			€ 0	Nee				
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2023 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2A/01</i>	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2A/02</i>	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2A/03</i>	Besteding (jaar T-1) IOAW Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2A/04</i>	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2A/05</i>	Besteding (jaar T-1) IOAZ Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2A/06</i>

OCW

			1	060294 Gemeente Winterswijk	€ 8.573.728	€ 99.354	€ 368.319	€ 842	€ 42.496
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet
				In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)
				Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/07	Aard controle R Indicator: G2A/08	Aard controle R Indicator: G2A/09	Aard controle R Indicator: G2A/10	Aard controle R Indicator: G2A/11	Aard controle R Indicator: G2A/12
			1	060294 Gemeente Winterswijk	€ 0	€ 60.759	€ 19.112	€ 0	€ 588.409
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
				In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)		
				Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/13	Aard controle R Indicator: G2A/14	Aard controle R Indicator: G2A/15	Aard controle D2 Indicator: G2A/16		
			1	060294 Gemeente Winterswijk	€ 9.320	€ 0	€ 0		
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024		Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)

[illegible]

OCW

		verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/01	Aard controle R Indicator: G3A/02	Aard controle R Indicator: G3A/03	Aard controle R Indicator: G3A/04	Aard controle R Indicator: G3A/05	Aard controle R Indicator: G3A/06
		1 060294 Gemeente Winterswijk	€ 0	€ 186.669	€ 19.774	€ 0	€ 0	
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01	Besteding (jaar T-1) onderzoeksnoten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking	
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/07	Aard controle R Indicator: G3A/08	Aard controle R Indicator: G3A/09	Aard controle R Indicator: G3A/10	Aard controle R Indicator: G3A/11	Aard controle R Indicator: G3A/12
		1 060294 Gemeente Winterswijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024 Alle gemeenten verantwoordden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Gemeente	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing) Gemeente	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig) Gemeente
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06

OCW

			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalversterking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
				Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.			
			Indicator: G4/07	Indicator: G4/08	Indicator: G4/09	Indicator: G4/10			
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0			Nee
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0			Nee
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0			Nee
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0			Nee
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0			Nee
			6	Totaal	0	0			N.v.t.
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalversterking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalversterking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalversterking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
				Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R		
			Indicator: G4/11	Indicator: G4/12	Indicator: G4/13	Indicator: G4/14	Indicator: G4/15		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

OCW

			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle R</i>	
			<i>Indicator: G4/16</i>	<i>Indicator: G4/17</i>	<i>Indicator: G4/18</i>	<i>Indicator: G4/19</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2023	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstreking	Baten (jaar T-1) levensonderhoud	Baten (jaar T-1) kapitaalverstreking (aflossing)
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2023 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>

OCW

			Indicator: G4A/01	Indicator: G4A/02	Indicator: G4A/03	Indicator: G4A/04	Indicator: G4A/05	
1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)		€ 0	€ 0	€ 2.953	€ 162.110		
2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)		€ 0	€ 0	€ 6.093	€ 32.680		
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		€ 0	€ 0	€ 4.715	€ 33.622		
4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)		€ 0	€ 0	€ 4.576	€ 1.972		
5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)		€ 0	€ 0	€ 757	€ 115		
	Kopie regeling	Baten (jaar T-1) kapitaalverzekering (overig)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Aantal besluiten kapitaalverzekering (jaar T-1)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	
	Indicator: G4A/06	Indicator: G4A/07	Indicator: G4A/08	Indicator: G4A/09				
1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)		€ 7.414	0	0			
2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)		€ 1.479	0	0			
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		€ 2.215	0	0			
4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)		€ 293	0	0			
5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)		-€ 35	0	0			
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverzekeringen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverzekeringen Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			

OCW

			€ 0	€ 0	Nee		
SZW	G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2023 					

OCW

			Activiteiten	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: H4/03</i>	<i>Indicator: H4/04</i>	<i>Indicator: H4/05</i>	<i>Indicator: H4/06</i>	<i>Indicator: H4/07</i>	<i>Indicator: H4/08</i>
			1 SPUK 2024 - Roerende zaken Aankoop	€ 2.275	€ 0	€ 2.275	€ 0	
			2 SPUK 2024 - Roerende zaken beheer en exploitatie	€ 98.397	€ 0	€ 98.397	€ 0	
			3 SPUK 2024 - Onroerende zaken - renovatie	€ 94.657	€ 94.657	€ 0	€ 0	
			4 SPUK 2024 - Onroerende zaken - onderhoud	€ 6.290	€ 6.290	€ 0	€ 0	
VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: H21/01</i>	<i>Indicator: H21/02</i>	<i>Indicator: H21/03</i>	<i>Indicator: H21/04</i>	<i>Indicator: H21/05</i>	
			Nee	In 2024 heeft een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden voor de functie van cliëntondersteuning. Per 1 januari 2025 is een nieuwe partij van start gegaan. In de loop van 2025 gaan we samen met de nieuwe partij aan de slag om vorm te geven aan de verdere versterking van cliëntondersteuning.	€ 0	€ 0	Nee	
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?

OCW

		en de sociale basis 2023-2026	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 25.037	€ 24.339	€ 48.373	Ja	Ja
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 171.405	€ 201.654	€ 313.594	Ja	Ja
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 38.517	€ 41.218	€ 78.194	Ja	Ja
			4 Kansrijke Start	€ 30.814	€ 30.988	€ 55.653	Ja	Ja
			5 Mentale Gezondheid	€ 9.630	€ 22.731	€ 32.569	Ja	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 33.703	€ 38.700	€ 38.700	Ja	Ja
			7 Valpreventie	€ 91.480	€ 112.039	€ 112.039	Ja	Ja
			8 Leefomgeving	€ 19.259	€ 16.320	€ 33.494	Ja	Ja
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 4.815	€ 4.622	€ 9.244	Ja	Ja
			10 Versterken sociale basis	€ 69.332	€ 65.282	€ 121.660	Ja	Ja
			11 Mantelzorg	€ 19.259	€ 25.620	€ 44.108	Ja	Ja
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 19.259	€ 13.736	€ 20.802	Ja	Ja
			13 Welzijn op recept	€ 18.296	€ 17.588	€ 27.756	Ja	Ja
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 4.815	€ 4.622	€ 9.244	Ja	Ja
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 14.059	€ 16.800	€ 33.254	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07					
			Nee					
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02				
			1 060222 Gemeente Doetinchem	€ 190.072				
VRO	J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikkingnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteit en uiterlijk 31	Toelichting (verplicht als bij start)	Eindverantwoording (Ja/Nee)

OCW

		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/01	Aard controle R Indicator: J32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/03	december 2023 (Ja/Nee) Aard controle D2 Indicator: J32/04	bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld Aard controle n.v.t. Indicator: J32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J32/06
		1	SUVIS21-00896767	€ 392.357	€ 590.096	Ja		Ja
			Kopie Beschikkingnummer/Naam Aard controle n.v.t. Indicator: J32/07	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) Aard controle D2 Indicator: J32/08	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) Aard controle n.v.t. Indicator: J32/09			
		1	SUVIS21-00896767	Ja				
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten Aard controle R Indicator: J55/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten Aard controle R Indicator: J55/05	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06
			67	€ 29.484	€ 76.210	79	€ 133.107	€ 304.866
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huiseeër – heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			

OCW

			mee heeft kunnen verminderen.					
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
			<i>Indicator: J55/07</i>	<i>Indicator: J55/08</i>	<i>Indicator: J55/09</i>			
			3	€ 6.094	€ 7.090			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik /energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: J55/10</i>	<i>Indicator: J55/11</i>	<i>Indicator: J55/12</i>	<i>Indicator: J55/13</i>	<i>Indicator: J55/14</i>	<i>Indicator: J55/15</i>
			884	735	34	47	3	0
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D1</i>	<i>Aard controle D1</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: J94/01</i>	<i>Indicator: J94/02</i>	<i>Indicator: J94/03</i>	<i>Indicator: J94/04</i>	<i>Indicator: J94/05</i>	<i>Indicator: J94/06</i>
			1 LAI23-03521395	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			2 LAI24-03737488	€ 119.978	93	0	€ 0	€ 3.831
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			

OCW

			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09			
		1	€ 0	€ 0	Nee			
		2	€ 0	€ 116.147	Nee			
VRO	J95	Regeling specifieke uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Activiteiten verricht conform aanvraag (Ja/Nee)	Eventuele toelichting - verplicht als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: J95/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J95/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J95/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J95/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J95/05	
			€ 0	€ 0	Nee	Regiocoördinator Warmtetransitie start in 2025, ook de overige kosten worden vanaf 2025 gemaakt	Nee	
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 435.676	€ 0	€ 6.719	€ 595.616	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					
Aen M	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekking en (GOO en POO)

OCW

		Gemeenten	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M16/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/06</i>
			€ 3.896.375			€ 0	€ 0	€ 184.011
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M16/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M16/11</i>	
			€ 0	€ 3.680	€ 0	€ 4.084.066	€ 13.858.349	
Aen M	M24	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld		
		Gemeenten	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M24/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M24/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M24/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M24/04</i>		
			€ 0	€ 0	Nee			

Bijlage Overhevelingen

Bijlage

(In €)

Onderwerp	Overheveling tweede prognose 2024		Overheveling jaarrekening 2024	
	U	I	U	I
LEADER Achterhoekse projecten	37.500	-	-	-
Mobiliteitsplan (GVVP)	46.000	-	-	-
Woonbeleid	50.000	-	-	-
Beleid omgevingsvisie	42.500	-	-	-
Vitaal platteland	75.000	-	-	-
Opgave armoede	50.000	-	-	-
Juridische kosten gerechtelijke procedures	-	-	234.223	-
Sanering verkeerslawaaï	-	-	111.390	108.600
Cofinanciering Regio Deal	-	-	214.000	-
Bodemtaken Omgevingswet	-	-	31.876	31.876
Maatregelen overlast asielzoekers 2023 t/m 2024	-	-	100.000	100.000
Wijkaanpak	-	-	37.390	-
Versterking clientondersteuning	-	-	50.000	50.000
Visie sociaal domein	-	-	121.000	-
Uitvoeringsplan LOP	-	-	95.000	-
Provinciale landschapsprojecten	-	-	64.500	-
Vorbereiding Stichting Terra Temporalis	-	-	32.450	-
Erfgoed Omgevingswet	-	-	33.400	-
Functioneel gebruik erfgoed	-	-	15.895	-
Uitvoering economisch beleid	-	-	75.000	-
Uitvoering vrijetijdseconomie	74.450	-	5.250	-
Green Leaf	-	-	11.650	-
Verduurzaming slecht geïsoleerde woningen	-	-	1.112.116	1.112.116
ICT-kosten	-	-	180.000	-
Energiebesparende maatregelen	-	-	545.232	545.232
Klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	-	-	649.414	649.414
Lokale bibliotheekvoorzieningen	-	-	74.709	74.709
Nationaal Programma Onderwijs	-	-	224.250	224.250
Onderwijsachterstandsbeleid	-	-	326.186	326.186
Tijdelijke huisvesting statushouders	-	-	464.828	464.828
Wet Inburgering	-	-	362.866	362.866
Invoering Omgevingswet	-	-	27.000	-
Narcisstraat transformatie - bouwrijp maken	-	-	66.500	-
Afkoopsom recht van opstal Stichting 't Kreil	-	-	497.500	-
Sloop en sanering locatie Dingstraat 25	-	-	100.000	-
Afkoopsom sanering Spoorbosje	-	-	87.500	-
Uitvoering IHP	-	-	21.900	-
Meerkosten energie openbare zwembaden	-	-	88.472	88.472
Camera-inspectie en preventief reinigen riool	-	-	49.500	-
(Her)plaatsen peilbuizen	-	-	32.000	-
Straatmeubilair	-	-	60.000	-
Bebording binnen kern	-	-	24.500	-
Project Huishoudelijk grondstoffenbeleidsplan (HGB)	-	-	84.500	-
Combinatiefunctie	-	-	23.278	23.278
Lokaal sportbeleid	-	-	698	698
Kansrijke start	-	-	3.373	3.373
Industrieel erfgoed Laan van Hilbelink haalbaarheidsonderzoek	-	-	25.000	-
Versterken kennis- en adviesfunctie GGD	-	-	193	193
Mentale gezondheid	-	-	515	515
Overgewicht en obesitas	-	-	27.356	27.356
Valpreventie	-	-	76.170	76.170

(In €)

Reconstructie Dennenoord	-	-	36.670	-
Leefomgeving	-	-	4.253	4.253
Omgeving Spoorbosje - Transit Oost	-	-	6.425	-
SGB De Woonplaats – Europalaan	-	-	36.000	-
Nieuwbouw DWP Europalaan - diverse baten	-	-	-	36.000
Natuurontwikkeling Kleiput Driemarkweg	-	-	404.000	-
Bestrijding Japanse duizendknoop Molenveld	-	-	85.990	-
Project WoooW	-	-	142.168	-
Speelterreinen	-	-	27.400	-
Welzijn op recept	-	-	708	708
Eén tegen eenzaamheid	-	-	16.944	16.944
Versterken sociale basis	-	-	15.153	15.153
OKO @ vroegsignalering alcoholproblematiek	-	-	193	193
Uitvoering sanering stortplaats WAL	-	-	92.000	-
Totaal	375.450	-	7.336.484	4.343.383

